

Szeverényi János

NAGYOBB A SZÍVÜNKNÉL

IGEHIRDETÉSEK

ÉLŐ VÍZ füzetek 6.

Kiadja
az Evangélikus Missziói Központ – Magyar Evangélikus Rádiómisszió
és a Magyarországi Evangélikus Egyház missziói bizottsága
Budapest, 2013

A kéziratot gondozta: Erdészné Kárpáti Judit, Fehér Charlotte

Megrendelhető:

Evangélikus Missziói Központ: 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40.

Tel./fax: 06 1 400 30 57, e-mail: evmis@lutheran.hu

Az *Élő víz füzetek* sorozat korábbi részei, illetve további iratmissziós kiadványok
megtálalhatók a kiadó honlapján: <http://misszio.lutheran.hu>

Szeverényi János egyéb szolgálatai (igehirdetések, előadások, írások)
megtálalhatók honlapján:
szeverenijanos.hu

Borítóterv, tipográfia:
Kreatív Flotta Bt.

Borítófotó:
Szeverényi János
Készült: a pécsi Tetye-dombon és a jeruzsálemi templomnál.

Montázs és tördelés:
Erdészné Kárpáti Judit

Nyomdai kivitelezés:
Pauker Nyomdaipari Kft. – www.pauker.hu

ISBN 978-963-87825-5-7

ISSN 1789-7378

TARTALOMJEGYZÉK

IGEHIRDETÉSEK

Éltre kelnek-e a csontok?	7
A Te szavadra mégis	15
„Csak az Úrnak nagy kegyelme, hogy még nincsen végünk”	24
Jézus kérdez.....	28
Hol van a mi otthonunk?.....	33
Ahogy én, ti is úgy	39
Isten ismerete	46
Az Úrtól jön a szabadulás!	52
Maradj életben!	57
Egy életen át Istennel – Dávid (evangelizációsorozat)	
Az elhívás	63
Dávid és Góliát	74
Dávid és Saul	83
Dávid és Betsabé	93
Dávid és Jeruzsálem	100
Dávid utolsó szavai	109
Istennek mindenkivel terve van (evangelizációsorozat)	
Az egyházzal.....	118
A fiatallal	130
A nehezen szólóval.....	140
Az időssel	151
A vallással.....	157

RÁDIÓS ÁHÍTATOK

Csatlakozunk, de kihez? – Jézus az út, az igazság és az élet	169
Megtelt a föld erőszakossággal	172
Nem maradok el tőled, nem hagylak el.....	174

Újat kezd.....	176
Lázár, jöjj ki!	178
Ami fölött hatalmam van.....	180
„Ne nyugtalankodjék a ti szívetek: higgyetek Istenben, és higgyetek énbennem!”	182
Jézus harcolni és győzni jött.....	184
Erő és erőtlenség	187
Gondolatok óév napján.....	189
A pünkösd a megértés ünnepe.....	191

„Gyermekeim, ne szóval szeressünk, ne is nyelvvel,
hanem cselekedettel és valóságosan.
Ebből tudható, hogy az igazságból valók vagyunk.
És akkor az ő színe előtt azzal biztatjuk a szívünket,
hogy bár a szívünk elítél, Isten *mégis nagyobb* a mi szívünknel,
és mindent tud.”

IGEHIRDETÉSEK

Evangélikus Teológiai Akadémia, búcsú-igehirdetés, 1984. március 27.

ÉLETRE KELNEK-E A CSONTOK?

„Az ÚR megragadott engem; elvitt engem az ÚR lélek által, és letett egy völgyben. Tele volt az csontokkal. Végigvezetett köztük körös-körül, és láttam, hogy nagyon sok csont volt a völgyben, és már nagyon szárazak voltak. Megkérdezte tőlem: Emberfia! Életre kelnek-e még ezek a csontok? Én így feleltem: Ó, Uram, URam, te tudod! Akkor ezt mondta nekem: Prófétálj e csontokról! Mondd nekik: Ti száraz csontok, halljátok az ÚR igéjét! Így szól az én Uram, az ÚR ezekhez a csontokhoz: Én lelket adok belétek, és életre fogtok kelni. Inakat adok rátok, húst rakok rátok, és beborítlak benneteket bőrrel, azután lelket adok belétek, hogy életre keljete. Akkor megtudjátok, hogy én vagyok az ÚR. Én tehát profétáltam, ahogyan megparancsolta nekem. Amint profétálni kezdtem, hirtelen dörgő hang támadt, a csontok pedig egymáshoz illeszkedtek. Láttam, hogy inak kerültek rájuk, majd hús növekedett, és végül bőr borította be őket, de lélek még nem volt bennük. Akkor ezt mondta nekem: Prófétálj a léleknek, profétálj, emberfia, és mondd a léleknek: Így szól az én Uram, az ÚR: A négy égtáj felől jöjj elő, lélek, és lehelj ezekbe a megöltekbe, hogy életre keljenek! Én tehát profétáltam, ahogyan megparancsolta nekem. Akkor lélek szállt beléjük, életre keltek, és talpra álltak: igen-igen nagy sereg volt. Akkor ezt mondta nekem: Emberfia! Ez a sok csont Izráel egész háza, amely most ezt mondja: Elszáradtak a csontjaink, és elveszett a reményiségünk, végünk van. Azért profétálj, és ezt mondd nekik: Így szól az én Uram, az ÚR: Én felnyitom sírjaitokat, és kihozlak sírjaitokból, én népem, és beviszlek benneteket Izráel földjére. Akkor megtudjátok, hogy én vagyok az ÚR, amikor felnyitom sírjaitokat, és kihozlak sírjaitokból, én népem! Lelkemet adom belétek, életre keltek, és letelepítelek benneteket a saját földetekben. Akkor megtudjátok, hogy én, az ÚR, meg is teszem, amit megmondtam – így szól az ÚR.” (Ez 37,1–14)

„Mert a keresztről szóló beszéd bolondság ugyan azoknak, akik elvesznek, de nekünk, akik üdvözülünk, Istennek ereje.” „Mi a megfeszített Krisztust hirdetjük, aki a zsidóknak ugyan megütközés, a pogányoknak pedig bolondság.” (1Kor 1,18.23)

„Mert úgy határoztam, hogy nem tudok közzétenni másról, csak Jézus Krisztusról, róla is mint a megfeszítetttről.” (1Kor 2,2)

Keresztyén gyülekezet! Szeretett testvéreim a Jézus Krisztusban!

A választott népet alig érte nagyobb megrázkódtatás, mint a babiloni fogság. A nép javát deportálták, sokakat kivégeztek, mások elestek a harcokban, tömegek lettek járványok áldozatai. Sokan elmenekültek, néhányan pedig az üszkös romok között maradtak. Mindezek ellenére a zsidó embernek az volt a legfájdalmasabb élménye, hogy a templomot is lerombolták, és megszűnt a kultuszi élet.

Gondoljunk a 137. zsoltár mély fájdalomára! A Kébár folyó völgyében egy csoport sóhajtozott: „Elszáradtak csontjaink, a remény is elveszett”. Ilyen helyzetben szólta Ezékiel próféta az Úr igéjét Izrael megújulásáról, újjáéledéséről. Ilyen helyzetben, melynél alig van mélyebb pont egy nép életében, hiszen mint nép, mint állam is, megszűnt Izrael.

Az Úr elragadja lélekben Ezékielt, és megmutatja neki azt a völgyet, ahol az elhívást is kapta a szolgálatra. Ez a völgy ebben a látomásban telis-tele van csontokkal. Ezeknek kell Ezékielnek prédikálnia, és a csontok megelevenednek.

Ennek az igének a fő mondanivalója nem az, hogy a csont és a halál állapotában van Izrael, hanem hogy nincs olyan mélypont, ahonnan az Úr fel ne támaszthatna embert, népet, gyülekezetet. Isten keres egy Ezékielt. Ezt ő így fejezi ki: „*Megragadott az Úr*”. Károli így fordította: „Lett rajtam az Úrnak keze”. Rátette az Úr a kezét. Úgy gondolom, hogy nem kevesen vagyunk, akik átértük azt az érzést, hogy az Úr ránk

tette a kezét. Sokan úgy képzelik, hogy az újjáéledés egy kegyes álom csupán, hiszen a valóságban élünk, egy olyan világban, ahol az egyház igazi ébredéséről, megelevenedéséről alig lehet szó. Mások az ige tartalma ellen hadakoznak, hiszen nem vagyunk mi csontok. Közöttünk is sok pozitív erő hat, nem beszélve arról, hogy Isten is munkálkodik. Az akkori Izraelben is lehettek kiemelkedően hívő emberek, akik nem mondtak le még az életről, a jövőről.

Éppen azért, mert elbizonytalanodunk magunkban, ítéleteinkben, és sokszor védjük magunkat, nem érezzük az újjáéledés szükségességét sem. Annak ellenére, hogy Ezékiel is ott volt a nép között, és sokan mások is, akik jót akartak, láttak még jövőt, az ige szerint az Úr mégis azt mondja Ezékielnek, hogy az egész nép egy csonthalmaz, temető. Általános vélemény, általános ítélet.

Mi is minden sejtünkkel tiltakozunk az ítélet ellen. Az nagyon kényelmetlen és fájdalmas dolog. Pedig az ítélet nem más, mint a valóság kimondása. Máshol olvashatjuk, hogy „nincs egy igaz sem”, mi pedig sokszor kivételnek érezzük magunkat.

Olyan ez, mint amikor valaki letagadja saját fotóját: Ez nem én vagyok, nem is hasonlít rám! Szánalmas dolog ez. A vámszedő imádsága is csupán annyiból állt, hogy elfogadta a tényszerű valóságot, hogy ő bűnös, és megigazulva ment haza.

Engem is elragadott az Úr, nem látomásban, hanem valóságban. Egy völgybe, a Duna–Tisza völgyébe. A Kárpát-medencében is hangzik a siratóének: „Elszáradtak csontjaink, a reményünk is elveszett”: s megmutatta az Úr a megöltek, a száműzöttek, a kiteszítottak, az öngyilkosok, a közömbösök tetemét. Láttam az üres templomot istentiszteleti időben, láttam meggyalázott templomot, amit már nem nyitnak ki. Megmutatta a templomok környékén a tömeget, a megkeresztelteket, akikért már nem mennek el, akikre nem nyitják rá az ajtót – esetleg csak egyházfenntartói járulékéért –, akiket már nem pásztorolnak. Láttam papot hat istentisztelet után teljesen kimerülve, mert egy tucatnyi gyülekezetben nem akad szolgatárs, vagy nem akar találni. Láttam az

alkoholista, a megfáradt, a karrierista, a besúgó papot, és láttam, hogy rohamosan fogyunk és temetünk és temetünk.

Öregedő egyház vagyunk.

Az Úr megmutatta a másik tömeget is, akik nincsenek megkeresztelve, akik többen vannak, mint mi – a céltalanul bolyongók tömegét. Aludtam velük szénakazalban, pályaudvaron, ahol csizma ébresztett föl. Láttam őket, ahogyan görcsösen keresik a megfoghatatlan jót, ami mindig elmegy mellettük, vagy amit nem nyújt nekik senki. Láttam szédülni őket narkótól és ritmustól. Láttam lányt, aki közömbösen ölette meg gyermekét a hozzá hasonló ezrekkel együtt. Láttam a pokoli családi életeket, a tömött idegosztályokat és zárt osztályokat, ahol a folyosón alig férnek el az ágyak. A sor végtelen, és ennek a sornak én is tagja vagyok, csont a csontok közül, de akire az Úr rátette a kezét.

Megkérdezte tőlem, ahogyan Ezékieltől is: „*Emberfia, szerinted életre kelnek-e ezek a csontok?*” Az Úr tudja, hogy mik a lehetőségek, de arra volt kíváncsi, hogy Ezékiel szerint életre kelnek-e ezek a csontok. A felelet egészen döntő a valóság szempontjából, a jövő szempontjából. Ezékiel csak egy sóhajtásra volt képes: „*Uram, Uram, Te tudod!*”

El kell hinnünk, hogy nélkülünk is van egyház. El kell hinnünk azt is, hogy Isten nélkülünk is megváltotta a világot. Ha Ő nem építi a házat, hiába erőlködünk. Milyen keservesen tanuljuk azt az igazságot, hogy átkozott az a férfi, aki emberben bíz, pedig már ötször megtért és nyolcszor újjászületett, de átkozott, legyen bármilyen nagyhatású igehirdető, ha Isten helyett emberben bíz. Meg kell tanulnunk, hogy nem az eszközök, nem az új énekeskönyv, nem a konferenciák adnak új életet, hanem az Élet Ura, aki esetleg minket is felhasználhat, és esetleg ránk is bízhat prófétai ígét, ha el tudunk jutni idáig, hogy azt mondjuk: Uram, Te tudod!

A másik döntő pont ebben az igében, hogy Ezékiel prédikál is a csontoknak. Kívülről nevetséges és bolond dolog száraz csontoknak beszélni. Azt még el tudjuk képzelni, hogy Szent Ferenc prédikált az állatoknak, de élettelen csontokhoz beszélni?! Bolondság! Legfeljebb a szél

süvít a csontok felett. Ezékiel prédikációjára meglevenednek a csontok, újjáéled a halott Izrael. Döntő Ezékiel prédikációjában, hogy csak azt mondta, amit az Úr neki mondott. Nem az ígéről beszélt szép gondolatokat, teológiai eszmefuttatásokat, hanem azt mondta, ami a látható valóság ellenére volt, ami nevetséges bolondság volt sokak előtt, de az Úr üzenete.

Istennek naponként van üzenete számunkra, és sokszor hónapok is eltelnek, hogy nem érdekel és nem olvassuk el. Viszolygunk az ilyen jellegű igehirdetéstől, viszolygunk attól, amikor valaki esetleg remegő torokkal ki mer állni és meri mondani, hogy belenyúlt az Élő Isten az életébe, és nem kell elvesznie. Milyen furcsán hangzik ez egy vájtfülű teológusnak! Bármennyire is nem búcsú-igehirdetésre készültem, nem tudok úgy elmenni közületek, hogy ne szóljak arról, amit az egyetlen gyakorlati megoldásnak érzek. Ez a Korinthusi levélbeli íge, a keresztről szóló íge, ami nem más, mint a bűnbocsánat evangéliuma.

Lehet, hogy kicsit patetikus hangzik, de hadd kérjelek meg beneteket arra, hogy soha senkinek ne higgyetek, még magatoknak se, hogyha nem a Megfeszítettről szól az igehirdetés és a bizonyágtétel! Az igazán nagy, megtévesztő hazugságokat sohasem könnyű leleplezni. A nagy hazugság a „majdnem igazság”, ami tetszetős, megnyerő, csak épp a hangsúly kerül le a lényegről. Szó esik arról is, hiszen az természetes, de azon már túl vagyunk. A Sátán, ha egyáltalán hiszünk benne, hogy van, higgyük el, hogy sokkal intelligensebb, mint mi és nagyobb teológus nálunk. Jézus a hazugság atyjának nevezi. Nem olyanok ezek a hazugságok, hogy például nincs Isten vagy nem fontos a kereszt ígéje, sőt, szó van erről, de a lényegről elkerül a hangsúly. Gondoljunk a vásári csodadoktorra: amikor kilép az emberek elé, minden hatásos, csillog-villog, nagy a csinnadratta – csak éppen a gyógyulás marad el. Meggyőződésem, hogy minden bajnak a gyökere, a személyes, a közösségi és az egyetemes bajok, problémák gyökere is az, hogy nem ismerjük fel a világ Gazdáját, nem vesszük komolyan Őt, és azt sem, hogy a bajok megoldása csak Nála kezdődhet. Nem úgy, hogy mi

erőlködünk, kitalálunk és csinálunk valamit, aztán utólag igazoltatjuk, megáldatjuk Vele. *Karl Barth* szerint ennél rafináltabb és súlyosabb ateizmus nem létezik. Bármennyire is menekülünk sokszor a valóságtól, szembe kell néznünk vele, éppen a gyógyulás érdekében. Az illatos balzsam legfeljebb tartósítja a bajt, de nem történik változás.

Ideje lenne szembenézni azzal a valós ténnyel, hogyha ez a folyamat nem változik – általánosságban beszélek –, tíz év sem kell, és egészen nyomasztó helyzetbe kerülünk. Nem lehet tagadni a lelkészhiányt, nem lehet tagadni azt, hogy egymás után gyülekezeteket vonnak össze. Nem lehet tagadni azt, hogy egyre kevesebb a szolga, a tanítvány, és egyre kevesebb emberhez jutunk el. Ismerni kell a bajokat ahhoz, hogy gyógyíthatók legyünk.

Nincs elsőbbsége a bűnbocsánat evangéliumának az életünkben. Bűn és tudatlanság összekeverni a bűnbocsánat evangéliumát minden más szent ajándékkal. Különösen nagy bűn egyenlővé tenni más ajándékokkal. Nemcsak egymás elleni bűn, hanem a Megfeszített elleni bűn is, mert van olyan, hogy Krisztus halála értelmetlenné válik emberek, egyházak számára. Jézus azt ígérte, hogy az egyház megmarad, a pokol kapui sem vesznek rajta diadalt, de tudjuk, hogy nagyon sok helyi egyház eltűnt, bibliai gyülekezetek sincsenek már sok helyen. Az élet egyetlen forrása – és ez nem vallásos közhely – a bűnbocsánat evangéliuma. Ettől egy millimétert sem szabad eltávolodni. „*Eltakartuk arcunkat előle.*” (Ézs 53)

Ma is botrány, és ma is nagyon kényelmetlen a keresztre ránézni és ennek a lényegét átérezni. Nem csak meditálni róla, szemlélni és különösen nem siratni! Jézusnak megvolt már akkor is a felelete: „*Jeruzsálem leányai ... magatokat és gyermekeiteket sirassátok!*” (Lk 23,28)

El kell azt is mondanom ennek kapcsán, hogy engem is a bűnbocsánat evangéliuma emelt ki a testi, lelki és szellemi halálból. Ez nem érzelmi túlzás. Tizenkilenc évig éltem vallásos életet, legalábbis külsőleg, mindennapos bibliaolvasással, családi körben imádkozással stb. Isten és követői egyre terhesebbek lettek számomra, és egyre

idegesítőbbek. S akkor megelégteltem ezt, és látszólag önállósítottam magam. Ezek után nem csak az következett, amit ilyenkor el szoktak mondani: rettentő mélységek és egyéb dolgok. Nagyszerű élményekben volt részem, nagyon sok barátot találtam – talán igazabba, mint azóta –, de félelem és bizonytalanság kísérte életemet. Isten engedte, hogy annál a bizonyos vályúnál kössek ki én is. Két kézzel ragadtam meg azt, és tudatosan hallani sem akartam Istenről, sem hitről, sem egyházzal. Virágzását élte a békéscsabai ifjúság – legfeljebb sajnáltam és nagy ívben elkerültem őket, minden hívás ellenére. Néha magamhoz tértem, ilyenkor felismertem, mennyire értelmetlen és céltalan az emberi élet, és valóban kívántam a halált. Mindent kihasználtam, ami egy picit is feledtette ezt az érzést. Nyugtatókkal is aludtam úgy, hogy a rádiót is bekapcsoltam, mert egyedül voltam.

Ismerőseim akaratom ellenére betuszkoltak egy közösségbe, és ami ezután következett, azt hiába próbálom megmagyarázni, a logika, az értelem számára felfoghatatlan, de valóság. Az Úr ráteszi az emberre a kezét, és amikor Ő ráteszi valakire a kezét, akkor az illető nem kezd azonnal mosolyogni, hanem először elterül, de azután feltámad! Azért tette rám a kezét, hogy ezt másoknak is elmondjam. Azóta sok bukás, hitetlenség, mélypont volt és van, de tudom, hogyha van élet, akkor az csak a bűnbocsánatban van. Ez az igazi öröm, a szabadulás öröme, bármennyire elfelejtjük sokszor, és nem vesszük komolyan. Ha egy ateista kezébe venné az Újszövetséget és „kívülről” olvasná, rájönne, mi ennek az egésznek a lényege, de mi, akik naponta olvassuk, sokszor nem értjük.

Pál apostol ezért írja azt Korinthusba, hogy amikor elmegy hozzájuk, a sokféle kegyesség, teológia mellett és ellenére ő csak a Megfeszített-ről akar nekik beszélni, mert tudja, hogy csak Benne van élet. Azért is különb és más a bűnbocsánat evangéliuma minden más isteni ajándéknál, adománynál, mert ez kivétel nélkül minden embernek szól. Ez az Isten akarata: minden ember üdvössége. Ennek hirdetése Jézus Krisztus parancsa. Ritkán parancsolt, de a missziót parancsolta. Az ítéletkor

Isten számon kéri tőlünk, mennyire vettük komolyan mi is itt, Budapesten öt év alatt a minden ember felé való mentő missziót. Ha a megtérést, újjászületést nem követi a szeretet gyakorlati megnyilvánulása, akkor az önmagában véve hamis.

Nem régen hangzott el erről a helyről egy kérés, Jézus Krisztus kérte tőlünk: ne álljunk ellen! Tudom azt is, hogy miért hangzott el, egyszerűen azért, mert ellene állunk. Engedjük, hogy ránk tegye a kezét, vállaljuk a valóságot, a valóság pedig az, hogy igen, száraz csontok vagyunk. Higgyünk abban, hogy Isten lehetőségei sokkal nagyobbak a mieinknél. Hiszem, hogy még ma mindnyájunk felé szól a kegyelem ígéje.

*Nyíregyháza, a Magyar Evangéliumi Testvérközösség gyülekezeti háza, 1987. július
A békéscsabai evangélikus ifjúság csendeshetének záró istentisztelete.
(hangfelvétel alapján)*

A TE SZAVADRA MÉGIS

„Amikor egyszer a sokaság hozzá tódult, és hallgatta az Isten igéjét, ő a Genézaret-tó partján állt. Meglátott két hajót, amely a part mentén vesztegelt; a halászok éppen kiszálltak belőlük, és hálóikat mosták. Ekkor beszállt az egyik hajóba, amelyik Simoné volt, és megkérte, hogy vigye őt egy kissé beljebb a parttól, azután leült, és a hajóból tanította a sokaságot. Miután abbahagyta a beszédet, ezt mondta Simonnak: »Evezz a mélyre, és vessétek ki hálóitokat fogásra!« Simon így felelt: »Mester, egész éjszaka fáradtunk ugyan, és semmit sem fogtunk, de a te szavadra mégis kivetem a hálókat.« S amikor ezt megtették, olyan nagy tömeg halat kerítettek be, hogy szakadoztak a hálóik; ezért intettek társaiknak, akik a másik hajóban voltak, hogy jöjjenek és segítsenek nekik. Azok pedig odamentek, és annyira megtöltötték mind a két hajót, hogy majdnem elsüllyedtek. Simon Péter ezt látva leborult Jézus lába elé, és így szólt: »Menj el tőlem, mert bűnös ember vagyok, Uram!« A halfogás miatt ugyanis nagy félelem fogta el őt és azokat, akik vele voltak és segítettek; de ugyanígy Jakabot és Jánost, a Zebedeus fiait is, akik társai voltak Simonnak. Jézus akkor így szólt Simonhoz: »Ne félj, ezentúl emberhalász leszel!« Erre kivonták a hajókat a partra, és mindent otthagya követték őt.” (Lk 5,1–11)

Szeretett Testvéreim a Jézus Krisztusban!

Istennek különös ajándéka a mai napra ez az ige. Nem kell különösebb belemagyarázás, hogy észrevegyük, ezt Ő adta nekünk, Ő üzeni nekünk erre a mai napra.

Jézus meglát két hajót: két „gyülekezetet”, két „népet” a mai napon. Bekéredzkedik a hajóba, megkéri Simont: „Légy szíves, add át a hajódat egy kicsit az én céljaimra!” Simon beengedi Jézust, és Ő onnan hirdeti az örömhírt, az evangéliumot. Simon hajójából, amely egész éjszaka bolyongott a vizeken, és üres maradt. Üres maradt a háló, üres maradt a hajó. Jézus ebbe a hajóba szeretne szállni, ezt a hajót és legénységét akarja megajándékozni magával. Miután meghallgatták Őt, és mind a két hajó egyedül csak Jézusra figyelt, elkezdődött az a bizonyos csodálatos történet: a halfogás. Ezután tapasztalható az áldás. A mai napig hangzik a mennyei üzenet: „*Ez az én szeretett Fiam, reá hallgassatok!*” (Mk 9,7b) Ez szól a gyülekezeteknek, szól a világnak: Őt hallgassátok és élni fogtok! Jézus Krisztust hallgassátok, ne magatokat! Ne saját hitvallásaitokat, ne saját jellegzetességeiteket erőltessétek, egyedül Jézust hallgassátok!

Miért kell mindig odáig menni az embernek gögjében, hogy üres marad a háló, a hajó, üres marad az élet? Miért engedjük odáig az életünket, hogy megsérüljön, összetörjön? Hiúságunk miatt, „gazdagságunk” miatt. Azt mondod: gazdag vagyok, meggazdagodtam, nincs semmire szükségem. Nincs szükségem arra, hogy Jézus naponként üzenjen nekem, hogy beleszóljon a dolgaimba. Ugyanakkor lehet, hogy imádkozom, nagyszerű keresztyén embernek tartom magam, éneklek Istennek, sőt áldozok Isten országára anyagiakat, munkát is, és ez is „gazdagsággá” válik. Nem látom meg, hogy én vagyok a szegény, a nyomorult, akinek szüksége van az élet igéjére, amely halottat tud feltámasztani, amely megkötözöttről tudja levenni a kötelet, ahogy Lázár testéről lehullottak a pólyák és megkapta az életet.

Isten szentségével ütközik az a keresztyén ember, az a gyülekezet, amely magát hallgatja, be van zsongva saját gondolataitól, „nagyszerűségétől”. Így előbb-utóbb kiürül a hajó. Ezt éljük át sokszor gyülekezeteink életében, de egyéni személyes hitéletünkben is: Jézust a parton hagyva mi ügyeskedünk, halászunk onnan, ahonnan akarunk, és egyszer csak a nagy erőlködésben, fáradozás közben rádöbbenünk, hogy ÜRES minden.

Pál apostol Istent imádva gyilkolta Krisztus követőit. Istenért rajongott: templomba járt, imádkozott, Bibliát olvasott és mégis szemben állt Krisztussal, *mert nem hallgatta Őt*. Szükség volt arra, hogy egyszer odahallgasson: „Miért üldözöl, miért ütközöl velem?” Megvakultak hiú szemei. Szükséges volt az ő életében is, hogy egyszer lemondjon a saját látásáról, saját gondolatairól, teológiájáról, okoskodásáról. Különös kegyelem ez, ha időben történik.

Átéljük az ürességet sokszor az istentiszteleten is. Én magam is sokszor üres szívvel hallgattam Isten igéjét. Lepereg rólunk. A gög miatt. Azért, mert nincs szükségünk rá, csak valami pótléket keresünk Jézusban, valami háziszolgát. Amikor én akarom, ugorjon és segítsen. De Ő a hajó Ura szeretne lenni, mivel Ő tudja, hogy hol van hal, hol van áldás. Tudja, mikor kell a hálót a nagy halászmester, Simon szaktudása ellenére mégis kivetni.

„Mester, mi vagyunk a halászok, te menj prédikálni, mi tudjuk, hogy mikor kell halászni, mi elég okosak vagyunk. Ne szólj bele! Sok mindenbe beleszólhatsz, de ebbe már végképp ne szólj bele, hogy mikor halászok, hol és mit csinállok.”

Akkor Simon érezte, hogy nem akar ki beszélni vele. Láta Jézus tekintetét, hallotta szavát, tudta, hogy itt most a VALAKI szól hozzá: „Evezz a mélyre és ott vedd ki a hálót!” Ekkor Simon azt feleli: Rendben van, megteszem, bár ellentétes az én gondolataimmal, szaktudásommal.

Ez a hét is, amely olyan áldott lehetett számunkra, ellentétes sokak „szaktudásával”. Sokan beleütköznek ebbe. De ha az Isten cselekszik, akkor nekünk engedni kell. Azt mondja Simon: Nem tudom elhinni, de a Te szavadra mégis kivetem a hálót. Ez a keresztyén élet egyik legjelentősebb döntése és jellemzője, hogy MÉGIS. A Te szavadra MÉGIS.

A látszat nem mindig azt mutatja, hogy Jézus él a világban, az egyházban. Sokszor mi is, akik Őt követjük, megrendülünk hitünkben: Hol van Ő? Amikor idáig jut az ember, hogy én már nem tudok többet tenni, én már nem tudom az életemet megoldani, én koldus vagyok, Istennek kol-

dusa, DE a Te szavadra MÉGIS... és *csak a Te szavadra!* Ne különböző hatásokra, erőkre hallgassunk! Negatív hatalmak és erők is dolgoznak életünkben.

Ezeket itt is megtapasztaltuk: csak a „nagy találkozás” ne legyen meg, csak az Élet ne törjön be az emberi nyomorúságba! Az ördög és minden zsoldosa nagy erőket vet be a mai időkben is, Nyíregyházán is, gondolom, ebben a gyülekezetben is, hogy ne legyen áldás, ne legyen élet! Lehet mindent csinálni, vallásoskodni, *de élet ne legyen!* Ne támadjanak fel az emberek a halálból! Jussanak el a döntésig, de a döntés előtt egy másodperccel álljanak meg. Valami bénító, ördögi erő megállítja őket. Pedig mennyire igaz ez a ma reggeli zsoltár is, hogy nem tudnak és nem értenek semmit, sötétségben járnak, a föld alapjai, fundamentumai inognak (Zsolt 82,5). Tragédia, amikor egy bajba jutott ember önfejű, amikor nem engedi, hogy mentse! Amikor egy lakatlan sziget felé jön a hajó, és a hajótörött visszautasítja. Hihetetlen. Nem is éri fel ésszel az ember, hogy miért van ez. Simonnak is megadatott a döntés lehetősége, és ő döntött: „A TE szavadra!”

Akkor – ismerjük a történetet – szakadozik a háló. Csak ekkor, és csak ezek után. Jézus tanít, hallgatják Őt, beengedik a hajóba, engedelmeskednek neki, ráállnak szavára és jön az áldás. Nem előbb és nem később. Szeretnénk áldásokat: teli hajót, teli templomot, teli pénztárcát, boldog szívet, békességet. Mindent szeretnénk, markoljuk a vizet, és mindig kicsúszik a kezünkből az áldás. Mindig belekeseredünk az ügyeinkbe, *mert nem Ő az Úr, mert nincs bent a hajóban.* Bezárjuk a templomot istentisztelet után, az Úr Jézus maradjon itt, én megyek haza. A hétköznapi élet egészen más terület, abba ne szóljon bele. Mi is most megyünk haza. Mi lesz velünk?

A hajó az áldást alig tudja elhordozni, ezért intenek társaiknak: Gyertek, segítsetek! Ilyesmit éltünk át ebben a találkozásban, itt a héten. Jöjjetek és segítsetek! Itt nem csak két gyülekezetéről van szó, közöttünk is több felekezetből vannak, sőt olyan is van, aki talán azt sem tudja, hogy milyen felekezetű. Isten egyre jobban a szívünkre helyezi a

mostani helyzetben Magyarországon, hogy addig nem lesz komoly ébredés és áldás, amíg bántjuk, kritizáljuk, szent kegyességünkben lenézzük egymást. Amíg az egyik tag fontosabbnak érzi magát, mint a másik, nagyobb világosságot tulajdonít magának, mint amelyet a másiktól feltételez. *Nincs áldás ezen, és nem is lesz.* Az egyik legnagyobb botránya a mi keresztyénységünknek ebben a hazában is, hogy azt látják rajtunk, hogy mi nem szeretjük egymást, csak szövegelünk. Megvan az előítélet, megvan a fenntartás. Isten pedig szereti ezt az egész társaságot, akik ebben az országban csak méregetjük egymást.

1987-ben is ott vannak a falak a keresztyén emberek, gyülekezetek és lelkészek között. Ez tragédia! Ez az élet gátja, Isten áldásának a gátja. Amíg én ezt nem tartom bűnnek az életemben, hogy engedek az ördögi erőknek, a viszálynak, a lenézésnek, addig nem lesz igazi áldás. Főleg, ha nem csupán a saját gyülekezetemben gondolkodom. Istennek az az akarata ebben az országban is, hogy minden ember üdvözljön. Nyíregyházán is, mert ez nem móka, nem valami vallásoskodás, itt az életünkről van szó, azoknak az embereknek az életéről, akik között mi is élünk. Hogyha Isten nem mondott le rólad és rólam, milyen jogon, milyen alapon mondok le emberekről? Nehezen tanulunk Jézustól, hogy *Ő az ellenséget is szereti.* Hol vagytok ti, ha csak „azokat köszöntitek, akik titeket köszöntenek”, ha csak a hasonszőrűekkel tudtok egy kicsit együtt imádkozni?

Ő a kereszten óriási szenvedések között imádkozik, könyörög az Őt kízókért. Aki rálép a tyúkszemünkre, azt mi elátkozunk és a pokolba küldjük. Jézus Krisztus a szívébe lándzsát döfő katonáért könyörög; Pilátusért, Júdásért, Péterért és az édesanyjáért. Miért hagytuk abba, *vagy miért nem elég erős ez a könyörgés bennünk?* Istennek az az akarata, hogy valamennyien, akik ebben a helyiségben vagyunk, megismerjük a teljes igazságot és örök életünk legyen. Ne kelljen örökkön-örökké fény, világosság, Isten nélkül léteznünk, mert az a pokol. Ezt, Isten hiányát megérezzük már itt a földön a hétköznapiakban is.

Péter megtalálta a helyét. Egyszer csak a főnökből, a hajóskapitányból, a nagyhangú Simonból térdre rogyott bűnös ember lett. Amikor átéli, hogy Isten mennyire szeret, milyen emberi értelmet meghaladó szeretettel szeret, mennyire átöleli őt is, aki az előbb még ki akarta oktatni Őt, mennyire átöleli szeretete az ellenséget is, megrogynak térdei, mert állva nem tudja már elviselni Jézus jelenlétét. Túl szent, túl tiszta, túl erőteljes ez a szeretet, hogy állva maradjon. Megrendül Simon. *Megrendültünk-e már a saját igazságunkban*, a saját vallásoskodásunkban, megrendültünk-e már saját hívő életünkben, produkcióinkban, amiket mi tettünk Ónélküle? Volt-e már ilyen térdre rogyásunk: Eredj el tőlem, Uram, mert nem jön már semmi jó tőlem, én csak szövegni tudok, bűnös ember vagyok!

A héten együtt vallottuk Pál apostollal, hogy szeretnénk vele együtt elfoglalni azt a helyet, amit ez a komoly ember elfoglalt: a bűnösök között az elsőét. Ha nem érzed magad ebben a gyülekezetben elsőnek a bűnösök között, elsőnek, és nem másodiknak vagy tizediknek, Jézus nem tud veled mit kezdeni. Nem lesz igazi, tartós áldás az életedben. Mert aki Jézus közelében van, aki Őt hallgatja, neki enged és megérzi a szentségét, nem a másikat fogja méregetni, nem a másik felekezetet, nem a másik lelkészt, nem a másik hívő testvért. *Saját magát látja egyedül elveszettnek, bűnösnek. Ezen van aztán áldás.* Csak innen van feltámadás. Tetszhalottat nem lehet feltámasztani, az nem feltámadás, ha valaki megjártssa a bűnbánatot, hogy hát igen, persze, bűnösök vagyunk, gyarlók vagyunk, mint minden ember. Ez csak szöveg. Jézus közelében elveszett bűnös embernek látom magam, és itt kezd a kegyelem dolgozni, itt kezdődik el valami nagyon fontos az életemben.

Jézus azt mondja: *Most már ne félj*, eddig jogos volt a félelmed, mert mindent nélkülüm akartál cselekedni, engem csak címkeként használtál. Jézus nevében, de nem Jézus akarata szerint. Van okod a félelemre, a hívő embernek van oka a félelemre, ez nem fenyegetés, hanem valóság, tény. De mégse félj, ha Jézusnál vagy, ha ott vagy a lábainál. Ne félj senkitől, még attól sem, aki a legközelebb áll hozzád és el akar választani

ni téged Isten szeretetétől. Ne félj az emberektől, akik legfeljebb a testedet tudják megölni. Ne félj a hatóságtól, ne félj Pilátustól, aki csak a kezeit mossa, miközben megöli Jézust, kiöli az emberek szívéből a megváltást, a megoldást. Ne félj Kajafástól, aki ránehezedik az egyházra. Ne félj a családotól és különösképpen is: *ne félj saját magadtól, mert Isten nagyobb a te szívednél*, nagyobb a te gondjaidnál, nagyobb a te problémádnál, okoskodásodnál vagy félelmeidnél, rettegéseidnél. Ne félj, mert az Ő ereje mindennél nagyobb, minden lehetőséget meghalad.

Óriási dolog, ha valaki odáig eljut, hogy már azt mondja: Nem bírom tovább, nem tudom megtenni, nem tudok bocsánatot kérni, nem tudok megújulni, nem tudok megtérni. Itt van a kegyelem kezdete, ez az, amit Simon átélt: Eredj el, félek. Itt kezdődik az Isten lehetősége, ahol a mi lehetőségünk véget ér. Ne félj, mert mostantól embereket fogsz halászni. Embereket, életeket.

Ma egy hete kaptuk Jakab leveléből azt az ígét, hogy aki megment egy bűnöst, vegye tudomásul, tudja meg, hogy életet mentett meg, nem egy újabb egyháztagot, egy újabb adakozót szerzett, hanem életet mentett az Úrnak, az Istennek (Jak 5,20). *Mi erre küldettünk.* Nem arra, hogy a saját sebeinket nyalogassuk, nem arra, hogy néhány emberrel, akikkel úgy nagyjából megértjük egymást, kielégítsük közösség iránti vágyunkat. Nem erre hívtunk el. Embereket kell menteni ebben az egyre jobban elhidegülő, tönkremenő, széteső, bomló világban, családokban, gyülekezetekben. Hol vannak a többiek? Kérdezzem meg magamtól a mi templomainkban! Hol vannak? *Fáj a hiányuk, eléggé fáj?* Vagy úgy gondolom, jó is, hogy elmentek, jó is, hogy nincsenek itt? Fáj nekem annyira a hiányuk, mint amennyire Istennek fáj? Fáj, hogy itt és főképpen a mennyei vacsorán üres a helyük? Ennél nagyobb tragédia nincs! Üres hely! Ezen a héten éneklés közben néhányszor megfogtuk egymás kezét: „Fogd a kezem és vezess egészen, oda föl, Jeruzsálem felé!” – kértük Istentől. De kérjük egymástól is, vigyük egymást, segítsük, és ne félrelökjük a másikat „szent” könyökünkkel! Ne átkozzunk ki senkit Isten országából!

Péternek később még egy óriási leckéje volt: Kornéliusz házába kellett mennie, és szentségében, komoly vallásosságában nem tudta elképzelni, hogy Isten azon a helyen is munkálkodik. Ott is, ahol én nem gondolom. Azokat is szereti és meg akarja menteni, akikről én ezt nem gondolnám. Isten megmondta neki, hogy ne mondd tisztátalannak azt, akit az Isten megtisztított. Embereket fogsz halászni.

„Üres kézzel kell-e mennem s állanom az Úr elé?” Az a bizonyos kéve, amit Isten előtt le kellene tennünk, többek között azokból áll, akik ránk bíztak. Kiket fogok az Úr elé vinni, vannak-e olyanok, akiket Isten rajtam keresztül mentett meg? Vagy csak az a lényeg számomra, hogy én benne legyek a csónakban, a többi megfulladhat? Van-e kéve a vállamon? Istennek az a terve, hogy így terjedjen az Ő országa, így meneküljenek meg az emberek. Ne álljanak ellene az isteni erőnek.

Kivonták a hajókat a partra, mindent otthagya követték Őt. Ennél jobb útmutatót, útravalót nem lehet elképzelni a mai napra. *Minden bünt otthagya, letéve, minden ördögi erőnek ellene mondvá követni Őt.* Most hazamegyünk a családjunkhoz, a barátaink közé, a munkahelyünkre, a gyülekezetbe. Ő be akar menni oda is, ahová én nem gondolom: a környezetembe, az otthonomba, a gyülekezetembe és elsősorban a szívembe. Áldjuk ezért Istent!

Imádkozzunk!

Urunk, Jézus Krisztus, megköszönjük üdvözítő akaratodat. Köszönjük, hogy minket is megragadtál, és nem engedsz el magadtól. Köszönjük, hogy közeledben eltörpül és összetörik az önigazságunk. Bocsánatot kérünk elődeink bűneiért, nem a Te akaratod volt, hogy így szétválasztva legyünk. Szeretnénk, ha felépítenél minket lelki házzá, szent papsággá, és ez az épület Téged dicsérne, hogy meglássák az emberek, hogy Te valóban eljöttél és Ura vagy ennek a világnak, Ura vagy az embernek. Urunk, hozzád térünk ma. A Te áldásod nélkül nem akarunk és nem tudunk továbbmenni. Szabadíts meg bűneinktől, megkötöttségeinktől, félreértéseinktől! Szabadíts meg az ördög hatalmából, a go-

nosztól, hogy gyermekeid szabadságában éljünk! Köszönjük, hogy semmitől nem kell félnünk, sem ijesztéstől, sem emberektől.

Áldd meg a magyarországi keresztyénséget egységgel, vagyis elsősorban bűnismerettel, megtéréssel! Törd össze szíveinket; az egyházvezetők, a lelkészek szíveit is, hogy megtérjünk Tehozzád és éljünk! Hogy ne kelljen elveszni a hullámok között, hogy Rád nézzünk, és ne süllyedjünk el! Keresztelj meg minket tűzzel és Szentlélekkel! Ámen.

Békéscsaba, kelet-békési egyházmegyei lelkesi munkaközösség, 1989. március 16.

„CSAK AZ ÚRNAK NAGY KEGYELME, HOGY MÉG NINCSEN VÉGÜNK”

Gyónási beszéd

„Ászáf tanítókölteménye. Miért vetettél el, Istenem, oly régóta, miért lángol haragod lefelé nyája ellen? Gondolj gyülekezetedre, amelyet hajdan létrehoztál, örökségedre, a néptörzsre, amelyet megváltottál, a Sion hegyére, amelyen laktál! Irányítsd lépteidet a régi romokra! Szentélyedben az ellenség mindent lerombolt! Ellenségeid ordítottak kijelentésed helyén, és kitépték ott jelvényeiket. Olyanok voltak, mint akik a sűrű fák közt fejszét emelnek magasra. Még faragványait is mind összetörték fejszékkel és baltákkal. Lángba borították szent helyedet, porig alázták neved hajlékát. Igázzuk le őket egészen! – mondták magukban, és fölperzselték az országban Isten minden hajlékát. Jeleket nem látunk, próféta nincs többé, és senki sem tudja, meddig tart ez még? Isten, meddig gyalázhat az ellenfél? Örökké csúfolhatja nevedet az ellenség? Miért tartod vissza kezedet? Emeld föl jobbodat, végezz velük! De Isten a királyom kezdettől fogva, aki szabadító tetteket vitt véghez a földön. Te szorítottad vissza erőddel a tengert, te törted össze a tengeri szörnyek fejét. Te zúztad szét a Leviátán fejeit, és a pusztá népének adtad eledelül. Te fakasztottál forrást és patakot, te szárítottál ki bővizű folyókat. Tied a nappal, az éjjel is tiéd, te tetted helyükre a csillagokat s a napot. Te szabta meg a föld minden határát, te alkottál nyarat és telet. Erre emlékezz, URam, mert ellenség gyaláz, és bolond nép csúfolja nevedet. Ne dobd oda gerlicédet a vadaknak, nyomorultjaid életéről ne feledkezz el végképp! Tekints szövetségedre, mert erőszakkal vannak tele az ország legeldugottabb helyei is! Ne maradjon meggyalázva az elnyomott, dicsérje nevedet a nyomorult és a szegény! Szállj perbe, perelj, Is-

tenem! Gondold meg, hogy a bolond mennyire gyaláz téged szüntelen! Ne felejtse el ellenségeid hangját, támadóid egyre növekvő zajongását!” (Zsolt 74)

„Mert a te szent Szolgád, Jézus ellen, akit felkentél, valóban megegyezett Heródes és Poncius Pilátus ebben a városban a pogányokkal és Izráel népével, hogy végrehajtsák mindazt, amiről kezded és akaratod előre elrendelte, hogy megtörténjék. Most pedig, Urunk, tekintsz az ő fenyegetéseikre, és add meg szolgálóidnak, hogy teljes bátorsággal hirdessék igédet; te pedig nyújtsd ki a kezedet gyógyításra, hogy jelek és csodák történjenek a te szent Szolgád, Jézus neve által.” (ApCsel 4,27–30)

Szeretett Testvéreim a Jézus Krisztusban!

Manapság sok szó esik a válságról. Politikai, gazdasági, társadalmi, egyházi válságról beszélnek, beszélünk. Isten ígéje sohasem engedi a szépitést, kozmetikázást, mellébeszélést. Nem engedi, hogy megkerüljük az embert (személyes és közösségi vonatkozásban), aki a válság oka. Ma emberválság van. Magyarul: az Isten nélküli, istentelen, istenellenes ember a legjobb szándék mellett is potenciális válsággóc. Erről a kikerülhetetlen tényről tanúskodik az utóbbi negyven esztendő társadalmi, politikai és egyházi élete. Isten 1948-ban és az azt követő időszakban az ördög rostájára engedte az egyházat. Ez többek között súlyos ítélet volt az úgynevezett keresztyén Magyarország bűnei felett. Ő maga rombolta le a megtérni nem akaró szőlő körül a kerítést, hogy lelelje a vadak. A 74. zsoltár írója is tisztán látja, hogy Isten engedte meg a templom letarolását.

Az elmúlt időszak üldözései Isten engedélyével történtek, egészen biztos, hogy a megtisztulás, a megtérés érdekében. Isten különös kegyelme, jósága, hogy minket még megtartott. Meg kell őszintén látnom és látnunk 1989 nagypéntekének közelében, hogy Isten ma is jogosan eltörölhetne bennünket. „Csak az Úrnak nagy kegyelme, hogy

még nincsen végünk” (Énekem az Úr! – evangéliumi énekek). Szükséges, hogy utolérjenek, ránk szakadjanak valóságos bűneink és mulasztásaink.

Segítsenek ebben *Bonhoeffer* szavai: „Az egyház megvallja, hogy igehirdetése az egy Istenről, aki magát Jézus Krisztusban minden időkre kijelentette, és aki maga mellett más isteneket nem tűr meg – nem volt kellően nyílt és meggyőző. Megvallja féltékenységét, a nehézségek előli kibúvásokat, veszedelmes engedményeit. Néma maradt, amikor kiáltania kellett volna, mert az ártatlanok vére az égre kiáltott. A hittagadásnak nem állt – akár vére ontásával is – ellene, így vétkes a tömegek istentelenségében. Az egyház megvallja, hogy meggyalázta Jézus Krisztus nevét azáltal, hogy szégyellte azt a világ előtt, és nem állt kellő eréllyel ellen, amikor gonosz célt követve e névvel visszaéltek. Felismeri, hogy Isten nem hagyja büntetlenül azt, aki nevét – mint tette az egyház – ily módon meggyalázza. Csak az egyház Isten előtti megigazulásában, amely az egyházat teljes bűnvallásba és a keresztre feszítettnek alakjába vezet, létezhet megigazulás a Krisztustól elpártoltak számára.”

A magyarországi kereszténység súlyosan hozzájárult a mai kaotikus állapotokhoz. Vétkesek vagyunk minden öngyilkosságban, abortuszban, válásban, iszákosságban, kábítószer-használatban, hitetlenségben, a tömegek és egyes emberek megfélemlítésében, a társadalmi agymosásban, a nihilizmusban.

Ma is kétféle ember van az egyházban: az egyik az „egészséges”, igaz farizeus, aki nagyon szépen éli a maga vallásos egyházi életét, csak éppen megtérésre nincs szüksége. Az örök konformista, aki úgy árulja el az élő Jézust, hogy közben Őt csókolja. Erre mondja Barth, hogy rafináltabb, gonoszabb ateizmus nincs ennél, mint amikor valaki Isten nevével, igéjével a száján Isten nélkül cselekszik. Ez az igazi megteologizált árulás. Jézus ezeken sír ma is. Virágvásárnapos hallelujázás közben sír a Megváltó.

A másik egyházi ember az, aki még a szemét sem meri az égre emelni, és kétségbeesve kiáltja: „Isten, légy irgalmas nekem, bűnösnek!”

Aki vállalja a Golgotán az ítéletet és a gyalázatot: „Mi ugyan méltán!” Aki szívből kéri: „Ítéld meg engem, ó Isten!” Ezeknek van feltámadás és pünkösöd. De csak ezeknek. Ezek Jézussal a Paradicsom állapotában vannak.

Bennük van az Isten uralma. Az előbbi viszont nem megy haza megigazulva, hanem a nagy templomozásával, egyházi szolgálatával marad a kárhozott állapotában. Aki nem hisz a Fiúnak, az már elkárhozott.

Azt kívánom magamnak és Testvéreimnek, hogy időben vegyük komolyan Isten halálos ítéletét, hogy az Ő szeretete naponkénti megtérésre indítson. Naponként meghalni, megtöretni, kereszttel felvenni, hogy állandóan élhessen bennünk az Úr.

„Lábaidhoz hullok tört reménnyel,
Mert por és hamu vagyok csupán.
Ámde lelkem, mit fényed vezérel,
Bízva fordul kereszted után.”

(Énekem az Úr! – evangéliumi énekek)

Ámen.

*Keresztmetszet, evangélikus lelkészek igehirdetéseinek gyűjteménye – Teológiai Irodalmi Egyesület, Budapest, 1997.
Szentháromság ünnepe utáni 17. vasárnap*

JÉZUS KÉRDEZ

„Amikor egyszer szombaton bement a farizeusok egyik vezetőjének házába ebédelni, azok figyelték őt. Íme, ott egy vízkóros ember került elébe. Ekkor Jézus megkérdezte a törvénytudóktól és a farizeusoktól: Szabad-e szombaton gyógyítani vagy nem? De ők hallgattak. Erre kézen fogta a beteget, meggyógyította és elbocsátotta. Hozzájuk pedig így szólt: Vajon, ha közületek valakinek a fia vagy ökre szombaton esik kútba, nem húzza-e ki azonnal? Nem tudtak erre mit felelni.” (Lk 14,1–6)

Ha Jézust meghívják valahová, ott általában történik valami. Feszült-ség támadhat, kérdések vetődhetnek fel, váratlan, rendkívüli események következhetnek be. Szombati ebéd közben gyógyíthatatlan beteg kaphat egészséget, kétkedők kaphatnak Istentől jövő kijelentéseket, magukat elsőként tartó vallási vezetők, gyülekezeti elöljárók válhatnak tanácstalanokká, vagy rosszabb esetben öntudatlanul Isten ellenségeivé.

Veszélyes lehet Jézust meghívni. Pedig mi is ezt tesszük minden istentiszteleten. Számolunk-e azzal a lehetőséggel, hogy a vele való találkozás váratlan fordulatot hozhat kegyes egyéni és egyházi életünkbe? Jézus elfogadja a vallásos emberek meghívását, de ne csodálkozzunk, ha környezetében megjelennek a vízkórosok, leprások, mozgáskorlátozottak, maszatos, rendetlenkedő gyerekek, templomkerülők, valamilyen szempontból deviáns életet élő bűnösök. A festett, faragott, teológiai rendszerekbe beszorított Jézus ilyen meglepetéseket nem produkál, de

a ma is élő, feltámadott Úr Krisztus vonzza a bűnösöket. Az „elveszettekéről” szóló fejezetet Lukács úgy kezdi: „*A vámszedők és a bűnösök mindnyájan igyekeztek (közeledtek) Jézushoz, hogy hallgassák őt*” (Lk 15,1). Érezték, hogy Jézushoz lehet közeledni. Jézus elérhetővé tette magát számukra.

Igényeljük-e Jézusnak ezt a konszolidált vallási életet felforgató stílusát, gyakorlatát? Tudjuk-e, hogy Jézusnak ma ezek a nyomorultak a kísérete? *Érzik-e a mai deviánsok, bűnösök, paráznák, homoszexuálisok, betegek, hitetlenek, templomkerülők, hogy hozzánk mégis lehet közeledni, igyekezni, mert befogadjuk őket, foglalkozunk velük, tapintatos, gyakorlati szeretettel megpróbáljuk beszeretni őket az isteni, testi-lelki-szellemi teljességre törekvő rehabilitációba, helyreállításba?* Ha ezt nem érzik rajtunk, akkor fel kell tennünk a gyónási kérdést: kiben hiszünk?

Jézus nagy irgalmassága az, hogy még a gyümölcstelen vallásos közösségekben is megjelenik és kérdez: „*Szabad-e szombaton gyógyítani vagy nem?*” Szabad-e a gyakorlati szeretetet a középpontba helyezni? Készek vagyunk-e arra, hogy egész egyházi, gyülekezeti tanításunkat, liturgiánkat, törvénykönyvünket, lelkészképzésünket, egész aktivitásunkat megmérjük ezen a jézusi mérlegen? Ó, bárcsak szívünk mélyén igazán meghallanánk a minket is kérdező Jézust! Igénkben ezt olvassuk: „De azok hallgattak.” Úgy gondolom, hogy az egyház, velünk együtt, sokszor hallgatott, amikor Jézus kérdezte. Pedig nagy lehetőségek nyílnak meg ott, ahol Jézussal lehet beszélgetni. Testvérek, ha Jézus kérdez minket, ne keményítsük meg a szívünket! A gazdag ifjú csendes szomorúsággal otthagya a radikális megtérés elé állító Jézust.

Mert itt nem szociális-karitatív programról van szó, hanem egyértelműen a megtérésről.

A Bárány Jézus útjára való térésről. De olvassuk csak tovább az ígét: „*Erre megfogta a beteget, meggyógyította és elbocsátotta.*” Szomorú, ha a gyülekezet hallgat és nem követi Jézust, de Őt nem lehet ezzel kiiktatni a világ életéből. Súlyos figyelmeztetés, hogy Jézus nélkülünk is elvégzi művét, néha számunkra egészen megbotránkoztató, meglepő módon

is. Jézus ma is keresi azokat, akik felvállalják minden következményével együtt az Ő programját. Ahol Jézus Lelke szerint hisznek, ott „kézen fogják” a beteget, érintik a leprát, a bűnt, hogy gyógyulás legyen. Ezért mondja Jézus boldognak azokat, akik hallgatják és megcselekszik az ígét, mert átélik az ige erejét, hatékonyságát. Átélik azt, hogy működőképes hitük van, van értelme és célja keresztyénységüknek. „*Az ajándékozó bővelkedik, és aki mást felüdít, maga is felüdül*” (Péld 11,25). Nem engedhetjük, hogy a sok baj, betegség, nyomorúság az egyházat apatikus állapotba hozza. Isten országának a törvényszerűsége az, hogy ahol meg-növekszik a bűn, ott még inkább kiárad a kegyelem, az Isten jóságos szeretete. Jézus követőinek nincsenek illúziói. Tudják, hogy e világ fedelme a Sátán, még ha rafinált módon le is tagadtatja magát. Jézus és követői nem csodálkoznak a bűn erején, nem sópánkodnak, nem tehetetlenkednek.

„*Vajon ha közületek valakinek a fia vagy az ökre szombaton esik a kútba, nem húzza-e ki azonnal?*” A fuldoklás, a nyomorúság látványa hallatlan energiát szabadít fel. Olyan dolgokra lesz képes az ember, amire nem is mert gondolni. *Korunk eltaszította magától Istent, ezért fuldoklik.* Kútba estek civilizációnk reményei. Ezt látva mit tesz az egyház? Hiszem, hogy Isten programja ma is a mentő, gyakorlati szeretet. Bizonyos helyzetekben cinizmussá válhat a „szombat megtartása”. A fuldoklónak arra van szüksége (és nem másra!), hogy kihúzzák. Olyankor nem kell előadást tartani, ítélni, téríteni vagy az oltárnál imádkozni!

Isten azt kérdezi Mózesztől: „*Miért kiáltasz énhozzám? Szólj Izrael fiához, hogy induljanak útnak!*” (2Móz 14,15) Pedig kérdezhetnénk: Van-e annál szebb és szentebb dolog, mint Istenhez kiáltani, imádkozni? Isten azt mondja Mózesnek: Hagyd abba az imádkozást! Most gyere ki csendes belső szobádból! Indulj útnak, övezd fel magadat, csináld, cselekedj! Valósuljon meg az ige! Az özvegyek, árvák, betegek, békétlenek ügyét nekünk már nem elég „Isten elé vinni”. Isten azt várja, hogy te gyünk is értük az Ő Lelke által. A „szüntelen imádkozatok” felszólítás azt is jelenti, hogy egész életünk legyen imává, értelmes, logikus

hétköznapi istentiszteletté. Imádkozni könnyebb, mint elindulni egy néppel a pusztában.

Természetesen Jézus nem állítja szembe a szombat törvényét és a gyakorlati kegyességet. Isten aktív fiainak is nagy szüksége van a visszavonulásra, csendességre, feltöltődésre, de csak a hétköznapi terhe miatt. Az autó nem azért van, hogy tankoljon, hanem, hogy hordozzon. Persze „feltöltődés” nélkül nem megy az autó sem.

Jézus segít nekünk a mai ígével, hogy meg tudjuk különböztetni *az eszközt a céltól*. Sokan célnak tartják az egyházi életben azokat a dolgokat, lehetőségeket, amelyek alárendelt eszközök Isten kezében. A templom, liturgia, keresztség, úrvacsora, megtérés, újjászületés nem cél Isten kezében. Pedig milyen sokszor úgy gondoljuk, hogy az a célunk, hogy mindezek megtörténjenek embertársaink életében. A felsoroltak számunkra is olyan szent ajándékok, mint a zsidó ember számára a szombat. Ne botránkozzunk meg, ha Isten arra int minket is, hogy lássuk meg hitünk, hitéletünk igazi célját, az pedig a helyreállítás, *a rehabilitáció*. Fontos a jó diagnózis, még fontosabb a helyes terápia, de a legfontosabb a rehabilitáció, a gyógyulás. Az az állapot, amikor a valamikori beteg képes arra, hogy ő maga gyógyító legyen. Az ember eredeti mandátuma: gondozd, őrizd, hordozd a világot, a rád bízott természetet, embert, emberiséget. El kell, és el lehet jutni a „felnőtt férfiúságra”! A felnőtt keresztyénység nem egyszerűen „kiosztja” a feladatokat Istennek, hanem odaáll Isten elé, és csendesen kimondja: Igen, Atyám, itt vagyok, szólj, mert hallja a te szolgád; ha nincs, aki vállalkozzon, küldj el engem!

Isten ígéje ma is létezés, cselekvést, történést jelent. Mai ígénk leleplezi lustaságunkat, terméketlen vallásosságunkat. Voltak és vannak olyanok, akik korunkat vallástalannak tartják. A szekularizáció jelenségében nemcsak az Istentől való eltávolodást kell észrevennünk, hanem azt is, amit Jézus mondott az ízét vesztett vallásosságról: eltapossák az emberek. Nem kell, mert impotens, élettelen, beszűkül, érthetetlen. Ezzel szembe kell néznie a mai egyháznak!

Mások azzal nyugtatják magukat, hogy mégiscsak kell a vallás a mai embernek, hiszen az ember „vallásos” lény. Ez részben igaz is, de nem eshetünk a nagy megrostáltatások után újra ugyanazokba a hibákba, bűnökbe, amelyek miatt Isten megengedte századunkban az egyház életében is a krízist.

Isten ezekben az években egy új kairoszt, alkalmas időt adott a Magyarországi Evangélikus Egyháznak is. Élünk vele! Ámen.

*Keresztmetszet, evangélikus lelkészek igehirdetéseinek gyűjteménye – Teológiai Irodalmi
Egyesület, Budapest, 1998.
vízkereszt ünnepe utáni 1. vasárnap*

HOL VAN A MI OTTHONUNK?

„Szülei évenként elmentek Jeruzsálembe a húsvét ünnepére. Amikor tizenkét éves lett, szintén felmentek Jeruzsálembe az ünnepi szokás szerint. Miatán pedig eltelt az ünnepnapok, és hazafelé indultak, a gyermek Jézus ott maradt Jeruzsálemben. Szülei azonban ezt nem vették észre. Mivel azt hitték, hogy az útítársaik körében van, elmentek egy napi járóföldre, és csak akkor kezdték keresni a rokonok és az ismerősök között. De mivel nem találták, visszatértek Jeruzsálembe, és ott keresték tovább. Három nap múlva találták meg a templomban, amint a tanítómesterek körében ült, hallgatta és kérdezte őket, és mindenki, aki hallotta, csodálkozott értelmén és feleletein. Amikor szülei meglátták, megdöbbentek, anyja pedig így szólt hozzá: »Gyermekem, miért tetted ezt velünk? Íme, apád és én nagy bánattal kerestünk téged.« Mire ő így válaszolt: »Miért kerestetek engem? Nem tudátok, hogy az én Atyám házában kell lennem?« Ők azonban a nekik adott választ nem értették. Jézus ezután elindult velük, elment Názáretbe, és engedelmeskedett nekik. Anyja mindezeket a szavakat megőrizte szívében, Jézus pedig gyarapodott bölcsességben, testben, Isten és emberek előtt való kedvességben.” (Lk 2,41–52)

A lényegre figyelő evangéliumi tudósítások az üdvösség történetének legfontosabb eseményeit emelik ki. A felnőtt Jézus szolgálatának három évről olvashatunk, ezen belül is arányaiban a legtöbbet az utolsó napokról, a nagyhétről. Jézus életrajzából hiányzik számtalan motívum, adat, amely nem volt fontos a korabeli evangéliumhirdetésben. Ezért is

különleges a tizenkét éves Jézusról szóló történet. A Szentlélek ihlette Lukács fontosnak érezte megőrizni a gyülekezetek számára. Akkoriban nyilván még hallhatóak voltak más történetek is Jézus názareti felneveléséről, ifjúságáról, családi, munkahelyi helyzetéről. Lukács nagy valószínűség szerint még Máriával is találkozott, de Jézus más rokonnal biztosan. Az evangélista a jeruzsálemi húsvéti zarándoklat kapcsán írt le olyan igei üzenetet, amely számunkra ma is táplálék lehet. „*Amit korábban megírtak, a mi tanításunkra írták meg.*” (Róm 5,4)

Isten Jézusban egészen közel hozta az Ő országát. Jézusban, Jézus által mi is Isten gyermekei, fiai lehetünk. Ezért az Ő élete – fogantatásától mennybemeneteléig – számunkra példa és lehetőség is. Természetesen Jézus nemcsak Isten Fia, hanem Isten is, aki által teremtett minden, tehát az ő földi élete, szolgálata egyszeri és megismételhetetlen. Mégis azt kell megállapítanunk, hogy életét nem csupán csodálnunk szabad, hanem *követni is lehet és kell!* Igénk szerint ez azt jelenti, hogy Jézus természetesen élte meg istenfiúi állapotát, tehát ha Isten fiai vagyunk, mi sem korlátozhatjuk Istennel való kapcsolatunkat időpontokra, helyekre, mert aki Isten gyermeke, az *mindenkor és mindenhol az.* Jézus az aggódó és csodálkozó szülőknek így válaszol: „*Nem tudtátok, hogy az én Atyám házában kell lennem?*” Más fordítás, illetve értelmezés szerint: „*Azokban kell foglalatossnak lennem, amelyek az én Atyám dolgai.*”

A tizenkét éves Jézus számára természetes közeg a templom, az igehallgatás, az ígéről való beszélgetés. Ezzel azt mondja ki Jézus, hogy igazán a templomban, az Isten dolgaival való foglalatosságban érzi magát a helyén, ott van otthon. Szeretem *Tamási Áront* és híres, sokat idézet gondolatát: „Azért vagyunk a világban, hogy valahol otthon legyünk benne”. Ez szép és fontos, de úgy gondolom, hogy ez nekünk kevés. *Isten gyermekei igazán Isten országában érzik magukat otthon.* Az Atya házában, az Ő akaratának teljesítésében. Jézus mint ember nem mindig érezte magát otthon a világban, és ezzel mi is gyakran így vagyunk. Az ifjú Jézus teljesen vállalja a földi sorsot, viszonyokat, elfogadja szülei irányítását, de világosan értésére adja környezetének akkor és később

is, hogy az ő élete célja az Atya akaratának a teljesítése. Ez pedig több mint a táplálék, ruházat, családi élet. Egyszerűen több és fontosabb.

Ezért, kedves Testvérem, vedd fontolóra az ige üzenetét: nem az a legfontosabb, hogy mi és gyermekeink, unokáink valahol a világban otthon legyenek, hanem *hogy megtalálják az Istennel való élő, szoros kapcsolatot*, életközösséget, és a maguk helyén, családjában, hivatásában *teljesíthessék Isten akaratát.* Jézus nem a családi és társadalmi élet megvetésére tanít ezzel. Az a tapasztalatunk, hogy akiknek az életében meghatározó az Istennel való kapcsolat, azoknak a munkája, szerelme, házassági, családi élete tisztább, megbízhatóbb, tartalmasabb. Átfogalmazva Tamási Áron gondolatát, ezt mondhatjuk: *Azért vagyunk a világban, hogy Istenben és az Ő akaratának teljesítésében otthonra találjunk.* Augustinus a jól ismert *Vallomásokban* írja: „Magadra nézve teremtettél minket, Istenünk, ezért nyugtalan a mi szívünk, amíg Benned nyugalmat nem talál.” Ez így igaz. Hadd idézzem *Váci Mihályt* is: „Jóllakhatsz fuldoklásig a gyönyörökkel – az életedből hiányzik valami. Hiába vágysz az emberi teljességre – mert az emberből hiányzik valami. ... De reánk tört a tudás: – Valami nincs sehol!” De mi az a valami, ami nincs sehol?! Isten ajándéka számunkra Jézusban pontosan ez a hiányzó „valami”, ami igenis megtalálható, megkapható. *Az emberi élet értelme, tartalma és célja: az Isten és az ember tisztelete, szeretete és szolgálata.* Ehhez kell segítenünk gyermekeinket, unokáinkat. Amíg ezt nem vesszük igazán komolyan, addig nem tettük meg velük szemben a legfontosabbat, nem teljesítettük feladatunkat.

Elterjedt keresztyén gyakorlat, hogy életünk perifériájára kerül Isten akaratának teljesítése. Az utolsó ítéletről szóló tanításában Jézus azt hangsúlyozza, hogy nem elég bizonyos vallásos, egyházi kötelességeket teljesíteni, hanem el kell és el lehet jutni az élő Isten ismeretére és akaratának teljesítésére. „*Nem mindenki megy be a mennyek országába, aki ezt mondja nekem: Uram, Uram, hanem csak az, aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát... És akkor kijelentem nekik: Sohasem ismertelek titeket, távozatok tőlem, ti gonosztevők!*” (Mt 7,21.23) Tehát a legfontosabb Isten

igaz ismerete. Ez a legfontosabb tudás, amit meg lehet szerezni. A Biblia azt tanítja, hogy az ördögök is ismerik és hiszik Istent, sőt félnek is tőle. Nem információról van szó, hanem élő kapcsolatról. Egy négyéves gyermeknek meghalt az édesanyja. Kicsivel idősebb nővére azzal biztatta, hogy édesanyja a mennyországban van, mire a kisfiú azt felelte, hogy ez rendben van, de nem tud az ölébe ülni. Ezt jelenti a személyes kapcsolat, vagy annak hiánya.

Elég abból, hogy előadásokat tartunk úgy általában Istenről, ismereteket közlünk a Bibliáról! Nekünk és minden embernek Isten ismeretére van szükségünk. A 42. zsoltárban ezt olvassuk: „*Isten után szomjazik lelkem, az élő Isten után.*” Hogyan juthatunk erre az ismeretre? Kizárólag az újjászületés által! Jézus az idős vallási vezetőnek, Nikodémusnak is ezt mondja: „*Újjonnan kell születnetek*” (Jn 3,7). Újjászületés nélkül nem láthatjuk meg az Isten országát. Jézus már magzatkorában is Isten Fia volt, mert a Szentlélektől fogantatott. Ezért érezte magát otthon Isten dolgaiban. Bármennyire is hálásak vagyunk szüleinknek, hogy minket befogadtak és vállaltak, de testi születésünk még nem jelentette a lelki születést. „*Én bűnben születtem*” (Zsoltár 51,7). Ez azt jelenti, hogy az ősbűn állapotában, Isten helyes ismerete nélkül.

Testvér, ha idegenül érzed magad a hit dolgaiban, akkor újonnan kell születned az élő Istentől. Ha bizonytalan vagy ebben a kérdésben, gondold át a következőket: *Tudod és tapasztalod-e*, hogy Isten a te Édesatyád, *ismered-e* Őt, *hallod-e* az Ő hangját, *tudod-e*, hogy bűneidet megbocsátotta, *működik-e* benned a Szentlélek, *dicsőíted-e* szavaiddal és életeddel Istent, *otthon érzed-e* magadat az ő dolgaiban? Ha mindezekre nem tudsz magad számára megnyugtatóan válaszolni, úgy valóban ne nyugodj meg addig, amíg nem tudsz teljes bizonyossággal, örömmel mindezekre igennel válaszolni.

Én azt nem tudom pontosan megmondani, hogy mit tegyél, de azt tudom, hogy a fentiek bizonyossága nélkül életed tékozlás, és nem jutsz be majd a mennyek országába. Nikodémusnak Jézus azt tanította, hogy az újjászületés lehetősége és ajándéka Istennél van. A Szentlélek újjá-

teremtő munkáját a szél zúgásához hasonlította. Nem tudjuk, honnan jön és hová megy, de a zúgását halljuk. Így van az, aki újjászületik. Miről van itt szó? Ez az igehirdetés nem tud téged megtéríteni, újjászülni, de ezáltal az igehirdetés által is eljöhöz hozzád a „szél”, a Szentlélek Isten: „*Ma, ha az ő szavát halljátok, ne keményítsétek meg a szíveteket!*” (Zsid 3,7)

Az Isten körülvesz téged is szeretetével és megtérésre indít és segít. Ha megláttad, hogy életed még nem teljesen Istené, akkor *kiált*, *kérj*, *zörgess*, *keress!* Ő bizonyára hagyja magát megtalálni. Ő maga mondta: „*Kérjétek és adatik nektek, keressétek és találtok, zörgessétek és megnyitják nektek*” (Mt 7,7), „*jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek*” (Mt 11,28), „*és aki énhozzám jön, azt én nem küldöm el*” (Jn 6,37; Károli: „*azt én semmiképpen ki nem vetem*”). Ez az evangélium, a jó hír: Isten valóban nagyon szeret téged és ezt azzal mutatta meg, hogy Jézus Krisztus meghalt bűneid miatt, hogy szabaddá tegye számodra az utat Istenhez. Mondd el a tékozló fiúval együtt: „*Atyám, vétkeztem az ég ellen és teellened, és nem vagyok méltó arra, hogy fiadnak nevezzenek*” (Lk 15,21)! Meg lehet látnod Isten világosságában a benned lévő sötétséget. Az a neved, hogy élsz, pedig Isten számára halott vagy. A tékozló fiú és az otthon élő fiú hivatalosan a példázatbeli atya fiai. Hivatalosan te is Istenhez tartozol, mert megkeresztelték, konfirmálták, templomi esküvőd volt, de Testvérem, ismered-e az élő Istent?!

Egyházunkban ritkán merjük ilyen direkt módon hirdetni az igét, most Isten Lelke mégis arra indít, hogy ne kerteljek, ne beszéljek mellé, hiszen ezt az igehirdetést is fel akarja Isten használni az üdvösséged érdekében. Ez valami csodálatos dolog. Ahogy írom e sorokat, és ahogy Te olvasod, Isten „házában” lehetünk együtt, az „imádság házában”, az élő kapcsolat ajándékában. Isten háza nemcsak a kőből épült templom, hanem minden hely, idő és lehetőség is, ahol és amikor Isten kedves evangéliuma hirdettetik. Így érthetjük a zsoltárt: „*az ÚR szeretetével tele van a föld*” (Zsolt 33,5).

„*Jézus pedig gyarapodott bölcsességben, testben, Isten és emberek előtt való kedvességben.*” Milyen jó, hogy ezt is leírta Lukács a tizenkét éves Jézus-

ról. Ha Isten gyermekévé lesz valaki, akkor átélheti a testi-lelki-szellemi gyarapodást. Egész személyisége gazdagodik, fejlődik. Szomorúan tapasztaljuk, hogy Isten ismerete nélkül a gyermekek és a fiatalok be-szűkülnek, leépülnek. Pál apostol írja: „*Minden a tiétek*” (1Kor 3,21). Isten minden jót az embernek ajándékozott: a természetet, állatokat, a csillagos eget, a zenét, a szerelmet, a tudományt, a hitet. Nem igaz az, hogy a keresztyén hit életidegenné tesz. Sőt a megtérés és újjászületés után élhetjük meg teljes emberségünket, élhetjük át a harmonikus egy-séget Istennel és a teremtettséggel. Nem az a lényeg, hogy diagnosztizáljuk gyermekeink, ifjaink életét, és főleg nem az, hogy siránkozzunk és szidjuk őket, hanem ami rajtunk múlik: *szeressük be őket* az élet teljes-ségébe. Amit kaptunk Istentől testben, bölcsességben és hitben, adjuk át nekik. Ha megélhetik a tiszta viszonyt a maguk és házastársuk testé-vel, tudván és élvén, hogy testük a Szentlélek temploma; ha boldog kí-váncsisággal gyarapíthatják szellemi életüket a tudománnyal, a terem-tett világról szóló lenyűgöző ismeretekkel; ha megélhetik, mit jelent az Isten és emberek előtt való kedvesség – nem lesz szükségük megalázó pótszerekre, nem szédíti meg őket a vadkapitalista szemfényvesztés, nem fogják testüket és a testükkel kapcsolatos dolgokat sem túlértékel-ni, sem alábecsülni, és a tudást is megszenteli az Isten ismerete.

Kedves Gyermekek és Fiatalok! Ez az ige miattatok is megíratott. Fogadjátok örömmel azt, hogy a kamasz Jézus történetében Isten se-gítséget nyújt az időnként ellentmondásos és nehéz gyermek- és ifjú-korotok EGÉSZ-séges megélésében.

Kedves Szülők, Keresztszülők és Nagyszülők! Vegyétek nagyon ko-molyan az ige üzenetét: a rátok bízott gyermekek *csak az élő Istenben és akaratainak cselekvésében* találnak biztos *otthont*. Életet, hitet csak Isten adhat, de titeket Isten munkatársaiul választott. Tegyétek meg azt, amit nektek kell megtenni: éljete ti is Istenben, tegyetek tanúságot a Vele való élet örömről szóban és cselekedetben. Feszült, nehéz vilá-gunkban ez a legfontosabb, amit értük megtehettek.

*Budapest–Kelenföld, 1999. december 26. (televíziós közvetítés, MTV2)
karácsony 2. napja*

AHOGYAN ÉN, TI IS ÚGY

Jézus mondja: „Új parancsolatot adok nektek, hogy szeressétek egymást: ahogyan én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást! Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást.”
(Jn 13,34–35)

Szeretettel köszöntöm az ünneplő Gyülekezetet és mindazokat, akik a televíziós közvetítésen keresztül kapcsolódnak be istentiszteletünkbe, közöttük azokat a testvéreinket, akik betegség vagy más ok miatt talán hónapok vagy évek óta nem tudtak eljutni a számukra kedves templomba.

Örülünk, hogy a műholdas közvetítés segítségével együtt lehetünk a határon túli magyar testvéreinkkel, így a székelyföldi sepsiszentgyörgyi testvérgyülekezetünk tagjaival is.

A Szentírásból felolvasott néhány mondatból hiányzik a megszokott, karácsonyi ünnepen el is várható betlehemi idill, a Gyermekek születésének szívet melengető leírása.

Karácsony második napján kezd alábbhagyni az ünnep lüktetése, varázsa, szépsége. Józanítóan hat ránk, hogy holnap hétfő lesz, sokak számára munkanap. Van-e valami igazi érték, el nem múló ajándék, amit kaptunk az 1900-as évek utolsó karácsonyán? Változott-e bármi is életünkben az idei vagy az előző karácsonyokon?

Mai igénkben a felnőtt Jézus szavait idéztük, mely a lényegről, az igazi tartalomról, a maradandó ajándékról szól: „*Új parancsolatot adok*

nektek, hogy szeressétek egymást!” Kérdezhetné valaki, hogy mi ebben az új? Hiszen Jézus előtt és után is sokan tanítottak a szeretetről. Miért épp Jézusra kellene hallgatnunk?

Sőt, sokan úgy gondolják, hogy senkinek sem volt igaza a történelemben, aki a szeretetet hirdette, hiszen emberi fajunk múltja és jele ne rágódjon a szép eszmére. Az elmúlt esztendő is háborúival, iszonyatos bombázásaival. Gondoljunk arra, hogy karácsonyunk idején is szétbombáznak egy népet, várost.

Mégis azt kell mondanunk, hogy az emberi nem minden esendősége és gonoszsága ellenére is érzi, sejti, hogy szeretet nélkül nem tud élni. A legtöbb ember szíve mélyén tudja, hogy szeretet nélkül nem élet az élet, nem ember az ember. Szeretet nélkül elhordozhatatlan teher a múlt, a jelen és a jövő várása is.

Az iskolában nekünk azt tanították, hogy az embert a munka tette emberré. Ez így nem igaz. Tudjuk, hogy mennyi energiát, munkát fektetett és fektet az ember értelmetlen, sőt haszontalan, életellenes ügyekbe, dolgokba. Az embert igazán csak a szeretet teszi, teheti *emberré*. Ha átéli, hogy *tud szeretetet adni és tud szeretetet elfogadni*.

A szeretet nem a hideg anyag produktuma, következménye. A szeretet szellemi, lelki eredetű és természetű ajándék. Ez azt is jelenti, hogy nem az anyagban, pénzben, fizikai körülményekben találom meg a szeretetet, vagyis az élet értelmét. A szeretetnek forrása van! Hányszor megállapították bölcs eleink, hogy vissza kell térni a forráshoz, „csak tiszta forrásból” merítsünk!

A karácsony titka, ereje nem a fogyasztói társadalom álcstillogása, mert a fogyasztói társadalom mai mechanizmusa szerint elfogyasztja saját magát. Bizonyos cinikus erők ezt mozgatják is. A karácsony ajándéka az élő, teremtő és megváltó Isten.

Kedves Testvérem, szükséged van erre az erőforrásra, amely *nem apad el, nem csal meg!* Kérlek, ne legyintsél, hogy már megint csak papolnak, szövegelnek!

A szocializmusnak nevezett korszakban sokan tudtuk, hogy a legszebb eszmék is kudarcra ítéltetnek, ha kihagyják belőle Istent, a törvényt, az erkölcsöt. Földi paradicsomot akartak létrehozni Isten nélkül. Isten nélkül a paradicsom: pokol. De a kapitalizmus is pokollá válik Isten, törvény és erkölcs nélkül.

Hányan élnek úgy, hogy már lényegében elvesztették korábbi álmikat, vágyaikat. Teszik a dolgukat, telnek az évek, és ott belül valami nagy-nagy hiányt éreznek.

Jézus azt tanította követőinek, hogy szeressék egymást. De azt is elmondta, hogy hogyan. Elérzékenyült percekben el szokták dalolgatni a slágert: „Szeressük egymást, gyerekek...” És aztán, talán néhány perc múlva, kijózanít a tapasztalat.

Hogyan olvastuk? *„Új parancsolatot adok nektek, hogy szeressétek egymást:”* – figyeljünk a folytatásra – *„ahogyan én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást!”* Mi ebben az új? *„Ahogyan én szerettelek titeket.”* Jézus előbb adott, bemutatta a hétköznapokban, a gyakorlatban ezt a programot. Hogyan szerette Jézus az övéit és a világot? *Határtalanul, személyválogatás nélkül és halálosan.*

Az Isten jóságától, irgalmától megérintett, újjáteremtett ember képessé lesz arra buktatók és kudarcok közben is, hogy igazán szeressen. A keresztyénség nem egy tökéletes, hibátlan életforma, nem „sikerágazat”. Sőt, nagyon is sok esendőség, kudarc, fájdalom és – mondjuk ki őszintén – bűn is kíséri életünket. A keresztyénség ott kezdődik, amikor már Isten közegeiben, közelségében fáj a bűnöm, szeretetlenségem, és változni, változtatni akarok.

Mit tegyünk, hogy maradandó ajándékot vihessünk haza, akár csak erről az alkalomról is? Hallgassunk az ígére, az igazságra, Jézus józanító és új életet adó szavára: *szeretet nélkül semmik vagyunk, de Isten szeretetével élve újra méltók lehetünk az ember névre*. Ne csak néhány napos álmodozás, illúzió legyen a karácsony, hanem próbáljuk meg követni Jézust a hétköznapokban! Álljunk rá igazán szavára, ígéreteire! Ahogyan a beteg, fáradt testnek újra és újra kezelésre van szüksége, úgy kell a lel-

künket, belső emberünket is folyamatosan karbantartatni, gyógyítani, rehabilitálni.

A betlehemi pásztorok az égi szózat hatására mondták: „Menjünk el egészen Betlehemig”.

Kedves Testvérem, hadd kérdezzem meg, *meddig jutottál el?* Ha engedte a pénzed, eljuthattál a több ezer négyzetméteres bevásárlócentrumokba, vagy templomban, televízióban hallgattál éjféle misét, karácsonyi történeteket, vagy CD-ről élvezhetted a legeslegújabb karácsonyi válogatásokat, de hadd kérdezzem meg: eljutottál-e egészen Betlehemig, a *forrásig*, az élő Istenhez, aki számodra is megszületett, ott, akkor a világ egyik legeldugottabb, legszegényebb szegletében és helyzetében? Isten ma meg akar ajándékozni azzal, ami nélkül nem szabad és nem lehet élni: az igazi, valóságos, isteni szeretettel, bűnbocsánattal, egy új minőségű élet jó hírével.

Lehetsz aktív, dolgozó „pásztor”, aki talán csak nagy ünnepen jut el templomba, mert „arra sosincs idő”. Lehetsz értelmiségi, mint a napkeleti bölcs, aki nagyon hosszú utat tett meg, mire rátalált a Megváltóra. Ebből a szempontból mindegy, ki vagy, hol élsz, tudsz-e hinni vagy sem.

Isten érted is eljött! Van számodra is igazi, maradandó, örök Ünnep. Isten és ember ünnepe, találkozása!

Hogyan szeretett Jézus? János evangéliumában olvashatjuk azt is, hogy *„úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött fiát adta...”*. Tehát Isten mindenkit megelőzően adott, ajándékozott.

Hogyan is szeretett minket az Isten? Határtalanul, személyválogatás nélkül és halálosan!

Határtalanul

Mondhatnánk: mérték, mérícskélés nélkül, „mértéktelenül”, mérhetetlenül. Felolvasott ígénk előzménye az, hogy Jézus áldozati halála előtt megmossa tanítványai lábát. Képzelnék el a korabeli szituációt!

Az ókori keleten az érkező vendégnek a rabszolga utasítás nélkül, azonnal megmosta az utazás közben beporosodott lábát. Jézus tanítványaival megérkezik a páskavacsora, az utolsó vacsora helyszínére. A bérelt házban, szolgálta nem lévén, valaki a tanítványok közül kellett volna, hogy felvállalja ezt a feladatot, mondhatnánk piszkos munkát. Talán a legfiatalabb. Esetleg János, aki később olyan plasztikusan leírta a jelenetet. Jézus a lábmosásból nem szakrálisan megismétlendő rítust akart. Példát adott: *„Ahogyan én tettem veletek, ti is úgy cselekedjétek egymással.”* Ezzel a hétköznapi valóságba helyezte a szeretet megélését. Ha karácsony ünnepén valóban elfogadom az Isten ajándékát, akkor késszé leszek embertársaimat, a világot, környezetemet feltételek nélkül szeretni.

Személyválogatás nélkül

Jézus nem válogatott a lábak, illetve a személyek között. Még árulójának, Júdásnak is megmosta lábát. Azokat a lábakat, melyek nem sokkal később Mestere elárulásához vitték el. Ha végiggondoljuk, hogy mit jelent ez a keresztyénség gyakorlatában, könnyen elakadunk, talán megbotránkozunk.

Úgy gondolom, sokan küszködnek ezzel a kérdéssel: Hogyan szeressem azokat, akik nem szeretnek engem, akiket nehéz elfogadni, szeretni, sőt egyenesen kárt okoznak nekem, másoknak vagy az egyháznak?

Fontos tudni, hogy az Istentől kapott szeretet elsősorban nem érzés, érzelem, és főleg nem érzélgősség. A Biblia azt tanítja, hogy Isten nekünk *az erő, a szeretet, és a józanság Lelkét adta*. A szeretet állapot. Nem pipogyaság, hanem az erő és a józanság állapota. Ez olyan, mint amikor egy villanykályha kapja az energiát és továbbadja, mely lassan eléri, felmelegíti a környezetét – mert ez a lényege, ez a dolga.

Wéöres Sándor így ír erről: „Mikor a szeretet válogatni kezd: már nem szeretet többé, hanem sóvárgásnak és undornak kettőssége. S ez az érzélgés, mely manapság mindennél veszedelmesebb, cukros váladékával bekente az emberiséget. Minden emberi indulat közt az érzélgős-

ség a legnyomorúságosabb. Egyik irányban szeretni csak úgy tud, hogy másik irányban gyűlölködik; vonzalma nyállal ken, gyűlölete köpköd.”
(*A teljesség felé*)

Bármilyen keményen hangzanak is ezek a szavak, meg kell vallani, hogy sokszor csak ilyen a mi „nagy” szeretetünk. Isten ígéje szerint egy emberi élet értékét nem az iskolai végzettség, anyagi körülmények, társadalmi rang adja. A Példabeszédek könyvében ezt olvassuk: „*Nyisd meg a szádat a némaért!*” Jézus minden elnyomott, kisémmizett, lenézett, elesett, szenvedő emberért nyitotta meg száját. Akik nem tudnak imádkozni fájdalom, bűn vagy hitetlenség miatt. Megnyitotta a kapcsolatot lehetőségét Isten és ember között.

Hirdette, hogy jaj nektek, gazdagok, akik vallásos vagy éppen materialista világnézettel, hideg, kemény szívvel el tudjátok nézni hiányt szenvedő embertársaitokat. Például azokat, akik hazánkban sokak számára elképzelhetetlen szegénységben élnek.

A személyválogatás nélküli szeretet ma többek között azt jelenti, hogy nem esik jól a karácsonyi falat a számban, ha nem tettem meg mindent azért, hogy másnak is legyen betevője, meleg otthona, Jézus szeretetével megajándékozott karácsonya. Nem hiszem, hogy bármelyikünk is egyedül meg tudná oldani a világ gondjait, de fontos megtenni azt, ami rajtam múlik.

A személyválogatás nélküli szeretet ma azt jelenti, hogy nem gyűlölöm a más nemzetiségűt, vallásút, egyáltalán a másikat. Itt sem érzélgősségről van szó, hanem arról, hogy Isten szempontjából látom ezt a szétesett, gyűlölködő, sérült világot, emberiséget. A mi földi, emberi aspektusunkból sokszor jogos lenne a harag, az elzárkózás, ítélkezés. De a karácsony arról szól, hogy Isten a jogos ítélet helyett könyörülettel, irgalommal hajol az emberhez.

„Az Ige testet ölt”, hogy a mi esendő, bűnös létünk, testünk *igévé* legyen.

Harmadszor, hogyan szeretett minket Jézus?

Halálosan

Ennél többet nem tehetett. Nincs nagyobb szeretet annál, mint amikor valaki életét adja barátaiért és ellenségeiért is. Isten Jézusban bemutatva, hogy halálosan szereti az embert, az istentelen, gyűlölködő, tőle elszakadt embert.

Az vallásos tévedés, hogy először meg kell térnünk, meg kell változnunk, bocsánatot kell kérnünk, és azután majd, valamikor Isten szeretni fog minket. Isten úgy szeret téged, ahogy vagy, de nem azért, hogy olyan is maradj! Isten látja benned az új ember lehetőségét. „*Emeljétek fel fejeteket!*” Lásd meg életed, környezeted életét Isten lehetőségei szempontjából! *Isten nem renovál, hanem teremt, újjáteremt.*

Ez az Ő karácsonyi ajándéka ma is.

Imádkozzunk!

Jó Istenünk, köszönjük, hogy teremtő igéd eljutott a földre, testet öltött és ma is szól hozzánk.

Kérünk, adj új életet nekünk!

Jöjjön el a te országod a mi életünkbe!

Köszönjük, hogy mindent megtettél üdvösségünkért. Ámen.

Budapest–Kelenföld, 2000. június 18.

Szentháromság ünnepe

(hangfelvétel alapján)

ISTEN ISMERETE

„Miután ezeket mondta Jézus, tekintetét az égre emelve így szólt: »Atyám, eljött az óra: dicsőítsd meg a te Fiadat, hogy a Fiú megdicsőítsen téged, mivel hatalmat adtál neki minden halandó felett, hogy mindazoknak, akiket neki adtál, örök életet adjon. Az pedig az örök élet, hogy ismernek téged, az egyedül igaz Istent, és akit elküldtél, a Jézus Krisztust. Én megdicsőítettem téged a földön azzal, hogy elvégeztem azt a munkát, amelyet rám bízta, hogy elvégezzem: és most te dicsőíts meg, Atyám, önmagadnál azzal a dicsőséggel, amely már akkor az enyém volt tenálad, mielőtt még a világ lett.

Kijelentettem a te nevedet az embereknek, akiket nekem adtál a világból. A tied voltak, és nekem adtad őket, és ők megtartották a te igédet. Most tudják, hogy mindaz, amit nekem adtál, tetőled van; mert azokat a beszédeket, amelyeket nekem adtál, átadtam nekik, ők pedig befogadták azokat, és valóban felismerték, hogy tetőled jöttem, és elhitték, hogy te küldtél el engem. Én őértük könyörgök: nem a világért könyörgök, hanem azokért, akiket nekem adtál, mert a tied, és ami az enyém, az mind a tied, és ami a tied, az az enyém, és megdicsőíttem őbennük.«” (Jn 17,1–10)

Szeretett Testvéreim, Szentháromság ünnepe van ma.

Vannak vallásos emberek, akik felhasználják a teológiai tanulmányokat, vagy éppen a bibliaórákat, hogy olyan dolgokról elmélkedjenek, amelyek semmit nem segítenek. Eltelik egy szép, „áldott” óra, egy alkalom, de semmi lényegi változás nem történik az életükben. Így vagyunk mi a Szentháromság Istennel. Semmit nem ér, ha az ember lo-

gikai elméleteket próbál gyártani, hogy valamit az Istenről, istenségről emberi eszközökkel, emberi módon, ihletettség nélkül megfogjon, megértsen és magáévá tegyen.

A felolvasott imának az első része Jézus Krisztusnak az úgynevezett főpapi imája, melyet a Lélek által mondott. Olyan erőteljes, olyan világos, hogy évtizedek múlva az agg János apostol le tudja ezt írni. Nyilván nem betűről betűre, de lényegében és tartalmilag kinyilatkoztatás-, kijelentésjellege volt ennek. Ebben az imában Jézus arról szól, hogy ő kijelentette Isten nevét az embereknek. Isten kinyilatkoztatta magát Benne és Átala, azzal a céllal, hogy kijelentése és szava eljusson az ő életükbe, szívükbe. Nem elmélkedés, filozofálás, nem teologizálás, hanem kijelentés. Az Ő lényéről: *atyaságáról*, *teremtő-gondoskodó szeretetéről*, *fiúságáról*, *az elküldött kegyelemről* és a *Szentlélek* erejéről – aki az Atya és a Fiú munkáját valóssággá teszi az emberek életében.

Kárpátalján, egy ifjúsági konferencián egy fiatal lány rosszul lett, és kétségbeesett az egész közösség. Úgy tűnt, hogy súlyos állapotba került, és nem tudunk rajta segíteni. Kiderült, hogy nincs orvos a faluban, nincsen gyógyszer, nem tudunk hova menni. Kiszolgáltattak az ottani emberek. Többen csak imádkozni tudtak. Valakinek eszébe jutott, hogy él egy asszisztensnő a faluban. Amikor megérkezett ez a testvérünk gyógyszer nélkül, eszöktelenül, leült az ágy szélére, megfogta a lány a kezét, és ő magához tért. Ezzel természetesen nem azt akarom mondani, hogy jó, hogy nem volt gyógyszer. Azt szeretném hangsúlyozni ezzel az esettel, hogy Isten személye és segítsége tanulmányainktól és társadalmi helyzetünktől függetlenül eljuthat hozzánk, és működhet.

Nem tudjuk befogadni Istent, szándékait, akaratát mindenestül. Az Ő gondolatai magasabbak a mi gondolatainknál, útjai nem a mi útjaink. Egy másik mai útmutatói igében azt olvassuk Pál rómaiakhoz írt leveléből: „*Ó, Isten gazdagságának, bölcsességének, ismeretének mélysége! Milyen megfoghatatlanok az Ő ígéretei!*” (Róm 11,33) Írja Pál, aki saját bőrén tapasztalta meg Isten ígéreteit. Korának nagy teológusaként ezt írja: milyen kikutathatatlanok az Ő útjai. Ezt olvassuk a folytatásban: „*ugyan,*

»ki értette meg az Úr szándékát, vagy ki lett az Ő tanácsadójává? Vagy ki előlegezett volna neki, hogy vissza kellene neki fizetnie?« Nagy, egyetemes kérdések ezek. Pál záró szavai: „Bizony tőle, általa és érte van minden: övé a dicsőség mindörökké. Ámen.” Tehát van valami, ami a kétség és bánat után választ ad a dolgok értelméről? Hogyan érthetnénk meg életünkben Isten útjait, intézkedéseit, dolgait? Az övéi kapnak valamit „rész szerint” az Isten lényéből, indulataiból. Bizony Őáltala, Őbenne, Őérte van minden a mi életünkben.

Így kezdődik János evangéliumának 17. fejezete: „Miután ezeket mondta Jézus, tekintetét az égre emelve így szólt: »Atyám!...» Miután... A halálra készülő messiás búcsúbeszéde a tanítványokhoz, barátaihoz; a testamentum, a végrendelet. Emberekre néz, a tanítványaira, talán rokonnaira, akik között ott voltak az övéi, a megtértek, a meggyógyultak, a hétszeres gonosz kötelékből megszabadultak. Azok, akiket a világ – és sokszor az egyház is – leír. Ezek Jézus övéi; rájuk nézett, pedig sokszor fárasztották Őt. Akikért számos alkalommal átment a tavon, vagy felment a hegyre imádkozni. Félrevonult, mert istenlényegűsége ellenére nyomasztotta Őt is a sok nyavalya, elesettség. Az övéire nézett, szólt, tanított és cselekedett. A rengeteg energiabefektetés, munka után, miután tanította őket, halála előtt – a kimerültség ellenére – fel-emelte tekintetét. Az ókori ember gondolkodása szerint ez azt jelenti, hogy rátekintett a lényegre, Istenre. Rá összpontosította elméjét, szívét, egész lényét a forrásra, és onnan merített, *miután* újból rá tudott nézni az emberekre, az övéire. Ezt tanítja nekünk is, mindnyájunknak.

Testvéreim, szükségünk van – nekem is, neked is – erre a szent egyensúlyra, erre a ritmusra, mert másképpen kihűlünk, másképpen nem bírjuk tovább. Mert az Isten gyermekeit a világ bolondnak tartja, úgy is kezeli, és kihasználja őket. De az egészen más dolog, ha mi az Isten bolondjai vagyunk, akik Istenre tudunk tekinteni különböző helyzetekben. Nem rezignáltan, cinikusan, és nem lemondóan nézve környezetünkre, a világra. Istenre tekintve látom: Uram, én is ugyanúgy híjjával vagyok a Te dicsőségednek, mindnyájan együtt kiáltunk a Te di-

csőségedért! Tehát emeld fel akár ma is, testvérem, a tekintetedet Istenre – ha gyászban vagy, vagy fájdalomban, betegségben, hitetlenségben, félelemben vagy örömben, ha úgy gondold, hogy az egyházi élet unalmas vagy taszító. Olyan érthetetlen sokszor, amit ezek a lelkészek, hívők akarnak! Ne papokra nézz, ne kántorokra, presbiterekre és épületekre! Próbáld mögöttük meglátni a rajtuk is könyörölni akaró irgalmas Istent! Hogy éld az életet, és végig tudd járni ezt az utat. „Dicsőíts meg, Atyám, eljött az óra”. Tehát nem azt mondja, hogy: *Sors!*, hanem: *Atyám!*

Különös lenne, ha megkérnénk minden hívőt: Testvérem, írd le egy papírra, hogy neked kicsoda az Isten! Mit íránk oda? Kicsoda neked Jézus? És kicsoda neked a Szentlélek? Jézus imádságában így vezet minket: Ő Atyám és Atyád.

„Eljött az óra: dicsőítsd meg a te fiadat, hogy a fiú is megdicsőítsen téged.” Már megint ez a sok dicsőség! Miről van itt szó? A dicsőség Isten jelenléte. Amikor egy ember életében megcsillan valami plusz, valami több. Hogy dicsőítette meg az Atya Jézust, amikor a kereszten függött? Úgy, hogy még a százados is levette a kalapját: *Bizony, ez Isten fia volt!* Kívülről semmi nem utalt a dicsőségre és az istenfiúságra; de ahogy ez az ember ott függ és áldást kér, és a népnek továbbra is sugároz a pokoli helyzetben valami világosságot. *Ez az Isten fia volt* – mondja a százados.

Nem hinném, hogy Isten elvárna bármelyüinktől ilyen szélsőséges, különleges próbákat, kísértéseket, de gyermekei életében előbb-utóbb valaminek meg kell csillannia, amire azt mondják az emberek, hogy ez mennyei, égi fény!

„Mivel hatalmat adott neki minden halandó felett, hogy mindazoknak, akiket neki adott, örök életet adjon. Az pedig az örök élet, hogy ismernek Téged.” Hiszem az örök életet, a test feltámadását stb. – mondjuk monoton módon. *Az pedig az örök élet, hogy ismerik az élő, valóságos, szent Istent.* Ismerni az egyedül igaz Istent, és akit elküldtél, a Jézus Krisztust: az már maga az örök élet.

„*Én megdicsőítettelek a földön azzal...*” Itt gondolkozzunk egy kicsit, Jézus mit mond az imájában? Mivel lehet Istent megdicsőíteni? Azzal, hogy három szép Szentlélek-éneket kitűzünk a táblára, és végigénekeljük? Ezzel is dicsőítjük Őt.

Azt olvassuk az evangéliumokban, hogy tanítványaival, és zsoldárokat énekelt. Bizonyos, hogy szó szerint, „kötött szövegeket” is imádkozott és énekelt. De ha Jézusra tekintünk, el tudjuk képzelni, hogy az Ő kegyességének nagy része hallelujázás volt? Nem! Ezt mondja: „*Én megdicsőítettelek téged a földön, azzal, hogy elvégeztem azt a munkát – MUNKÁT! – amelyet rám bízál, hogy elvégezzem*”. Mert testvéreim, ezeknek az énekeknek a nagy része a világ számára érthetetlen. És ezen komolyan el kell gondolkodnia minden keresztyén embernek, mert a világban élünk. Isten dicsősége hogyan jelenhet meg rajtunk mások számára?

Mi, szülők, nagyszülők, felnőttek, sokszor kétségbeesünk, mikor a fiatalok életében látjuk a problémákat, és azt, hogy nem közelednek Istenhez. Azt hiszem, elsősorban nekünk kellene bűnbánatot tartanunk, látják-e az emberek Isten dicsőségét az életünkben. Abból fognak valamit érteni, *ha a munkát elvégzem*. És ha már munkáról, dicsőségről és örök életről van szó, nem hinném, hogy meg tudnánk fejteni, hogy ki, mikor, miért és hogyan érkezik és távozik ebből a világból. De vannak olyan érzéseink és tapasztalataink, hogy Isten gyermekeit akkor hívja haza, amikor befejezik a munkájukat. Elvégezték azt, amit az Isten rájuk bízott.

Testvérek, van olyan – és ez emberi szempontból nehezen érthető –, hogy valaki tizenöt évesen elvégzett mindent; vagy harmincévesen, vagy harminchárom évesen, vagy éppen nyolcvanévesen. De van, aki még nyolcvanévesen sem, mert még mindig maga körül forog, még mindig békétlen, még mindig nem tud szeretettel áldást mondani a gyerekekre, unokákra. Sokszor nem tudunk örülni az utódoknak, és Isten kezében használhatatlanok vagyunk. Tehát az a célja Istennek, hogy mi elvégezzük a mi feladatunkat, munkánkat ezen a földön. Aztán teljesen bízunk rá, hogy ez hány évet jelent, és miképpen fog zajlani.

Néhány hónapja mondta nekem valaki: Én már biztos hamar elmegyek. Már enni sem tudott. Mégis itt van és imádkozik. Mégis hordoz másokat, mégis mehetnek hozzá, mégis felhívhat valakit... Hány év, hány hónap? Bízunk Őrá. Nekünk egy dolgunk van, hogy találjuk meg a feladatunkat, amíg itt vagyunk. Mert még nem vagyunk készek, illetve nem végeztük el a ránk bízottakat. Van, aki arra teszi a hangsúlyt, hogy Istenre tekint, felemeli a tekintetét az égre. Templom, bibliaóra, bibliaolvasás permanensen, de ha nem dolgozik, ha nem cselekszi meg az ígét, akkor ez öncélúvá válik, és belefárad. Vannak, akik templomozás ellenére hitetlenek, sok tekintetben megközelíthetetlenek, használhatatlanok.

A másik szélsőség, aki túlnyüzsgi a szolgálatot, munkamániás, kevés időt szán arra, hogy tekintetét az égre szegezze. Mert a főpapi imában Jézus ezért imádkozik, hogy jöjjön létre az egység, a szent ritmus, a harmónia Isten és ember, ember és ember között.

„*Szent, szent, szent a seregek Ura. Dicsősége betölti az egész földet.*” (Ézs 6,3) A mi testünk által, a te tested által akarja betölteni a földet. Körbeveszi a földet így is. „*De népem nem hallgatott szavamra.*” (Zsolt 81,12) Tehát hallotta, de nem hallgat rá. „*Ezért hagytam, hogy szívük kemény maradjon, és kövessék a maguk tanácsát.*” (Zsolt 81,13) De ez még mindig Isten ígéje. Ezt még mindig Ő mondja: *keményszívűek*. Hátha egyszer hallgatnak majd rá. Jézus mondja: „*Aki az igazságból való, hallgat az én szavamra.*” (Jn 18,37) Jézus maga az igazság, és azt adta át nekünk, mivel magát adta értünk; és ez az igazság megszabadít minket. Ámen.

Urunk, Jézus, köszönjük, hogy akkor is és most is imádkoztál és imádkozol értünk. Szükségünk van rá. Köszönjük, hogy a Mennyei Főpap az, aki képvisel, aki hordoz minket. Köszönjük, hogy a Te szavaidban, cselekedeteidben a nagyhéten is összekötötted a mennyet a földdel, az Istent az emberrel. Urunk, add meg nekünk ezt az egységet. Ámen.

*Budapest–Kelenföld, 2003. április 20. (televíziós közvetítés – Duna TV)
húsvét ünnepe*

AZ ÚRTÓL JÖN A SZABADULÁS!

„Nyomorúságomban az Úrhoz kiáltottam, és ő meghallgatott engem. A halál torkából kiáltottam segítségért, és te meghallottad hangomat. Mélységbe dobtál, a tenger közepébe, és áradat vett körül. Minden habod és hullámod átcsapott fölöttem. Azt gondoltam, hogy eltaszítottál engem magad elől. Bárcsak újra megláthatnám szent templomod! Már-már életemet fenyegette a víz, mélység és örvény vett körül, hínár fonódott a fejemre. Lesüllyedtem a hegyek alapjáig, örökre bezárult mögöttem a föld, de te kiemelted életemet a sírból, ó, Uram, Istenem! Amikor elcsüggedt a lelkem, az Úrra gondoltam, és imádságom eljutott hozzád, szent templomba. Akik hitvány bálványokhoz ragaszkodnak, azok elhagyják jótevőjüket. De én hálaéneket zengve áldozok neked, és amit megfogadtam, teljesítem. Az Úrtól jön a szabadulás!” (Jónás 2,3–10)

Szeretettel köszöntöm a feltámadott, élő Jézus nevében az ünneplő gyülekezetet itt, a kelenföldi templomban és a tévékészülékek előtt!

A mai ünnep magyar neve, a *húsvét* sajnos semmit nem fejez ki abból, amit ez a nap jelent a keresztyének számára. A „hús-vét” arra utal, hogy a böjti időszak után újra lehet húst enni. Ez így bizony kevés és félrevezető a lényeg, a valóság szempontjából.

Természetesen a hívő ember számára az étkezés is több, mint a has megtöltése, sőt a gazdagon terített húsvéti asztal része lehet az ünnepi örömnél, de itt másról és többről van szó. A mai napon nem a sonkának és a főtt tojáshoz örülünk csupán, hanem sokkal inkább annak, hogy

– Isten Jézusban legyőzte a bűnt, a halált és a gonosz hatalmát;

- van testi-lelki-szellemi feltámadás;
- az ember nem csak hetven-nyolcvan évnyi hiábavaló fáradozásra teremtett, hanem teljes, örök életre;
- van szabadulás a bűn levegőtlen szorításából;
- nem a halálé a végső szó, mert van élet a halál után, és van élet előtte is;
- Isten szabadító erejével mi is győzhetünk az ördög, a gonosz erején.

Szeretett Testvéreim! Annak, hogy én itt hirdethetem az isteni ígét, az örömhírt, és hogy ti ezt hallgathatjátok, egyetlen igazi oka és magyarázata van, mégpedig az, hogy *Jézus él!* Ő nem emlék és nem varázslat, nem bálvány, nem emberi vallás szüleménye, hanem élő személy, a mi *teremtőnk és megváltónk, aki az út, az igazság és az élet*, akivel ma is élő, személyes kapcsolatunk lehet.

Ez a Jézus azt mondta félénk tanítványainak, és hiszem, hogy most itt nekünk is: „*Én élek, és ti is élni fogtok*” (Jn 14,19), és: „*Aki hallja az én igémet, és hisz abban, aki elküldött engem, annak örök élete van; sőt ítéletre sem megy, hanem átment a halálból az életbe*” (Jn 5,24).

A mai prédikáció kijelölt ígéje nem a jól ismert feltámadási történet. Jónásról, az engedetlen prófétáról olvastunk, aki Jézus előtt ezer esztendővel élt. Jónás könyve a Biblia egyik legérdekesebb történetét tartalmazza, mely mai üzenetet hordoz.

Ezt Jézus is ismerte és szerette, sőt, a halálból való feltámadása előképének tartotta a Jónással történeteket. Máté evangéliumában (12,39–40) így olvassuk: „*Ez a gonosz és parázna nemzedék jelt követel, de nem adatik neki más jel, csak a Jónás próféta jele. Mert ahogyan Jónás három nap és három éjjel volt a hal gyomrában, úgy lesz az Emberfia is a föld belsejében három nap és három éjjel.*”

Ki is volt ez a Jónás? A választott nép, Izrael tagja, Isten prófétája, akit Ura azzal bízott meg, hogy lépjen ki saját vallásos kereteiből, kultúrájából, és menjen el Asszíria fővárosába, Ninivébe, és hirdesse a pogányoknak Isten ígétét, mert Ő nem csak a zsidók Istene. Jónás erre

nem volt hajlandó, engedetlenül más irányba indult. Felszállt egy hajóra, amely viharba keveredett, és végül saját kérésére a hajósok a tengerbe dobták. Mai igénk *a pusztulásba, mélységbe, halálba zuhant ember imája, aki átéli Isten szabadítását.*

Mit üzen ez a történet számunkra?

Mi mindnyájan Isten választottai vagyunk. Másképp nem is hallhatnánk Isten igéjét. Mindaddig keresünk, kutatunk vagy éppen kompenzálunk, pótlékokat alkalmazunk, amíg meg nem találjuk létünk, életünk igazi, maradandó értelmét és célját. Jónásnak – ahogy mindnyájunknak –, küldetése van, de ő engedetlen, önfejű. A választott nép tagjaként, zsidó létére nem akar a lenézett, pogány Ninivébe menni. Nem érti, Isten miért szereti azt a várost.

Ninive az akkori világ gazdag, hatalmas és erőszakos városa volt. Többek között arról voltak lakói ismertek, hogy a hadifoglyokat iszonyatosan megkínózták. Jónás tudhatott ilyen esetekről. A lényeg az, hogy Isten számon tartja Jónást is, de Ninivét is; mindkettőt szereti, és azt akarja, hogy Jónás és Ninive is megtalálja *az Isten és az ember tisztelőben, szeretetében és szolgálatában élete értelmét és célját.* Isten az egész világot szereti és üdvözíteni akarja, Jónás pedig nem ért egyet ezzel a szándékkal.

A történetnek még izgalmasabb az olvasata, ha tudjuk, hogy Ninive a mai Irak területén, a Tigris folyó partján épült város volt. Isten mai választottai mit adnak, mit visznek Ninive késői utódainak? Akkor Isten ígét küldött a pogány, erőszakos városba.

Kétféle látás és út létezik a világban: *a halál útja és az élet útja.*

Az előbbi a bezárkózás, a gyűlölet, a háború, az örök, egyetemes törvények semmibevétele, a szabadosság; a materialista, hedonista, fogyasztói szemlélet és gyakorlat. A minket körülvevő kultúra értékeket is hordoz, de a csillogás és gazdagság ellenére a halál bűzét árasztja. Az embert megfosztja méltóságától, és egyetlen célja, hogy irányítható, manipulált fogyasztói bábokká váljunk. Ebbe az ördögi tervbe pedig nem fér bele a szeretet, az áldozatos, szolgáló élet, a magzatok és az

idősek megbecsülése, védelme, az egészséges házasság és család, a Tízparancsolat, az evangélium és Jézus követése.

Ninive vagy éppen az ókori Róma, de a mai világbirodalmak is ezt a szellemiséget képviselték és képviselik. Róma jelképe a két árvát – Romulust és Remust – etető farkas. Védelmet és táplálékot ad, de teljes alávetettséget vár ezért. „Ne gondolkozz, ne legyen a korszellemmel szemben más véleményed, és fogyassz, egyél, mi majd megvédünk!” Ma is folyik az etetés...

Jónásnak egyedül kellett szembeszállnia a lenyűgöző, de halálos szellemiséget képviselő várossal. Megtérést kellett hirdetnie. Vállalja-e Isten mai népe ezt a népszerűtlen szolgálatot? A prófétáknak ez volt a feladatuk.

Jézus is megtérést hirdetett az akkori Római Birodalomban élőknek. Az első keresztyének azért váltak sokszor csoportosan mártírokká, mert nem engedelmessé váltak Rómának, amely ugyan adott ingyen cirkuszt és kenyeret, de megkövetelte, hogy a császárt tartsák megváltónak és isten fiának.

Testvérek! Az istentelenség, a materializmus, az önmegváltás és az emberimádat: a halál útja! Világunk és társadalmunk ma ezen az úton jár! Ha nem is akar tudni róla, egy úszó koporsóban vergődik.

Isten igéje a halál útjáról való megtérést *feltámadásnak* mondja:

„Ébredj fel, aki alszol, támadj fel a halálból, és felragyog neked a Krisztus!” (Ef 5,14)

„Titeket is életre keltett, akik halottak voltatok vétkeitek és bűneitek miatt.” (Ef 2,1)

„Az én fiam meghalt és feltámadott” – mondja a tékozló fiú megtérésekor apja. (Lk 15,24)

„... hogy megismerjem őt (Jézust) és feltámadása erejét.” (Fil 3,10)

Silesius így énekel: „Mondom neked, nem segít rajtad Krisztus feltámadása, / Ha tunyán heversz a bűnben, halálos béklyóba verve.”

Lelki, szellemi feltámadásunk nélkül a „kellemes húsvéti” ünnepelgetés oda visz, ahova jutottunk: nyuszika, csokitójás, lerészegedés,

üresség, önmegváltási kísérletek, luciferi valóságshow. Isten pedig azt mondja, kiáltja most is: „Nem akarom a bűnös halálát, hanem azt, *hogy megtérjen útjáról és ÉLJEN*” (Ez 18,23).

Társadalom, világ, egyház, ébredj fel halálos álmodból! Isten azt mondja, hogy nem halhatsz meg! *Élned kell!* Az Istentől kapott élet pedig szabadság, öröm, békesség. Kell-e ez neked?

Jónás imájának utolsó mondata: „*Az Úrtól jön a szabadulás!*” Eljött szabadításod most, ezen az alkalmon is. Lehet, hogy lelkileg te is azt éled át, mint Jónás a hal gyomrában: sötétség, bezártság, reménytelenség vesz körül. Talán azt gondolod, hogy nincs tovább, mélységbe zuhantál, hínár fonódott a fejedre, nyakadra és fojtogat. Talán te is ezt nyöszörgöd: Én Istenem, miért hagytál el?!

Isten parancsolt a hálnak, és az kivetette Jónást a partra. *Isten ura a halálnak, a rabságnak.* Kiálts hozzá, mint Jónás: Uram, SOS! Mentsd meg lelkemet, életemet!

Budapest, Deák téri templom, 2003. október 11., országos evangelizáció

MARADJ ÉLETBEN!

„Így szólt hozzám az Úr igéje: Emberfia! Ismertesd meg Jeruzsálemmel, hogy milyen utálatosak a dolgai! Ezt mondd: Így szól az én Uram, az Úr Jeruzsálemhez: Kánaán földjéről származol, ott születted, apád emóri, anyád pedig hehtita. Ilyen volt a születésed: Amikor megszülettél, nem kötötték el a köldökszinórodát, nem mostak tisztára vízzel, nem dörzsöltek le sóval, pólyába sem tettek. Senki sem szánakozott rajtad, semmit sem tettek meg veled ezekből, nem könyörültek rajtad. Kidobtak a mezőre, mert utáltak, amikor megszülettél. De én elmentem melletted, és megláttam, hogy véredben fetrengsz. Azt mondtam neked, bár csupa vér voltál: Maradj életben! Igen, azt mondtam neked, bár csupa vér voltál: Maradj életben! Nagyra növeltelek, mint a mező fűvét. Nagyra nőttél, fölserdültél, melled kitélt, szőröd kinőtt, de teljesen meztelen voltál. Elmentem melletted, és láttam, hogy már a szerelem korában vagy. Ezért rád terítettem ruhám szárnyát, és betakartam meztelen testedet. Megesküdtem neked, és szövetségre léptem veled – így szól az én Uram, az Úr –, és az enyém lettél.” (Ez 16,1–9)

Szeretett Testvéreim!

Ez a páratlan szépségű allegória, képes beszéd Isten és az egyház szerelméről, szövetségéről, kapcsolatáról szól. Nem két szabad, egyenrangú fél közös döntéséről olvastunk. Jeruzsálemet, az egyházat születése után kitétt, halálra szánt, tehetetlen csecsemőhöz hasonlítja Isten, aki pogány szülőktől származik: „apád emóri, anyád pedig hehtita”. Az emóriak és hehtiták a zsidók számára gójok, lenézett, gyűlölt, szennyes társaság voltak. Minden ember múltja, földi életének kezdete pogány, vagyis Isten nélküli. Dávid ezt így írja az 51. zsoltárban: „bűnben születtem”.

Az ember drámájáról, sőt tragédiájáról van itt szó. Arról, hogy Teremtőnk akarata és a bennünk lévő jobb utáni vágyódásunk ellenére mégis a bűn és a halál társai és szövetségesei vagyunk. Sokféleképpen éljük meg ezt a nyomorúságot. A gyermek szenved az önzésből következő harcok, küzdelmek miatt; a serdülő odaadja testét-lelkét káros hatásoknak; az ifjú és a középkorú az anyagiak utáni hajtás, saját életének erőszakos kiteljesítése miatt él át fájdalmakat; az idősek gyengeséget és magányt tapasztalnak. *Egész életünk szabadulásért, megváltásért kiált. Megváltásra van szükségünk, hogy életünk ne az Ady által megfogalmazott következmény legyen: „Egymás húsába beletépünk, és lehullunk az őszi avaron”.*

Isten a látás, a könyörület, az irgalom és az ÉLET Istene, aki ma is azt mondja az örült, önpusztító embernek, világnak: *Maradj életben! „Nem kívánom én a bűnös ember halálát... ,hanem azt, hogy megtérjen útjáról, és éljen!”* (Ez 18,23) Isten meglátta a bűneset következtében reménytelen helyzetbe került emberiséget, és elküldte számára a megváltást Jézus Krisztus által. Ő az el nem múló életet hozta el számunkra.

Én is csak azért állhatok itt előttetek, mert huszonöt évvel ezelőtt Isten rátekintett nyugtalan, hiányos, bűnös, sérült életemre, és azt mondta: *Maradj életben!* Számomra is váratlanul, túlsorduló módon öntötte ki szeretetét, szerelmét, fényét és Szentlelkét szívembe, életembe. A kiáradó isteni szeretet üzenetét is megértettem, amely így szólt, és hiszem, hogy sokakhoz szól ez ma is: *Én vagyok a te teremtőd és alkotód. Nem véletlenül jöttél létre, én akartalak, ismerlek fogantatásodtól kezdve, mindent tudok rólad és szeretlek. Láttam eddigi életedet, ismerem fájdalmadat, mások és magad okozta sebeidet, a bűn pusztítását életeredben. Tudom, hogy volt olyan, amikor „senki sem számolt rajtad, nem könyörültek rajtad, kidobtak a mezőre, mert utáltak, fölösleges voltál. De én elmentem melletted, és megláttam, hogy véredben fetrengsz. Azt mondtam neked, bár csupa vér voltál: Maradj életben! Igen, azt mondtam neked, bár csupa vér voltál: Maradj életben!”*

Akkor azt éltem át, hogy nincs nagyobb súly az életben, mint az el nem rendezett adósság, a meg nem bocsátott bűn, a céltalan, magába forduló élet, az istennélküliség kozmikus sötétsége és vacogása. Éreztem a pokol örvénylő, sötét mélységét, és ugyanakkor átéltem az Isten feltámasztó erejét, bűnből, halálból, ördög hatalmából kiragadó hatalmát, a bűnbocsánat és szabadulás semmivel össze nem téveszthető örök örömét. Sziklára állította lábamat, életemet, megújított, célt és értelmet kapott minden. Övé lettem. Nála és Benne mindent megkaptam. Azóta is Ő hordoz, tanít, újít és visz a végső cél, a mennyei haza felé. A tőle kapott megbízás alapján hirdetem minden testvéremnek a jó hírt, az örömhírt, hogy Isten tud rólunk, szól hozzánk ma is, és kész új életet adni. Elénk adja ma *a halál és az élet útját* és megadja a választás lehetőségét és ajándékát.

Megfáradt, öreg Európánk félretette Istent és az Ő igéjét. Földrésznünkön évente egymillióval kevesebb a keresztyének száma, és hente egy gyülekezet szűnik meg. Ma a halál kultúrája vesz körül minket. Minden csillogás, reklám, szemfényvesztés. Nyugati civilizációnk lassan, de biztosan halad a pusztulás felé. Viszonylagossá tesz, sokszor semmibe vesz és megtapos minden egyetemes emberi és isteni értéket. Az élet törvényét, a megváltástörténet egyik legnagyobb ajándékát, a Tízparancsolatot, az ígét kimagyarazza, félredobja:

– Az egyedül igaz, valóságos Isten helyett *más istenekkel* tölti be életét, szívét, velük paráználkodik. Olyanokkal, amelyek nem beszélnek, nem szólnak bele döntéseibe.

– Nem szenteli meg az ünnepnapot, sőt éjjel-nappal robotol, nyüzsg, hangoskodik és a saját maga által gerjesztett zajtól már nem hallja Teremtője neki szóló hangját. Nincs isteni csendje, pihenése, szolgálata. *Egy istene maradt csak: ő maga, maga számára.*

– *Nem tisztel sem apát, sem anyát,* őket elfelejti, megveti, csak magával törődik. De vannak-e még Isten szerinti apák és anyák, akik örömmel fogadják be életükbe a gyermekeket, és áldozatosan nevelik őket?

– *Őli, pusztítja a mai ember* a természetet, a vizeket, a hegyeket, az állatokat, a magzatot, de városokat és országokat is, saját magát is. Megideologizálja az idősek és betegek biológiai életből való kikapcsolását.

– A paráznaság, vagyis a *házasság megtörése* népszokássá vált. Megtöri az ember a száját, és megy a következőhöz. Még meg sem köti a házasságot, már előtte fúvel-fával csalja leendő társát – közben, de utána is. És ez az egyházban is lassan elfogadottá lett.

– *Lop a mai ember* időt, energiát, ötletet, életet. Más vagyonát ritkán gyarapítja.

– *Hamis tanúsággal*, szeretetlenül, felszínesen ítélt, bajt kever, háborúságot okoz.

– És *kíván, kíván, kíván mindent*: házat, hazát, házastársat, bármiféle tulajdont, mert elvesztette a mértéket, a békét, a harmóniát.

Mindez a halál, a leépülés útja. Úgy tűnik, távol a szabadulás. Isten mégis jár-kezel közöttünk, és látja mindezt. Látja a Magyarországi Evangélikus Egyházat is erőtlen állapotában. Ma még ezt mondja, kiáltja: *Ember, hol vagy? Hová jutottál nélkülem? Hová rohansz? Állj meg! Térj meg! Szabadulj meg! Maradj életben!*

Maradj életben, *magzat*, akit hazánkban is évente tízezerrel pusztítanak el, mint valami káros daganatot! Istenem, az utóbbi évtizedekben ötmillió emberi élet végezte így! Ha ők mind kiáltanak, ki viselheti el ezt a különös, kozmikus halálkórúst?

Maradj életben, *gyermek és ifjú*, akire rázúdít környezete minden szennyet, értéktelen bővít, akit az orwelli vízió szerint manipulálnak, szűkítik és mossák tudatát, amíg kretenizált fogyasztói és választói bábbá nem teszik. Isten pedig szépséget, szabadságot és méltóságot adna neki. *Mindnyájan felelünk értük*. Nem a világból kell kivonni őket, hanem be kell adni nekik az ellenanyagot a fertőzéssel szemben. Fertőzött országban, halálosan fertőzött társadalomban élünk. Nagyobb a veszély ma, mint a kommunizmusnak nevezett korszakban, mert ak-

kor világosabbak voltak az erővonalak. Ma mindent összemosnak, összekevernek.

Maradj életben, *középnemzedék*, aki hordozza a fiatalabb és az idősebb generáció terheit, akivel el akarják hitetni, hogy csak igavonásra, evésre, vásárlásra és televíziónézésre van! A kényszerrohanásban megállítja az infarktus, a rák és a magas vérnyomás. Pedig Alkotója saját képére és hasonlatosságára szeretné újjáteremteni, munkatársává akarja tenni a világban, hogy gondozza és őrizze környezetét.

Maradj életben, *idős testvér*, akit elhagyva, fölöslegessé téve megaláznak, pedig az ősz haj előtt fel kell állni. Igen sokat tudsz adni utódaidnak tapasztalataidból.

Maradj életben, *szerelem, házasság, család!* Isten szép és szent ajándékai, melyet a korszellem semmibe vesz. Szomorú, hogy érvelnünk kell a tiszta szerelem, nemiség és házasság mellett. Isten akarata az egy férfi és egy nő életre szóló szövetsége.

Maradj életben, *egyház*, aki annyi külső és belső bűn, nyomorúság és üldözés után még létezel a XXI. században is, akit sokan legszívesebben ma is szétvernének, megszüntetnének, akit bomlasztanak, aki magad is hűtlenné lettél a mennyei Vőlegényhez. Ne add fel, nézz Megváltódra, kövesd Őt, és részesülj az Ő életében!

Maradj életben, *nemzet*, magyar nemzet, akit körbeamputáltak, gyarmattá tettek és gerincét törték, akinek még sírnia sem szabad sorsa miatt! Térj meg Istenedhez, töltsd be szolgálatod, hivatásod: legyél a környező népek, románok, horvátok, szerbek, osztrákok, szlovákok, ukránok számára áldás!

Isten eléd adja a halál és az élet útját. *Válaszd az életet!* Ő igent mondott rád, bármilyen helyzetben is vagy. Mondj te is igent Rá! Fogadd el Őt ma, talán életedben először!

De akkor is megújíthatod a szövetséget, ha hűtlenné lettél, mert Ő hű maradt, magát meg nem tagadja. Valld meg Neki, hogy életed bűné lett! Vidd Hozzá napi vétkeidet is!

Add át szívedet, életedet teljesen, visszavonhatatlanul! Fogadd el mint Szabadítót, Megváltót! Ő kész arra, hogy megbocsásson, megújítson, betöltsön erejével, szeretetével.

Imádkozzunk!

Uram, Jézus! Köszönöm, hogy szeretetből szeretetre, örök, teljes életre teremtettél engem.

Köszönöm, hogy a bűn okozta szakadás, kiűzetés után sem feledkeztél meg rólam, utánam jöttél, megláttál és lehajoltál hozzám. Magadhoz ölelted bűnös, megfáradt életem.

Köszönöm, hogy ma is szóltál hozzám.

Kérlek, bocsásd meg bűnömet, hogy nélküled éltem, és bűneimet, melyeket hiányod miatt követtem el. Köszönöm, hogy értem is meghaltál a kereszten és testedben vitted fel bűnömet, fájdalmamat a fára. Add nekem Szentlelkedet, hogy ne saját erőmre hagyatkozzam.

Irgalmas szeretetedbe ajánlom magamat! Ámen.

*Pasaréti református templom, 2006. szeptember 18–23., evangelizáció
(hangfelvétel alapján)*

EGY ÉLETEN ÁT ISTENNEL – DÁVID

Az elhívás

1Sám 16,1–13

Bevezetésképpen tekintsük át röviden Dávid életútját.

A Dávid név jelentése: szeretett, kedvelt. Ő volt Izrael legnagyobb és legkedveltebb királya. Életéről Sámuel első és második könyvében, A királyok első könyvében és A krónikák első könyvében olvashatunk. Hetvenhárom zsoltárt jelölnek a nevével.

A betlehemi Isai legkisebb fiaként Krisztus előtt 1040-ben született. Apja juhait őrizte. Sámuel királlyá kente Saul uralkodása alatt. Saul, a depressziós uralkodó maga mellett tartotta a hárfázni is tudó fiatalembert. Egy parittyakővel megölte a filiszteusok erős emberét, Góliátot. Bensőséges barátság kötötte össze Jónátánnal, Saul fiával.

Saul féltékenységből többször meg akarta ölni őt. Emiatt üldözött, hajléktalan, bujdosó harcos lett. Kétszer is alkalma nyílt Saul megölésére, de nem tette meg. Arra kényszerült, hogy a filiszteusokhoz meneküljön Gátba, majd Adullám barlangjába. Mivel ellenségei nem bíztak benne, örültnek tettette magát előttük. Később négyszázan csatlakoztak hozzá. Saul halála után Júda törzse Hebrónban királlyá választotta. Hét évvel később valamennyi törzs uralkodójának ismerte el. A filiszteusok fölött aratott győzelme után elfoglalta Jeruzsálemet a jebuzeusoktól, és a várost Izrael lelki, szellemi központjává tette azzal, hogy a frigyládát odavitette. Megszervezte az istentiszteletet, a papok

és a lévíták szolgálatát. Minden oldalon kiterjesztette az ország határait. Megtervezte a templom építését, amit az Úr neki nem engedett kivitelezni, mert sok vér tapadt a kezéhez. Népszámlálást rendelt el, ezzel kivívta Isten haragját és büntetését.

Nehézségei támadtak saját családjában. Támár leányát másik gyermeke, Amnón meggyalázta, Absolon fia fellázadt ellene és menekülés közben meghalt. Fia halála nagyon megviselte. A kor szokása szerint jó néhány felesége és gyermeke volt. Súlyosan vétkezett Betsabéval, egy vezérének, Uriásnak a feleségével. A férjet megölette. A kapcsolatban fogant gyermek később meghalt. Nátán prófétán keresztül is vezette Isten. Élete végéig harcolt a filiszteusokkal. Salamont rendelte utódjául. Negyvenévi uralkodás után hetvenévesen halt meg. Jézus őse és előképe Dávid király.

Sámuel első könyvének 16. fejezetét olvasom az első verstől, közben megállva. „Az Úr azonban ezt mondta Sámuelnek”. Mit jelent ez az „azonban”? E mögött sok minden van: egy nép, családok, az egyház élete, sorsa; sok nyomorúság, küzdelem. Isten munkája, és közben a hűtlenségek, nyomorúságok, bukások, szeretetlenségek, családi és egyházi bűnök, kilátástalanságok. Ilyen állapotba került ekkor is Isten népe. Attól, hogy Isten népe vagyunk, teremtett és megszólított emberek, sőt, sokan kegyelemből, Isten lelke által újjászületettek, nem azt jelenti, hogy nincs az életünkben bűn, fájdalom, nyomorúság és bukás.

Tudjuk, hogy Saul volt a király, amikor Sámuelen keresztül Isten királynak kenette fel a kamasz Dávidot, a birkák mellett dolgozó nyolcadik gyermeket. Saul is Isten választotta ki, rajta volt a kenet, de elbukott. Engedetlen volt, mégpedig módszeresen és folyamatosan.

Nagycsaládban nőttem fel, tizenegyedik gyereként. Szüleim bibliaolvasó emberek voltak. Próbáltak hitre nevelni bennünket, de ez nem olyan könnyű. Újjá kell születni, nem elég a vallásos, hívő nevelés. Édesanyám néhány tanítása megmaradt bennem. Amikor hazugságon kapott, azt mondta, hogy ez olyan, mint amikor a pók hálójába egy légy belerepül. Odafut a pók és teker rajta egy hurkot. Minden hazug-

ság egy hurok, aztán a végén az áldozat tehetetlen lesz, megkötözött, és végül a pók megöli.

Isten népe életében, és a szolgálatra elhívott Saul életében is ott volt a bűn. Van olyan állapot, amikor mi, hívő emberek is „játszunk” a bűnnel: egy kis hit, egy kis evangelizáció, de egy kis gyűlölet, egy kis szeretetlenség, hűtlenség... Az ember, ha sokat játszik a bűnnel, tehetlenné lesz vele szemben, a maga erejéből képtelen megszabadulni.

Isten a halálból is fel tud támasztani, de ez nem azt jelenti, hogy az ember korlátlanul, bármikor, bármit megtehet. Ha Isten valamit elkezd egy ember, egy nép, egy család életében, amögött nagyon sok minden van. Sok bűn, nyomorúság. Minden megváltásért kiált! Látjuk, tapasztaljuk családjainkban, keresztyén családokban is, de az egyház és a társadalom, a világ életében is, hogy minden a szabadításért kiált. Ezért csodálatos az, amikor ezt olvashatjuk, hogy „*az Úr azonban*”. Egy ilyen lehetetlen, nehéz, összekuszált helyzetben azonban az Úrnak van látása, ötlete, javaslata.

Mit szólsz, Sámuel, mit szólsz, testvérem? Akarsz-e újat kezdeni, hiszed-e azt, hogy az Isten lehetősége ott kezdődik, ahol a mi próbálkozásaink véget érnek, imáink elnémulnak?

Sámuel az Úrtól kapott felelősséget hordozta, és a szíve össze volt törve. Nagyon szomorú volt Saul miatt ez az ősz, idős ember, aki már készült elmenni ebből a világból. Azt látta, hogy az ő szolgálata is kudarcot vallott, hiszen Sault ő kente királlyá. Hány ilyen nagyszülő, lelkes, és más felelősséget hordozó hívő ember van, akár fiatal is, aki úgy érzi, hogy nincs értelme, nem mozdulnak a dolgok a barátom, az édesanyám, a fiam, a szomszédom vagy a gyülekezetem életében? Csak úgy „elvagynk”, mint a termálvízben, és ez jó, de nem történik semmi. Sámuel szomorú, de az Úrnak van ötlete, látása, elképzelése.

Az Úr látja a te életed bánatát, fájdalmát. Hidd el, hogy tud róla, és az Ő isteni kezében tartja azt. Az Úr látta Izrael elesett állapotát, és nemcsak diagnosztizált, hanem azonnal ott volt a terápia, a rehabilitáció szándéka és isteni útja is. Nem emberi, nem egyházi, nem vallásos,

alulról jövő vágyakozás és álom, ahogy szokták mondani, hogy a vallásos emberek kivetítik a vágyukat, álmukat. A keresztyénség abban különbözik minden más elképzeléstől, teóriától, hogy amíg sokan keresik a megoldásokat a bűnre, bajra, betegségre, halálra, próbálnak meditálni, koncentrálni, ide-oda szaladgálni, addig az Isten közelében az üzenet átszakítja az eget, a falakat, a lehetőségeket, és eljön hozzánk.

„Az Úr azonban ezt mondta Sámuelnek: Meddig bánkódsz még Saul miatt?” Hányan vakargatjuk a sebeinket, bánkódunk, sóhajtozunk, szinte ragaszkodunk a gondjainkhoz, fájdalmainkhoz. Nem merjük elengedni őket, nem is hisszük, hogy el lehetne engedni. „Meddig bánkódsz még Saul miatt, hiszen én elvettem, és nem marad Izrael királya? Töltsd meg olajjal szarudat, és indulj!” Vannak szakaszok, amelyek lezáródnak az életünkben. Kezdődik a terápia. Ősz, idős Sámuel indulj, tedd, mert én küldelek! – mondja az Úr.

Mi az olaj jelentősége az ige összefüggésében? Ezek az olajok, amelyekről a Szentírásban szó van, legtöbbször olívabogyóból készültek. A *gecsemáné* szó pedig annyit jelent, hogy olajprés. Az Isten szeretetteljes szenvedésének eredménye az olaj. Megszán minket és felindul az Ő atyai szívében. Amíg a Sátán lenyom, megaláz és megszégyenít, addig az Úr megszán minket. Összetörik az Isten szíve. Miért? Mert Ő a Szeretet, és aki szeret, az szenved is. Ezért Isten gyermekei sem szabadulnak földi életükben a szenvedéstől. Tudják, hogy mi az öröm, mi a boldogság, mert van Istenük, és tudják, hogy miért élnek, de aki szeret, az szenved is. Nem tud csak úgy elmenni a szenvedők, bajbajutottak mellett. Töltsd meg olajjal a szarudat! Isten adni akarja az Ő szent olaját, a kenetet, a Szentlelket, az Ő jelenlétét, a szíve dobogását a szenvedő Sámueleknek, a szenvedő családoknak. Nem elképzelésekre és szép vallásos hangulatokra van szükségünk elrontott házasságokban, szenvedélybetegségekben, hitetlenségekben vergődve, hanem az élő Isten szabadítására, jelenlétére. Az Úr él, és ki tud hozni zárkából, börtönből, le tudja verni a bilincseket az emberi életekről. De ehhez az Ő jelenléte kell, s az olaj ezt jelzi. A 23. zsoltárban olvassuk: „Megkened feje-

met olajjal, csordultig van poharam”, egész lényemet beborítod a Te jelenlétteddel. Így van esélyem a reménytelenséggel, a hitetlenséggel szemben. A bűnnel való harcban van esélyem a győzelemre. Isten az egyházban és egyéni életünkben ma is ezt akarja adni, az Ő jelenlétét. Nem a Róla való elmélkedést, énekelgetést, szép vallásos beszédeket. Abból nem lesz gyógyulás, nem lesz megtérés.

„Elküldelek a betlehemi Isaihoz, mert ennek a fiai közül szemeltem ki a királyt.” Az Isten lát, látja Izraelt, látja Sault, de látja azt a srácot is, aki éppen a nyáj körül ügködik. Amikor Sámuel elindul erre az útra, sem ő, sem a kiválasztott nem tudja, hogy mi történik majd aznap. Van ilyen, hogy felkelünk reggel, és nem tudjuk, hogy egy fárasztó, nehéz nap után milyen terve és szándéka van az élő Istennek még velünk. Talán ma este is így van. Mert Ő látja a bajt, a bánatot. Látja a tiédet is, de küldött hozzád valakit, egy eszközt, egy nyomorult, esendő, törekeny eszközt, akire az Ő igéjét bízta.

„Hogyan mehetnék oda? – kérdezte Sámuel. Ha meghallja Saul, megöl engem.” Tudomásul kell vennünk, hogy ahol Isten életet ad, ott liheg a Gonosz, mint ordító oroszlán, szertejár, keresve, kit nyeljen el. Ha Isten az életemben valóban jelen lesz és munkálkodik, ott lesznek „Heródes katonái”, akik meg akarják ölni az igét. Ott van Saul gyűlölete, a vallásos, depressziós király, aki többször megtagadta Isten szavát, igéjét.

Mennyi fenntartás és félelem van bennünk, amikor az Isten cselekszik. Azt mondja az ige: De én most újat cselekszem, ezt nem ti találjátok ki zsinatokon, bibliaórákon, egyéb alkalmakon. Újat cselekszem, úgy, ahogyan nem is gondolnád, nem is számítasz rá. „De az Úr ezt mondta: Vigyél magaddal egy üszöborjút, és ezt mondd: Azért jöttem, hogy áldozatot mutassak be az Úrnak. De Isait hívd meg az áldozati lakomára. Én pedig majd tudtodra adom, hogy mit kell tenned: azt kend fel, akit én mondok neked!” Megmondom, hogy mit kell tenned. Halljuk-e az Ő szavát? Ha nem halljuk, akkor meg kell gyógyulnunk, mert elromlott a hallásunk. Az Úr meg tudja gyógyítani a hallásunkat. Vannak-e ma olyan nagymamák, ifjúsági vezetők, tanárok és édesanyák, édesapák, akik kapják az Úrtól a látást:

Menj, indulj, beszélj azzal a sráccal, mondd el neki, hogy Isten neki új életet akar ajándékozni!

Nincs semmi baj a birkapásztorkodással. Azt is lehet istentiszteletként végezni, a WC-pucolást is, mindent. De miközben végzem a hétköznapi dolgaimat, Isten egyszer csak megjelenik, és azt mondja, hogy sokkal többet bízok rád. Neked dolgod, küldetésed van; és mindannyiunknak. Sokszor a mi evangéliumi hívő életünk is olyan, hogy csak úgy elvagyunk, megvagyunk. Pedig dolgod, küldetésed van! Bódás János versében olvassuk: ki van jelölve a helyed. Ha az Úr azt mondja, hogy jó elgondolásom van a te életed felől, akkor hallgass rá, és engedelmeskedj az Ő szavának. *„És úgy tett Sámuel, ahogyan az Úr megmondta neki. Amikor megérkezett Betlehembe, remegve mentek eléje a város vénei, és azt kérdezték: Békés szándékkal jöttél-e? Békés szándékkal – felelte.”*

Isten igéje ma békés szándékkal jön. Mert jöhetne ítélettel is. Csak a mi országunkban, ebben a városban, ezekben a pillanatokban is rettenetes dolgok történnek. Gyermekes százai és ezrei szenvednek. Csak egy motívum a sok közül: minden héten úgy megvernek egy magyar kisgyermeket, hogy belehal. Vagy a mai napon is százötven kicsi magzattal végeztek kórházakban fehérvöröspenyesek. Rettenetes és szörnyű dolgok történnek a földön. Nagy dolog, amikor Isten ilyen rendezetlen helyzetekbe elküldi Sámuel a béke igéjével. Akarsz-e megbékélni Istennel és emberrel?

„Azért jöttem, hogy áldozatot mutassak be az Úrnak.” Mi, keresztyének, nagyon jól tudjuk, hogy ez az áldozat maga az Úr Jézus. Nekünk már nem ilyen vallásos, emberi istentiszteleteket kell végeznünk. „De jó is lenne, ha a Tízparancsolatot komolyan vennék az emberek!” Ez kevés. Áttörésre, újjáteremtésre van szükségünk. Ez azért lehetséges, mert Isten Jézusban elhozta ennek ajándékát és lehetőségét. *„Szenteljétek meg magatokat, és jöjjetek velem az áldozatra! Miután szentnek találta Isai és fiait, meghívta őket az áldozati lakomára. Amikor megérkeztek, és meglátta Eliábot, ezt gondolta: Biztosan ez lesz az Úr felkentje, aki most itt van. De az Úr ezt mondta Sámuelnek: Ne tekints a megjelenésére, se természetes növéseire, mert én megvetem őt. Mert nem az*

a fontos, amit lát az ember. Az ember azt nézi, ami a szeme előtt van, de az Úr azt nézi, ami a szívben van.” Nem testmagasság, nem hangerő, nem szép bajusz és egyéb eszközök a fontosak. Az Úr a szíveket nézi. Látja ma is, most is mindannyiunk szívét. *„Ekkor Aminádábot szólította Isai, és odavezette Sámuel elé, de ő ezt mondta: Őt sem választotta az Úr.”* Itt nem arról van szó, hogy Isten elutasította ezt a hét embert, és csak Dávidot szereti. Nem. Mindenki életének, a hét testvér életének is van célja. Van dolguk és szolgálatuk. Itt Dávidnak egy különleges szolgálat adatik. Ez nem azt jelenti, hogy ne lenne mindannyiunknak elhívása és feladata.

Akkor indulnak be az isteni erők az életünkben, amikor rákapcsolódunk az élő Istenre, és akkor azonnal érezzük, hogy van értelme hétfőn reggel felkelni és elindulni, mert Ő állított be a teljes élet, az örök élet szolgálatába. *„Azután Sammát vezette oda Isai, de ő ezt mondta: Őt sem választotta az Úr. Így vezette oda Isai Sámuel elé mind a hét fiát, de Sámuel ezt mondta Isainak: Ezeket nem választotta az Úr. Majd megkérdezte Sámuel Isaitól: Minden fiad itt van?”* Minden fiad itt van? Nekünk vannak fiaink, unokáink, szomszédaink, szüleink. Mindenki itt van? Nem egyszerűen a templomban, a gyülekezetben, hanem Isten országában. Mindenki itt van? Mert Jézus indulata az, amit a zsidó Pálban elvégzett, akit kirúgtak a zsinagógákból és mégis azt írta: Én nem akarok üdvözülni az én népem, az enyéim nélkül. Ez az Isten szerelme, amely szorongatja az övéit. Minden fiad itt van? Ha nincs, akkor mit teszel azért, hogy itt legyenek? *Egyház, hol vannak a te gyermekeid?* Ilyen szépen tudunk lakomázni, ilyen jól el tudjuk képzelni a felkenetés szertartását, közben a kicsi kint van a mezőn. Nem hiányoznak nekünk azok, akik nincsenek itt?

„Minden fiad itt van? Hátra van még a legkisebb – felelte ő –, de ő éppen a juhokat őrzi.” Az a taknyos, akinek nem valók ilyen komoly dolgok. Ezt sokan magukról is így gondolják. Talán sokszor a gyülekezetek zártsága miatt, ahová olyan nehéz közeledni. Az Úr Jézusról pedig azt olvassuk, hogy a bűnösök közeledtek hozzá. Jézustól lehetett kérdezni, hozzá lehetett közeledni, sőt, a bűnösök igazán szerettek közeledni hoz-

zá, mert valamit megéreztek benne, ami nagyon vonzó volt. Hol van a legkisebb? Nem tartod magadat néha ilyen távolinak, ilyen kicsinek?

A konformista nyugat olyan könnyen ítélkezett az úgynevezett punkok vagy darkok felett – a fiatalok felett, hogy milyen szerencsétlen, nyomorult lázadók. A punkok saját magukat nevezték el ennek, ami annyit jelent, hogy szemét. Mert úgy érezték, hogy annyit ér az életük, mint az aszfalra dobott szemét, mindenki belerúghat. „Ha úgy gondold, hogy szemét vagyok, akkor az is leszek. Akkor úgy is viselkedem. Otthon mindig csak sötét szavakat hallok. Akkor dark leszek.” Ez is egy angol szó, ami annyit jelent, hogy sötét. „Akkor sötétben látok mindent. A nagymamától mást sem hallok, mint panaszt.” Hol van a reménység?

„*Erre Sámuel ezt mondta Isainak: Üzenj neki azonnal!*” Üzenj neki azonnal, mert az Úr látja őt, és számon tartja. Kit hol látott meg az Úr? Engem például meglátott tizennyolc évesen a Keleti pályaudvar betonján feküdni, pedig jó szakmám volt, fotós voltam. De nyugtalan voltam, „távol” voltam. Elestetnek éreztem magam, de az Úr látott.

Dávid Istennel való kapcsolata nem akkor kezdődött, amikor üzenetek neki, amikor elkezdett beszélgetni Sámuellel. Nem egy evangélikai, egyházi alkalmon kezdődik el az Istennel való kapcsolatunk, amikor 18, 25, vagy 48 évesen döntünk az Úr mellett. Az Úr szánó szeretettel követett minket már édesanyánk méhétől. Vannak helyzetek, amikor az emberek nem akarnak minket. De az Úr akart minket.

Az Istennel való történetünk nem akkor kezdődik, amikor hallunk Róla. Ő tud rólunk, ő akart minket. Szeretetből, szeretetre teremtett; Dávidot is. A megtérés nem más, mint hogy rádöbbenünk, hogy Ő már régóta szeret minket. Nem akkor kezd szeretni minket, amikor megfésülködve, énekeskönyvvél a kezünkben beülünk valahova. Ő követ minket, tudja, hogy milyen kint lenni a mezőn, milyen távol lenni családtól, szeretettől, biztonságtól.

„*Hátra van még a legkisebb*”. Akkor „*üzenj neki azonnal!*” Ez az Isten szerelme, amely keres minket, most is, ezen az estén is. Ne várjunk! Ez

van Isten szívében, hogy ne menj tovább, mert Isten szeretete keres! „*Hozasd ide, mert addig nem ülünk le, amíg ő meg nem érkezik*”. Így működik a Lélek. Addig nincs békesség, nincs üdvösség, amíg a cigányok, a távoliak, akiket lenézünk, vagy éppen az ellenség – távol, kint vannak. Milyen lélek van bennünk?

Ha Isten szeretete szorongat valakit, az azt érzi, hogy addig nem ülünk le, amíg mindenki nincs otthon. Kosztolányi Dezső *Litánia* című versében egy olyan képet használ, hogy Isten ül éjjel az ágyon, várja az embert: „... álmatlanul ült arany-ágyon az Isten.”

Emlékszem, milyen különös érzés fogott el, amikor esti csavargásaimból hazatérve szerettem volna besurranni az atyai házba, és láttam, hogy a lányszoba ablakában fény van. Ez annyit jelentett, hogy az egyik nővérem nem alszik, mert én még nem vagyok otthon. De ő már az Úrban otthon volt, és ezért nem tudott aludni. Bosszantott, mert ide-oda dugdosott ígés lapokat, üzeneteket. Hagyjon engem ez a szent! – gondoltam. De ő nem tudott megnyugodni, és ez különös, fölkavaró. Sokan sóhajtanak ebben a világban: Meddig még, Uram? Meddig tart mindez, amit látunk, tapasztalunk? Egyetlenegy oka van: Isten irgalmas szeretete várja az embert. Rád vár.

Fiatalok sokszor hajlamosak arra, ha megtérnek egy konferencián, hazamenve adnak egy hetet a családjuknak, hogy térjenek meg. Türelmetlenek. Meg szoktam kérdezni, hogy te hány éves korodban tértél meg? Isten huszonekét éven át várt rád, te meg adsz édesanyádnak egy hetet?

„*Üzent tehát neki, és elhozatta.*” Meg is csinálta! Sok imánk az Istent harragra ingerli, és azt mondja, hagyjátok már abba, inkább csináljátok! Persze, hogy kell imádkozni, de aztán az ima gyakorlattá válik. Elmegyek, megkeresem és hazaszeretem.

Hányan félreértik azt az ígét (Lk 14,15–24), amikor nem jönnek el a meghívottak a vacsorára, aztán a gazda kiküldi a szolgákat, hogy kényszerítsetek bejönni mindenkit, akit odakint az utakon, a kerítések mellett találnak, hogy megteljen a ház. Ott az isteni szeretetet tapintatos, emberre szabott kényszeréről van szó, hogy úgy szeret, hogy nagyon

nehéz annak ellenállni. Van, aki azt mondja, hogy nem tudok megtérni. Isten szeretete hatására nagyon nehéz nem megtérni.

Kérjed bátran! Kapjuk mindannyian Istennek ezt a vonzó, élő, gyakorlatias szeretetét. Kérjük, hogy ezt tudjuk sugározni! Akár ott, a birkalegelőn, mert van, aki nem jön el egy evangelizációra. Ha mi itt vagyunk a közös asztalnál, örüljünk neki! De hol van Dávid? Hol van a legkisebb? Érte el kell menni. Erről szól az evangélium, hogy Krisztusban Isten átszakítja az eget és eljön. Nem egyszerűen a jeruzsálemi templomba, hanem oda, ahol az emberek élnek; piacra, kikötőbe, bárhová. Mi pedig sokszor azt hisszük, hogy az a gyakorló keresztyénség, ha szent helyeken összejövünk. Ilyen alapon az ördög is gyakorló keresztyén, ő is jár templomba, ő is hiszi az Istent. Sőt, retteg tőle, nem úgy, mint sok megtérni nem akaró vallásos ember. Az ördög legalább hiszi, és retteg tőle. Persze nem rettegni kell Istentől, hanem számolni Vele, és elfogadni életet teremtő szeretetét.

Tehát üzentek Dávidnak és elhozatták. „*Ő pedig pirosposztság, szép szemű és jó megjelenésű volt.*” Egyszer egy keresztyén ifjúsági konferenciára elhívtam egy színész házaspárt és szolgáltak közöttünk. Sok fiatal volt ezen a konferencián. A szünetben a férfi elmondta, hogy gyakran jár keresztyén konferenciákra, és olyan sok szerencsétlent, beteget lát közöttünk. Akkor fájt nekem ez a megállapítás. Persze, hát a betegek, szerencsétlenek hová menjenek? Hová menjünk? Hát az Úrhoz, aki elfogad bennünket, mert egy élő, keresztyén gyülekezetbe be tudnak lépni azok, akiket máshol nem fogadnak be. De az Úr azért gyógyítani is tud, sápadt, beesett, depressziós, fájdalmakat, bűnöket, félelmeket hordozó arcokat tud pirosposztgássá tenni, mint Dávid arcát. Megkeni fejüket olajjal, meggyógyítja életüket, megváltozik a tekintetük, a látásuk. Ha pirosposztság is volt a fiatal Dávid arca, az Úr akkor is a szívét nézte.

„*Akkor ezt mondta az Úr: Rajta! Kend fel, mert ő az! Sámuel pedig fogta az olajos szarut és felkenete őt testvérei jelenlétében. Akkor az Úr lelke szállt Dávidra, és attól kezdve vele is maradt.*” Tehát az olaj Isten jelenlétének a jelképe. Istennek nincs szüksége anyagra, nem az olajtól szállt rá a Lélek. Ami-

kor Sámuel elvégezte ezt a ceremóniát, amikor engedelmeskedett, az Úr Lelke szállt Dávidra, erre a kamaszra, erre a birkapásztorra., *Sámuel pedig elindult és elment Rámába.*”

Azt mondja nekünk az ige, hogy Isten számon tart minket, lát minket, akár kicsinyek, középkorúak vagy idősek vagyunk. Látja a szívünk állapotát. Látja a bánatot és a vészt is, látja az elesettséget, a távolságot, de Ő nemcsak lát, hanem cselekszik is. Elküldi az Ő szavát, jelenlétét és megkérdezi: Hol vagy? Merre jársz? Hogy bírod? Ne rejtőzz el, az Úr szeret téged, halálisan szeret! Úgy szeret, hogy életét adta érted és testében maga vitte fel a fára a mi bűneinket, betegségeinket, elesettségeinket. Nem egyszerűen áldozatot mutatott be, hanem ő maga lett az áldozat.

Dávid életével jó elgondolása, terve volt Istennek. Merem és tudom hirdetni, hogy jó elgondolása és terve van a mi életünkkel, mert tapasztalom és látom, hogy mit jelent, amikor Isten belép egy-egy ember életébe. Láttam nemrég egy fiatalembert, akinek a szemében nem volt élet, nem volt reménység. Isten rám is bízta őt. Küzdöttünk érte, de éreztük, hogy lényegileg tehetetlenek vagyunk, mert nem tudunk életet, hitet adni. Nem tudunk szabadulást adni a szenvedélybetegségből. Nincs erőnk, de ahhoz volt, hogy kiáltunk, tegyünk, telefonáljunk, küzdjünk, könnyezzünk, térdeljünk. Csodálatos volt látni, ahogy megszületett egy ember. Reggel még nem volt élet a szemében, délután már volt. Isten az élet Istene, azt akarja, hogy élet legyen a szemünkben, a szívünkben, a házasságunkban, amely meggyógyulhat.

Néhány éve végezhettem a fadori templomunkban egy esketési szolgálatot. Tíz éve elváltak a felek. Tíz fájdalmas, nyomorúságos év! Közben megnöttek a gyerekek. Az egyik fél hitre jutott, megtért és megszabadult. Isten elkezdett munkálkodni az ő életében. A másik fél nem volt keresztyén. A lényeg, hogy meggyógyultak. Együtt sírtunk, amikor láttuk, hogy Isten hogyan állít helyre életeteket. Ehhez kellesz te is, keltenek a Sámuelek, a szolgák, akik megtesznek dolgokat, megcselekszik Uruk akaratát.

Dávid és Góliát

1Sám 17,1–50

Sorozatunk címe: *Egy életen át Istennel*. Nem néhány kellemes napon keresztül, nem csak egy konferencián vagy jobb időszakokban, testi-lelki épségben, hanem egy életen át. Magzatkorunktól kezdve, kisgyermek- és kamaszéveinken keresztül, hajtós felnőtt életünk során, és idős korban is, esetleg megtörten, betegen. Egy életen át Istennel. Ezt Ő akarja, mert ez így jó nekünk. Szeretem a *Velem vándorol utamon Jézus* kezdetű énekünket. Ezt lehet jól érteni, de ennek kapcsán az utóbbi években mégis inkább az jut az eszembe, hogy milyen jó, hogyha a szívünkben ezt tudjuk mondani: *Veled vándorlunk utadon, Jézus*. Mert Jézus él, Ő valóság ma is. Jézusnak van útja a te szívedhez, a te családotodhoz, gyülekezeteinkhez, egyházainkhoz és népünkhöz is.

Istennek egyértelmű, világos útja, látása és megoldása van az emberi életre vonatkozóan. Jézus a Megváltó, a Gyógyító. Ne relativizáljuk Őt, ahogyan ezt a korszellem teszi! Az Úr a te gyógyítód, az Úr a te szabadítód! Az Úr ad megoldást zavaros állapotokban, helyzetekben, a mi szívünkben és az országban, a világban egyaránt. Amikor azzal küszködünk, hogy milyen hazug a világ körülöttünk, mennyi „Góliát”, micsoda istenellenes erők vesznek körül, érdemes arra is gondolni, hogy hazugságok vannak az egyházban is, a mi úgynevezett kegyes életünkben is, amikor bódítjuk magunkat, mellébeszélünk, kimagyarazzuk, krisztianizáljuk, szinte megkereszteljük rossz szokásainkat, dolgainkat. Ez bizony nagyobb gyalázat, mint amikor olyan valaki támad Isten vagy népe ellen, aki nem ismeri az Urat, vagy elutasítja. Az rettenetes állapot. A XX. század nagy teológusa, *Karl Barth* tanította, hogy nincs annál rosszabb ateizmus, mint amikor valaki Istenre hivatkozva, de lényegileg az Úr nélkül él. Az nagyobb szégyent hoz Istenre, mint az ateista. Nagyobb erőtlenséget okoz Isten népe életében, ha kettősek vagyunk, szánkon a neve, de a hit erejét, lényegét megtagadjuk, kiegyezünk a bűneinkkel.

Sámuel első könyvéből a 17. fejezetet olvasom. Nem az egészet, néhány verset kiemelve, közben meg-megállva. „*A filiszteusok összevonták seregeiket a harcra.*” Harc mindig volt, mindig van és lesz. Személyes harcaink is mindig lesznek. Minél inkább az Úrői vagyunk, annál több lesz. Mert csend a temetőben van. A gonosz csak azokra ló, akik élnek, halottakra nem vadászik. Ha vannak küzdelmeink, az annyit jelent, hogy élünk, és az Úr tud rólunk. A gonosz is, és el akar választani bennünket Istentől.

Az egyház is megéli sokszor, mintha összevonnák az istenellenes erőket körülöttünk. „*A júdabeli Szókónál gyűltek össze, és táborot ütöttek Szókó és Azéká között Efesz-Dammímnál. Saul és az izráéliek is összegyűltek, táborot ütöttek az Élő völgyében, és csatarendbe álltak a filiszteusok ellen. Az innenső hegyen álltak a filiszteusok, a túlsó hegyen pedig az izráéliek. Közöttük völgy volt. Ekkor kilépett a filiszteusok seregéből egy kiváló harcos.*” Az istenellenes erők seregéből kiáll valaki, akinek van hangja, szava, megjelenése, vannak érvei, aki erőt mutat, olyan erőt, amitől Isten népe megijed. „*Név szerint Góliát, aki Gát városából való volt.*” Felsorolja a szentíró, hogy nézett ki. Óriási, közel háromméteres, hatvan kiló a felszerelése. De nemcsak erről van szó, hanem a hangja, a kiállása is nagy. „Ezt is mondta a filiszteus: Én itt most kigúnyolom Izrael csatasorait.”

Van, amikor a gonosz nyíltan szól, Isten népének szinte a képébe röhög. Kigúnyol minket: Kik vagytok ti, mai magyar keresztyének? Mit akartok? Van még egyáltalán létalapotok? Annyi bűn, hazugság, meghasonlás, inkvizíció, vallási háborúk, erőtlenségek, bűnök közben és után. Mit beszéltek, mit imádkoztok, hogy Isten, áldj meg minket! „*Állítsatok szembe velem valakit, hogy megvívjunk egymással! Amikor meghallotta Saul és egész Izrael a filiszteusnak ezt a beszédét, megrettentek, és igen féltek.*” Saul? Aki magasabb volt kortársainál, aki felkent volt, aki vezető volt? Hogyhogy berezel Góliáttól? Miért fél Saul? Miért fél Isten népe?

Amikor jöttünk erre az alkalomra, feleséggel beszélgettünk, hogy milyen mai Góliátok vesznek minket körül, s akkor megszólalt a mobilom. Beeszik valaki: „Dávid vagyok!” Erre megkérdeztem: „Dávid,

neked milyen Góliátjaid vannak?” Kistermetű ember, lelkész ez a Dávid, és azonnal mondta: „Jaj, ez a mai helyzet nagyon nyomaszt. Éppen most hirdettünk a városunkban egy imaalkalmat, nem akarunk sokat beszélni, igéket szeretnénk olvasni és imádkozni.” Talán jó úton vannak, ugyanis Góliátot a saját eszközeivel nem tudja Isten népe legyőzni. Ezért mondja Jézus tanítványainak a samáriai falunál, amikor nem fogadják be őket, és „igei alapon” bosszankodnak a tanítványok. Megkérdezik az Urat: Akarod, hogy imádkozzunk? *„Akarod-e, hogy ezt mondjuk: Szálljon le tűz az égből, és égesse meg őket!?”* (Lk 9,54) Imáról van szó, de milyenről? Kérni az Istent, hogy pörkölje meg ezeket a csibészeket, Samáriát, ezt az elegybelegy, zavaros, istentelen népet. Jézus azt mondja, hogy ilyen imaközösségből nem kérek! Ez az indulat nem működik, ez nem hoz eredményt, ebből nem jöhet ki semmi jó.

Megvannak életünk Góliátjai. Az ige alapján elsősorban arról kell beszélnünk, hogy működnek istenellenes, egyházellenes erők a világban, Európában. Magyarországon is fellépnek olyan erők, amelyek szeretnék Istent kiiktatni a gondolatokból, a szívekből, a családi életekből. Ezzel Isten népe számol, nem elfut és megijed tőle. Erről tudnunk kell, így van, nem tudunk rajta változtatni. Isten világából kiszakadt egy erő, mely istenellenes hatalommá lett. Nagyobb erőt képvisel, mint az ember. De az embernek is vannak képességei, lehetőségei, Istentől kapott ajándékai. Góliát a csupán vallásos embert, az újjá nem született embert kineveti. Erre mondja az Úr, hogy az íztelen keresztyénséget megtapossa a világ, mert nem érez benne erőt, transzcendens erőt, az Isten jelenlétét. De az Úr „az erő, a szeretet és a józanság lelkét” adta nekünk (2Tim 1,7)! Ezért mondja Pál a fiatal Timóteusnak: *„Gerjeszd fel az Isten kegyelmi ajándékát!”* (2Tim 1,6)

Mennyi mindent helyre tehet bennünk ez a felsorolás a mai zavaros helyzetekben is, amikor vannak olyan irányzatok, melyek a „kenetből”, a Szentlélek jelenlétéből bohózatot csinálnak. Karikatúrája ez a Lélek munkájának. Ezeknek a józanság és a szeretet lelkére lenne szükségük. Nekünk pedig, akik a rajongástól megijedvén kicsit

hátterbe szorítottuk a Szentlélekről való tanítást, az szól, hogy Isten adja az erő Lelkét.

Aki ma az egyházban él, tudja, hogy vannak harcok. Az elmúlt hónapokban ezekből sokat éltem át, de megtapasztalhattam, hogy Isten minden törekvésünk ellenére akar és tud adni győzelmeket a Góliátokkal, a mi erőnket meghaladó hatalmakkal szemben, vagyis a gonosszal szemben. A kísértésben akar adni győzelmet. Ezt úgy tudja megadni, ha beteljesedünk az Ő jelenlétével. Ezért mondja Jézus a tanítványainak, hogy ne csináljatok semmit a misszióban, ne induljatok el Jeruzsálemből, amíg fel nem ruháztattok mennyei erővel. Akiben ott a Szentlélek, az késszé válik arra, hogy szenvedést, börtönt, mártíromságot, életen át tartó Krisztus-követést vállaljon.

Kamaszkoromban sokat gondolkodtam arról, hogy ha egyszer úgy alakulna az életem, ahogy az első keresztyéneké, akiket elvittek a stadionokba kivégezni, én azt biztos nem vállalnám. Az ember így gondolkodik. Saul is, és a testvérei is azt mondják Dávidnak, hogy mit bohóckodsz? Menj már haza! Ez nem működik! Az Isten jelenlétével be nem töltekezett egyház, keresztyén, lelkész, presbiter, szülő azt mondja, hogy árral szembe nem lehet úszni, mert az olyan erős. Nem lehet ellenállni pl. szenvedélybetegségnek, mert az is lehet Góliát valakinek az életében. Olyan erős, olyan hatalmas, annyira meghatározó erő. Sakkban tartja az embert, és elhitesi vele, hogy nem tud szabadulni a drog, az alkohol fogságából, a depresszióból, a halálfélelemből, bizonyos szexuális szokásokból. Elhitesi az emberrel, hogy nem lehet szabadulni. Ez is lehet Góliát, aki megtapos, lenyom, megaláz, azt mondja: „Nem szabadulhatsz, most kigúnyollak!” Így áll ki Góliát, és Isten népe azt mondja: nem tudunk mit csinálni.

Egy faluban, ahol szolgáltam, élt egy apró ember, a hitben megújult, újjászületett katolikus pap. Hatalmas plébánián lakott. Isten arra indította, hogy alakítsa át a plébániát szeretetotthonná. Engedélyt nem kapott erre, saját két kezével kezdte építeni az otthont. Időnként segítettek neki az emberek. Az volt az álma, hogy az ottho-

non belül legyen egy kis kápolna, hogy azok az idősök, akiknek már a templomig vezető ötven métert is nehéz megtenni, bármikor beülhessenek imádkozni. Volt a gyülekezetben egy „Góliát”, szó szerint kétszer akkora, mint a plébános. Azt mondta, hogy ez nem jó, a mi pénzünkéből ne tartsunk itt el öregeket, és egyébként is, lakóházban ne legyen kápolna. Amikor mégis megépült, akkor a kántor úr ellenájtatosságot tartott a templomban, amíg a plébános az idősökkel a kápolnában imádkozott.

Szerettem hozzá átmenni, mindig éppen dolgozott vagy imádkozott. Sok mindent meg tudunk beszélni. A „Góliát” végül a templomkulcsot is elvette, amikor nagyon elmérgesedett a helyzet. Megkérdeztem a papot: Hogy bírod ezt? Azt mondta – nem kérkedve –, hogy *az alázatos embert nem lehet megalázn*, mert ő Isten gyermeke, tudja, ha meg is veti a világ, ő az Urat hordozza a szívében, és nincs ennél nagyobb méltóság.

„Egyszer ezt mondta Isai a fiának, Dávidnak: Vidd el testvéreidnek ezt a véka pörkölt gabonát meg ezt a tíz kenyeret, és szaladj el a táborba testvéreidhez ... Hozz tőlük valami jelet!” Az idős édesapa elküldi Dávidot a harcosokhoz, hogy megtudja, hogy bírják. Ma este is elérkezett hozzád ez az ige: Hogy bírod, testvér? Hogy vagy a harcaiddal? Hiszed, hogy Isten meg akar téged kívül-belül erősíteni az Ő jelenlétével, igéjével, hogy neked is akarja adni az erőt, a szeretet és a józanság lelkét? Ez a három összefügg egymással, egyiket sem szabad a másik nélkül gyakorolni.

Pál arról ír, hogy erőtlenség, úgy érzi magát, mint egy törékeny cserépedény. Ezt írja az apostol, akinek a szolgálata révén gyülekezetek születtek. Felsőhajt, hogy van olyan tövis, van olyan probléma, nehézség az életében, ami komoly imádkozás ellenére sem távozik. Akkor azt hallotta: *„Az én erőm erőtlenség által ér célhoz”* (2Kor 12,9). Ezt szeretjük idézni, és igaz is, sokszor átéljük, de Pál hangsúlyosan ír Isten erejéről, hogy ezt a rendkívüli erőt, amit Isten a törékeny cserépedény egzisztenciájába helyez, ne magunknak tulajdonítsuk, hanem neki. Mit is jelent ez? Ott van a kamasz Dávid, mindenki kacag rajta, el sem bír-

ja Saul fegyvereit, nem tud bennük mozogni, de ott van benne és rajta a „kenet”, Isten jelenléte, ez a rendkívüli erő. Kívülről legyőzhetőnek, senkinek, gyengének látszik. Kevés vagy! – mondták Dávidnak, mai szóhasználattal megfogalmazva.

„Amikor az izraeli férfiak meglátták azt az embert, mindnyájan elfutottak előle, mert nagyon féltek. ... Azért állt elő, hogy csúfolja Izraelt.” Dávid kiállt, és azt mondta: *„Ki ez a körülmételetlen filiszteus, hogy gyalázn* meri az élő Isten seregét?” Dávid, amikor Saullal beszélget a felszerelésről, a lehetőségekről, elmondja: *„Ha jött egy oroszlán vagy medve, és elragadott egy bárányt a nyájából, utánamentem, leterítettem és kiragadtam a szájából. Leterítette a te szolgáló az oroszlánt is, a medvét is.”* Dávidnak vannak tapasztalatai a győzelemről, mivel Isten gyermeke, van esélye, lehetősége a győzelemre. Átéltte már, hogy milyen az, amikor Isten adott ötletet, hogy megfelelő időben, megfelelő módon tudjon cselekedni. Dávid nagyon jól tudja, ha Góliát beindul, akkor neki emberileg semmi esélye a győzelemre. Ő tényleg kicsi, tényleg gyenge. Tudja, hogy van parittyája, amit jól tud kezelni, de vannak nehéz helyzetek. Biztos, hogy célba fog találni? Van, aki azt hiszi, hogy ennyire profik vagyunk. A profi vallásos mindig mindenre tud mondani valamit, de legyőzi őt a paráznság, a harag, a gyűlölet, a hitetlenség vagy bármi más. Isten gyermekeivé kell lennünk, mert akiket a Fiú megszabadít, azok valósággal szabadok. Nem Dávid, és nem Isten különleges és nagyszerű emberei adnak szabadulást, hanem az Úr. *Ő a te szabadítód.* Ezt jelenti Jézus neve. Azok valósággal szabadok, akiket ő megszabadít.

„Azután ezt mondta Dávid: az Úr, aki megmentett engem az oroszlán és a medve karmától, meg fog menteni ennek a filiszteusnak a kezéből is.” Nem azt mondja Dávid, hogy uram, király, vannak kipróbált gyülekezetépítési módszereink, tudom, hogy hogyan kell megtéríteni embereket, tudom, hogy mit kell mondani ellenfeleinknek. Teli lehet írni módszertani dolgokkal, jó szándékú, szép gondolatokkal könyveket. Dávid azt mondja: az Úr, aki megmentett engem az oroszlán és a medve karmaiból, most is meg tud menteni. Volt-e már ilyen szabadulásod? Ha volt, áldd az

Urát, dicsőség neki! Ha még nem volt, akkor most örülj, mert Isten fel akarja ajánlani a te életedben ezt az erőforrást.

Néha nagyon nehéz állapotok, helyzetek tudnak kialakulni, és Isten nem mindig úgy ad szabadulást, hogy előttünk dől el Góliát. Sőt a Góliátok esetleg körtáncot járnak, és közben belül mégis szabad vagy. Ahogyan az Úr áll megkötözve egy darócruhában, szelíden az akkori világ korlátlan hatalmú jogi képviselője, Pilátus előtt. Még ebben a helyzetben is felajánl valamit Pilátusnak. Ő tudja, hogy mit kell mondani ennek az embernek. Azt mondja, amire hallgatónak szüksége van. Azt mondja, amire a körülötte lévőknek, nagyhangúaknak, farizeusoknak szüksége van. Kívülről ők képviselik az erőt: a zsinat, a hatalom, a templom. De Jézusra leszállt a Lélek, és azt az ígét olvasta fel saját gyülekezetében, ami miatt aztán kirúgták, meg akarták ölni: „*Az Úrnak lelke nyugszik rajtam, mert felkent engem*” (Ézs 61,1; Lk 4,18). Elindulok és elvégzem küldetésemet ebben a világban. Ebben az értelemben Dávid Jézus előképe.

Auschwitzban egy rab megszökött, és büntetesképpen kiállítottak minden tizedik embert, hogy éhségzárkába vigyék. A sorban maradók közül Kolbe atya kilépett, és az egyik kiválasztottra mutatott, hogy szeretne helyette meghalni. Ott egy vékony, csendes keresztyén, és mellette áll Hitler. Szimbolikus kép. Ilyenkor ki az erős, ki a győztes? Mennyire félreértjük sokszor, hogy az Úr hogyan ad győzelmet. Sokszor azt hisszük, hogy az a győzelem, amikor bennünk és körülöttünk minden megoldódik. Átéldhetünk csodákat, de nem mindig. Isten adhat testi, lelki, szellemi helyreállítást. Azért imádkozzuk azt, hogy jöjjön el a te országod, hatalmad, uralmad a mi életünkbe, hogy ezt belül éljük meg. Luther szerint ezt nem azért imádkozzuk, hogy eljőjjön Isten országa, az eljön imáinktól függetlenül is, hanem hogy hozzám, az én szívembe is jöjjön el az Ő uralma, az Ő jelenléte.

Nem test és vér ellen van tusakodásunk, hanem lelki, szellemi hatalmasságok ellen. Ezért csak szellemi harc által lehet győzelmet aratni. „*Amikor a filiszteus rátekintett, megvetően nézett Dávidra, mert fiatal volt, pi-*

roszpozsgás és jó megjelenésű. És ezt kérdezte a filiszteus Dávidtól: Hát kutya vagyok én, hogy bottal jössz ellenem? És szidni kezdte a filiszteus Dávidot Istenével együtt.” Menj a te Isteneddel máshová, ez ma már lejárt lemez! Ma másról szól az élet, új korszak van, a new age csodálatos korszaka. Jézust is besorolhatjuk kilencvennyolcadik érdekességnek. Mennyire ideges lesz a gonosz, amikor azt mondjuk, hogy Jézus az Úr, a Megváltó, Ő tud szabadítást adni!

Nemrég egy közösségben voltam, ahol valaki felolvasott szép ezoterikus gondolatokat, hogy csak szeressünk, csak jóra gondoljunk. El kellett ott mondanom, hogy mindez szép, de a lényeg, az igazság nem hangzott el, hogy az ember megváltás nélkül nem tud igazán jó lenni. Nem tudja kimeditalni magából a jóságot, a győzelmet. Jézus, az áldott orvos azt mondja, hogy a bűn bűn a te életedben, hogy naponta legyőznek, megaláznak, lenyomnak a Góliátjaid, neked is szükséged van a szabadulásra, a gyógyulásra. Szükséged van Jézusra, hogy az Ő sebében gyógyulj meg, hogy igazi, radikális szabadulás legyen a te életedben, hogy kimúljon végre Góliát.

Luther mondta azt, hogy az óember víz alá kerül, de megtanul úszni. Él, úszik, és időnként felbukkan a feje, de megadja azt az illúziót, mintha történt volna valami az életében. Egy dolog számít: Góliát elpusztul-e, vagy nem? Van-e győzelmed vagy nem? Isten pedig győztesé akar tenni!

„*Dávid így felelt a filiszteusnak: Te karddal, lándzsával és dárdával jössz ellenem, de én a seregek Urának, Izrael csapatai Istenének a nevében megyek ellened, akit te kicsúfoltál. Még ma kezembe ad az Úr, leváglak és a fejedet veszem, a filiszteusok seregének a hulláit pedig még ma az égi madaraknak és a mezei vadaknak adom. És megtudja mindenki a földön, hogy van Isten Izraelben.*” Amikor bemegy hozzátok valaki, átéli-e, hogy az Úr él? „*És megtudja az egész egybegyűlt sokaság, hogy nem karddal és lándzsával szabadít meg az Úr. Mert az Úr kezében van a háború, és Ő ad a kezünkbe benneteket. Amikor a filiszteus nekikészült, és egyre közeledett Dávidhoz, Dávid is kifutott gyorsan a csatasorból a filiszteus elé. Belenyúlt Dávid a tarisznyájába, kivett belőle egy követ, a parity-*

tyájával elröpítette, és úgy homlokra találta a filiszteust, hogy a kő belefúródott a homlokába, és arccal a földre zuhant. Dávid tehát erősebb volt a filiszteusnál, bár csak parittyája és köve volt. Legyőzte a filiszteust és megölte, pedig nem volt kard Dávid kezében”.

Jézus a te gyógyítód, Jézus a te szabadítód!

Befejezésül a herrnhuti lózung két mai üzenete: „*Ne félj, mert nem valasz szegyet*” (Ézs 54,4). De csak akkor, ha benned van az Úr! A másik: „*Azokat választotta ki az Isten, akik a világ szemében erőtlenek, hogy megszégyenítse az erőseket*” (1Kor 1,27b).

Dávid és Saul

1Sám 15,21–31; 24,13–23

Kárpátalján az egyik legkedveltebb ének így kezdődik: „Mindig velem, Uram!” Reggel is, este is, de napközben is. Mindig! A sötétségben is, amikor nagyon nehezen jön a hajnal, talán el sem hisszük, hogy lehet hajnal. Mindig velem, Uram! Ha lemaradunk, eltévedünk, vagy szándékosan letérünk az élet útajáról, akkor jöjj utánunk, könyörülj rajtunk, mert mindig Veled akarunk lenni! Közelben is, távolban is!

Nem Dávidról és nem Saulról beszélünk most, hanem az életről, az Élet Fejedelméről, aki egyszer csak ránk talált. Többünkre, sokunkra ránk talált. Én is azért állhatok itt, mert halott voltam, és most élek. Lelkileg, szellemileg valóban halott voltam, pedig volt jó szakmám. Fényképészként jól kerestem, de lelkileg, szellemileg nem éltem. Legyőztek érzések, élethelyzetek, halálfélelem és minden más.

Annak ellenére, hogy bibliaolvasó családban nőttem fel, elhatároztam, hogy nem fogok megtérni, mert nem kell ez a „savanyú élet”. Lógó orrú, szomorú, panaszkodó keresztyének közé nem akartam menni. Ez persze látszólagos kifogás volt, mert éreztem, hogy van Teremtő, van Isten és nem véletlenül élek. A bűneim miatt nem tudtam Hozzá közelebb kerülni. Nem tudtam ezt akkor így megfogalmazni. Azt hittem, számár módon, hogy akkor fogok igazán élni, ha elrúgom magam az Istentől, gyülekezettől, Bibliától, az élet beszédétől. Hagyjanak élni!

De nélküle nem megy, mert Isten magára nézve teremtett mindannyiunkat, és csak Vele élünk igazán. Nélküle csupán vegetálunk, évtizedeken keresztül húzva az igát, aztán esetleg ágyba, majd sírba dőlünk úgy, hogy nem tudtuk, miért éltünk. Azért élünk, mert Isten képére és hasonlatosságára teremtett minket! Ezt az eredeti istenképűségünket kaphatjuk vissza a megtérésben és az újjászületésben. Ezért nagy kegyelem, ha hallhatjuk az élet beszédét. „*Ami megíratott, az a mi tanulásunkra íratott meg*” (Róm 15,4), nem régi, unal-

mas, vallásos dolgokról elmélkedünk, hanem Isten ígéje szól a mi személyes életünkhöz.

Az este témája Dávid és Saul. Saul is Izrael királya volt, az első király. A nép hasonulni akart a környező népekhez, és kikövetelte Sámueltól, a lelki vezetőtől, illetve rajta keresztül Istentől, hogy neki is legyen királya. Sámuelen keresztül Isten meg akarta győzni a népet, hogy ne akarjon királyságot, mert tönkre fogja tenni őket. Nem kell olyan uralkodó, aki saját magának gyűjt! Miért nem elég nekik az Isten által felkent hívő vezető, Sámuel, akinek nem akármilyen gyermekora és tapasztalatai voltak Istentől? Már kisgyermekkorában használta őt az Úr a bajban lévő ország helyzetében.

Gondoltunk-e arra, hogy nem a távoliak, a hitetlenek, nem feltétlenül a „Góliátok” az okai annak, hogy népünk ilyen nyomorúságos helyzetben van, hanem talán mi is okozói vagyunk: az egyház, a papok, az „Élik”, akik ülnek a templomban, eljárnak minden alkalomra, de erőtlenné, nem hallják az Urat, hogy neki van akarata, szándéka. Egy kis-kamasz kell, hogy meghallja éjjel, alvás közben az Úr hangját. A papnak, Élinek, eszébe sem jut, hogy hátha Isten él és szól. Isten egy kicsi gyermekén keresztül kezdi a nép meggyógyítását, megújítását. Tehát ne mondjuk, hogy kicsik vagyunk, kevesek vagyunk, nem tudunk semmit tenni.

Népünk nagyon beteg. Nem az egész test, de nagy betegségek, bűnök, bajok vannak. Valaki azt mondta nekem reggel a telefonban, hogy olyan az ország, mint a lázas beteg, ezért lázadnak sokan. De nem a lázat kell gyógyítani, az csak tünet, következmény. A betegséget kell meglátni. A betegség pedig mi? Az, hogy magyar népünk jelentős része pogány. Isten nélkül döntünk az egyházban és a gyülekezetben is. Valószínűleg ugyan, de lényegileg Isten vezetése nélkül.

Saul nagyszerű ember volt, de királlyá választását kieroszakolták. Van olyan, hogy valaki kieroszakolja a párját, egy állást, a lakóhelyét. Nem könnyedén taszít minket Isten pusztulásba. A szülő is annyira szereti a gyereket, hogy bemegy hozzá a börtönbe is, viszi neki a pala-

csintát, meg imádkozik érte, nem ért egyet a választásával, bűnével, de gyermekét így is szereti. Izrael és a keresztyén egyház is vétkezett annyit, hogy Isten már mondhatta volna: ebből elég! Az Úr mégis felindul, megszan, és könyörölni akar rajtunk.

Sault tehát kiválasztották, Sámuel királlyá kente, és elkezdett működni a dolog. Saul kapta az Úr Lelkét, és az ige szerint „más emberé lett”, megváltozott az élete. Vannak emberek, akik Isten közelébe kerülnek, hallják az Ő szavát, elindulnak, megváltozik az életük, azután valamiért hajótörést szenvednek. Szokták mondani, hogy az evangelizáció a hitetleneknek, távol lévőknek szól. De hát azok az úgynevezett hitetlenek és távol lévők sokszor a bukott, színészkedő, kettős életet élő keresztyének miatt nem tudnak közeledni hozzánk! Meg sem tudják indokolni, miért, de rosszul vannak az egyház közelében. Részben persze azért, amiért én is megtérésem előtt, mert a saját bűneim távolítottak el Istentől, másrészt pedig azért, mert érzik, hogy nem hiteles a keresztyének élete, valami nem tiszta, nem működik.

Megdöböntő, hogy Saul bukása után is működik minden tovább. Folyik a kultusz, a felkent király szól a néphez. Saul megtisztítja Izraelt a halottidézőktől, hivatkozik az ígére, prédikál, aztán nemsokára ő maga megy a szellemidézőkhöz... Az ő élete nagy figyelmeztetés mindnyájunk számára. Érdemes ezen elgondolkodni, mert *„ezért erőtlenné és betegek közöttetek sokan”* (1Kor 11,30). Ezért erőtlenné és beteg a keresztyénség, a magyarországi egyház, mert bűn és ünneplés, úrvacsora és gyűlölködés együtt van a mi életünkben. Szentlélekről, megújulásról álmodozunk, mégis megtűnjük a paráznságot, gonoszságot, pletykálkodást és sok minden mást az életünkben. Aztán eljön az az állapot, amikor a kettősség miatt elfárad, erőtlenné, hiteltelenné lesz az életünk, miközben a verkli megy tovább.

Isten szereti az elesetteket, a bűnösöket, a nyomorultakat, odatelep-szik az asztalukhoz, a bűnösök barátja lesz; de Ő a bűnösök megváltója és szabadítója. Jézus nem akar minket bűneinkben hagyni. Ez az alkalom tehát szól a távolról jövőknél kívül a templomba járóknak, gyüleke-

zeti tagoknak, hogy meg ne csaljon minket a Sátán. Amikor Isten haraggal beszél a bűnökről, nem azért teszi, mert Ő ilyen haragvó Isten, hanem mert tudja, hogy ezek a dolgok nagy fájdalmakat okoznak nekünk. Nagyon rossz úgy keresztyén életet élni, hogy csak mímeljük, az erejét nem érezzük, nem éljük meg. Saul felkent király volt, és voltak győzelmei. Harcolt, küzdött, építette az országot. Aztán elkezdődött az életében az engedetlenség, a kompromisszum, ami olyan népszerű ma is; az, hogy mindenkinek igaza van. Hát nincs igaza mindenkinek! Isten népe életében hallatlan nagy veszély és kísértés a kiegyezés, a megalkuvás. Magam is számtalanszor tapasztaltam, hogy ha egy kicsit is kezdünk kiegyezni, megmagyarázni a bűnöket, előbb-utóbb átéljük az erőtlenséget, és közel kerülhetünk a bukáshoz. Saul életében ez rendszeressé vált. Folyamatosan így élt, próbált jó király lenni, de közben engedetlen volt. Nagyon kellett neki a hatalom, a dicsőség. Nem akart, nem tudott megtérni, mert megkeményedett közben.

Egy nagy nyomorúság után, amikor már engedetlenségek sokasága volt mögöttem, ezt olvassuk 1Sám 15,21-től: *„A nép azonban elvette a zsákmányból a kiirtásra szánt juhok és marhák javát, hogy feláldozza Istenednek, az Úrnak Gilgálban.”* Saul felmondta a leckét Sámuelnek, hogy harcoltunk, küzdöttünk, megtartottuk a hálaadó istentiszteletet, minden rendben van. *„Akkor ezt mondta Sámuel: Talán ugyanúgy tetszik az Úrnak az égő- és a véresáldozat, mint az engedelmisség az ÚR szava iránt?”* Van olyan, amikor a próféta kicsattan: Látlak benneteket, a kegyesség látszatát tartjátok, de annak erejét megtagadjátok. *„Gyűlölöm, megvetem ünnepeiteket.”* (Ám 5,21) *„Nem tűröm együtt a bűnt és ünneplést.”* (Ézs 1,13)

Jézus azt mondta a templomos, a vallásos embereknek, hogy olyanok vagytok, mint a rablók, akik zsákmányt szereznek, elmennek egy barlangba és osztozkodnak. Ez nevezitek istentiszteletnek, amikor saját egótokat elégititek ki, amikor semmi nem változik életetekben?! Viszszalopjátok régi bűneiteket, és eljátsszátok a szerepeket!

A templomban mondja Jézus az idős, ősz, tiszteletreméltó tanítónak: Nikodémus, szükséges, muszáj, fontos, elengedhetelen, hogy újonnan

szülessél! Ne élj tovább enélkül! Nikodémus elkezd filozofálni. Jézus azt mondja: Állj, nem erről van szó! Nem a te képességeidről, teológiai képzettségedről függ az újjászületés. Egyház az Isten Lelkétől van, nem a képzett, intellektuális emberektől. A Jn 3,8 a mai ige a bibliaolvasó útmutatóban: *„A szél arra fúj (mondja Jézus Nikodémusnak), amerre akar.”* Ezt nem tudod befogni a te csodálatos teológiai rendszeredbe! Semmilyen rendszerbe, kátéba nem lehet befogni. Maga Salamon mondja, hogy a templom nem tudja Őt befogadni, az egek egei sem. Az Úr szabad! *„A szél arra fúj, amerre akar, hallod a zúgását, de nem tudod, honnan jön, és hová megy: így van mindenki, aki a Lélektől született.”* Jézus arról beszél, hogy főnről, Istentől, a Teremtőtől kell fogantatnunk és születnünk. Isteni teremtőerő által lehetünk Isten gyermekei.

„Talán ugyanúgy tetszik az Úrnak az égő- és a véresáldozat, mint az engedelmisség az ÚR szava iránt?” Mi ma az égő- és a véresáldozat? Hát az úrvacsora, az evangelizációk, a konferenciák, az imák, a kegyes életmód, amibe az ember képes elbújni az élő Isten elől. Erre utaltam első este, amiről Barth beszél, hogy az a legnagyobb ateizmus, ha az egyház Istentől beszél, de lényegileg nem Őt követi. Ahogyan ez Saul életében is megtörtént. Emiatt bajba került Saul és a környezete is. Nem úgy működik a dolog, ahogyan kellene. *„Bizony, többet ér az engedelmisség az áldozatnál.”* Mi az engedelmisség? Próbáld ki! Kövesd, állj rá az ígére!

Isten nagy-nagy szeretettel mégis utánam jött, amikor nem akartam megtérni. Életem első tizennyolc évében annyit olvastam a Bibliát, annyi ígét hallottam, és annyira untam! Érthetetlen volt. Hosszú családi bibliaolvasások, a templomról nem is beszélve, ott aztán semmit nem értettem. Azok az ígék, melyek ezek alatt az évek alatt valahogy mégis eljutottak hozzám, megtérésem után elkezdtek megelevenedni, élni. Isten olyan állapotot hozott el fiatal életembe, hogy átéltem, mit jelent az, hogy elterül Góliát. Emlékszem olyan alkalmakra, amikor Isten jelenlétében végiggondoltam a tíz ígét, a Tízparancsolatot, és úgy éreztem, hogy tulajdonképpen működik minden. Valószínűleg működött is, persze az Úr fényében, világosságában rész szerint való élet volt

az. De amikor Isten Lelke valóban segít a mi erőtlenségeinken, akkor igazán működik az életünk. Góliát elterül. Sokan átéltek, hogy működik a hitem, győztem, átéltem a megtérést! És azután? A megtérés élménye egy nap volt, egy délután, és életük során emlegetik: „Amikor az ötvenes vagy hatvanas években egy evangelizáción...” És azóta? Telnek az évek, megfáradunk, kiegészünk, megmagyarázzuk a dolgainkat. Aztán újra szól az ige: Térj meg! Újra térj meg!

„Bizony, többet ér az engedelmesség az áldozatnál, és a szófogadás a kosok kövérjénél! Olyan az engedetlenség, mint a varázslás vétké, és az ellenszegülés, mint a bálványimádás.” Ezt nem zord módon, összevont szemöldökkel mondja az Úr, hanem érző, fájó szívvel. Azt mondja, hogy az engedetlenség olyan súlyos, mint a varázslás bűne, vagyis halálos. Akkor nem működik a hit, az ember ellenáll az igének, nem fogadja be. Azt olvassuk, hogy szelíden fogadjátok a belétek oltott ígét, mert az elkezd majd dolgozni, abban erő van, Isten ereje, teremő hatalma. Ezért történnek meg aztán olyan események, melyekről nem is gondoltuk, hogy megtörténhetnek. Ahogyan velem is megtörtént, hogy mégiscsak hitre jutottam, mégiscsak megtérhettem. Ezt mások is el tudnák mondani. De aztán telnek az évek, és mi van velünk? „Mivel te megvetted az ÚR ígétét, Ő meg elvetett téged, és nem leszel király!” Azért nem azt olvassuk itt, hogy neked aztán annyi, ahogy mondani szoktuk, hogy mérsz a pokolba. Nem ezt mondja neki Sámuel.

Annyira szívszorító, amikor az oltár mellett megfogant gyűlöletből Kain leüti Ábelt, és lehorgasztja a fejét, ítélt maga fölött: számomra már nincs megtérés, olyan nagy az én bűnöm. Ez a kaini indulat, állapot. Ezzel gyötrődnek sokan: számomra nincs megoldás, nincs feloldás. Aztán Isten ráteszi azt a bizonyos bélyeget Kain homlokára. Hogy szokták ezt emlegetni? „Kain bélyege”, vagyis az ő számára már nincs megtérés. De nem ezt mondta az Úr. Hanem azt, hogy Kaint senki meg ne ölje. *Törjön meg az átok.* Isten könyörűlő Isten, nem azzal foglalkozik, hogy kit miért büntethet. Isten szereti Kaint, szereti Sault, szereti az Őt átkozódva megtagadó Pétert. Azért tud úgy nézni rá, hogy Péter keservesen

sírni kezd. Nem végleg vetette el Sault, hanem azt mondja: nem leszel király. Azután kezdődnek a hosszú fejezetek. A bűn útja nagyon hosszú Saul számára, mert nem akar megtérni. Isten nem azt mondta neki, hogy nem térhetsz meg.

Meggyőződése és tapasztalatom, hogy vannak olyan eszement állapotok, amikor hallgatunk az ördög szavára, eltelnek hónapok, évek, és rág minket az a nyomorúság, bűn, elrontott dolog, amit talán anyánkkal szemben, vagy egy kis állattal szemben követtünk el néhány évesen, vagy bármi más – annyi minden fáj belül. És hallgatunk a gonosz szavára, hogy ebből nincs feloldás, nincs megoldás, nincs bűnbocsánat. Ez az ördög szava, aki eltaszít, és meg akar alázni minket.

Telnek az évek, Saul küzd, harcol. Ünnepek és győzelmek is vannak az életében, de belül érzi, hogy valami nagy baj van. Addig is találkozott Sámuellel, más hívő emberekkel, Isten szólt hozzá, de ő ellenállt és megkeményedett, megátalkodott állapotba került. Belement szörnyű bűnökbe, elkezdte üldözni Dávidot. Lényegileg nem őt üldözte. Féltékeny volt ugyan, és erre könnyű hivatkozni. Lélektani ok, hogy féltékeny volt, de nem ez a gond. Istent üldözte saját magában.

Van egy újszövetségi Saul is, aki gyűlölettel telve ment a damaszku-szi úton a keresztyének ellen, amikor az Úr Jézus ebben az állapotban meglátta, megsánta, megjelent neki, és megszólította. Azt kérdezte: „Miért üldözöl engem?” Sokan nem tudják, mi az a sok feszültség, küzdelem, reménytelenség az életükben. Küzdenek, harcolnak az étellel, az élet értelmével, vagyis a mögötte lévő Teremtővel. Ezért hív az ige: „Krisztusért kérünk, béküljete meg az Istennel!” (2Kor 5,20) Ez a békétlenségek legfőbb oka, és mi rákenjük minden másra. Bosszankodunk, küzdünk, harcolunk munkahelyen, házasságban...

Nem az a lényeg, hogy harcoljunk, hanem hogy *az Úr harcát vívjuk*, mert ha nem azt harcoljuk, depressziósak leszünk, kimerülünk. Odáig jut Saul, hogy dühében kiirt egy napon nyolcvan papot, az Úr papjait. Aztán még a várost is, az embereket is, mert haragszik. Üldözi Dávidot éveken keresztül. Dávid felléphetne ellene ugyanazokkal az eszkö-

zökkel, amelyekkel Saul támadja. Például amikor egy barlangban bujkál, mert hajléktalan, mert nincs otthona, mert menekül. Dávid felkent, kapta a Lelket, élete megváltozott. Nagy győzelmei vannak, például Góliát ellen. Várhatná, hogy mikor ülhet trónra. Semmi sem úgy történik, ahogy Dávid gondolná. Biztos, hogy voltak nehéz napjai, éjszakái. Menekült. Azt érezhette, hogy nem tud mit csinálni Saullal, ezzel a helyzettel. Egy barlangban húzza meg magát, ott él, talán kesereg, imádkozik. Egyszer csak hallja, hogy a barlangba bejön Saul a dolgát végezni. Micsoda jelenet! Dávid megölné azt, aki az életére tör. Csendben levágja a köpenye csücskét. Saul továbbmegy, és akkor szól neki Dávid: Itt vagyok, megölnétek volna. *„Az ÚR tegyen igazságot köztünk, az ÚR álljon értem bosszút rajtad, de én nem emelek rád kezet. Ahogy az ősi példabeszéd mondja: Gonoszoktól gonoszság ered, de én nem emelek rád kezet.”* (1Sám 24,13–14)

Miről van itt szó? Működik a kenet. Működik Dávid életében az ige. Neki nem az a lényeg, hogy üssön, vágjon az ige kardjával, mert azzal ölni is lehet. Sokszor emiatt nem mozdulnak a dolgok, pedig bizonygatjuk, hogy mi az ígét szóltuk. Azt mondja Dávid, hogy nem emelek rád kezet, nem az én dolgom, hogy megbüntesselek. *„Ki ellen vonult ki Izráel királya? Kit üldözöl? Egy döglött kutyát vagy egy árva bolhát? Legyen azért az ÚR a bíró, és tegyen igazságot köztünk! Vizsgálja meg, és perelje peremet, és szolgáltatson nekem igazságot veled szemben!”* Ez a lényeges különbség kettőjük életében a sok hasonlóság mellett, hogy Dávid igyekszik kegyelemből élni. Engedelmeskedik. Engedi hatni Isten jelenlétét az életében. Valószínű, hogy volt Dávid olyan állapotban is, amikor azt gondolta, hogy meg tudná fojtani Sault. Mit gondolunk, miért születtek meg azok a keserű zsoldárok? Rendkívül nehéz, fájdalmas mondatokat mond – de kinek? Az Úrnak: Uram, nem bírom tovább! Ilyenkor van esély arra, hogy az Úr válaszol.

„Amikor befejezte Dávid Saulhoz intézett szavait, megkérdezte Saul: A te hangod ez, Dávid fiam?” Milyen megható, fiának mondja. *„És Saul hangosan sírni kezdett.”* Milyen dráma! A nagy király összeomlik, sír. Az érzelmei

mozgatják. Eltávozott tőle az Úr Lelke, kiszolgáltatottjává vált saját érzéseinek és akaratának. Erre mondja az ige, hogy az ilyenek a pszichikus emberek, akiknek van értelmük, de esetleg gyilkos fegyvereket gyártanak vele. Van érzelmeük, ami rángatja, megalázza őket. Érzelem, értelem, akarat; szükséges újjászületni, hogy ezeket Isten meggyógyítsa, megszentelje és használja. Ha nem, akkor, ahogy Saul is, egyik pillanatban azt mondja: „Énekelj, Dávid!”, a következő pillanatban repül a lándzsa. Két ilyen jelenetet is olvashatunk, hogy Dávid pengeti a lantot, énekel a depressziós királynak, és az áhítat közben Saul megcélozza a lándzsával.

Szoktuk mondani, hogy az istentiszteletről kimenve már az ajtóban milyen gondolatok kísértének bennünket. Saul nem várja meg az evangelizáció végét! Hallgatja a zsoldárt, Dávid énekel Istenről, és repül felé a lándzsa. Épphogy el tudta rántani a fejét. Ha nem rántja el, ott szúrta volna meg a „vallásos” lándzsa. A meg nem tért vallásos ember erre is képes. Aztán sír, megbánja, átöleli a másikat.

„És Saul hangosan sírni kezdett. Azután ezt mondta Dávidnak: Te igazabb vagy nálam, mert jól bántál velem, bár én rosszul bántam veled.” Megvallja bűnét, ezt is megteszi. *„De most tudtomra adtad, milyen jót tettél velem: az ÚR a kezembe adott, és mégsem öltél meg. Ha valaki rátalál ellenségére, sértetlenül bocsátja-e útjára? Jóval fizessen neked az ÚR azért, amit ma tettél velem! Mert magam is tudom, hogy te biztosan király leszel, és általad virágozik fel Izráel királysága. Esküdj meg most az ÚRra, hogy nem irtod ki utódaimat, és nem töröld ki nevemet nemzetségemből. Dávid megesküdött Saulnak.”* Testvérek, lándzsa vagy lant? Érzélgős, Isten Lelkétől elrugaszkodott vallásos élet, amely kudarcot kudarcra halmoz, vagy küzdelmes, harcokkal is teli élet, de Isten jelenlétében?

Mi történt Dáviddal, miért nem foglalhatta el azonnal a trónt? Mi történt Mózesrel, aki indulatból leütötte az egyiptomit, és emiatt el kellett menekülnie évekre? Az Úr felkészítette egy nagyobb munkára, nagyobb szolgálatra összetöretettséggel, megtérés, könnyek, éhezés, fáradtság által. Ezért óvakodjunk attól, hogy túl sokat nyafogjunk, annak

ellenére, hogy néha nagyon nehéz. De gondoljunk arra, hogy Isten többet akar adni, nagyobb munkát, nagyobb szolgálatot, hitelességet, több gyümölcsöt. A gyümölcssterméshez energia, erő, tápanyag kell. Ahhoz, hogy a fán sok gyümölcs teremjen, sokan tudjanak venni és enni belőle, meg kell erősödni.

A házunk előtt a fal tövében nagy tuják állnak sorban. A legutóbbi vihar idején az egyik kidőlt. Akkoriban hallottam arról a rádióban, hogy a fáknak szükségük van arra, hogy a szélben megedződjenek. Ez a tuja a fal mellett túlságosan védett helyzetben volt. Isten meg akar minket edzeni, hogy áldottak, áldáshordozók, áldásközvetítők legyünk.

Egy mai igét idézek a Jeremiás 23-ból: „*Nemcsak a közelben vagyok Isten – így szól az Úr –, hanem Isten vagyok a távolban is! El tud-e rejtőzni valaki olyan helyre, ahol nem látom?*” Isten Lelke írja be ezt a szívünkbe nagyon mélyen!

Olykor távol érezhetjük magunkat, de Ő ott is Isten. Olyan megrázó a 139. zsoltárban, hogy „*ha a holtak hazájában feküdnék le, te ott is ott vagy.*” Isten áldjon meg bennünket ilyen hittel! Ehhez oda kell adni a szívünket, meg kell vallani az engedetlenségeinket, hogy sokszor próbálunk kétszívű életet élni. Így telik el több év, évtized. De Isten szeret minket! Úgy szeretett, hogy bűneinket felvitte a keresztre, hogy ha hittel nézünk rá, legyen szabadulásunk, gyógyulásunk.

Dávid és Betsabé

2Sám 11–12

Egy életen át Istennel. Ez a heti mottónk. Egy életen át – vagyis kapunk-e életet az elsuhanó években? Isten szeret minket, ezért elküldi szavát, az élet beszédét. Nem vallásos szöveget, elvont gondolatokat, amikkel semmit nem tudunk kezdeni a hétköznapokban. Amikor az élet Istene szól hozzánk, azt azért teszi – bármit is mond –, hogy éljünk. Az egyház a történelem folyamán gyakran valamilyen furcsa, használhatatlan, szörnyű istenképet közvetített. Nem mindig, és nem mindegyik egyháztest, de nagy kísértése volt a konstantinuszi korszakban élő politikai, gazdasági, időnként katonai hatalommal rendelkező egyháznak, hogy egy szigorú, kemény Istent hirdessen. A XIX–XX. századi isten-tagadás gyökere részben itt keresendő, mert sokan azt mondták, hogy ilyen Isten nincs, vagy ha van, akkor nem tudunk vele mit kezdeni. Sokakban zsigeri ellenállás alakult ki, mert ez az istenkép nem volt vonzó, nem volt életszerű. Sokan azt gondolták, hogy ha van Isten, akkor annyira távol van tőlünk, hogy nem tudja, mi a jó az életben.

Megtérésem előtti ellenállásomban meghatározó volt ez az érzés, hogy minden, ami jó, érdekes, izgalmas, az tiltott. Pedig Isten az élet Istene, minden jónak Atyja. Az embert szeretetből teremtette, boldogságra, hogy tudja, miért jó élni. A Sátán, a plagizátor minden szépből, minden szentből kialakít egy „mintha” programot, ami becsapja, megcsalja az embert. A kísértőt követve az ember nevet, és közben tönkremegy. Van olyan kábítószer, amelynek hatására az embernek nevetnie kell. A gonosz olyan pótszereket talál ki, amelyek az ember valóságos hiányaira és vágyaira építenek. A bűneset miatt elszakadt az ember az „egész-ség”-től, a jóságtól, az élettől, a gonosz pedig odadob neki kokokat, lenyomja és megalázza.

A mai történet a Szentírás egyik legszennesebb, mégis talán legszebb története. Ez sem csak Dávidról szól. Az ilyen történetek – me-

lyeket kicsit hunyorogva olvasunk, mert Isten embereinek hatalmas bukásairól szólnak – mégis sokunk számára evangéliummá válnak. Akárcsak Péteré, aki átkozódva tagadta meg Jézust. Ők is emberek voltak, Isten gyermekei, akikről Istennek nagyszerű elképzelése és terve volt, és majdhogynem mindent elveszítettek életük ilyen eseményeinél. De az Úr nem hagyta el őket, megbolondult gyermekeiért küzdött, utánuk ment, kereste őket.

A 2Sám 11,1-től olvasom Isten igéjét: „*Egy esztendő múlva, abban az időben.*” Milyen időben? Akkor, amikor Dávid körül már minden kialakult. Volt egzisztenciája, feljutott a csúcsra, megalapította a fővárost, megépítette palotáját, a szövetség ládáját nagy örömmel Jeruzsálembe hozta, sorra megnyerte a háborúkat; minden működött körülötte. Itt ott persze voltak harcok, de ő már profi volt. Évtizedek teltek el az Úr szolgálatában. És élvezte munkájának, szolgálatának és hitének gyümölcsseit. Úgy érezte, hogy minden rendben van: „Állok!” Ez az idő volt Dávid életében. „*Amikor a királyok háborúba szoktak vonulni, elküldte Dávid Jóábot szolgálival, meg egész Izraellel együtt. Pusztították az ammóniakat, és körülzárták Rabbát. Dávid azonban Jeruzsálemben maradt.*” Az író finoman utal itt arra, hogy Dávidnak nem a palotájában, hanem harcban kellene lennie.

Nem úgy van az, hogy eljutottunk egy lelki-szellemi szintre, aztán leosztjuk a munkatársaknak a feladatokat. Persze a sok munkát el kell osztani, de nem szabad letenni a fegyvert, mert végig folyik a küzdelem, ahogy Luther mondta: „csak az utolsó kapavágással tűnik el a bűn”. Istennek sok kedves, áldott, drága gyermekét láthattam megöregedni, készülni az elmenetelre. Nagy küzdelmeket láttam olyan embereknél, akik végigszolgálták egész életét nyolc évtizeden keresztül, gyerekeket nevelt, bibliaórákat tartott, aztán a finisben mégis jöttek még kísértések, küzdelmek.

„*Egyszer estefelé, amikor Dávid fölkelt a fekhelyéről, és a királyi palota tetején sétált.*” Jól érezte magát, talán megvacsorázott, megfürdött, bekente a testét olajjal, élvezte a mediterrán növények illatát. Baj ez? Dehogyan!

Örülni szabad ezeknek a dolgoknak is. Sétál a palota tetején. „*Meglátott a tetőről egy asszonyt, aki éppen fürdött. Az asszony igen szép termetű volt.*” Itt álljunk meg egy pillanatra. Sokat kapott már Dávid az évszázadok alatt, amióta ez az ige megíratott, és beszélnek róla, hogy mekkorát bukott ez a hívő ember. De keveset szólunk arról, hogy talán ennek a hölgynek is volt némi felelőssége. Csak úgy akárhol fürdünk? Az orvosi rendelőbe lépve már a váróteremben kezdjük levenni a ruhánkat? Nincs meg ennek a helye és ideje? Ha valaki elkezd fürödni, nem szokott körülnézni, hogy esetleg nem látnak-e? Óriási felelősség ez. Itt nem egyszerűen a nőkről van szó, hanem bármelyikünkről, mert provokálunk. Még imakörben, szent családokban is provokáljuk a másikat. Nem csak szerelmi, szexuális ügyekben, hanem tudjuk, mire „ugrik” a másik, mit kell mondani ahhoz, hogy felbosszantsam. Provoco, ez a szó annyit jelent, hogy előhív, előhossa a másiktól azt, ami benne van. Provokáljuk egymást.

„*Dávid elküldött és kérdezősködött az asszony felől. Ezt mondták neki: Betsabé ez, Eliám leánya, a hettita Úriás felesége.*” Tehát azt mondják neki, hogy foglalt, más tulajdona. „*Akkor követeket küldött Dávid, és magához vitette őt.*” Engedte magát provokálni. Dávid nagyon jól tudta, hogy az ő életében mi az érzékeny pont. Mindegyikünknek van ilyen. Ez személyiség-, mentalitás- vagy életkorfüggő. Vannak gyenge pontjaink, és Dávid ezt tudta. Elengedte magát. Van egy pont az elhívott, kenettel bíró, megtért, új életet élő emberek életében is, ahol ha túlságosan elengedjük magunkat, lazák vagyunk, egyszer csak aki áll, elesik. Aki kamaszként leterítette Góliátot, éveken keresztül küzdött a kemény, rafinált, örjöngő Saullal, fantasztikus győzelmeket vívott a filiszteusok és mások ellen, azt most egy asszony leteríti. Nem az asszony teríti le, hanem a kiszolgáltatott állapot, ahogy egyik énekünkben énekeljük: „a bűn erős nagyon!” *A bűn erősebb, mint az ember.* Mi itt a bűn?

Korunkban ezt a történetet kinevetnék. Ma már nem ott tartunk, hogy korunk relativizálja a bűnt, hanem nem akar tudni arról, hogy van bűn. Mi a bűn? Valami erkölcsrendészeti, egyházi vagy papi találmány? Nem! A bűn az, ami fájdalmat okoz, ami megtöri az egységet, a teljes-

séget, aminek rossz következményei vannak. Nem a szexualitás a bűn, nem a szerelem a bűn, nem az, hogy Betsabé szép termetű volt, vagy hogy Dávid erős férfi. Nem ez a bűn. Nyáron fiatalokkal is beszéltünk erről. Nem úgy van, hogy Isten teremtette a szívünket, lelkünket, hitünket és az ördög a nemi szerveinket. Ez nem így van! Isten teremtett minket, teljes valónkat; jóságra, teljességre, egészségre. Az Ő uralma nélkül, a Vele való közösség nélkül minden a visszájára fordulhat – az evés, az ivás, a hit, a család, a szerelem, a szexualitás, bármi. Minden megromolhat és megkeseredhet. Istennek jó elgondolása van erről a térőléről is. Ő azt akarja, hogy átéljük a Tőle kapott örömet. Azt olvassuk az Újszövetségben, hogy legyen minden tekintetben megtisztelve a házaspár, mert Isten ezt így gondolta.

„Dávid magához vitette őt. Az asszony bement hozzá.” Az asszony itt is elenállhatott volna. „Ő pedig vele hált, aki éppen azelőtt tisztult meg tisztátalanságából. Azután hazament az asszony.” Ennyi. Volt egy szép este. „De az asszony teherbe esett.” Van egy következmény. Sok más mellett ez egy látványos következmény. „Ezért ezt az üzenetet küldte Dávidnak: Teherbe estem!” Itt a baba, uram, királyom, most mi lesz? Hogyan tovább? „Akkor Dávid ezt üzenté Jóábnak: Küldd hozzám a hettita Uriást!” Ő volt a férj, Jóáb pedig a fővezér, akik kint voltak a harcban.

„Jóáb el is küldte Uriást Dávidhoz. Amikor Uriás megérkezett hozzá, megkérdezte Dávid, hogy jól van-e Jóáb.” Beszélgessünk, csevegjünk, mintha nem történt volna semmi... „Jól van-e a hadinép, és jól folyik-e a háború. Azután ezt mondta Dávid Uriásnak: Menj haza és mosd meg a lábadat!” Dávidnak jönnek az ötletei, mert okos ember. Felépített egy országot, csak meg tudja oldani ezt a kis problémát. Itt jön a mi történetünk. Mert az egy dolog, hogy a Sátán megaláz, lenyom, szereti a bűnt és gyűlöli a bűnt. Az ember pedig, ha nem engedi működni az életében Isten élő igéjét, a törvényt és az evangéliumot, akkor hárít, mellébeszél, elfojt. Mintha nem történt volna semmi. Ilyenkor az ember gyengül és gyengül. Legyőzte Dávidot a bűn, és a bűn erős nagyon. Azt hiszi Dávid, hogy ez így működtethető. Annál nagyobb tragédia nincs, amikor az Isten ezt

hagyja. Az ember keményen dönt az életében. Az Isten szól, de amikor az ember annyira erőszakos, akkor van úgy, hogy Isten hagy a bűnnek kifutást. Átéli az egyéni és a közösségi életében az ember, hogy ki van szolgáltatva a bűnnek, a bűn következményének.

Dávid hazaküldi Uriást a feleségéhez. Ő, aki az ország politikai vezetője, tudja jól, hogy ez törvénytelen. Az volt a szabály, hogy amíg folyt a háború, addig a katonák nem mentek haza, nem éltek házaspárral. Dávid egy időre fel akarja függeszteni a törvényt. Azt mondja neki: „Menj haza!” Uriás nem megy haza, lefekszik a királyi palota előtt a többi szolgálóval együtt. Dávid reggel megkérdezi: „Nem voltál otthon...?” Dávid ekkor sem áll meg! Az elbizakodottsággal eljut a paráznaságig, azután ellopja a más tulajdonát, hazudozni kezd, jönnek a ravaszkodások. A következő ötlet, hogy leitatja Uriást, hátha részegen hazamegy a feleségéhez. Dávid, a felkent, menti magát, hárít és bűnbe viszi a környezetét is. A bűn természete, hogy szedi az áldozatait. Magyar népünk is akkor élné át Isten áldását, ha életellenes bűneiből megtérne. Nagy szükség van arra, hogy a Dávidok, az elhívottak, a „bent lévők” átéljék a teljes gyógyulást, a szabadulást. Az önboldondításból ki kell lépni.

Dávidnak egy ideig nem sikerül. Mindent megtesz, és nem sikerül a hárítás. „De az Úrnak nem tetszett, amit Dávid elkövetett.” – olvassuk a 11. fejezet végén. Miért nem tetszett az Úrnak? Mert ez így nem jó, így senki nem lesz a történetben boldog.

A 12. fejezettel folytatjuk. „Az Úr elküldte Dávidhoz Nátánt.” Dehogyan Nátánt, az Ő Szavát, Igéjét! Volt erre egy eszköz: Nátán. Fontos szempont az egész történetben, hogy Dávid minden törekvése, esendősége ellenére úgy gondolta, hogy szükség van Nátánra, egy olyan elhívott emberre, aki nem azt fogja mondani a királynak, hogy minden jó, amit tesz, hanem igazat fog mondani, azt, ami az Úr véleménye. Dávid ezt nem tudta? Dehogyanem. Elküldhette volna őt bárhova, de elkezdett vele beszélgetni. Ez olyan jó, olyan fontos, hogy ha nagy bajban vagyunk, akkor is szól hozzánk az Úr! Istennek van gondja arra, hogy el-tévelyedett szolgálóihoz elküldi az ő szavát. Tapasztaltam magam és má-

sok életében is: Isten elküldi az ő szavát, amely átüti a falakat: „kegyelmed mit ne törne át...” – ahogy énekeljük.

Mert nem tudjuk egymást meggyőzni, ha Ő nem győz meg minket. Elmesél neki Nátán egy történetet, egy példát. Evangelizációt tart. Ezek nem Nátán saját gondolatai, a Lélek ihletésére mondja. Mert Isten tudja, hogy mire vagyunk érzékenyek, mit kell nekünk mondani. Mivel Dávidnak volt igazságérzete, jó képességű ember volt, Isten embere volt, azt mondja: halál fia az az ember, aki a hallott példázatban elvette a szegény ember egyetlen bányáját. Meg kell ölni azt, aki ilyen gazember! Akkor megszólal az ige: *te vagy az az ember!*

Ilyen az, amikor egy lelkész beszél a szabadságról, de közben rab, amikor a keresztyénség előadja Krisztust, de nem követi. Szánalmas, és az ördög nevet az egészen. Te vagy az az ember! Akkor elmondja Nátán, hogy mit tett Dávid. Szent pillanat, amikor hangzik a diagnózis! Nagyon súlyos mondatok ezek: „*Miért vetted meg az ÚR szavát, miért tettél olyat, ami nem tetszik neki?*” Mit mondunk erre? Hívó családokban is annyi a gond, a baj, a harag. Esnek szét családjaink. Dávid érzi, hogy nagyon fontos pillanat jött el az ő életében. Vagy hárít tovább, esetleg megpróbálja titokban tartani a történeteket, vagy hallgat az Úr szavára. Dávid érzi, hogy itt a jövőről, az életről van szó. Nagyon sok mindent elrontott, de itt most az élet Istene szól hozzá. Súlyos dolgokat mondott neki, de azért mondta el, mert drága, őszinte, igaz orvos, aki nem bolondít minket. Az Úr elküldte az Ő igéjét hozzá.

A 12. fejezet 13. versétől olvasom: „*Akkor ezt mondta Dávid Nátának: Vétkeztem az ÚR ellen!*” Az Ő szerelme ellen, amiről annyit énekel! Ez a legnagyobb fájdalom, legnagyobb bűn, amikor Isten halálos szerelme ellen vétünk. De ez az, az Ő halálos szerelme, ami minket ki is tud hozni a bűnből! Az már régen rossz, ha csak a törvények, a Tízparancsolat miatt, vagy félelemből nem vétkezünk. Ezért Isten szeretete hirdettetik ma este is, mert egyedül az képes minket megtérésre indítani és megtartani. Mert a szexuális tévutaknál nagyobb erő az Ő szeretete, mert abban megérezzük az örök élet ízét, a teremtőerőt, Isten teljességét.

gét. Ez képessé tesz a belátásra: Uram, de bolond vagyok, nem így kellett volna tennem. Könyörülj rajtam, adj új esélyt! Ahogyan Péter szaladt a feltámadott Úrhoz, otthagya a halászhálót. Ismerjük a történetet (Jn 21,1–14). Talán azt suttogta az Úr fülébe, hogy nagyon sajnálom, nagyon fáj, hogy megtagadtalak. Te halálosan szerettél engem, mit keresek én most ebben a helyzetben?

„*Nátán így felelt Dávidnak: Az ÚR is elengedte vétkeidet.*” Miért? Mert neki ez kötelessége? Ezért tartja az egyház, ez a dolga? Dehogyan! Hanem mert nagyon szeret, mert felindul szívében és nem akarja a bűnös ember halálát, hanem azt, hogy megtérjen és éljen. „*Nem halsz meg!*” Van ennél nagyobb ige? „*Nem halok meg, hanem élek és hirdetem az ÚR tetteit.*” (Zsolt 118,17) Főlemelte jobbát az Úr! Hová? A golgotai keresztre. Dehogyan feszítették meg, Ő megfeszült, odatette a kezét, hogy ne halj meg bűneidben!

„*Mivel azonban ezzel a tettel okot adtál az ÚR ellenségeinek a gyalázkodásra, azért meg kell hálnia a fiadnak, aki született neked.*” Soha nem felejttem el professzorom intését, amikor erre a történetre hivatkozva mondta, hogy nagyon nagy ajándék, hogy van bűnbocsánat az Úr Jézus Krisztus szerelméért, ez óriási ajándéka Istennek, de *a bűneinknek sokszor vannak következményei.* Ezért Isten irgalmával, de hirdetnem kell magam és mások számára, hogy féljünk vétkezni! Ne vétkezzünk, mert sok fájdalmunk lesz nekünk és környezetünknek! Sokan azt hiszik, ha megtértek, minden el van rendezve. Sajnos nem, sajnos vannak következmények. Az Úr nagyon sok mindent meg tud gyógyítani, helyre tud állítani, de a bűn súlyos valóság, megvannak a nyomai. Ebben az esetben meghal a gyermek, és nem „távozik el a fegyver” Dávid házatól. Aztán jön ugyan egy salamoni időszak, de Salamon szívét is elviszik az asszonyok, szét szakad az ország, évszázadokon át háborúság, nyomorúság következik. Minden kiált a megváltásért, a Megváltóért. Az ember szereti a bűnt is, és magát is. Az Isten gyűlöli a bűnt, azért, mert az rossz, céltévesztés, boldogtalanságot okoz. *A bűnöst szereti, nem akárhogyan, halálosan! Ez a mi egyetlen esélyünk és reménységünk.*

Dávid és Jeruzsálem

2Sám 6

„Összegyűjtötte Dávid Izrael egész ifjúságát, harmincezer embert.” Ki volt ez a Dávid, hogy ezzel foglalkozott? Nem túl macerás dolog ennyi embert összegyűjteni? Hiszen a fiatalok szeretnek a maguk útján járni, keresik önmagukat, az élet értelmét, az izgalmakat, az élményeket, tapasztalatokat. Hogy lehet harmincezer ifjút összegyűjteni, ráadásul ilyen célból? Dávid azt akarta, hogy a szövetség ládája Jeruzsálembe kerüljön, abba a városba, amelyet Isten segítségével ő alapított.

Dávidnak volt egy álma – amit Isten adott neki –, hogy legyen egy hely az emberek számára, ahol találkozhatnak az élő Istennel. A választott nép számára a szövetség ládája Isten jelenlétét jelentette, nem jelkép volt. Amikor Isten elkészítette Mózással, azt mondta, hogy Ő ott fog szólni, ahol a láda van. „Nem ti fogtok ott Istenről, teológiai kérdésekről beszélni, hanem én fogok szólni hozzátok” – mondta az Úr. Az Isten él és szól! Óriási különbség van aközött, hogy mi, emberek elmondunk dolgokat, gondolatokat Istenről, vagy az élő Isten szólal meg. Tényleg van Isten, és Ő beszél? Ma is megszólal? Különös, izgalmas dolog ez, annak az Istennek a hangját hallani, aki minden jót megálmodott és megvalósított!

Dávid miért gyűjt össze ennyi fiatal? Honnan ez az erő ebben a királyban? Széztavarni is tudott ellenséget, istenellenes erőket, de összegyűjteni is tudott az Úr jelenlétébe embereket. *Dávid álma, szerelme az Isten volt.* Élete és mindene volt az Isten. Miért? Azért, mert Ő szólt hozzá, és Dávid megismerte Istent.

Ez az, amiről Jézus beszélt a samáriai asszonynak: ha megízleled az Isten jelenlétét, erejét, az élő vizet, amely téged átmos, akkor elkezd az életed működni, minden megváltozik. Ez az asszony akkor már a hatodik férfival élt együtt. Nem lehetett egyszerű az útja. Jézus azt mondta: Te nyugtalan, békétlen, szomjas asszony, olyan vizet kaphatsz,

amelyet ha megkóstolsz, soha többé meg nem szomjazol! Lényegileg oldódik meg az életed! Az a kérdés, hogy miért élsz, mivel töltöd napjaidat, éveidet, egész életedet. Az asszony átélte az élő víz tisztító erejét, és a következő percekben már áldássá lett az őt egyébként el nem fogadó város számára.

„Ezután összegyűjtötte Dávid Izrael egész ifjúságát.” Ehhez kellett, hogy legyen hitele az ő szavának, hogy eljöjjenek, hogy tudják, hogy érdemes.

„Elindult és elment Dávid az egész hadinéppel Baalé-Jehúdába, hogy elhozza onnan az Isten ládáját, amelyet a rajta levő kerúbokon ülő Seregek Urának a nevével neveztek el.” Régi szavak, más kultúra, szimbólumrendszer, de a lényeg, hogy Dávidban az a vágy lüktetett, hogy az Úr ott lakozzon közöttük. Hogy közöttünk lakjon! Mert van egyház, van gyülekezet Isten nélkül is! Van vallásos ember az élő Úr jelenléte nélkül! A későbbi Jeruzsálemben is, ahová Jézus megérkezett, ez volt, ami elszorította a szívet. Az Isten Fia a vallásos egyházi centrum felett sírt, ahol látszólag minden működött.

Minden azért lenne, hogy az emberek megpihenjenek, békességet kapjanak, megszabaduljanak, de gyakran mégsem ez történik. Funkcionál az egyház mint intézmény, de az életek nem változnak. Ez Jézus szívét elkeserítette.

Dávid azt szeretné, hogy Isten ott legyen velük, mert tudta magáról, hogy ő is esendő és törékeny. Ahogy egyik imádságunkban mondjuk: „Urunk, legyél velünk, mert nélküled könnyen elrontunk mindent!” Párvalasztást, családi életet és sok mindent. Leginkább pedig azt tapasztalta Dávid, hogy Isten nélkül nincs béke Jeruzsálemben, nincs béke az ember szívében.

Testvér, mi van a szívedben? Mi történik ott, ki uralja, ki mozgatja személyiséged központját? Egyszer egy német egyházi csoporttal járhattam Izraelben, és indulás előtt Jeruzsálem egy belső utcáján még leültünk egy kávéra. Gyönyörű az a város, úgy éreztem, hogy tudnék ott élni. A szép, fehér kövekből kirakott utcákon nyugalom és csend

volt. Az jutott eszembe, hogy hiszen itt bármikor robbanhat valami! Hát erre való ez a város, hogy gyilkos erők egymásnak menjenek bármikor – vallásra, Jahvéra, Allahra hivatkozva? – Mi van a szívben? Nem gondolod, hogy ideje már egy kicsit megpihenni? Ideje lenne befogadni a békességet, a Békesség Fejedelmét.

„Az Isten ládáját egy új szekéren szállították, és elvitték Abinádáb házából, amely a dombon volt. Abinádáb fiai, Uzzá és Ahjó irányították az új szekeret. Elvitték az Isten ládáját Abinádáb házából, amely a dombon volt. Ahjó ment a láda előtt. Dávid és Izrael egész háza pedig szent táncot járt az ÚR színe előtt mindenféle ciprusfa hangszernek, citerának, lantnak, dobnak, csörgőnek és cintányérnak a kíséretével.” Micsoda istentisztelet! Milyen bevonulás, milyen liturgia! Képzelnék el, csak a fiatalok harmincezren voltak, és szóltak a hangszerrek, körtáncot jártak az Úr előtt! Dávid boldog, jön az Úr! Dávid megszervezte!

„Amikor Nákon szérűjéhez értek, Uzzá az Isten ládájához kapott, és megfogta, mert megbotlottak az ökrök.” Az ökrök könnyen megbotlanak, könnyen jön a hiba. „Ezért fellángolt az ÚR haragja Uzzá ellen. Nyomban lesújtott rá meggondolatlanságáért az Isten, és meghalt ott, az Isten ládája mellett. Dávid pedig megdöbbsent attól, hogy az ÚR összetörte Uzzáat. Ezért nevezik azt a helyet Perc-Uzzának mind a mai napig. Akkor félni kezdett Dávid az ÚRtól, és ezt gondolta: Hogy jöhetne hozzám az ÚR ládája? És nem akarta Dávid magához vinni az ÚR ládáját Dávid városába, hanem elvitette a gáti Óbéd-Edóm házába. Három hónapig volt az ÚR ládája a gáti Óbéd-Edóm házában, és megáldotta az ÚR Óbéd-Edómot és egész háza népét.”

Mi történt? Különös történet! Vitték az Úr ládáját, amely Isten jelenlétének a szimbóluma, ahhoz ember nem nyúlhatott. Uzzá megijedt és elkapta, emberi szándékkal, hogy ő majd megoldja a helyzetet, megsegíti az Istent. Ez az, amit az Úr nem enged, Ő még Jézusban is szuverén Isten marad. Ő jön, de nem azért, mert mi ide parancsoltuk. Mi itt vagyunk a templomban, de Ő jön ide hozzánk. Nem mi szuggeráljuk Őt ide imával, énekkel, kórossal, bármivel. Az Isten szent és szuverén. Ő tud rólunk, de nem enged az emberi, vallásos

manipulációknak, térítéseknek: Na, majd én megmondom a fiamnak, hogy nem jó, ahogy él, jól sarokba szorítom, „megevangelizálok”. Erőlködünk, manipulálunk: Menj templomba, olvass ígét! stb. Jó szándékkal tesszük mindezt, de az evangéliumi keresztyénség ott kezdődik, hogy tudjuk, hogy Ő szuverén Úr, és Ő ad életet, leheletet és mindent. Leginkább azzal asszisztálhatunk, ha igyekszünk környezetünk elé hitelesen odaélni Isten jelenlétét, és nem azzal, hogy az Isten bennfenteseiként magunk oldjuk meg a kérdéseket. Az Isten szent, és az ember sokszor szentségtelenül, tisztátalanul közeledik hozzá. Megállt a menet. Leállt az istentisztelet. Dávid megijedt, megdöbbsent, hogy ennyire szent az Úr. Él az Úr!

Hát mi hogy beszélünk és mit gondolunk Róla? Hogyan szoktunk beszélni az Úr dolgairól, hogyan beszélnek Magyarországon a médiában és a szószékeken Róla? Tudjuk-e azt, hogy Ő az Isten, hogy Ő megemészto tűz? Tűz, mely elsősorban a szeretet tüze, de a szentségnek is a tüze. Nem lehet Őt szennyes kézzel megfogni, asztalra, falra tenni, kifaragni, dogmarendszerekbe, filozófiai tételekbe szorítani. Nem engedi! Dávid megdöbbsent: itt van Isten! Itt van Isten köztünk, de nem azért, mert mi ide jöttünk, hanem mert Ő tud rólunk és örök, teljes szeretettel vonz minket.

Három hónapig egy háznál helyezték el a ládát. Teltek a hetek, hónapok. Dávid utánakérdezett, hogy hogy van az a család, akiknél a láda van, élnek, halnak? Jelentették neki, hogy igen, egészen jól vannak. Áldás van a házon, mert ott van az Úr. De valószínű, hogy nem kutyaháznak, lomtárnak, olvasatlan szent tekercsek tárhelyének használták, hanem tudták, hogy nem lehet akárhogy banni a ládával, mert ott van az Úr.

„De jelentették Dávid királynak, hogy megáldotta az ÚR Óbéd-Edóm háza népét és mindenét az Isten ládájaért. Elment Dávid, és örvendezve vitte Isten ládáját Óbéd-Edóm házából Dávid városába.” De valószínű, már más indulattal, másképpen szervezte meg újra a bevonulást. „Dávid teljes erővel táncolt az ÚR színe előtt, és gyors éfódot kötött magára Dávid. Így vitte el Dávid és Izrael egész háza az Úr ládáját örömrivalgással és kürtzengéssel.” Isten szent-

ségét átélte ez az ember, hogy habár az Istennel nem lehet játszani, de Ő jó! Nélküle nem élhetünk, nélküle tékozoljuk az életünket. Ezért Dávid teljes erővel táncolt – ez szent tánc volt az Úr előtt.

„*De Míkal, Saul lánya éppen akkor tekintett ki az ablakon, amikor az ÚR ládája Dávid városába ért, és látta, hogy Dávid király ugrálva táncol az ÚR színe előtt, ezért szívből megvetette őt.*” Az asszony gúnyolódott: mit ugrál a férjem, miért nem tartja meg a méltóságát!? Míkal egyáltalán miért nem volt ott a bevonulásnál? Őt nem érdekelte, hogy mi lesz a családjával, a gyerekeivel? Hogy milyen jövője van Jeruzsálemnek, Izraelnek, ha az Úr nem megy velük? Mi a jövője népünknek, ha az Úr nem jön velünk? Ma is hasonló a helyzet: iktassuk ki Őt az életünkéből.

„*Az ÚR ládáját bevitték, és odatették a helyére, annak a sábornak a közepén, amelyet Dávid vont fel. Akkor Dávid égőáldozatokat és békeáldozatokat mutatott be az ÚR előtt. Miután Dávid befejezte az égőáldozat és békeáldozat bemutatását, megáldotta a népet a Seregek Urának nevében. Majd az egész népnek, Izrael egész sokaságának, minden férfinak és nőnek osztott egy-egy lepényt, préselt datolyát és aszúszőlőt. Azután az egész nép hazament.*”

Isten keres minket, nem várja meg, hogy mi megtérjünk hozzá. Miért? Mert mi nem tudunk megtérni, ha az Úr nem vonz, ha Ő nem segít jelenlétével, ha nem jön el Jeruzsálembe. Ahová sírva vonult be, mert látta, hogy milyen elesett az őt ünneplő tömeg Isten jelenléte nélkül. Mennyire kábítják magukat az emberek még a templomban is, és nem változik az életük. Ott vannak a szívben a méltatlan indulatok, gondolatok, cselekedetek. Az Úr sír ezen, de jön! Ez az evangélium! Hiszed-e, hogy jön érted az Isten? Be szeretne vonulni az emberi szívbe. Mi történik, amikor bevonul Jeruzsálembe? Nagytakarítás.

A központban, a templomban, a szívben takarít, mert az emberszív nem arra való, hogy zaj és pénzcörgés, üzleti dolgok és méltatlan indulatok motiválják és mozgassák. Mert így a szív nem tölti be feladatát; nincs élet, nincs lüktetés benne. Nem forró, nincs benne béke, nem tud szeretni. Jeruzsálem annyit jelent: a béke városa. A mai Jeruzsálem hogy néz ki? Ez a béke városa? A mi országunk és városunk milyen ál-

lapotban van? A mi családjaink mit élnek meg? De leginkább mi van a szívünkben? Nem kellene takarítani? Azután átélni az Isten jelenlétét, hogy eljőjön sok küzdelem, harc, gonoszság, paráznaság után a letisztulás, a megbékélés ideje, állapota Istennel és egymással? Ne engedjünk a gonosz szavának: Még ráérsz!

Van egy hely ezen a földön, ahová más nem törhet be. A szívem, amelynek az ajtaján belülről van a kilincs. Azt a szívet valaki megalkotta, azt a szívet az Isten életre tervezte, nem nyugtalanságra, nem békétlenségre. Nem kellene engednünk, hogy kitakarítsa még a vallásos centrumot is?

Mi történik, amikor az Úr bejön Jeruzsálembe? Ördögöket űz, mert ahol az Isten jelen van, onnan a gonosznak mennie kell! Ahol Őt megújult szívvel dicsőítik, ott a gonosznak többé nincs helye, lehetőség; ott helyreállítás, gyógyulás van. Hallják az élet beszédét. Úgy szól Jézus, mint akinek hatalma van, aki ismeri az életet, aki tud mindent. Eljött hozzánk az Isten, hogy szóba álljon velünk, hogy megtérjünk, megújuljunk. Tanít, gyógyít, ördögöket űz, életet ad, halottat támaszt fel Jézus. Mi erre az egyház reakciója Jeruzsálemben, a főpap udvarán? „Hallgass, nincs rád szükségünk, felfordítasz, megmozdítasz mindent!”

Miért nem jó úgy, ahogy van? Mert az a halál állapota, ha úgy maradunk. Jézusra, a békesség fejedelmére van szüksége a szívnek. Jeruzsálem elfogja Őt, megköti, tehetetlenné akarja tenni. Jobb egy szobor, egy kis Jézuska, akit ide-oda lehet pakolni, kicsit félretenni, ha jön a baj, elövenni. De ő nem ilyen előszedhető bálvány. Nem lehet Uzzá módján kapkodni utána, hogy most megfoglak, most szükségem van rád. Ő vagy bejön és úrrá lesz az ember szívén, és akkor eljön az Ő országa, vagy nem működik a hitünk. Jeruzsálem megköti és megkínozza Őt. Szenved az Úr a mi szívünkben, a mi köreinkben. Azután kihajítják a falon kívülre, mint a szemetet, és megölik.

Jeruzsálemben sok minden történik. Jézus fájdalommal mondja: „Jeruzsálem, aki megöled a prófétákat, megöled a hozzád küldött igét!”

Mennyi gyilkos, istengyilkos emberszív van, mennyiszer fojtogattam az Urat a szívemben, hogy ne szóljon! Ehhez hozzászólhatsz, ehhez nem.

Jézus végigment ezen az Úton. Meghalt Jeruzsálemben, mert enél többet már nem tudott tenni, mert örök, teljes, tökéletes szeretettel szereti az Őt kilökö Jeruzsálemet. Ha már nem engedik szóhoz jutni, ha nem engedted szóhoz jutni az elmúlt hetekben, években, akkor szeretettel hirdetem: *az Úr csendben, mint néma bárány végigment az úton, és meghalt érted.* Hátha ez meggyőz téged.

A nagypénteki események is ott történtek. Előtte a lábmosás és a vacsora. Vacsorát szerzett azoknak, akik majd néhány óra múlva elfutnak, és otthagyják őt. Azután Jeruzsálemben támadt föl! Az Úrnak a mi szívünkben kell és lehet föltámadnia! Akkor eljön a hajnal, a fény, akkor látom a dolgokat úgy, ahogy vannak. Akkor jön el a tűz, a Lélek, az Isten jelenléte. Azt mondja Jézus a tanítványainak, hogy el ne távozzanak Jeruzsálemből, amíg fel nem ruháztatnak mennyei erővel. Mert mennyei erőre van szükség a harcokhoz, a bűnnel való küzdelemhez, az élethez, a szolgálathoz.

Isten megadta, hogy Kárpátaljára járhatok. Ott megismertem egy asszonyt, aki 24-25 évvel ezelőtt a Szovjetunió idején egy kicsi magyar faluban el-eljárt a református templomba, de nem volt békessége. Egyszer csak az ige elérte a szívét, pedig már nem volt fiatal, és eljött az ő szívébe Isten országa, Isten jelenléte, amely őt meggyógyította, helyreállította. Annak ellenére, hogy az orvosok nem ajánlották, még jó néhány gyermeke is született. Felépült a saját családi élete. Aztán Jézus szeretete eszébe juttatta a cigányokat, akikkel senki nem foglalkozott a szovjet időben. A cigánytáborba nemigen mentek ki még a rendőrök sem. Iskolába sem jártak az ott élők.

Ahogy a samáriai asszony ment azokhoz, akikhez egyébként nem lett volna útja, Gizi néni is ment a cigányokhoz. Először leült a fűre a tábor szélén. Elkezdett gyerekekkel foglalkozni, aztán vitt nekik gyógyszert. Csendesesen mondta, hogy az első időkben, amikor nem volt gyógyszer, Isten megadta közöttük a hit általi gyógyulást. Férje ekkor még alkoholo-

lista volt. Ezután még két év eltelt, mire a férje megszabadult. A magyar gyülekezetbe kezdtek jönni a roma testvérek. Néhány presbiter azt mondta, hogy ezt nem lehet. Megszervezték, hogy két presbiter odaáll a diplomajutóba, és nem engedik be a cigányokat. Az első ilyen alkalommal az egyik presbiter éppen ment a templomba, és útközben meghalt. Ez történt ebben a faluban.

Aztán jöttek a cigányok Gizi néniék házába, és megvalósult az Isten országa otthonukban. A rendőrség is figyelte őket, és egyházi embereken keresztül is megmondták, hogy ennek véget kell vetni: nincs tovább gyermekekkel, fiatalokkal való foglalkozás! Ebben az időben tizennyolc éven aluliak nem vehettek részt egyházi alkalmakon. Egy kicsi, törékeny asszony a nagy Szovjetunióban elfogadta az Urat, és áldás-sá lett sokak számára. Ő ma is él, szolgál, átéli, hogy „itt az Isten közöttünk”, ebben a szívben, ebben az otthonban. Isten áldjon meg minket ilyen örömmel!

Gondoljunk még arra, amit Jézus mondott azoknak, akik végzik a vallásos gyakorlatokat, de a szívükben nincs öröm, nincs békesség, harmónia. Elmondta az elveszettek példázatait. A tékozló fiú történetében beszél a mindig ideges, békétlen, morgó, mindig hibát találó vallásos bátyról. A használhatatlan vallásos, a maga körül forgó bennfentes, aki otthon van, ítélkezik, de a lényeg, hogy békétlen. Az Atya kérleli: Fiam, számodra is itt van az ország, hát nem örülnöd kellene neked is?

A békesség akadály a bűn. Amikor célt tévesztetten él az ember, nincs ott az Úr a szívében. Ezért képes arra, hogy akár vallásosan is, de méltatlanul éljen, ami nem illik az istenképűsége teremtett emberhez.

Isten újjá akar szülni minket. Meg kellene végre pihenni Isten szívében, hogy eljöjjön a felüdülés ideje mindnyájunk számára. A szívünk felett nekünk van kompetenciánk. Ha egyszer ott megnyitjuk az ajtót és az Élő Istent befogadjuk, akkor Ő ott lakozást vesz. Annak a szívnek az lesz a neve, hogy a nagy Király városa, a Sion hegye, a Dávid városa, a szent város. Ott lakik az Úr.

Ezek állapotok. Nincs szükség ott már templomra. Jézus is ezt mondja a samáriai asszonynak: Eljön az az idő, amikor se nem Jeruzsálemben, sem a Garizim hegyén imádják Istent, hanem *lélemben és igazságban, szívben, valóságban*. Az asszonyon semmit nem segített Jeruzsálem és Samária hitvitája, a vallásos cselekedetek. Neki arra volt szüksége, hogy elfogadja az élő Urat és a megbánás útját. Ez ma is így van. A földi Jeruzsálemben egy nagy mecset áll a templom helyén. Azon megy a vita, hogy hogyan lehetne azt eltüntetni. Sokan erről álmodoznak. Addig békétlenség lesz az életünkben, amíg Ő fel nem építi a szívünkben Jeruzsálem kőfalait. Ámen.

Dávid utolsó szavai

„Ezek voltak Dávid utolsó szavai: Így szól Dávid, Isai fia, így szól a magasra emelt férfi, Jákób Istenének felkentje, Izrael énekeinek kedveltje: Az ÚR lelke beszélt általam, az ő szava volt nyelvemen. Izrael Istene mondotta, Izrael kősziklája így szólt hozzám: Az emberek igaz uralkodója, az istenfélő uralkodó olyan, mint a fölkelő nap reggeli fénye, mint a felhőtlen reggel, melynek sugarától eső után fű zöldül a földön. Nem ilyen-e házam az Isten előtt? Hisz örök szövetséget szerzett velem, benne elrendezett és biztosított mindent. Minden javam, minden örömem belőle sarjad. De az elvetemültek mind olyanok, mint a szélhordta tövis, melyet nem fognak meg kézzel. Aki hozzájuk akar nyúlni, vasat ragad, lándzsanyelet; égő tűzzel égetik meg ott, ahol csak találják.” (2Sám 23,1–7)

Eljutottunk a hét végére, de nem Isten munkájának a végére. Ezek drága alkalmak, amikor intenzív kezeléssel vagyunk, amikor el akarunk hagyni életünkéből minden felesleges dolgot, elterelő gondolatot, teóriát. Isten személyét, jelenlétét, a teljes életet szeretnénk elfogadni. Egy életen át Istennel – milyen szép ez a mondat, főleg, ha igaz! Igaz lehet az életünkben akkor is, ha Dávidhoz hasonlóan esendők, törékenyek, vétkesek vagyunk. Betegségeket, súlyos bukásokat, élünk át. Megélünk pletykálkodást, meg nem értést, esetleg üldöztetést. Dávid átélte gyermekei gonoszságát, paráznaságát, az ellene irányuló puccsot stb. Majd megszakadt a szíve, hogy mit él át saját családjában. Küzdött azzal a hitbeli, lelkiismereti teherrel is, hogy mi ebben az ő része. Amikor nem segítette, hanem hátráltatta gyermekeit az élet felé.

Sok mindent átélt, saját kicsi gyermekének halálát is. A Betsabé-történetből ismerjük, hogy böjtöl, könyörög, mégis meghal a gyermek. Azután feláll, megmosakszik, és újrakezdi az életet.

Hogyan lehet embernek maradni az embertelenségben? Hogyan lehet Isten gyermekéhez méltó módon végigélni az életet ennyi nyomom-

rúság, baj, törekenység ellenére? Úgy, ha az Úr a pásztorom, ha Ő benne van az életemben! Ha Ő életem alapja, nem csupán csak egy szelete. Miért fontos, hogy Ő legyen életünk alapja? Mert jön az áradat, a vihar, a földrengés; jönnek az életben megrendítő események. Akiknek az élete sziklára épül, azok nem omlanak össze, ha meg is rendülnek. Sziklán áll-e az életed? Ez a lényeg. Tudod-e, hogy mindannyian Isten nélkül születünk, akárkik is vagyunk? Isten nélkül egész létünk illúzió, elveszettek vagyunk.

Lehet az életünk vallásos illúzió is, hiszen az ember alapvetően spirituális lény, minden sejtünkben benne van a teljesség utáni vágy, az örök élet üzenete. Ezért törnek össze olyan sokan temetéskor, mert nem tudják feldolgozni, elhinni, hogy „lehetetlen, hogy senkié vagy emberé az élet”, hiszen az „élet él és élni akar”, ahogy Ady írta. Az ember egész, teljes, örök életre teremtett. Ugyanakkor bűnben születünk, istentelenül, bűnös állapotban, akár hisszük, akár nem. Isten nemcsak kiszolgáltatja az embert saját döntéseinek, hanem megadja a megváltás ajándékát is. Dávid életét ez tartotta, semmi más. Amit ő átért, abba mások Isten nélkül belepusztultak, attól kiborultak, összeomlottak. Dávid is feladhatta volna, de nem tette, mert az Isten vele volt.

„*Bár a szívünk elítél, Isten mégis nagyobb a mi szívünkénél.*” (1Jn 3,20) Ő nagyobb a bűneinknél, elrontott dolgainknál. Nem tud az ember vagy a Sátán olyan lehangoló dolgot mondani, amire Isten ne tudna megoldást és feloldást, mert Ő az élet Istene. A gonosz pedig a lemondásnak, a reménytelenségnek a hatalmassága.

Ő az élet Istene, ezért lehet élet egy idős, megfáradt emberben is, és ezért lehet élet nélküli egy húszéves, aki még nem fogadta az szívébe az élet Urát.

„*Ezek voltak Dávid utolsó szavai.*” Nem mindenkinek adatik meg, hogy legyenek utolsó szavai. Nem mindegy, hogy mik az utolsó szavaink. Az örökkévalóságban aztán már nincs kezdet és vég, de itt a földön mindennek, ami elkezdődik, van vége is.

Az imént emlékeztünk meg az irodában áldott lelkész elődünkről, Siklós Józsefről, aki itt szolgált valamikor. Az ő lánya tanított engem a teológián német nyelvre. Minden óra áldás volt, mert sugárzott belőle valami. Nem egyszerűen humánus vagy jókedv, hanem az Isten szeretete. Ezért még a németórák is áldottak voltak, mert Isten Szentlelke tud erről gondoskodni. Vakoknak is segített, egész életét szolgálatra szánta, mert Isten szeretete határozta meg őt. Megházasodott, majd hamarosan súlyos beteg lett. Az intenzív osztályon, amikor már beszélni sem tudott, látogatták őt sokan szomorúan, kétségbeesve. Irénke csak az ujját emelte, felfelé mutatva prédikált. Így hirdette az igét. Meggyőződésem, hogy amire ember eljuthat, arra Őt Isten eljuttatta. *Teljes szívvel szerette Istent, ezért tudta szeretni az embereket.* Áldott életet élt. Volt értelme, tartalma, gyümölcse törekeny életének. Boldog ember volt. Más azt mondja a szenvedésére, hogy tragédia az, hogy valaki az esküvője után néhány héttel meghal. Erre a világ azt mondja, hogy tragédia! De nem ez a tragédia, hanem az, ha valaki hit nélkül él, ha még nyolcvanévesen sem tudja Istent és embertársait szeretni és teli van félelmekkel, meg nem bocsátással. Az örök élet relációjában az életkor nem számít. A földi életet nemcsak hetven év alatt lehet beteljesíteni, hanem hamarabb is. Azért tart minket itt Isten, hogy elkészüljünk, hogy hasonlónak váljunk Hozzá. Hogy ne vallásosok maradjunk csupán, akiket mindenféle erők rángatnak, ne magunk körül forgó békétlen életet éljünk. Mindennek az a célja, hogy olyanok legyünk, mint Ő. Nem olyannak kell lennünk, mint Dávid. Felnézhetünk rá, de Jézus nagyobb Dávidnál! Érdemes megspórolni Dávid bukáseit, rossz döntéseit, érdemes már fiatalon tartalmasan, értelmesen, áldottan élni.

Visszatérve Irénkére. A temetési prédikációra felkértek valakit, aki lemondta a szolgálatot. Akkor az édesapja, Siklós József azt mondta, hogy most neki kell szolgálni, mert ha egész életében hirdette más korporsók mellett a feltámadást, akkor ezt most a lánya sírjánál is meg kell

tennie. Elcsuklott a hangja, de hirdette az életet, mert benne nem Dávid lelke volt, hanem Jézus lelke. Az övéi pedig követik őt.

Az egyik mai ige: „*Az én juhaim hallgatnak a hangomra, és én ismerem őket, ők pedig követnek engem.*” – mondja Jézus (Jn 10,27). Hová? A teljességre, az örök életre! Ezért mondják a hívők, hogy „hazaérkezett”, „hazahívta az Úr”. Hisszük, hogy aki az Úrban hal meg, ott van vele. Nincs lehetőségünk ezt boncolgatni, hogy pontosan mi van azzal, aki kilép a tér, idő, anyag világából. Nem is tudjuk felfogni, mert az a létállapot annyira más. Ne okoskodjunk, nem ez a lényeg, hanem az, hogy „*aki hisz a Fiúban, annak örök élete van*” (Jn 3,36). Az élete teljességre jutott. Eljutott addig, ameddig a földi életben el lehet jutni, mert senki és semmi ki nem ragadja őt az Isten kezéből. A gonosz sem, a súlyos betegség sem, az sem, ha saját családja tarja bolondnak, az sem, ha elhagyják emberek.

Az ember hajlamos arra, ha nincs élő Istene, hogy találjon magának isteneket, embereket bálványozzon. Isten nem engedi, hogy ámuljunk Dávid életén, csodáljuk őt, de jó azt látni, hogy negyvenévi uralkodás után ezeket a szavakat tudta elmondani. Így szól a „*magasra emelt férfi*”.

Mi nem lehetünk magasra emelt emberek? Hol van az a magas? Az Úr szívén! Ahogy az anya az arcához emeli gyermekét, amikor vigasztalja. Van annál magasabb pont, ha Isten magához emel? Azt mondja Jézus: „*Én pedig, ha felemeltetem a földről, magamhoz vonzok mindeneket*” (Jn 12,32). Ha hittel nézünk az értünk szenvedő Jézusra, ő felemel, és vele együtt meghal az óemberem, az Isten nélküli ember, és föltámad az új! (Róm 6) Ez az igazi keresztség, belemerülni a lelki-szellemi halálba, hogy az istentelen, kezelhetetlen óember meghaljon. Isten kihoz a hullámsírból egy új embert. Ha enélkül élünk, akkor vegetálunk, elveszettek, sőt halottak vagyunk.

Tisztában vagyunk-e azzal, hogy Isten akart bennünket, szeret és számon tart, és hogy Jézus meghalt értünk? Ebből a kegyelemből élni kell, lehet: hogy Jézus által megbocsáttattak a te bűneid. Benne Isten elveszi a te Isten nélküli állapotodat. Szent jelenlétével be

tudja tölteni azt az úrt, ami a szívünkben van, amit betöltünk sok méltatlan dologgal.

Azt olvassuk Dávidról, hogy az Úr beszélt általa. Az Úr szava volt a nyelvén, mert „*amivel csordultig van a szív, azt szólja a száj*” (Mt 12,34b). Aki megszabadult, akinek az életében az Úr az Isten, azt meghatározza Isten szeretete, a teljesség ereje, valósága; az mindent ebből a szempontból néz a világban.

„*Így szólt a magasra emelt férfi*”. Honnan emelték föl? A mocsokból, a szennyből, a kilátástalanságból, a bűnből. Honnan emelte föl Isten Dávidot? A padlóról, amikor összetörve sírt a gyermekért. A gyermek meghalt, de Isten Dávidot felemelte.

„*Jákób Istenének felkentje, Izrael énekének kedveltje.*” Ki volt Dávid? Pap, próféta, király. Te nem lehetsz az? Dehogyan! Nem kellene szupersztárok! Nem embereket kell csodálni: Schweitzer Albertet, Teréz anyát stb.

Krisztust követni ma? Csinálja csak az az egy-két ember, legyenek ilyen szentjeink, Siklós Józsefeink. Isten azt mondja: „*Kitöltöm majd lelkemet minden emberre. Fiaitok és leányaitok prófétálni fognak...*” (Jóel 3,1) Ne teljenek el évek, évtizedek enélkül, mert nem biztos, hogy adatik hetvenévesen ilyen áldott, csendes elmenetel. Kitölti az Ő lelkét minden testre, mert nagy a baj a világban, nagy a szükség. Istennek az az álma: *hogy mindnyájan papok legyetek, királyi szent nemzet.* Ezekről szólnak az újszövetségi beteljesülések. Az ószövetségi ígéretek Jézusban beteljesedtek. „*Nagyon közel van hozzád az ige*” – olvastuk a héten – „*a százban és a században van, teljesítsd hát azt!*” (5Móz 30,14). Ezt akarja Isten, hogy a teremtő ige a szívünkben legyen. A szív teljességéből fog szólni a száj és ezért élet lesz bennünk és általunk.

„*Az Úr lelke beszélt általam.*” Sokszor beszélünk feleslegesen. Arra lenne szükség, hogy a Lélek szóljon. Ha Isten megszólal, Ő igazat mond, azt mondja, amire szükségünk van. „*Izrael Istene mondotta, Izrael közsiklálja így szólt hozzám, az emberek igaz uralkodója az istenfélő uralkodó.*”

Jézus mit mond Márk evangéliumának 16. fejezetében? „*Skorpiókon tapodjatok!*” Mi ez, ha nem uralkodás? Isten ereje által uralkodjatok a bennetek levő skorpiókon, kígyókon, gonoszságokon, bűnökön, kísértésen. Ez királyi dolog! Az Úr Jézus a mi királyunk, akinek fiai, gyermekei, testvérei lehetünk. A király fiai az Ő asztalánál. Azt mondja: megsztom az én hatalmamot veletek! Nem kell, hogy a gyűlölet, a paráznaság vagy bármi rendszeresen legyőzzön és enerválttá tegyen. Uralkodhatsz! Azt mondja Isten Kainnak: uralkodj a bűn felett, megvan rá a lehetőséged, ha velem vagy, ha megtérsz. Ha nem térsz meg, ki leszel szolgáltatva mindennek, a legkisebb próbától is könnyen kiborulsz. Uralkodó lehetsz, uralkodhatsz mindezekben.

„*Olyan az istenfélő uralkodó*” – és itt kitágítjuk az újszövetség állapotára –, olyan az Újszövetség népe, olyan a Krisztus megváltottja, „*mint a felkelő nap reggeli fénye*”. Nem úgy éli meg a reggelt, hogy belenéz a tükörbe és elborzad. Amikor Dzsingisz kán, a fél világ ura életében először tükörbe nézett, depressziós lett. „*Olyan, mint a felkelő nap reggeli fénye*”, mert ha fáradt is, borostás is, gondjai vannak, de kapja az Úr fényét, világosságát. „*Az Úr az én világosságom*” (Mik 7,8), „*lábam előtt mécses a te igéd*” (Zsolt 119,105). Nem látja még az estét, a jövő hetet, vagy gyermekei jövőjét. Mégis „*mint a felhőtlen reggel, melynek sugarától eső után fű zöldül a földön*”: áldott, gyümölcsstermő! Így él.

Tegnap búcsúztunk a Deák téren egy testvérünktől. Ő hetvenöt évesen hunyt el és ezt el lehetett mondani róla. Tüdőrákos volt, de Isten megáldotta termékeny évekkkel ezt a nyugdíjas lelkészt. Járt a kórházakat és evangelizált. Istenhez vezetett embereket. Áldás volt ezeken az éveken. Ennek gyümölcse, hatása van. Ezt mondtuk el ott tegnap, hogy milyen jó, amikor valaki áldott életet él. Szerette az Istent, és ezért tudta szeretni az embereket. Eső után fű zöldül a földön.

Testvér, mi marad utánad? Nem kell nagy embernek lenni, egészen törékeny testekben is ott van az Isten. Például Kárpátalján néhány évvel ezelőtt fiatal református lelkész barátom egy hosszú, fárasztó nap után mondta, hogy még menjünk fel egy lakásba. Kértem, hogy ta-

lán inkább máskor, de ő erősködött, hogy menjünk. Egy nőtestvérünk évek óta feküdt hason az ágyon, bénán. Leesett egy fáról és lebénult. Olyan a lakása, mint a Torockó tér alkalmak előtt: állandóan jönnek-mennek az emberek. Élet van benne. Ez a lelkész is megy hozzá beszélgetésre, imádkozásra, lelkigondozásra. Kicsit szorongva, feszülten léptem be a lakásba, de az ember onnan felüdülve jön ki. Kívülről nézve tragikus állapot ez. De ebben a testben az Úr lakik. Katinak hívták, azóta már elment, hazahívta az Úr. Áldott élete volt. Volt értelme és gyümölcse.

„*Melynek sugarától eső után fű zöldül a földön.*” Nem feszült, ideges marakodás az örökségen. Van-e lelki, szellemi örökségünk? Ilyen-e a házam az Isten előtt? Ilyenek a magyarországi gyülekezetek, családok? Sok esetben nem. Tehát betegek vagyunk, baj van. Mi ennek az oka? „*Nem az Úr keze rövid ahhoz, hogy megsegítsen, nem az ő füle süket ahhoz, hogy meghallgasson, hanem a ti bűneitek választottak el titeket Istenetektől.*” (Ézs 59,1)

Ezekben a percekben se engedj a gonosznak, aki azt mondja, hogy ez mese, álom, nem így van, az én életem más. Isten ígéje azt mondja, hogy neked is lehet új életed, lehet az Úr a sziklája a te életednek is. Nem fogsz összeomlani, meggyógyulhat a te szíved, a családot, ha te igazán megtérsz. Ne azt várd, hogy az anyád, az anyósod, a többiek megváltozzanak. Erre ne várj, mi nem tudjuk őket megváltoztatni. Akkor talán megváltoznak, ha olyan ellenállhatatlan agapé, isteni szeretet lesz bennem. Lehet, hogy hetek vagy évek múlva elgondolkodnak rajta, hogy veled valami történt. Erkölcsi prédikációink nem használnak.

„*Nem ilyen-e házam Isten előtt, hisz örök szövetséget szerzett velem, benne elrendezett és biztosított mindent.*” Ezt mondja a hetvenéves Dávid. Az Isten örök szeretettel szeretett, ezért vont magához. Teljes szövetséget kötött velem, örök életre! Ezért nem teljesen tökéletes a hét címe, hogy: egy életen át Istennel. Nem egy életen, hanem egy örök életen át Istennel! Mert Ő az örökkévalóság, az élet Istene, nem a holtaké, nem a rész szerint gondolkodóké. Akarunk-e teljes életet élni, akarunk-e a

teljesség felé menni? Át akarjuk-e élni, hogy amikor kopik, fárad a testünk, a külső emberünk, a belsőnk napról napra erősödik és újul?

Ilyen szempontból óriási különbség van emberek között. Kórházba hívtak, hogy két végstádiumban lévő betegnek vigyek úrvacsorát. Az egyik néni kikérte magának és elküldött. Másnap meghalt. A másik szobában szintén egy összetört néni feküdt. Rám nézett, megértette, hogy miért vagyok ott és azt mondta: nagyon vártam! Kellott neki az a táplálék még az útra.

„Hiszen örök szövetséget szerzett velem, benne elrendezett és biztosított mindent.” Néha elfog minket a halálfélelem, sok minden mástól való szorongás. Isten gyermekeit is. Ismerjük Bunyan *Zarándok útja* című könyvét. Keresztyén a végső átkeléskor átél kritikus, nehéz állapotokat. Nem törvényszerű ez, de úgy általában nem ússzuk meg a harcot, vajúdást. Elmenetelünk hasonló az ideérkezésünkhöz. Nem valami ezoterikus, spirituális alagútélményre gondolok. Szorongunk amiatt, ami előttünk van, de ha a „szemeim az Urat látják szüntelen”, tudom, hogy nem kell félnem. A bátyám harminchat évesen ment el. Az ötödik babát várták éppen. Istennek áldott gyermeke volt. Két-három száz emberért imádkozott minden nap. Olyan fájdalmai voltak már, hogy nem emlékezett minden névre. Felíratta magának nyomtatott betűkkel. Tudta, hogy csak Isten jelenléte adhatja meg, hogy a véges korlátozott világból átmenjen a teljességbe, Isten országába.

„Minden javam, minden örömem belőle sarjad.” Öröm. Nagy felfedezés volt, amikor Isten kegyelméből megtérhettem, a 16. zsoltár igéje, hogy „teljes öröm van tenálad”. Ha nem tudjuk, hogy mi a teljes, el nem múlt öröm, akkor még nem kaptuk meg a szabadulást, a bűnbocsánat örömét: hogy vak voltam és most látok, megkötözve feküdtem a bűnben és Isten utánam jött, felemelt, arcához emelt, új életet adott. Ez olyan erős alapja az életnek, amely megtartott évtizedeken át. Mert sok minden történt az én életemben is, amire nem vagyok büszke, komoly harcok, küzdelmek, de mégis itt vagyok. Ez csodálatos dolog, amikor tíz, húsz, negyven év után keresztyének találkoznak és látjuk, hogy a má-

sikat is megtartotta az Úr. Milyen nagy kegyelem! De az a lényeg, hogy ne csak tíz, húsz, harminc évig, hanem végleg és örökre.

„Minden javam, minden örömem belőled sarjad.” Próbálkozott Dávid a pótörömmel, de tudta nagyon jól, hogy ezek elmúlnak. „Teljes öröm van tenálad!” Az Úrban való öröm életet, békeséget ad.

„Az elvetemültek olyanok, mint a szélhordta tövis.” Ez nem egy költői átokformula Dávidtól, hanem tapasztalat. Akik folyamatosan ellenállnak Isten szeretetének, olyanok, mint a tövis, ha megfogják, megszúr. Nem olyan, mint egy szép, tápláló gyümölcs, amibe jó beleharapni, amikor szomjas és éhes az ember. Kapja a vitaminokat, az ásványi anyagokat. Egy lelki-szellemi gyümölcs fel tud üdíteni. Mit lehet kezdeni a tövis-sel, a tövises emberekkel?

„Aki hozzájuk akar nyúlni, vasat ragad, lándzsanyelet. Égő tüzszel égetik meg ott, ahol csak találják.” Isten óvjon, szabadítson meg minket ettől az értelmetlen, fájdalmas, bántó élettől.

Két ok miatt vagyunk még itt, idősek, fiatalok, betegek és egészségesek is: mert még nem vagyunk készen. Földi életünk célja, hogy újra ember legyek, új Ádám, amilyennek az Isten megálmodott. A másik ok pedig, hogy még dolgom, szolgálatom van, akármilyen testi állapotban vagyok. Isten formál minket. Működik az életünkben Isten kegyelme. Lábra állít szolgálatba helyező ereje. Akkor érezzük, hogy áldott a mi életünk. Ehhez segítsen mindannyiunkat Isten!

*Zuglói evangélikus templom, 2008. április 9–13., nagyheti evangelizáció
(hangfelvétel alapján)*

ISTENNEK MINDENKIVEL TERVE VAN

Istennek terve van az egyházzal

A mi segítségünk az Úrtól van, aki teremtette a mennyet és a földet. Az Ő szent nevének, lényének legyen dicsőség és hálaadás most és mindenkor, és mindörökkön örökké. Ámen.

Imádkozzuk együtt Luther Márton imádságát a Lélek által!

„Látod, Uram, üres edény vagyok. Arra vágyom, hogy valaki színültig töltsön. Uram, tölts fel hát! Gyenge vagyok a hitben, erősíts engem; hideg vagyok a szeretetben, melegíts meg engem! Melegíts meg és megmelegszen, hadd áradjon túl szeretetem mindenre, aki a közelemben van! Nincs biztos, erős hitem, időnként kételkedem is, nem is tudok Benned mindig maradéktalanul hinni. Ó, Uram, segíts rajtam, gyarapítsd hitemet, bizalmamat!

Amim csak van, mindenem Benned van, Uram. Én szegény vagyok, Te gazdag vagy, és azért jöttél, hogy a szegényeken megkönyörülj. Én bűnös vagyok, Te igaz vagy. Itt nálam csak a bűnök betegsége található, de Nálad van az igazság teljessége. Ezért Nálad maradok. Néked semmit adnom nem kell, Tőled mindent bátran elfogadhatok. Ámen.”

Énekkel folytassuk:

Ó, jöjj szívembe, áldott Jézus! Így száll imám most feléd. A lelkem oly csüggedt és fáradt, Jöjj szívembe, jöjj ma még!

Szívembe jöjj! Szívembe jöjj! Jöjj szívembe most, Úr Jézus! Ó jöjj ma még, lakója légy, Jöjj szívembe most, Úr Jézus!

Ó, jöjj szívembe, áldott Jézus! Segíts, a bűn terhe nyom, Hogy bátran álljak majd elődbe Amaz utolsó napon!

Szívembe jöjj! Szívembe jöjj! Jöjj szívembe most, Úr Jézus! Ó jöjj ma még, lakója légy, Jöjj szívembe most, Úr Jézus!

(EKE Énekeskönyv)

„Ezt mondja az ÚR: Hol van anyátok válólevele, amellyel elküldtem őt? Van-e hitelezőm, akinek titeket eladtalak? Csak bűneitek miatt adtalak el, vétkeitek miatt küldtem el anyátokat! Miért nem volt ott senki, amikor hozzátok mentem? Miért nem válaszolt senki, amikor szólítottalak? Olyan rövid már a kezem, hogy nem tud megváltani? Nincs már annyi erőm, hogy megmentselek? Íme, dorgáló szavammal kiszárítom a tengert, pusztává teszem a folyókat! Bűzlenek a halak, mert nem lesz víz, és elpusztulnak a szomjúságtól. Feketébe öltöztetem az eget, és zsákruhát húzok rá.

Az én Uram, az ÚR, megtanított engem mint tanítványát beszélni, hogy tudjam szólni igéjét az elfáradtaknak. Minden reggel fölébreszt engem, hogy hallgassam tanítványként. Az én Uram, az ÚR, megnyitotta fületem. Én pedig nem voltam engedetlen, nem hátráltam meg. Hagytam, hogy verjék a hátamat, és tépjék a szakállamat. Arcomat nem takartam el a gyalázkodás és köpködés elől. De az én Uram, az ÚR, megsegít engem, ezért nem maradok gyalázatban. Olyanná tettem arcomat, mint a kovakő, mert tudom, hogy nem vallok szégyent. Közel van, aki igazságot ad nekem, ki mer perbe szállni velem?! Álljunk elő együtt! Ki az én vádlóm? Lépjen ide! Íme, az én Uram, az ÚR, megsegít engem, ki mer bűnösnek mondani?” (Ézs 50,1–9a)

Talán jobb alkalommal el sem kezdődhetett volna ez az evangelizációs sorozat, mint virágvasárnapon. Ugyanis az evangelizációnak – amikor nagyon is igyekszünk nem mellébeszélni, nem elmélkedni és meditatálni, hanem elfogadni, befogadni az evangéliumot, az örömhírt – az

a lényege, hogy az Isten jön, és nem az, hogy én mit teszek, gondolok. Nem az a fontos, hogy ma reggel hogyan ébredtem, mit hagytam ott-hon, vagy mit hoztam el sejtjeimben, gondolataimban; mi terhel vagy aggaszt, mi az, ami körülvesz minket: szép virágok, bevonulás, liturgia, harang, orgona, épület vagy éppen feszültségek.

Isten azt mondja, hogy egy pillanatra hagyd el ezeket. Vedd el, kérlek, a tekinteted ezekről, mert az élő Istennek – aki mindannyiunkat megálmodott és megteremtett – van elgondolása, szándéka és terve az életünkkel. Gyakran azért nem értjük meg az egyéni, családi, egyházi vagy társadalmi világban Isten útját, mert mi adjuk elő a saját szándékainkat, akaratainkat, fohászaikat. Sokszor az Istent is úgy kezeli az egyház, mintha valami automata lenne. Bedobjuk az imákat, megnyomjuk a megfelelő gombot, hogy most adjon bűnbocsánatot, most adjon egy párt nekem, most segítsen meg, most vegye vissza egy kicsit a fájdalmat a csípőmben... Arról, hogy *az élő Istennek mi a szándéka, akaratja, hogy Ő él, Ő tud rólunk, és sokkal jobban ismer minket saját magunknál, és neki jó elgondolása van az életünkkel kapcsolatban, sokszor megfélelkezünk.* Pedig ez az, ami számunkra igazán izgalmas kérdés kell, hogy legyen.

Virágvasárnap van, amikor Jézus bevonult Jeruzsálembe. Mit talált ott, Testvérek? Mit talált az egyházban? Ha ma lenne egy ilyen fizikális bevonulása Jézusnak mondjuk a Magyarországi Evangélikus Egyházba, mit találna itt, közöttünk?

Elém került ez a két személy: Jézus és Saul, vagyis Pál apostol megterése előtt. Mindketten az egyházban vannak, mindketten elkötelezetten végzik munkájukat, szolgálatukat, ígét hirdetnek, cselekednek, s mindkét személy úgy tudja, hogy ezt az emberekért, a környezetükért teszik. Saul mégis Isten ellenségeként végzi a munkáját vallásos nyüzsgésében, és halvány fogalma nincs erről. Fanatikus, elkötelezett, fundamentalista? Mai szavak ezek. A lényeg az, hogy jó szándékú, jót akar – mi a gond? Az egyik az, hogy gyűlöl. Nincs békesség a szívében. Nincs feloldás, nincs katarzis. Saul azért ébred föl reggel, hogy menjen, és letartóztassa a keresztyéneket, hogy rendezkedjen, intézkedjen.

Ahogy talán vannak testvérek, akik úgy érzik: ó, ha a kezemben lenne Magyarországon ma a hatalom, mi mindent tennék, mi mindent elrendeznék, megoldhatnék!

Jézus csendesen szól a zaklatott, feszült, az Őt befogadni nem akaró falu mellett küszködő, ideges tanítványokhoz, és ezt mondja: *„Nem tudjátok, milyen lélek van bennetek, mert az Emberfia nem azért jött, hogy az emberek életét elveszítse, hanem hogy megmentse”* (Lk 9,55–56).

Ott van Saul alakjával ellentétben a názáreti Jézus, aki járt templomba, elvégzett bizonyos szertartásokat, járt a zsinagógába, így mondhatnánk, bibliaórára is, és körülötte valahogy élet volt. Élet! Jézus üzen az elbizonytalanodó, küszködő Keresztelő Jánosnak, a prófétának, akit az állam és az egyház üldöz, a hatóság börtönbe vet. János egzisztenciálisan elbizonytalanodott: messiás-e Jézus, és ha igen, miért nincs mellettem? Miért nincs velem? Miért nem csördít oda ezeknek? Ezeknek! És Jézus mit üzen? Emlékszünk rá, ugye? Nem egyházpolitikai dolgokat. Nem az új agendát küldi be neki, nem az új egyházi törvényeket közli vele. Azok is fontosak, ha a helyükön vannak. Nem arról beszél, hogy milyen pályázatokat lehet majd használni, alkalmazni a templom tatarozásánál. Egyvalamit mond, és az üzenetének a lényege ez: élet! Ahol Jézus van, ott élet van. *„Vakok látnak, és bénák járnak, leprások tisztulnak meg, és süketek hallanak, halottak támadnak fel, és szegényeknek hirdetik az evangélium, és boldog, aki nem botránkozik meg énbennem.”* (Mt 11,5–6)

Testvér, ez az egyetlen nagy kérdés az egyház életében, és a mi egyéni, családi, közösségi életünkben is: megnyílnak-e a vakok szemei, kijön-e a sírboltból a megkötözött, a magát feltámasztani nem tudó ember, tisztulnak-e a leprások, vagyis az egyház végzi-e a dolgát? Az egyház te vagy és én vagyok. Nincsen elméletben, valahol távol egy egyház. Szoktuk mondani: országos egyház. Az Országos Egyház az Üllői út 24. alatt nem ér semmit önmagában, az nem országos egyház, az egy iroda, ahol lehet adminisztrálni a pénzmozgásokat, és az APEH-nek kiszámolni az adót stb. Testvér, az egyház te vagy, és benned, a te szíved-

ben vagy van élet vagy nincs! A te életed által mások lábra állhatnak, megnyílhatnak, föltámadhatnak, vagy nincs értelme az egésznek.

Az ézsaiási igében az igazi tanítványról, az Úr szolgájáról van szó. Ézsaiás leírja a Lélek által, hogy mi az igazi egyház, ki az igazi tanítvány. Ki az, aki hozzá tartozik. Például ilyeneket ír: hallgatja az Isten szavát. Nem egyszerűen a zuglói templomban 11-kor, hanem hajnalban fölkeltem engem az Úr, és hallgatom azt, amit mond nekem. Nem azt, amit én előadok neki sóhajtozva, félelmek között. Hallgatom az Urat! A másik, hogy hirdetem az igéjét, és engedelmeskedem neki, követem Őt.

Szeretem a jó operaáriákat. *Pavarotti*, a világ legnagyobb énekese jön a közeljövőben Budapestre. Mondhatom-e magamat Pavarotti tanítványának attól, hogy hallgatom őt időnként? Sőt, esetleg az otthonomban, talán a fürdőszobában be is kapcsolódok az éneklésbe, áriázom egy kicsit. Szeretem az operát, szeretem a zenét, de mi lenne, ha megkérdeznék Pavarottit: Kedves mester, ismeri-e ezt az embert, az ön tanítványa-e? Jézus erről beszél. Kár azt mondani: „*Uram, Uram!*” (Mt 7,21) Kár működtetni a gyülekezetet, bibliaórákat, csoportokat ilyen alapon. Hova megyünk? Ahol az Isten félfogadást tart? Nem! Ő a szívemben akar félfogadást tartani, ott akar lakozást venni.

Erről szól a virágvasárnapi üzenet, hogy a drága Jézus, a szelíd áldozati Bárány jön csendesen a városba, és a templomban azt látja, hogy tulajdonképpen minden működik. Ma is elmondhatjuk, hogy minden működik: evangélikus egyházunkban keresztelnek, konfirmálnak, esketnek, sok minden van. Sok mindent várunk, és szeretnénk többre jutni. De izgat-e minket igazán – és izgasson, mert ez nagyszerű dolog –, hogy az élő Isten mit akar és tud adni az övéinek?

Istennek terve van a te életeddel! Egy biztosat tudok mondani: azt akarja, hogy *megbocsáttassanak a te bűneid és az én bűneim*. Megbocsáttassanak, eltöröltessenek. A bűnismeret nem lehetséges Szentlélek nélkül, a Lélek világossága nélkül. Amíg nem jön el a mennyei tűz, a mennyei láng, addig senki semmit nem ért az egész ügyből. A tanítványok

sem értettek. A szent, drága Mária sem értett semmit. Senki semmit nem értett a nagyhétből, a nagycsütörtökből, a lábmosásból, a nagy-péntekből és a többiből, amíg a szívekben nem gyulladt fel a mennyei láng, amely színt ad, meleget ad. Akkor rádöbben az ember, hogy az én szívem, az én gondolkodásom, egzisztenciám, amit oly nagyra tartottam, sokszor csupa mellébeszélés, pótcselekvés, kompenzáció. Mentegetem és krisztianizálom a bűneimet. Isten bűnbocsánatot szándékozik adni az embernek, az egyháznak. De ez nem átélhető valóság addig, amíg az ember és az egyház a bűnt nem tartja bűnnek. Persze ez csak az Ő jelenlétében lehetséges. Hát ezért jön!

Bemegy Jeruzsálembe, a templomba, és azt mondja, hogy a gyülekezet egy rablóbanda. Papokkal, kántorokkal, templomszolgákkal és másokkal van tele a jeruzsálemi templom, Jézus pedig felcsattan szeretetteljes fájdalomában: itt minden funkcionál, csak megtérés nincsen! Csak bűnbocsánatot nem élünk át, vagy ha átéljük, egy hét múlva, egy hónap múlva újra elkövetjük ugyanazt.

Tíz, húsz, harminc, ötven évig hurcolom magammal a haragot, gyűlöletet, paráznaságot, anyagiasságot, és csodálkozom, hogy mérges ember vagyok. Méreg van a szervezetemben. Nem tudok nyugodtan aludni, békétlen vagyok, a párkapcsolatot nem élem tisztán stb.

Jézus segíteni akar, Ő az áldott orvos. Megtisztította a templomot. Megtisztította! Csodálkoznak az írástudók is, az exegéták is azon, hogyan történhetett ez, hogy Jézus ekkora botrányt csinált, hiszen a templomórság egy perc alatt lekapcsolhatta volna. Mennyei erő volt benne. Az Isten Fia egy pillanatra felvillantotta, hogy az Isten szerelme aggodással van afelől a lehetőség felől, ahol az emberek találkozhatnak az Istennel. Ha a templomban, a vallásosságban, a keresztyénységben nem az élő Istennel találkozom, flúgos futam az egész, zsákutca, értelmetlen. Akkor olyanok vagyunk, mint a zsákmányon osztozkodó rablóbanda, amely bebújik egy barlangba a hatóság elől. Jézus ezt a képet használja a vallási vezetőkre és a templomban nyüzsgő emberekre. Megtérés nélkül olyanok, mint egy rablóbanda.

Elbújnak az Isten elől és osztozkodnak a maguk dolgain, időnként pedig még azt is elvárják az Istentől, hogy áldja meg az ő döntéseiket. Ez nem megy, mondja Jézus. Nem megy! Sajnos a jeruzsálemi gyülekezetben sem tért meg akkor mindenki. Később voltak, akik megtértek, de voltak olyanok is, akik megkeményedtek, és azt mondták: Ezt nem hallgatjuk, hagyjon minket békén, jó lenne, ha nem sokat változtatnánk az egyházi élet menetén, rendjén, a törvényeken, szokásokon, egyéb dolgokon. Inkább alkotunk magunknak rendet, csak ne kelljen megtérni.

Isten pedig szeret minket, és Ő azt akarja, hogy minden ember megszabaduljon a bűnétől. Az az Ő akarata velünk, az egyházzal, hogy ne „csupán” elfogadjuk a bűnbocsánatot, hanem átéljük a bűnből való szabadulást is. Hogy szabadok legyünk a szenvedélybetegségtől, a káros gondolatoktól, a káros élettől.

Az elmúlt héten egy vidéki városban jártam, és egy kedves pár arra kért, hogy menjek be hozzájuk még este. Közel három órán keresztül beszélgettünk. Egy nagyon nehéz, súlyos állapotú párkapcsolatról van szó. Bizonygatta egyik a másiknak, hogy hányszor kértem már tőled bocsánatot, és te nem mondtál semmit. Tehát volt bocsánatkérés, de nem történt semmi. Ez nagyon tetszik az ördögnek. Legyen nyüzsgés, legyen liturgia, csak ne szabaduljak meg attól, ami megköt és gátol, csak ne tudjam betölteni az Istentől kapott szolgálatomat. A foglyok nem tudnak hitelesen beszélni a szabadságról. Testvérek, *bűnök által megkötözött lelkészek, presbiterek, gyülekezeti tagok nem tudnak hitelesen beszélni az Istentől kapott szabadságról.* Nem mondhatják: gyűlölködtem, de az Isten megszabadított és most már tudom áldani az ellenségeimet, mert ha nem tudnám áldani őket, akkor a Sátán mozgatna engem. A Sátán azt akarja, hogy elpusztuljanak, elvesszenek az emberek. Átokkal nem fognak megmenekülni az emberek. Az ellenségeink sem! Csak az áldással. „*Mondjatok áldást, hiszen arra hívatatok el!*” (1Pt 3,9) – olvassuk az igében.

Tehát Istennek az a szándéka, hogy Magyarországon az evangélikus egyház, ez a gyülekezet is, és mindannyiunk élete szabad legyen bűn-

től, haláltól, ördög hatalmától, mert ez a három dolog mind erősebb nálunk. Testvérek, mind erősebb! Ezért hadd mondjam ki, szinte botránnyosan hangzik, de ki akarom mondani: nem elég a bűnbocsánat. Nem elég, mert *szabadulásra is szükségünk van!*

Azt hirdetjük, hogy a keresztyén egyháza vagyunk, a keresztyén teológiáját valljuk, törekeny cserépedények vagyunk. Luther alapján mondjuk, hogy a keresztyén ember egyszerre bűnös és szent. Ez nem azt jelenti, hogy a lónak négy lába van, mégis megbotlik, fogadjuk el esendőségünket. Nem, nem igaz! Isten azt akarja, hogy rendkívüli erőt kapjunk a szabadulásra. „*Ez a kincsünk pedig cserépedényekben van*” (2Kor 4,7) – írja Pál –, de azért, hogy azt a rendkívüli erőt, amit az Isten ad az egyháznak, az egyházban, azt ne magunknak tulajdonítsuk. Mert rendkívüli erőre van szükség a betegségektől, a szenvedélyektől, a bűnöktől való szabadulásra. Álljunk lábra! Isten igéje azt mondja: állj lábra! Amikor Péter és János már a nagy események után bemennek a jeruzsálemi templomba, és látják a gyerekkora óta béna embert, azt adják neki, amire neki szüksége van: „*A názáreti Jézus Krisztus nevében, kelj fel, és járj!*” (ApCsel 3,6) Én nagyon vágyom erre az erőre, és biztosan a testvérek is, akik hallják ezt az ígét. Van-e ilyen erőm? *Van-e mennyei erő az életemben?*

Küszködünk ma Magyarországon és megfáradt Európánkban is azazal, hogy sok a bűn, a baj, az istentelenség, a libertinizmus, az Isten- és emberellenes indulatok és hangok a világban, a médiában. Ezen mi, keresztyének olyan jól dohogunk, panaszkodunk, szörnyülködünk. Csak egyvalamit felejtünk el, hogy mi van a mi szívünkben. Mi van az én szívemben? Ott kell először nagybőjti, nagyheti nagytakarítást végezni, hogy alkalmas legyek az áldás közvetítésére környezetem felé! Mert a világ mindig világ marad, testvérek. Ebben a világban, mivel bűn alatt van, nem lehet Isten országát megvalósítani. Nem lehet! Ez a világ mindig meg fogja szavazni az Isten- és emberellenes törvényeket. Ilyen a világ! Pusztít, rombol, a halál programját viszi végbe. Halálbrigádok dolgoznak, testvérek, Magyarországon. Gyártják a megfe-

lelő keretet mindehhez, hogy hogyan lehet szabadon megölni a magzatokat (kétszázat ölünk meg egy nap!), hogyan lehet az öregektől megszabadulni stb.

Két héttel ezelőtt az Evangélikus Életben jelent meg az eutanáziával kapcsolatban a következő gondolat. Egyik egyházi vezetőnk idéz egy sötétben látó orvost, aki fertőzi népünket ezekkel a gondolatokkal, és a Bibliából idéz! Azt mondja az eutanáziával kapcsolatosan, hogy jó lenne, ha az idős, beteg családtagok ezt az ígét komolyan vennék: *„nincs senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja barátaiért”* (Jn 15,13). Vagyis tűnjön el, menjen el! Végeztesse ki magát, adja életét a családjáért! Adja már végre át a házát, az örökséget, a bankszámlát! Terhes az öreg. Ez ma Magyarország. Az az igazi tragédia, hogy ez a gondolat egyházunkban jelenik meg. Hol van itt a takarítás? A világot nem tudjuk kitakarítani, testvérek, a világ világ marad, acsarkodik Istennel szemben. Nem ezen kell csodálkozni.

Isten Jézus által az egyházban szeretne adni bűnbocsánatot, szabadulást és örök, teljes életet. Nem húsz, nem ötven, nem hetven évet csupán. Az az Isten akarata, *„hogy minden ember üdvözüljön, és eljusson az igazság megismerésére”* (1Tim 2,4). Az üdvösség szó nem egy távoli, lila gőzös, „ki tudja, mi lesz a halálom után” dolog. Nem! A *szótéria*, az üdvösség annyit jelent, hogy szabadítás. Mikor gondolunk mi erre így? Mikor hirdetjük ezt erővel, hatalommal, Szentlélek által, hogy Isten azt akarja, hogy megszabadulj a bűntől, a bűn kényszerétől, a haláltól való rettegéstől? A Szentírás szerint megszabadítja azokat, *„akik a haláltól való félelem miatt egész életükben rabok voltak”* (Zsid 2,15).

Azt mondta a napokban egy költő a televízióban, hogy a költészet egyik fő témája a halál. Hát persze! Érzékeny, szenzibilis lelkek a költők, s érzékelik, hogy ez bizony egy nagy bökkenő. Jézus pedig azért jött, hogy megszabadítsa a haláltól való félelemben megkötözöttteket. Építhetünk mi templomokat, intézményeket, lehet tízezer diákunk, egy kérdés van: van-e szabadulás, van-e gyógyulás az egyházban? Aztán az egyházat olyan módon menedzseli vagy trenírozza az Isten, hogy

képes legyen a világban szolgálni. De ha az egyház feloldódik, beszedi, benyalja a világban lévő gondolatokat, libertinista eszméket, akkor azt mondja az Úr: *„sem mire sem való már, csak arra, hogy kidobják és eltapossák az emberek”* (Mt 5,13). Nincs rá szükség.

Nem igaz, hogy Magyarországon a fiatalok csak buliznak. Nem igaz, nem igaz! A fiatal, időnként lázadó lélek keresi az igazságot, keresi a hitelességet és szereti az igaz, tiszta gondolatokat. Vágyódik rá, és ráömlik a médiaszenny, a médiaterror által elkészített undormány. Jézus tisztaságot, szentséget, igazságot, szabadulást ígér, és akik ezt átélik, azoknak lesz tiszta, boldog, el nem múló szerelmük.

Ha a világ acsarkodik is az Isten ellen, és úgy tűnik, mintha más erők dominánsabbak lennének, a keresztyén ember ezt mondja: sajnáljuk, hogy szörnyű dolgokat művelnek a világban, de *miénk a menny örökre*. Nem az exit után, hanem ma és most enyém a menny. Többletünk van! Ettől ne legyünk beképzelték, de a keresztyéneknek, ha igazi keresztyének, tanítványok, többletük van. Nem esnek véglegesen kétségbe, mert Isten lakozik az ő szívükben. Az volt az Isten szándéka, hogy bennünk lakozzon.

Tegnap részt vettem egy kerekasztal-beszélgetésen. Különböző budapesti gyülekezetek szólaltak meg, mutatkoztak be egymásnak. A történelmi egyházas testvérek nagyon flottul, szépen előadták, hogy hány évszázaddal ezelőtt épült a templomuk, mikor volt szentelés, tatarozás, melyik püspök melyik cserepet igazította meg. Mindent elmondtak fél órán keresztül. Ezután megszólalt az egyik roma gyülekezet igehirdetője. A második mondata ez volt: Mi hirdetjük a szenvedélybetegségekből való szabadulást, és hisszük, hogy megtelhetnek a templomok fiatalokkal, csak meg kell hozzájuk találni az utat. Hiszük és tapasztaljuk, hogy *az Úr él, gyógyít, szabadít és lábra állít*.

Miről van itt szó? *„Amivel csordultig van a szív, azt szólja a száj.”* (Mt 12,34b) Azt fogom mondani, ami betölt. Nem csupán a templomban. Ott szabályok vannak, azt kell olvasnom, azt kell énekelnem, ami előttem van; de a konyhában, úton-útfélen, társaságban, országban, társa-

dalomban való útjaim alkalmával *azt fogom tenni, cselekedni, ami engem betölt.* Isten pedig azt akarja, hogy az Ő jelenléte töltsön be.

Teológiai hallgató koromban meghívott egy Békés megyei gyülekezetet, hogy helyettesítsem a szabadságon lévő lelkészházaspárt. Nehéz, viharsarki településről van szó. Alig vegetált a gyülekezet, néhány nyugdíjas néni, bácsi járt templomba, akik kedvesek ugyan, de Istennek nyilván nagyobb terve, akarata, látása volt ezzel a közösséggel kapcsolatosan is. A lelkészházaspár is jó szándékú, elkötelezetten végezték a szolgálatot, de mégsem mentek a dolgok. Egyszer csak egy tizenöt éves kislány megtért. Van ilyen, hogy valaki megtér. Van olyan is, hogy egy lelkész megtér, és olyan is, hogy egy presbiter. Honnan tudjuk? Hogy megszabadul, tisztává válik a tekintete, hogyha megszólal, az élő Úrról fog beszélni. Ez a kislány megtért, megszabadult, és pár héten belül megalakította ebben a faluban az ifjúsági kört. Hogyan? Elkérte a lelkésztől a megkereszteltek címét, és olyan tüzesen, olyan lelkesen látogatta, hívogatta a testvéreket, hogy hallgattak rá.

Békéscsabán nőttem föl, ott akkor Győri János Sámuel volt a lelkész. Hívogattak alkalmakra, mégsem mentem. De amikor átéltem a bűnbocsánatot Isten kegyelméből, a szabadulást, akkor is mentem, ha nem volt könnyű, ha fáradt vagy beteg voltam. Mi, fiatalok vittük a gyülekezeti tagokat, hívtuk a munkatársakat, a barátainkat, az iskolatársainkat, mert tűz volt a szívünkben. Emlékszem jól, sétáltam Békéscsaba főutcáján, és a múzeumi fényképész kollégámnak ott az utcán énekeltem. Azt hittem, ha eléneklem neki az evangéliumi éneket, ott rögtön meg fog tért. Úgy nézett rám, mintha gondozott lennék. Lehet, hogy kicsit gyerekes volt ez így, de az jött ki belőlem, ami bennem volt: az Isten igéje, szeretete, hogy Ő él, Ő van, hogy ez megtapasztalható.

Jézus ezért vonul be Jeruzsálembe, és ezért vonul be ezen az istentiszteleten is, ezen az evangelizáción ebbe a templomba is. Szeretne még tovább jönni a mi életünkbe, a mi szívünkbe. Adja meg ezt mindnyájunknak kegyelméből!

Imádkozzunk!

Drága Urunk, köszönjük, hogy Te kijelentetted magadat, megszólalsz ebben a világban, ebben az országban is. Köszönjük, hogy neked jó szándékod, elgondolásod van a mi életünkkel. Te mindent tudsz, mindent ismersz. És Te azt akarod, hogy lábra álljunk, hogy a fülünk megnyíljon az élő ige hallására, hogy a szemünk meglássa a valóságot, hogy a leprás dolgok eltűnjenek a mi életünkéből, és halott ügyek, halott emberek föltámadjanak itt, a földi életben a Te szavad hatására. Ahogyan bekiáltottál Lázárnak a sírba, úgy kiált be a mi életünkbe! Köszönjük, hogy nevünkön szólítasz minket, és szabadságra, gyógyulásra, új életre hívsz. Urunk, segíts, hogy igent tudjunk mondani! Ámen.

Istennek terve van a fiatallal

„Így szólt hozzám az ÚR igéje: Mielőtt megformáltalak az anyaméhben, már ismertelek, és mielőtt a világra jöttél, megszenteltelek, népek prófétájává tettelek. De én ezt válaszoltam: Ó, Uram, URam! Hiszen nem értek a beszédhez, mert fiatal vagyok! Az ÚR azonban ezt mondta nekem: Ne mondd, hogy fiatal vagy, hanem menj, ahova csak küldelek, és hirdesd, amit csak parancsolok! Ne félj tőlük, mert én veled leszek, és megmentelek! – így szólt az ÚR. Azután ki nyújtotta kezét az ÚR, megérintette a számat, és ezt mondta nekem az ÚR: Én most a szádba adom igéimet! Lásd, én a mai napon népek és országok fölé rendellek, hogy gyomlálj és irts, pusztíts és rombolj, építs és plántálj!” (Jer 1,4–10)

Isten igéjét olvasom szakaszonként Jeremiás könyvének 1. fejezetéből a 4. verstől: „Így szólt hozzám az ÚR igéje”.

Az evangelizáció műfajáról talán nem teljesen tiszták a fogalmaink. Hallunk hatásos igehirdetőkről – Billy Grahamról, Cseri Kálmánról és másokról –, akikről az a hír járja, hogy meg tudják téríteni az embereket. Pedig egyik ember a másikkal nem tudja megtenni ezt. Mi nem tudunk hitet, életet adni. Bármennyire szeretjük, tiszteljük édesanyánkat, az anyákat, ők sem adnak életet, ők az életet elfogadják, befogadják. Óvják, védik, vagy egyesek bántják.

Mi életet, hitet adni nem tudunk. Legfeljebb asszisztálunk az Isten mellett, az élet gazdája mellett. Ezért amikor eljövünk egy ilyen „intenzív kezelésre”, amikor koncentráltan hirdetik nekünk az Isten igéje, sokan azt hiszik, azt gondolják, hogy valamit most produkálnunk kell. Már eddig is megtettük a magunkét, mert énekeltünk, imádkoztunk, bizonyágtétel hangzott el és közösen megvallottuk hitünket. Sokszor felszólítanak minket: Térj meg, imádkozz, add át az életedet, nyisd meg a szívedet! Testvérek, az evangelizáció nem ez.

Az evangelizáció az, amit tegnap, virágvasárnap is átéltünk, hogy Jézus akkor is jön, ha hisznek benne, és akkor is, ha nem. Akkor is jön, ha

pálmát lengetnek neki, és akkor is végigmegy az úton, ha leköpi, be-lerúgnak és megkorbácsolják. Sokszor ugyanazok, ugyanazok! A történelemben hányszor „átöltöznek” az emberek, és mégis ugyanazok maradnak. De az Úr Jézus is ugyanaz marad, hűséges marad az isteni, tökéletes szeretethez: *Ő jön hozzánk.*

Vallásos családban nőttem fel, még templomba is jártunk, de a szívem nem volt az Úré. Apám laikus igehirdető volt, de tizenhét évesen keresztül nem tudott megtéríteni. Pedig sokat imádkoztunk, Bibliát olvastunk, jártunk templomba, házi alkalmakra. Szinte betéve tudtam már bibliai igéket, de a szívem nem volt az Istené. És Ő egyszer Békéscsabán egy konyhában, egy házi bibliaóra alkalmával a másodperc története alatt elvégezte Szentleke által, amit mások nem tudtak két évtizeden keresztül elérni. Ez az evangelizáció! Pedig azt az alkalmat nem is nevezték evangelizációnak, nem is szólították föl engem megtérésre.

Hasonlóan tért meg Pál apostol is. Mi volt a feltétele az ő megtérésének? Kegyes könyvekben olvasunk a megtérés feltételeiről: imádkozz, add át az életedet, bánd meg bűneidet stb. Magamtól nem tudom megvallani, hiszen nem is tartom bűnnek a bűnt. Pál apostolnál a feltétel mi volt? Így olvassuk az igében: „gyűlölködő lihegéssel” ment Krisztus és követői ellen. Vallásos volt, rajongó, de gyűlölte Krisztust. Nem értette az Isten útját. Bár nyüzsgött az egyházban, az élő Istenhez mégsem volt köze. Ezen az úton, ebben az állapotban Krisztus megszólítja, és *szíven üti Pált az ige.* Ez evangelizáció! *Amikor az Úr jön hozzánk.* Utána már akkor is imádkozunk, amikor belénk böknek a villamoson, vagy ha kábult állapotban tolnak be a műtőbe, „*ha a halál árnyéka völgyében járok is*” (Zsolt 23,4), és nem tudom, hogy itt ébred-e föl, vagy majd ott, a mennyei hazában. Ha valakit az Isten igéje szíven üt, életet ad neki, az az Övé lesz. Abból az állapotból ima, bűnvallás, tanúságtétel, sugárzó élet fakad majd; minden küzdelem, nehézség mellett és ellenére is.

Tehát Isten igéje szólít meg minket, hiszem, most is. Mit mond nekünk Isten igéje? Menj el fodráshoz, milyen a hajad, a körmöd, hogy állsz, konfirmáltál-e, mikor fizettél utoljára egyházi adót, merre jársz,

mit csinálsz?! Nem, nem ezt mondja! Ezt mondja az Isten – és hiszem, tudom, hogy itt, nekünk is egyen-egyenként –: „*mielőtt megformáltalak az anyaméhben, már ismertelek*” (Jer 1,5). Ez az Isten szava hozzánk. Nem az, hogy térj meg, hanem hogy az Isten akart téged, tud rólad. Szeretettből, szeretetre teremtett! Ő akkor is akart, ha a saját édesanyád nem.

Mindkét szülóm 1922-ben született. Mindkettőjüket magzatkorukban ki akarták végezni. Ebben az időben mindkét családban meghalt egy-egy gyermek. Ez megrázta a szülőket, és azt mondták, hogy meghagyják ezeket a gyermekeket. Ők lettek a szüleim. Tehát még ilyen – ahogy ma mondják – „gázos” helyzetekben is azt kell mondanunk, hogy őket az Isten akarta. Nem hiszem el, hogy édesapámat, édesanyámat nem akarta az Isten! Csodálatosak az Ő útjai. Van egy nagyszerű kép: a mi görbe útjainkon Ő meghúzza az egyenest. Ez legyen számunkra biztatás: *Isten akart minket.*

Az egyik legszebb zsoltár a 139., amelyben azt olvassuk, hogy a Teremtő látja a magzat testét, csontjait. Ezt még fokozza Isten, amikor Jeremiáshoz szól, mert azt olvastuk, hogy „*mielőtt megformáltalak az anyaméhben, már ismertelek*”. Isten akart minket, de ugyanakkor beleszülettünk egy bűnbe esett világba. Hát beleszülettünk, kit hibáztassunk ezért: Ádámot, az Istent, a Gonoszt?

Testvér, az Isten azt mondja, hogy ismerlek téged, szeretlek, akartalak. Fogadjuk el azt, hogy az örökkévaló Isten akart minket és örök életre teremtett. Amikor látta, hogy elszakadt az ember az örök élettől, akkor Ő megnyitotta a kaput ehhez, és utat adott mindnyájunk számára Jézus által.

„*És mielőtt a világra jöttél, megszenteltelek.*” Még meg sem születtem, képzeld el, testvérem! Nem az az izgalmas most, hogy két éve vagy öt éve, vagy én most már huszonnyolc éve hitre juthattam, megtérhettem, és „nagyvonalúan” döntöttem az Isten mellett. Hatódjon meg az Isten, a pap, meg a nagymama. (A nagymama hatodik meg ilyenkor leginkább.) Ennél sokkal izgalmasabb és fontosabb az, hogy *Isten döntött mellettem.* Ennek van ereje. Ezért akik újjászületnek a Szentlélek által, nem vesz-

nek el, mert az élő Isten tartja őket; elvetemült, gyalázatos, gonosz időkben is. Ők tudják, hogy mit mondanak akkor, amikor így köszönnek: „Erős vár a mi Istenünk!”

Kereszteltem egy negyvenhat éves testvérünket évekkel ezelőtt, egy volt munkásórt. Hitre jutott, megtért, megszabadult és áldott szolgálja lett az Istennek. Munkatársak voltunk hét éven keresztül. Ötvenhárom évesen májbetegségben halt meg. De őt az Isten már ismerte, szeretete az édesanyja méhében is. Isten nem akarja, hogy gyerekek, fiatalok, középkorúak megjárjanak nyomorult, méltatlan, gyalázatos utakat. Isten minket tisztaságra, szentségre teremtett, vagyis értelmes, tartalmas, „adó-vevő” életre. „*Mielőtt a világra jöttél, megszenteltelek*” – az Isten döntött mellettünk. Jó elgondolása van a magzatokkal kapcsolatosan is.

Ha talán utáljuk is hallani, mégis ki kell mondanunk, nagy bajban vagyunk ebből a szempontból is. Tudomásom szerint Magyarországon olyan törvény lép életbe ezen a nyáron, hogy bármely tizennyolc éves magyar fiatal sterilizálthatja magát. Elég egy szerelmi csalódás, olyankor úgymé maguk ellen fordulnak sokszor az emberek. Bemegy a kórházba, és nem kell semmit indokolni: Doktor úr, tegyen engem tizennyolc évesen véglegesen meddővé! És a doktor úr, aki az életre esküdött föl, meg fogja tenni. Örület! Hol élünk? Ez bizony sátánista program! Életellenes, gonosz, cinikus. Van asszisztencia hozzá, minden van: törvényalkotás, alkotmány, ami kell. Ma is azt hallom a rádióban, hogy hagyjanak minket szabadon élni, mindenkit a maga egyénisége, személyisége szerint. Ne akarjanak bennünket megváltoztatni, fogadják el a „másságot”! Tényleg ez kell az embernek? Ez a halál programja, csillogó-villogó előadásban! Buli van! Magyarországon, gyerekek, buli van! Ez a halál „feeling”-je. Az ősbűn lényege: Hagyjon békén engem az öreg Isten! Ne szóljon bele, hogy mi a jó, mi a rossz, majd én megmondom. Amikor az ember megtérés nélkül akarja ezeket meghatározni, az tragédia, az ember tragédiája. Kiszolgáltatja magát a saját szamárságainak, rossz döntéseinek, és belegabalyodik. Nem elmélet ez, sok konkrét ügyet, esetet, életet látok.

Isten a mai magyar fiatalokat nem olyannak képzei el, amilyenné a mi korunk próbálja formálni őket: fogyasztói báboknak. Ebben a hedonista, materialista őrületben veszítik el igazán a személyiségüket, az igaz szerelmet, a természet szépségének szeretetét. Már nem is tudják, hogy mi az a természet, milyen a mező illata. A VIII. kerületben mikor éreznek az emberek igazi illatot? A „bepörgetett” fiatal nem megy ilyen helyekre, hanem ül a számítógép előtt.

Az ember spirituális lény, méltósága van. Nem az internet, a pornó, a pénz, a hedonizmus és az ösztönök adják igazi lényegét. Az ember Isten nélkül néha rosszabb, mint az állat. Nem olyan, mint az állat, rosszabb. Azt mondta egyik professzorunk, hogy ne szidjuk az állatokat azazal, hogy az emberhez hasonlítjuk őket: részeg disznó, buta számár... Ők kedves ösztönlények, az ember az egyetlen, aki tudatosan gonosz, és bántja azokat, akik őt szeretik. Bántja pl. saját magzatát.

Kertes házban nőttem fel, ugyanazon az udvaron élt a macskánk és a puli kutyánk. Amikor kismacskák születtek, akkor volt egy láthatatlan határvonal az udvaron kettejük között. Az anyamacskát mintha kilőtték volna, úgy ráugrott a pulira, ha átlépte a vonalat. Szaladt a borzas kutya, hátán a macskával, s a karmolás helye vérzett az orrán. Az volt az egyetlen sebezhető hely a kutyán, megtalálta. Mert „nem adom a kölkeimet”! Nem adom! Ó, Istenem, ha az állat színvonalára el tudnánk jutni!

Nem igaz, hogy bűnben élni laza, semleges állapot. Elveszítjük a bűnben az emberségünket, méltóságunkat, mínuszban létezünk. Nem véletlen, hogy a korszellem is szabadságot ígér, de lenyomja az embert, megalázza. Pedig az igében azt olvassuk: „*kevással tetted őt kisebbé Istennél*” (Zsolt 8,6). Isten ilyennek akar látni minket.

Az embernek nemhogy emberi, hanem isteni karakterjegyei vannak és lennének. Isteni! Ez annyit jelent, hogy tud szeretni, tudja, mi az igazi szabadság. Értelmét nem atombombák előállítására és más gonosz dolgokra kellene, hogy használja, hanem az élet védelmére. Tud beszélni, jól mondani, nevetni, van alkotóereje, kreativitása. Ezek mind az is-

teni hasonlatosság jegyei. Ezeket a materializmusban, istentelenségben mind elveszítjük, vagy mind negatív módon jelennek meg.

Figyeljünk az igére, hogy mi az Isten akarata a mai magyar fiatalokkal és mindannyiunkkal kapcsolatban! Bizonyára nem az, hogy úgy éljünk, mint egy jószág. Reggel fölkelünk, anyagcserét végzünk, húzzuk az igát, ha egyáltalán van iga, mert most már az iganak sincs becsülete. Mert a legbulisabb dolog rafinált módon megszerezni a pénzt, minél többet, minél huncutabb módon. Aztán este ágyba dőlünk, később sírba. Ennyi? Kincsemnek, a versenylónak szebb, értékesebb élete volt. Eredményeket ért el, képet, szobrot készítettek róla, orvosok dolgoztak körülötte. Eltartott egy teljes stábot, kitüntetései voltak. Isten minket nem ilyen szinten gondolt el, hanem megszentelt és feladatot, küldetést adott.

Karácsony Sándor, a nagyszerű pedagógus tanította a XX. századi fiataloknak, hogy akkor válnak igazán felnőtté, amikor az „én”-ből ki tudnak lépni a „te” irányába és a „mi” valóságába. Azért gonosz és luciferi a mi korunk, mert az individuumot dicsőíti és isteníti. Mindenhez van jogod: tied, ragadd meg, „carpe diem”: Élj a mának!

A *Holt költők társasága* című regény és film, ami éveken keresztül nekem is tetszett, bizony ezt ültette be sokak szívébe. Öngyilkos lett a főszereplő, de nem igaz, hogy az apa kegyetlensége miatt. Azért, mert bepörgették magukat a fiatalok, hogy ragadd meg, tiéd minden, jogod van mindenhez...

Eldobható kultúra: eldobható zsebkendő, eldobható társ, eldobható minden. Egy kicsit használom, egy kicsit járok benne, egy kicsit kipróbálom, aztán eldobom. Miért? Mert jogom van hozzá! Mert kopik, mert nehéz elviselni, áldozatot kellene hozni érte, sírnom kellene a fiáért, a gyerekéért. Legkönnyebb akkor azt mondani, hogy nem ismerlek, nem tudok rólad. Nem hívom föl, nem megyek utána, nem imádkozom érte.

Láttam már számtalan házasságot kivérzett állapotban, és láttam házasságot föltámadni is. Ezt nem hozzák le a hírek a televízióban. Esket-

tem egy párt a fasori templomban tízévi különélés után. Tíz éve elváltak, jogilag is. Közben felnőttek a gyerekek. Nem bírtunk megszólalni az esküvőn, mert átéltük az Isten cselekvését, hogy halottaiból támaszt fel élővé egy házasságot, egy szerelmet. Láttam a gyerekek arcán, hogy nem lehet pótolni azt a tíz évet, de most mégiscsak az Isten csodát tett. Föl lehet támadni, föl lehet ébredni.

Tehát csodálatos ez az ige, ez a megszólítás, amit olvastunk. Jeremiás mit válaszol? *„De én ezt válaszoltam: Ó, Uram, Uram! Hiszen nem értek a beszédhez, mert fiatal vagyok!”* Van válasz, van kifogás: öreg vagyok, fiatal vagyok, két állásom van, hitetlen a szerelmem és így tovább. Telnek az évek, és tékozlunk. De itt nem áll meg Isten igéje: *„Az ÚR azonban ezt mondta nekem: Ne mondd, hogy fiatal vagy.”*

Önmagában nem dicsőség sem az időskor, sem a fiatalság. Vannak kedves, jó, elkötelezett, áldott fiatalok, és vannak gonosz, tékozló, üres életet élők is. Sajnos ugyanez van időskorban is. *„Ne mondd, hogy fiatal vagy, hanem menj, ahova csak küldelek, és hirdesd, amit csak parancsolok!”* Van küldetésed! Ha vállalod, akkor leszel felnőtt. Van, aki hetvenévesen sem felnőtt. Ezt azért merem mondani, mert szeretem az időseket, járok hozzájuk, igyekszem betölteni feljűk a küldetésemet. Van, aki nek hetvenévesen is egyetlen egy témája van reggel, délben, délután és este: ő maga. „Engem nem szeretnek, engem nem látogatnak stb.”

Csak felvillantok egy motívumot: a gyömrői református gyülekezetben láttam egy vak nénit, aki az egyik legáldottabb, legaktívabb gyülekezeti tag volt. Látogatta a rászorulókat. Nem az volt a témája, hogy jaj, én vagyok a nyomorult, és az Isten nem szeret, az emberek sem szeretnek, nem látogatnak engem. Az egyház nem foglalkozik velem! Ezzel szemben hordozta Krisztust a szívében, és vak létére tudta, mi az, hogy boldogság. *„Menj, ahova csak küldelek, és hirdesd, amit csak parancsolok!”* Mindegyikünknek küldetése van.

„Ne félj tőlük, mert én veled leszek” – ezt mondja a mai fiataloknak is, és a mai idősebbeknek is. Ne félj! A gonosz csörtet. A 2. zsoltárban olvasuk: *„Összegyűlnek a föld királyai...”* – a hozzájuk tartozó slepp, a médiá-

jukkal együtt –, *„tanácskoznak az ÚR ellen és Felkentje ellen”*. De nagyon tudja rázni a láncot a Góliát, hogy röhög, csapkod, üvöltözik!

„Ne félj tőlük, mert én veled leszek, és megmentelek! – így szólt az ÚR. Azután kinyújtotta kezét az ÚR, megérintette a számat, és ezt mondta nekem az ÚR: Én most a szádba adom igéimet!” A sok számárság helyett. Depressziós, önimádó, káromkodó, mocskos beszéd, üresjáratú vallásos ima helyett. Értelmetlen, gyümölcsöt nem hozó „istentiszteletek” sokasága helyett a te szádba adom az élet beszédét, az élet igéjét.

„Lásd, én a mai napon népek és országok fölé rendellek.” Mi ez? Keresztyén kurzus, keresztyén Magyarország? Nem, félreértés! Hazánk lakosságának mintegy tíz százaléka jár gyülekezetbe. Ez egy pogány ország, testvérek, föl kell ismerni! Ne legyenek illúzióink.

Itt arról van szó, hogy egy húszéves fiatalnak is, ha az Úré, küldetése van, és emelkedett állapotban lesz, „vízen jár”. Nem elvont mesék az evangéliumi történetek. Jézus miért járt vízen? Miért íratott meg Lukács evangéliumában ez: *„Hatalmat adtam nektek, hogy skorpiókon tapodjatok”* (Lk 10,19)? Miért van a Bibliában az, hogy Péter kiszállt a csónakból és járt ő is a vízen? Miért van az ott? Hát érted, semmi másért. Ami megíratott, a mi tanulságunkra íratott meg. Képzeljük el Pétert, a kéréses tenyerű profi halászmestert, azt a mozdulatot, amikor életében először a csónakból a vízre lépett!

„Lásd, én a mai napon népek és országok fölé rendellek, hogy gyomlálj és irts, pusztíts és rombolj, építs és plántálj!” Ez az isteni program ma is. Három évvel ezelőtt Cinkotára költöztünk. Hatalmas udvarunk van, a nagyobbik részhez tíz-tizenöt éve nem nyúlt hozzá senki. Áthatolhatatlan dzsungel. Használhatatlan, sőt káros, mert a két szomszéd irányába a szél viszi a gaz magjait. Hetek, hónapok teltek el a gyomlálással, irtással, pusztítással és rombolással. Nem a másik bokáját kell ütni a kapával, hanem a gázt, a gyomot. Tavaszi, böjtös nagytakarításra van szükség.

Az elmúlt hetekben láttam egy huszonkét éves fiatalembert megtérni, megszabadulni. Csodálatos dolog ez. Hitre jutása után néhány héttel elmondta tapasztalatát hatvan fogvatartottnak a váci börtönben.

Férfi bibliaórán kiállt az a fiatal, aki még néhány héttel azelőtt lelkileg olyan volt, mint Lázár a sírban: mumifikálódott, nem volt élet benne. Néhány mondatot mondott a raboknak: Az elmúlt hat évben depressziós voltam, másfél éve drogozom és egy évvel ezelőtt öngyilkos akartam lenni. Isten belépett az életembe és megszabadított. Megszabadított!

Ez a fiatalember átélte Isten szabadítását, és már aznap este egy drogos fiatal lelkigondozott interneten keresztül. Aznap este! Ha a loscolócső rácsatlakozik a vízcsapra, átárad rajta a víz. Kiviszi a pókhálót, koszt, port, mindent, és átmosódik, megtisztul, és azonnal átengedi az életet adó vizet. Ennyi. Ezt mondtam a múlt héten egyik fiamnak is: azt szeretném, hogy *csatlakozz rá az Isten erejére*. Arra van szükséged, kevesebbrel ne elégedj meg; de a jelenlevő testvérek se. Nem elég a vallás, nem elég a templom. Isten erejére van szükségünk, jelenlétére a mi életünkben, szívünkben, szánkban, nyelvünkön, hogy Őt hordozhassuk. *Hogy áldott, áldáshordozó és áldásközvetítő életünk legyen.* Egy megtérő imát fogunk elmondani. Olvasom, és aki szeretné, szívében mondja velem együtt. Ha már megtértél, akkor engedd, hogy Isten megerősítsen téged.

Ha nem tudod azt vallani, hogy megbocsáttattak a bűneid és szabad vagy azok kényszerétől, ha nem tudod elmondani, hogy örök életed van, az élő Istenhez térsz vissza, ha meghalsz, akkor nem tértél még meg az Úrhoz. Ha nem tudsz erről bizonyosságot tenni, akkor ne halaszd, hogy életed rácsatlakozzon Isten jelenlétére, erejére! Ő szól mihozzánk: „*Ha tehát a Fiú megszabadít titeket, valóban szabadok lesztek*” (Jn 8,36).

Úr Jézus Krisztus! Tudom, hogy bűnös vagyok, mert nem veled élek, és nem vagyok méltó a Te szeretetedre és az örök életre. De hiszem, hogy Te meghaltál bűneimért a kereszten, és fel is támadtál, hogy én is meghaljak bűneimnek, és én is föltámadjak, hogy ezáltal enyém legyen az örök élet. Úr Jézus! Most szereteted hatására megnyitom előtted a szívem ajtaját. Kérlek, jöjj az életembe! Bocsásd meg minden bűnömet, és szabadíts is meg azoktól! Elveszettségemből, bűneimből hozzád té-

rek, és csak benned bízom. Elfogadom az örök élet ingyenes ajándékát. Kérlek, tölts be Szentlelkeddel, szent jelenléteddél, és mostantól fogva vezesd és urald az életemet! Ámen.

Kérjük és fogadjuk Isten áldását! De most így szól az Úr, a te teremtőd és a te formálód: „*Ne félj, mert én megváltottalak, neveden szólítottalak, markaimba metszettelek be, enyém vagy!*” Élj tehát ezért békességgel! Ámen.

Istennek terve van a nehezen szólóval

„Akkor ezt mondta Mózes az ÚRnak: Kérlek, Uram, nem vagyok én ékesen szóló. Ezelőtt sem voltam az, de azóta sem vagyok, hogy szolgálóddal beszélsz. Sőt nehéz ajkú és nehéz nyelvű vagyok én. De az ÚR ezt mondta neki: Ki adott száját az embernek? Ki tesz némává vagy süketté, látóvá vagy vakká? Talán nem én, az ÚR?! Most azért menj! Én leszek a te száddal, és megtanítalak arra, hogy mit beszélj! De ő azt felelte: Kérlek, Uram! Küldj mást, akit küldeni tudsz! Ekkor az ÚR haragra gerjedt Mózes ellen, és azt mondta: Van neked egy testvéred, a lévita Áron. Tudom, hogy ő jól tud beszélni. Sőt jön is már eléd, és ha meglát, szívből fog örülni. Beszélj azért vele, és add szájába a szavakat! Én pedig a te száddal és az ő szájával leszek, és megtanítalak benneteket arra, hogy mit cselekedjete. Ő majd beszél helyetted a néppel. Ő lesz a te szád, te pedig istenként állsz mellette. Vedd a kezedbe ezt a botot is, és tégy vele jeleket!” (2Móz 4,10–17)

Ha Jézus nincs a szívünkben, személyiségünk középpontjában, akkor számunkra sehol nincsen. Egy vágyalom, elmélet, a valóságtól elvonatkoztatott teória vagy elvont teológia. Jézusról az ateisták is tudnak könyvet vagy verset írni. Nem sokat ér. Sőt, Jézust még a Gonosz is megszólította, tudott róla, követte Őt...

Az egyik egyházi gimnáziumunk tanévzáró istentiszteletén, tömött templom előtt hallottam az útra bocsátó szavakat. Kedvesen, szépen, szeretettel szólt az igehirdető a több száz diákhoz és a szülőkhöz. Azt tanácsolta nekik, hogy éljenek Jézus közelében. Ez jól hangzik, meg szép is, de nagyon kevés Jézus közelében élni. Hát mindenki ott él! „*Az Úr a föld és annak teljessége.*” (1Kor 10,26) Az átkozódó ateisták sem tudnának Isten nélkül tagadni, mert Tőle kapják az oxigént, a levegőt, a napot, az élelmet, mindent. „*Felhozza napját gonoszokra és jókra.*” (Mt 5,45) A gonoszokra is felhozza napját az Isten! Nem elég Jézus közelé-

ben élni. Nem elég vallásosnak lenni, hanem be kell hívnunk életünkbe, hogy Ő ott legyen, ahol lennie kell.

Az embert az Isten a vele való élő, személyes szeretetkapcsolatra, közösségre teremtette. Ezért fájdalmas az az illúzió, ahogyan sokan – még úgynevezett vallásos emberek is – leélik az életüket. Énekelnek valakiről, akit nem ismernek. Beszélnek valakiről, akit nem ismernek.

De Jézus él, Jézus valóság! Ez a keresztyénség esszenciája, szíve-lelke. Ebből jön a dinamizmus, az erő; hogy *Jézus bennünk él*. Mert ha csak a templomokban, teológiai disszertációkban, oltárképeken szerepel, az minket nem érint, nem fog segíteni rajtunk, pl. a halálfélelemben vagy a bűn legyőzésében. Az elmélet, az elképzelés, hogy valakinek lennie kell, nem segít rajtunk.

Ezért ezen az estén is hallhatjuk az ígét, hogy Ő a mi szívünk ajtaja előtt áll és zörget. „*Ha valaki meghallja a hangomat, és kinyitja az ajtót, bemegyek ahhoz.*” (Jel 3,20) Ez az ajtó belülről nyitható, kívülről nem. Az Úr így alkotott meg minket. Még a bűnbe esett embernek is van méltósága. Isten nem rohan le minket, nem rúgja ránk az ajtót, mint a kommandósok. Ő zörget, kopogtat. Lehet úgy is templomban ülni, hogy valaki megnyitja szíve ajtaját, és úgy is, hogy még jobban bezárja. Legyen inkább az előbbi!

Istennek terve van velünk, terve van az emberrel, mindenkivel. Nem hiszem, hogy lett volna egyetlenegy ember is ezen a földön, akit szó-rakozásból, szadizmusból azért engedett ide, hogy játsszon vele, mint a macska az egérrel. Láttam egyszer, hogyan játszik az anyamacska az egérrel. Megroppantja a gerincét és odalöki a kölykei elé. A szerencsétlen egy kicsit próbál menekülni, de a kiscicák, még ha lassúak, gyakorlatlanok is, meg tudják fogni az ilyen egeret. Ez sem szadizmus persze, ez az ösztönvilág része. Az Isten nem ilyen, Ő szeretetből, szeretetre és méltóságra teremtett mindannyiunkat.

Jézus elhívta Júdást is három évre a vele való életközösségre. El sem tudjuk képzelni, hogy mi mindent látott, élt meg Mellette! Hallotta az

élő, teremtő szót, a negyednapos hullának kiáltott szót: „*Lázár, jöjj ki!*» – és kijött a halott” (Jn 11,43–44). Kijött a halott! Ezt látta Júdás. Látta, hogyan szabadulnak meg emberek többéves, több évtizedes depresszióból, nyomorúságokból, bűnökből, megkötöttségekből, szenvedélybetegségekből, testi-lelki-szellemi nyavalyákból. Az Úr tanította Júdást, aztán megmosta a lábát. Megmosta! Meghívta a vacsorára. Hihetetlen pillanat az is, amikor a Gecsemáné-kertben – amikor már feszült minden, megjelenik a fegyveres hatóság – Jézus engedi, hogy Júdás megcsókolja. Nem hinném, hogy Jézus szeméből azt olvasta volna ki: „Tè gazember, nem sokára öngyilkos leszel, meghalsz és pokolra jutsz”. Nem. Hiszem, hogy ugyanaz a szelíd szem tekintett rá is, amely Péterre.

Isten „*azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön*” (1Tim 2,4) – az én Bibliámban ez szerepel. Ezt akarja, és ez nagyon jó. Milyen jó, hogy mind ez a mai estén is hirdetik számunkra! Az élő Isten azt akarja, hogy teljességre jusson az életünk, hogy ne rémüljünk meg, ne reszkessünk az úgynevezett leépüléstől. Aki befogadta az el nem múló életet, azt Ő megszabadítja a halálfélelemtől. „*Ha a külső emberünk megromlik is – írja Pál –, a belső emberünk mégis megújul napról napra.*” (2Kor 4,16) Sok ilyen idős embert láttam és látok.

Kelenföldön látogattam egy idős diakonisszát, olyan volt már, mint egy kis madár. Ült az asztalnál, fáradt volt, de olyan volt a szeme, mint a tiszta forrás. Tiszta, mert benne volt az élet: Isten ajándéka. Fogadd el, fogadjuk el, kapcsolódjunk rá, mint – ahogy mondtuk – a locsolócső rákapcsolódik a vízcsapra.

Istennek terve volt a zsidókkal. A mai napig is van, ahogy a magyarokkal és minden más néppel és emberrel is. Azért választotta ki a zsidókat, mert kicsi, elsöpörhető nép volt. Tudnak jók és gonoszak is lenni. Isten nélkül rettenetesekek, ahogy mi is: cigányok, oroszok, magyarok... Isten el akarta indítani ezen a földön az Ő munkáját, a megváltást, kiválasztott egy pusztai népet, amely tele volt különféle bálványokkal, félelmekkel, megkötöttségekkel, paráznasággal, csalással, lopással, hazugsággal, és elkezdett velük dolgozni. Ezért, testvérek, ne

botránkozzunk meg azon, hogy a Bibliában mennyi bűn van! Ahol emberek vannak, ahol megtérés nélkül élnek, ott gyűlölik és gyilkolják egymást.

Emberek, népek egymásnak esnek – ez a bűn ereje. Így olvassuk: „*Nem azért választott ki benneteket az Úr, mintha valamennyi nép közt a legnagyobbak volnátok, hiszen a legkisebbek vagytok*” (5Móz 7,7–8), de rajtatok keresztül Isten valamit be akar mutatni. Adta Izraelnek az élet törvényét, mely az egész emberiség törvénykezésére, gondolkodására, erkölcsi érzésére hatott, a Tíz Igét, a Tízparancsolatot. Nincs nemzeti jellege ennek.

A „ne ölj!” parancsa egyetemes íge, gondolat.

Ne törj be mások szerelmébe! Járom a gyülekezeteket, ismerem egyházunkat, látom, hogy templomba járó emberek is belegyalognak egymás házasságába: teológusok, lelkészek, presbiterek... Mert a sajátunkat meguntuk, gondok, problémák vannak, és lecseréljük társunkat. Ne csináld ezt! – mondja Isten. Ne tegyétek!

Ne mondj a másokra hazugságot, ne lopd meg a melletted élő stb. Örök, egyetemes élettörvények ezek, és ezt a zsidókon keresztül az egész világnak adta az Isten.

Később adta a Szabadítót, a Megváltót, mert a zsidók és a magyarok, és minden ember küzd azzal, hogy önerőből nem tudja megtartani a Tíz Igét, az élet törvényét. Vegyük komolyan, és a Lélek által imádkozzuk: Jöjj szívembe, áldott Jézus! Te, akinek a jelenlétével, erejével van esélyem az emberhez méltó életre. Így is bukdácsolok, de legalább van esélyem, hogy legyőztessem bennem az Isten erejével a hazugság, a gyűlölet, a paráznaság, a céltalanság.

A hit működő valóság. Nem az a hit, hogy elhiszem, hogy van Isten. Ahogy mondtuk, „*az ördögök is hiszik és rettegnek*” (Jak 2,19). A hit élő, személyes kapcsolat Jézussal. Nem az emberi hit teljesítményével csikarom ki az Istenből az ajándékokat, hanem Jézus bennem lévő munkája erősít engem. Ő adja a hitet azzal, hogy szeret, hogy jön és bízik bennem. Ahogy a jó szülő próbál bízni a gyermekében, és ezt érezteti vele. Ő adja a hitet, amin a pokol erői sem vesznek diadalt. Erre van szükségünk.

A zsidó nép körében született meg a Mózes nevű kisfiú is, aki éppen hogy csak megérkezett, kimondták fölötte a halálos ítéletet. Egy másik nép vezetője, a fáraó azt mondta, hogy megölünk minden zsidó fiúcskát. Istennek terve van egy ilyen halálraítélt, tehetetlen gyermekkel. Mózes felnő a fáraó udvarában. Isten népének tagja megtanulja egy más nép vallását, kultúráját, nyelvét, gondolkodását, filozófiáját, művészetét. Egyiptom hercege lesz, az akkori világ egyik legerősebb, legdinamikusabb kultúrájának képviselője. Még romjaiban is lenyűgöző az egyiptomi kultúra a sivatag homokjában. Ezek az épületek fantasztikusak még televízió keresztül is. Milyen lehetett az ország fénykorában? Milyen csodálatra méltó, hatalmas, erős! Ott nő föl ez a srác. Később valami megmozdul benne: őt nem biztos, hogy csak a kultúrája kell, hogy meghatározza.

Magyarországon élünk, a nemzetiségünk magyar, a hitünk keresztény, de egy egészen más kultúra is körülvesz minket. Fitogtatja erejét, szűkíti tudatunkat – már akiét –, és mossa azt rendszeresen, naponta. Ilyen módszerrel dolgoznak a szekták is.

Egy amerikai háztartásban tudomásom szerint négyszáz televíziós csatorna fogható. Nálunk még csak száz. Már nem mi nézzük a tévét, hanem a tévé néz minket. Mossa az agyakat, spanolja az idegrendszert és manipulálja az embereket. Nem fogyasztói báb vagy, nem csak a mai folyamatoknak egy icipici láncszeme, hanem Isten gyermeke. Téged Isten szeretetből, szeretetre, méltóságra teremtett egy család, közösség, nép körébe.

Mózes szerette az ő zsidó népét. Még gyilkossá is lett értük. Rossz döntés volt ez, de felismerte, hogy ő igazából nem Egyiptom hercege, nem egy másik kultúra meghatározottja, hanem a zsidó nép tagja, amelyért felel. A misszió akkor kezdődik, amikor valaki fölindul lelkében népe sorsa miatt.

Jézusról is olvassuk ezt több helyen. Pál apostolról is, aki bejárta Athént, a pogány várost, és felindul lelkében: Ó, milyen kiszolgáltatottak az emberek ebben a szép, csillogó, nagy, gazdag városban!

Mózes megrendült lelkében, amikor látta, hogy honfitársait sanyargatják. Engedjünk ennek a szent fájdalomnak mi is, amikor körülnézünk népünk körében vagy tágabb európai közösségében. Sanyargatják a multik és más csibész, gonosz társaságok az embereket. Például miért kell horrorfilmeket gyártani? Visítás, vér, őrjöngés... De mire jó ez? Kik csinálják ezt? Rájátszanak az emberek félelmére, esendőségére, bűnös természetére. Jó alaposan megfizettetik velük saját romlásukat. Te bolond ember, fizess is érte! Menj tönkre komfortos helyzetben! Jó meleg van a moziban, szól a zene és épül le az agyad, zsibbadsz, majszolod a kukoricát és nyomod le a kólát. De mi lesz veled így? Mi lesz a mi népünkkel, ha teljesen elbutul, eltompul? Manipulálhatóvá válik!

Isten pedig küld egy embert, mert neki gondja van az ő népére és arra, hogy az Ő igéje eljusson majd minden néphez. Mózes látja, hogy sanyargatják az ő népét. Haraggal, vak gyűlölettel esik neki az egyiptominak, és leüti úgy, hogy az meghal. Ez nem Isten útja, nem akarta, hogy Mózesből köztörvényes bűnöző legyen. Menekülnie kell, mert a fáraó halálra keresteti. Később beáll pásztornak, megnősül, és egyszer csak évtizedek múltán *elhívja őt tűzben az Isten*. A lángoló szerelem, a tüzes szeretet Istene.

Mózes, Mózes, figyelj, küldetésed van! Fontos a bárányok legeltetése, a család, de van egy nagyobb családod is. Mózes az élő Istennel találkozáskor először megijed, azután tiltakozik. Szerinte nem fognak hinni neki.

Az Isten iskolájába iratkozik be, és sok mindent megtanul. A 2Móz 4,10-től olvasom: „*Akkor ezt mondta Mózes az Úrnak: Kérlek, Uram, nem vagyok én ékesen szóló. Ezelőtt sem voltam az, de azóta sem vagyok, hogy szolgálddal beszélsz.*” Talán mégis hagyjuk ezt abba, nem fog ez menni. Azóta sem változtam, mióta beszélsz velem, ugyanolyan kuka vagyok, mint korábban.

Egyházainkban ez egy alapvető probléma és nehézség. Egyrésztől igaz, hogy a hit személyes dolog. Nem lehet kitergetni mindig, mindenütt! Nem olyan dolog, mint amikor a rendelőintézet folyosóján egy-

másnak mutogatják a műtéti hegeket: neked tiz centis, nekem harminc. Itt nem egyszerűen csak személyes dolgokról van szó, hanem felelősségről. Egy apa akkor is nevelje a gyermekét, ha ő maga is esendő! Ne legyen képmutató, érzékeltesse a gyermekével, hogy ő maga is küszködik sok mindennel; de van felelőssége.

Mózes azt mondja az Istennek: „*Nehéz ajkú és nehéz nyelvű vagyok én*”. Nehezen tudok megszólalni. Ráhagyom a tiszteletes úrra, mondja csak ő, hiszen még meg is fizetjük érte. A szeméremre hivatkozva nehezen tudunk megnyilvánulni. De itt nem egyszerűen arról van szó, hogy ki tud beszélni, és ki nem. Nem a szavak mennyiségéről van szó. A papagáj is tudja mondani: Jézus, Jézus – ha megtanítják neki. Nem erről van szó. Lehet, sőt kell szavak nélkül is prédikálni.

Orosházán történt. Egy embert ingerelt, hogy keresztyén szomszédja gyülekezetbe, templomba jár, és gondolta, hogy próbára teszi. Átjött udvarába a szomszéd csirkéje, kitekerte a nyakát és áthajította a kerítésen. Ezt több alkalommal is megtette, de nem történt semmi, nem érkezett válasz. Én valószínűleg nem tudtam volna ezt megállni, de hát nem is rólam szól ez a példa. A lényeg, hogy egyszer csak kicsattant a nem keresztyén: Nem veszi észre, szomszéd, hogy mit csinálok? Veszekedés helyett beszélgetés következett, és nemsokára a csirkefogó is hívó lett.

Néhány héttel ezelőtt jártam a váci feyházban, ahol lelki-szellemi ébredés van a rabok között. A 850 rabból 160 gyilkos. Kemény nehézfiúk, és mégis sokan megtérnek, megszabadulnak közülük. Egy hatvanfős bibliaórán vettem részt. Fél órán keresztül imádkoztak, másik fél órát énekeltek ezek a férfiak.

A bibliaóra után három hitre jutott fogvatartottal beszélgettünk az irodában. A feyházban tértek meg. Megtanultak orgonálni, vezeték az éneklést, bizonyoságot tesznek, prédikálnak. Az egyiknek még kilenc éve van hátra, a másiknak öt. Azt mondja Jani, egy cigányfiú, hogy ahogy ő megtért, attól kezdve egyik cellatársa több alkalommal belevizelt a levesébe. Némelyek szerint ott azért járnak ennyien bibliaórá-

ra, mert ráérnek. Persze! Nagyon könnyű feyházban bibliaórára járnunk. Szerintem sokkal nehezebb, mint itt, Zuglóban!

Lehet szavak nélkül is prédikálni. Környezetünk, gyerekeink, unokáink is a viselkedésünket figyelik, például hogy hogyan reagálok egy rossz hírre? Ez az igazi prédikáció, ez az esti áhítat. Ha hisztizem, gyűlölködök, veszekszem, és aztán azt mondom a családnak, gyertek, üljünk le Bibliát olvasni... Nem biztos, hogy meg tudja fogalmazni ezt egy gyerek, csak érzi, hogy így nem jó, nem stimmel, nem hiteles.

Az Úr minket nem magarsöptű, nagyívű, csodálatos vallásos beszédekre akar megtanítani – Mózeset sem –, hanem az Isten igazi ismeretére. Arra, hogy kérni tudjam: *Szívembe jöjj, legyél ott és győzd le ezt az iszonyú mózesi haragot, amely egy pillanat alatt le tudna ütni egy embert. Győzd le ezt bennem! Ahogyan Péterben, Pálban, úgy bennem is, mindannyiunkban. Győzd le, Uram, jöjj!* Akkor alkalmas leszek arra, hogy téged képviseljelek a családom, népem, munkatársaim körében. Mózesnek ezt kell megtanulnia elsősorban, és nem azt, hogy hogyan tud „papolni”. Nem arra van szükség, hogy otthon a konyhában felálljak a konyhaszékre, és előadjam a családnak a szent leckét. Ők az életemet nézik.

Létezik olyan, hogy egy szülő oda tud menni a kamasz fiához, és azt tudja mondani: Bocsáss meg nekem! Az itteni szülőktől kérdezem: csináltak-e már ilyesmit? Ha nem, tessék elgondolkozni ezen. Nekünk tényleg nem istenkedni kell, de Isten képviselői vagyunk.

Ha figyelünk, lehet, hogy meghalljuk, ha Isten szól, hogy kit hívjunk föl még ma este, vagy kinek írjunk egy levelet. Ne menjünk úgy el eből az életből, hogy megkötünk a földön dolgokat, mert azok a mennyben is kötve lesznek! Vannak, akik 30-40 év után is hordozzák a fájdalomukat, a meg nem bocsátást. Milyen jó lenne, ha nemcsak betétkönyvet, házat hagynánk magunk után, hanem olyan szavakat is, hogy kedves fiam, én is ember vagyok, ne haragudj, vétkeztem, bocsáss meg!

Ez az Isten iskolája. Isten alakítja, gyúrja Mózeset, beszélget vele, tanítja őt, hogy hogyan lehet belőle tanúságtevő. Mózes azt hiszi, hogy

a beszédről van szó. Dehogyan a beszédről, hanem a szívről! Az Úr ezt mondta neki: „*Ki adott száját az embernek? Ki tesz némává vagy süketté, látótóvá vagy vakká? Talán nem én, az ÚR?!*” Ha neked ez a gondod, Mózes, hogy nem tudsz beszélni – egyébként nem ez a gondod, de ha éppen így érzed –, akkor hidd el, megtanítalak még arra is: „*Most azért menj! Én leszek a te száddal, és megtanítalak arra, hogy mit beszélj!*”

Mégis mindegyre azt feleli: „*Kérlek, Uram! Küldj mást, akit küldeni tudsz!*” Mit mondjunk erre? Hát még az Isten sem tudja meggyőzni?! Nem hagyja magát.

A mai ige: „*Keressétek az Urat, amíg megtalálható!*” (Ézs 55,6) Miért üzeni ezt az Úr? Mert halogatunk, ellenállunk, szortírozunk. Olyan ez, mint amikor a ruháink között válogatunk, jótékonykodunk: odaadjuk azt, amire már úgyszincs szükségünk.

Mózes kijelenti: nem megyek. Nem megyek, nem vállalom! Bizonyára vannak komoly szempontjai, nehéz a családját, megélhetését elhagyni. Miért kezdjen el kínlódni, egyezkedni egy egész néppel, ahol vannak öregek, betegek, gyerekek? Okos, intelligens ember volt Mózes, tudta, mitől fél.

Azért van szükség törvényre és evangéliumra, az ígére, mert bajok vannak. Semmi másról nem szól a küldetés. Ezért hirdettetik a drága ige, mert az Isten harcol értünk. Munkálkodik az áldott orvos, mert nem vagyunk még készen. Nincs kész Mózes, sem Áron, sem a nép.

Isten azt akarja, hogy olyanok legyünk, mint az Úr Jézus. Ő a prototípus. Isten ilyennek álmolta meg az embert. Testvérek, ki olyan közülünk, mint az Úr Jézus? Hát akkor, hajrá, gyerünk! Van ilyen kampány is. Van ilyen hajrá is. Isten azt akarja, hogy olyanok legyünk, mint az Úr. Ez fantasztikus, csodálatos dolog! Akkor talán még van rajtunk egy kis munkája. Engedjük dolgozni, mert ez egy csodálatos folyamat.

„*De ő azt felelte: Kérlek, Uram! Küldj mást, akit küldeni tudsz!*” Ez a hárítás Isten és a szolgálat felé már nem alázat, hanem engedetlenség. Az ember könnyen eljártssza az alázatost. Az Istentől kapott szolgálatban ne

szeregykedjünk! *Ekkor az Úr haragra gerjedt.* Na, ebből elég! Itt az Isten szól. Ez nem vallásos program, szép kulturális est.

Hiszem, Szentlelke által most is szól hozzánk az Isten, aki tud ró-lunk, akinek terve van velünk, aki föl tud készíteni minket, aki azt mondja, hogy küldetésed, szolgálatod van. Ez nem játék, nem kis dolog. Nem látod, mennyi az ínség, mennyi a nyomorúság körülötted? Azt mondod, hogy úgyse fog menni. Miért? Öreg vagyok, fiatal vagyok, nem tudok beszélni, sokat tudok beszélni, vállalkozásom van, szegény vagyok – mindent fölsorolunk. Csak a munka nem kell. Ezért néz ki így ez az ország. Ha én is jobb keresztyén lennék, és az a tíz százalék, akik aktívak – nem beszélve a hetven százalékról, akik néhány éve keresztyénnek vallották magukat –, nem így nézne ki országunk. Ha akad egy Mózes, megszabadul a nép; ha az az *egy* hallgat az Úrra, és azt teszi, amit mond neki. Erre képezte ki Isten Mózeszt. Azok az emberek áldottak, akik hallják és cselekszik az Isten beszédét, azokra bíz feladatokot, és egy ilyen emberért megtart egy egész várost. *Jézusért megbocsát a bukott emberiségnek.*

Isten sír a magyarországi keresztyénség állapotán. Jobb állapotban lenne országunk, ha igazán „*só és világosság*” lennénk (Mt 5,13–14). Az egész levest átjárja egy kicsi só. Egy teremben egy gyertya fénye megtöri a sötétséget. Só és világosság – azt akarja az Úr, hogy ilyenek legyünk. A nagy sötétségben ne a sötétet szidjam, ne a sötétség barátait szidjam, ez nem misszió, hanem én világítsak, én adjak ízt! Ha sok keresztyén valóban ezt teszi, annak hatása van. Ha nem mózesi, ősi, pogány haraggal csapkodunk, leütjük ellenfeleinket, szívünkben Kainokká és Ézsaukká vagy Júdásokká válva. Isten úgy nem tud használni.

Az Úr haragra gerjed: Elég, Mózes! Ne feleselj! *Van neked egy testvéred, a lévita Áron.* Ő fog beszélni, ha ennyire félsz. Előre tudta az Úr, hogy ez nem fog működni. Nem is működött. Áron az intellektuális, a vezető, a művelt, és úgy eltéríti a népet, enged a nyomásnak, hogy abból tragédia lesz. Lásd az aranyborjú-történetet: bálványimádás, leépülés, puszt-

tulás. Mert nem az a lényeg, hogy ki milyen művelt és hány „plecsnije” van. Hasznos a tudás, ha a Szentlélek megszenteli azt. De ha ez nem történik meg, a színésznek, tudósnek, lelkésznek, professzornak, tanárnak a tudása destruktívva lehet.

Isten iskolájában diák Áron is, és mellébeszél. Pap, de mellébeszél. Mégis Mózesnek kell kiállnia. Szól hozzá az Úr, és ő a legtöbb esetben azt mondja, és azt cselekszi, amit az Isten rábíz. Ezért egyesek haragszanak rá, gyűlölik, azt mondják, hogy ez egy fundamentalista, ez egy faragatlan ember, ennek talán még teológiai végzettsége sincs. Mégis Isten embere, és Isten általa kihozta a népet, általa adta az élet beszédét, a törvényt, melyet a mai napig a zuglói templomban is felolvasnak. De nem a felolvasás a lényeg, hanem az ige megtartása.

Urunk, Jézusunk! Köszönjük, hogy szólsz hozzánk igéd által, és igazak a Te beszédeid. Igaz az, ami tőled jön. Szabadíts meg, Urunk, minden okoskodástól, mellébeszéléstől, tévúttól! Annyi érvünk van, mielőtt kimondanánk az egyértelmű igent a Te igédre és személyedre! Urunk, kérünk, jöjj a szívünkbe, tégy ott rendet! Te legyél életünk gazdája, ura, megváltója, szabadítója! Adj nekünk bölcs, engedelmes szívvet, hogy ne a formára tekintsünk, ne a szavakra, hanem arra, hogy te keresel minket, és közölni akarod szándékoadat, tervedet, akaratodat a mi életünkre vonatkozólag. És az az akarat pedig jó – az életet, az épülést, a teljességet munkáld a mi életünkben. Urunk, dicsérünk és magasztalunk téged. Ámen.

Istennek terve van az időssel

„Heródesnek, Júdea királyának idejében élt egy pap, név szerint Zakariás, az Abijá csoportjából; felesége pedig Áron leányai közül való volt, és a neve Erzsébet. Igazak voltak mindketten az Isten előtt, és feddhetetlenül éltek az Úr minden parancsolata és rendelése szerint. Nem volt gyermekük, mert Erzsébet meddő volt, és már mindketten előrehaladott korúak voltak.

Történt pedig egyszer, hogy amikor csoportjának beosztása szerint papi szolgálatot végzett az Isten előtt, a papi szolgálat szokott módja szerint, sorsolással őt jelölték ki arra, hogy bemessen az Úr templomába, és bemutassa a füstölőáldozatot. A nép egész sokasága pedig kint imádkozott a füstölőáldozat órájában. Ekkor megjelent neki az ÚR angyala, és megállt a füstölőáldozati oltár mellett jobb felől. Zakariás amikor ezt meglátta, megrettent, és félelem szállta meg. De az angyal így szólt hozzá: »Ne félj, Zakariás, meghallgatásra talált a te könyörgésed: feleséged, Erzsébet fiút szül neked, és Jánosnak fogod őt nevezni. Örülni fogsz, boldog leszel, és sokan örülnek majd az ő születésének.«” (Lk 1,5–14)

Szeretett Testvérek!

Istennek mindenkivel terve van; a fiatallal, középkorúval, de az idősekkel is. A mai kor nem becsüli az időseket, pedig az időskor nagyon fontos szakasza életünknek. Az évek száma önmagában nem érdem, de feltétlenül lehetőség. Lehetőség a számvetésre, ügyeink rendezésére, tapasztalataink átadására és a nagy útra való felkészülésre.

Mai igénkben egy kedves, hívő, templomba járó és ott szolgálatot végző, idős házaspárról olvasunk: „*Igazak voltak mindketten az Isten előtt, és feddhetetlenül éltek az Úr minden parancsolata és rendelése szerint.*”

Ilyet kevesekről olvashatunk a Bibliában. Adjunk hálát az ilyen idős testvérekért, nagymamákért, nagyapákért! Őrzöm nagymamám remegő kézzel nekem írt ígés leveleit, üzeneteit. Amikor hetente ebédet vittem neki, lesöpörtem a gangot és a járdát, vizet hoztam a kútról, ő leül-

tetett és beszélt hozzám; kedvesen, hittel, szeretettel. Minden szép, érdekes és vonzó volt körülötte, de leginkább a benne élő Krisztus hatott rám. Ezt csak utólag látom így, de ez valóban így igaz.

Nem mindegy, hogy egy idős ember szereti, áldja környezetét, imádkozik érte, vagy irigykedik rá, elégedetlenkedik, és hibát keres benne. Az idős ember, akiből az Isten békessége, derűje sugárzik, vonzó lesz a környezete számára. Még a fiatalok is szívesen vannak együtt vele.

Kamaszként Békéscsabáról átjártam egy kis faluba, a fényképész műterembe dolgozni. Egyszer a kastélyparkban egy kedves idős nénit megkértem, hogy hadd fényképezsem le. Beszélgetés közben megtudtam, hogy ő a helyi plébános húga. Be is invitált egy kis beszélgetésre. Magam sem gondoltam volna, hogy attól fogva gyakori vendég leszek a két öregnél. Mindig örömmel fogadtak, mintha családtag lennék, soha nem akartak megtéríteni vagy a lelkemre beszélni. Észrevétlenül osztották meg velem mindazokat a kincseket, bölcsességet, élettapasztalatot, amit hosszú életük során az Istennel járás közben összegyűjtöttek. Ők nyolcvanévesek voltak, én tizenhat. Mondhatnánk, hogy két külön világ. Hogyan érthetik meg emberek egymást ilyen távolságból? Nehezen. De ma, visszatekintve már tudom, hogy rajtuk keresztül az Élő Isten keresett engem, az akkor lázadó, hinni nem akaró kamasz gyereket. Sohasem hallottam tőlük, hogy „ezek a mai fiatalok így meg úgy...”, egyszerűen csak velük voltam, és miközben az idős plébánosnak tartottam a kezét – mert már egyedül nem tudta tartani, olyan gyenge volt –, hogy elvégezhesse a liturgiát, megérintett az Isten jelenléte, amely betöltötte a szegényes kis szobát és ennek a két idős embernek minden percét.

Úgy is lehet szolgálni, ha valaki már nem bír tenni szinte semmit, egyszerűen csak éli azt, amit hisz. A letisztult, megharcolt hitű, isteni bölcsességgel megajándékozott, békés, derűs emberek társasága kortól függetlenül vonzó. Az igazi, hiteles dolgokra a fiatalok mindig is kíváncsiak voltak. Nagy lehetőségük van az időseknek, hogy a fiatalok elé

tudják élni, meg tudják mutatni, vonzóvá tudják tenni az Istennel járást. „*Figyeljetelek életük végére, és kövessétek hitüket.*” (Zsid 13,7b)

Zakariás és Erzsébet igazak voltak és feddhetetlenül éltek, de mégis volt életükben egy fájdalmas pont, egy hiány, amit évtizedeken át hordoztak: nem volt gyermekük. Erzsébet meddő volt. Ismerjük az ószövetségi tanítást erről a kérdésről: „*Bizony, az ÚR ajándéka a gyermek, az anyaméh gyümölcse jutalom*” (Zsolt 127,3).

Elképzelhetjük a fiatal párt: hittel, imával kezdték házasságukat és várták szerelemük, szeretetük áldott gyümölcsét: a gyermeket. Eltelt kilenc hónap, két év és több... Zakariás talán nyugtatta és biztatta feleségét. Hivatkozhatott Annára, aki a silói szentélyben könyörgött gyermekért, és megkapta Sámuelet. De közben eltelt az élet, megöregedtek, és nincs gyümölcse az életüknek.

„*Történt pedig egyszer...*” Ez Isten munkájára, közbeavatkozására jellemző fordulat a Szentírásban. Eddig így és így folytak a dolgok, de most valami történik, megváltozik. Isten igéje az idős ember életében is tud újat kezdeni. Van, aki hetven vagy nyolcvan évig is jár templomba, jó keresztyén, feddhetetlen életű és mégis azt kell mondanunk rá, hogy „*az a neved, hogy élsz, pedig halott vagy*” (Jel 3,1). Időskorban is átélhetjük a megtérés örömét, amikor az Úr megérinti az életünket.

Zakariás, a pap, végzi a megszokott szolgálatát a templomban. Így járunk mi is templomba, konferenciára, evangelizációra; megszokott módon, becsületesen, de annak reménye nélkül, hogy életünk fájó vagy beteg pontja meggyógyulhat.

A legtöbb embernek, ha hívő is, van ilyen érzékeny pontja, „meddősége”, gyümölcstelensége. Meddő a szeretetben, hitben, imaéletben. Isten Szentlelke által szóljon ma hozzánk erről a kérdésről, mutasson rá hiányainkra, meddőségeinkre és gyógyítson meg minket! Tapintson oda az Áldott Orvos, ahol fáj, ahol baj van!

„*Ekkor megjelent neki az ÚR angyala, és megállt a füstölőáldozati oltár mellett jobb felől. Zakariás amikor ezt meglátta, megrettent, és félelem szállta meg.*” Érdekes, hogy megijed az angyaltól az idős, tapasztalt, profi pap. Hát

nem arról prédikált egy életen át, hogy létezik az isteni dimenzió is, az Örökkévaló belenyúlhat az életünkbe? Ez az, amikor rádöbbenünk arra, hogy mégis igaz a mi hitünk, „van Isten”, Ő pedig él és cselekszik. Sokszor egészen más módon, mint ahogy várjuk; nem azt adja, amit imáinkban a magunk elképzelése szerint kérünk.

Volt egy idős házaspár az egyik szolgálati helyemen. Amikor a bácsit a kórházban meglátogattam, csak egyetlen dolgot tudott mondogatni: „Tisztelendő úr, jaj, csak meggyógyuljak!” Tényleg ez a legfontosabb a halálos ágyon, hogy Isten tegyen csodát és gyógyuljak meg? Mi van akkor, ha megteszi és meggyógyítja? Még néhány évig folytatja gyümölcstelen életét, aztán úgyis meg kell halni egyszer, ezt mindnyájan tudjuk.

Emlékszem egy asszonyra, akinek élő hite volt. Időskorára megvakult. Az ember azt gondolná, hogy belekeseredik a helyzetbe, egyedül van, nem lát, segítségre szorul. Mindenki fél attól, hogy ilyen helyzetbe kerülhet. Ez az asszony, mivel az Úrral járta az életét, tudta, hogy a mi állapotunk nem a körülményeink, bajaink, betegségeink függvénye, hanem csakis attól függ, milyen a személyes kapcsolatunk az élő Istennel. Bizonyára nem örült annak, hogy megvakult, de mivel egyszer átélte, hogy mit jelent az, hogy a „vakok látnak”, testi szemei megvakulhattak ugyan, de ezt a belső látást, hogy mi az igazán fontos, nem vesztette el. Nem őt kellett látogatni és vigasztalni, hanem ő járt rendszeresen a gyülekezet tagjaihoz bátorítani és vigasztalni másokat. Ebben az állapotban is gyümölcstermő életet tudott élni.

„*De az angyal így szólt hozzá: Ne félj, Zakariás...*” Az angyal, a küldött hirdeti, közvetíti Isten üzenetét, ami így kezdődik: Ne félj! Ne rettegj Istentől! Ő jó, jó elgondolása van életed felől. A gonosz félelmet kelt, lenyom, megaláz, Isten békét ad, felemel, méltóságot ad és megáld.

Amikor egy váratlan esemény kibillent a megszokott kerékvágásból, az első reakciónk a félelem. Jaj, mi lesz most? Különösen időskorban viseljük nehezen a változásokat. Egy életen át mondjuk a Miatyánkban:

„*Legyen meg a te akaratod!*” Mégis, ha imádkozunk, többnyire a magunk akaratát, a saját jó elgondolásainkat soroljuk és kérjük magunknak és a szeretteinknek. Ha mégsem úgy vagy akkor történnek a dolgok, ahogyan és amikor mi elképzeljük, elbizonytalanodunk.

„*Meghallgatásra talált a te könyörgésed: feleséged, Erzsébet fiút szül neked, és Jánosnak fogod őt nevezni.*” Találkozik Isten szándéka, üdvterve a te hívő, de hiányt és fájdalmat is hordozó életteddel. Akkor, amikor nem várod, megérint az élő Isten. Erzsébet és Zakariás talán már lemondott a gyermekáldásról, már belenyugodtak, hogy Istennek más terve van velük.

Az Úrnál sokszor működnek így a dolgok. Amikor kiengedjük a kezünkéből az irányítást, nem konkrét dolgokat sorolunk, hogy mi hogyan történjen, hanem őszintén tudjuk kimondani, hogy *legyen meg a Te akaratod* – mert biztosan az lesz a legjobb nekem –, és „üres kézzel” imádkozunk, elengedve elvárásainkat, akkor teret adunk az életünkben Istennek, és Ő jön, és cselekszik.

A gyermek neve János, ami annyit jelent: Isten kegyelmes. „*Örülni fogsz, boldog leszel, és sokan örülnek majd az ő születésének.*” Az igazi öröm az, amit az Úrtól kapunk.

Szeretett testvérek, két dolog az, amiért itt vagyunk a földön, ha idősök is vagyunk: az egyik, hogy még nem vagyunk készen, a másik, hogy dolgunk, feladatunk van. Az isteni terv, akarat, szándék, hogy mi olyanok legyünk, mint Jézus. Tudjunk úgy szeretni, megbocsátani, hogy az Ő vonásai kiábrázolódnak rajtunk. És van dolga, feladata, szolgálata egy idős testvérnek is: tud imádkozni, telefonálni, simogatni, biztatni, beszélgetni, példát mutatni a szenvedések hordozásában.

A mi külső emberünk romlik, a belső napról napra újul. Egy Istenben élő idős ember előtt megnyílik a horizont, nagy perspektívát kap. „*Vénységtekig ugyanaz maradok, ősz korotokig én hordozlak! Én alkottalak, én viszelek, én hordozlak, én mentelek meg.*” (Ézs 46,4)

Drága Urunk, köszönjük, hogy neked gondod van ránk egész életünkben. Köszönjük szüleinket, nagyszüleinket és minden idős testvérünket, akiken keresztül megáldottál minket. Segíts nekünk, hogy amikor telnek az évek és jönnek az öregség esztendei, ne keseredjünk el, tudjunk egyre inkább belső emberünk szerint megújulni és elvégezni azt a feladatot, amit ránk bízta! Adj erőt, türelmet, hitet és derűt idős testvéreinknek! Legyenek áldottak! Ámen.

Istennek terve van a vallásossal

Hallgassátok meg, testvéreim, nagycsütörtök estéjén Isten igéjét:

„A húsvét ünnepe előtt Jézus jól tudva, hogy eljött az ő órája, amelyben át kell mennie e világból az Atyához, jóllehet szeretete övéit e világban, szeretete őket mindvégig. És vacsora közben, amikor az ördög már a szívébe sugallta Júdás Iskáriótesnek, Simon fiának, hogy árulja el őt, Jézus jól tudva, hogy az Atya mindent kezébe adott, és hogy az Istentől jött, és az Istenhez megy: felkelt a vacsorától, letette felsőruháját, és egy kendőt véve körülkötötte magát; azután vizet öntött a mosdótálba, és elkezdte a tanítványok lábát mosni, és törölni azzal a kendővel, amellyel körül volt kötve. Eközben Simon Péterhez ért. Az így szólt hozzá: »Uram, te mosod meg az én lábamat?« Jézus így válaszolt neki: »Amit én teszek, most még nem érted, de később majd megérted.« Péter így szólt hozzá: »Az én lábamat nem mosod meg soha.« Jézus így válaszolt neki: »Ha nem moslak meg, semmi közöd sincs hozzám.« Simon Péter erre ezt mondta neki: »Uram, ne csak a lábamat, hanem a kezemet, sőt a fejemet is!« Jézus így szólt hozzá: »Aki megfürdött, annak csak arra van szüksége, hogy a lábát mossák meg, különben teljesen tiszta. Ti is tiszták vagytok, de nem mind.« Mert tudta, ki árulja el, azért mondta: »Nem vagytok mindnyájan tiszták.«” (Jn 13,1–11)

Szeretettel köszöntöm a testvéreket a zuglói nagyheti evangelizáció ötödik, záró alkalmán. Nem a légy tartja a plafont, vagyis nem mi ébresztjük az embereket, nem a lelkészek és a hívő emberek tartják meg az egyházat. *Nem mi tartjuk meg a nagyhetet, hanem a nagyhét tart meg minket*, mert Isten nagy dolgokat végzett el ezen a földön. Igehirdetések hangzanak el, lelkészek jönnek-mennek, de az élő Isten az, aki életet ad, lehetetet és mindent. Hitet ad és cselekszik a mi életünkben.

Neki gondja van a „falakon kívüliekre” is. Otthagytta a mennyet, és járta a földi poros utakat, ahogy Dsida Jenő *Krisztus* című versében olvassuk. Átszakítja az eget, átlépi ma is az ajtókat, küszöböket. Ezért imádkoztak a zsidók évszázadokon keresztül: „*bárcsak átszakítanád az eget!*” (Ézs 63,19) Átszakította! Ezért nem mondhatja senki ezen a földön, hogy ő nem tudja, hogy kicsoda az Isten, és milyen. Az Isten megjelent, beszél, megszólal, Szentleke által kijelenti magát; beszélő, cselekvő, közöttünk járó Isten Ő.

A XXI. században is naponta több tízezer ember jut hitre, tér meg a világon. Istennek gondja van arra, hogy eljusson az Ő igéje a döntéshozókhoz. Hallják Magyarországon is az ígét. Például a Kossuth Rádió minden nap fél kettőkor közvetíti Isten ígését és hallgatják a sofőrök, boltosok, politikusok...

A finn evangélikus rádiómisszió megvásárolt egy valamikori nagy teljesítményű szovjet rádióadót Szibériában, amit a kommunista időkben más adások zavarására használtak. Így egészen távoli, ázsiai országokba tudják közvetíteni Isten ígését.

A valamikori Római Birodalom vízi és szárazföldi útjain vitte Pál apostol az evangéliumot. Mai „római út” például az internet, az e-mail, az sms, a televízió. Ezek az utakon az ördög katonái is masíroznak, és végzik destruktív munkájukat. De Isten eljön ebbe a világba, és bejárja a mi útjainkat. Jézus mindig ott található, ahol emberek vannak. Ő elérhetővé tette magát az emberek számára.

„*Térjetelek meg!*” – ezzel a felszólítással kezdte Jézus felénk való szolgálátát. Ő nem sarokba szorítja, de mindenképpen felszólítja az embereket: imádkozzatok, térjetelek meg, „*újonnan kell születnetek*” (Jn 3,7). A felszólítás indoka világos: itt az Isten köztünk. „*Elközelített a mennyek országa.*” (Mt 4,17) Ezt jelzi a lábmosás is: Isten a koszos lábíg elmegy, vállalja a rabszolgamunkát is.

A Krisztus-himnusz a Filippi levélből (Fil 2,5–11) is erről szól: megüresítette magát, szolgai formát vett föl. Másik kultúra volt az, amiben Jézus kétezer évvel ezelőtt élt, de értjük, érthetjük, hogy mi történt

ott nagycsütörtökön este. Jézus és tanítványai készülődtek egy szokásos, de mégiscsak egyedi, egyszeri vacsorára. Jézus is benne volt a szervezésben; intézkedett. A tanítványok előrementek a városba, kibérelték a termet; személyzet nem volt. A kor szokása szerint a vendég vagy családtag érkezésekor a rabszolga fölszólítás nélkül megjelent a mosdótállal és megmosta poros lábát.

Eljött a nagycsütörtök, a nagyhét, a nagy események ideje, de senki nem akart lábakat mosni. Nincs szolga, nincs alkalmazott, cseléd, csak a nagy apostolok, a bennfentesek, a miniszterek, akik már azon fantáziálnak és vitatkoznak, hogy Isten országában ki hogy fog dirigálni. Emberek, olyanok, mint mi, mint bárki más. Emberi oldalról – mondhatnám vallásosan – fogják fel a dolgokat. A vallás szót természetesen lehet pozitív értelemben is használni. Én ma este inkább negatív, kritikai értelemben szeretném használni.

Az ember spirituális lény, vágyódik a teljesség után, az elveszett paradicsom után. Maga akarja meghatározni vallásosságának, hitéletének eseményeit, tartalmát és célját. Ő vall, ő hisz, ő mondja meg véleményét, látását Istenről, Bibliáról, egyházzal, szolgálatról, mindenről. Ez az én-központú vallásosság. Rafinált az ördög és rafinált a vallásos ember is. Úgy tűnik, a legszentebbnek tűnő dolgokat is megélheti az ember én-központú módon.

Különös és szívet melengető ige az 1Kor 13, a szeretet himnusza. Engem egyre inkább kétségbe ejt, amikor olvasom. Az ember, ha csupán pszichikus, érzelmi, érzélgős, vallásos módon éli az életét és hallja a szeretet-himnuszt, vagy éppen elolvassa, talán még el is könnyezi magát. A himnusz az élő Istenről, a szeretet forrásáról, a szeretet megvalósulásáról és a teljességről szól. Ez pedig a legkevésbé sem érzélem, hanem az emberi vallásosságtól és körülményektől függetlenül is létező valóság. Nem az énről szól, hanem az élet működéséről.

Az Isten azt tette a világgal, az egyházzal, a besúgóval, Pilátussal, Júdással és mindenkivel, amire annak a valakinek szüksége volt. Jézusnál nincs recept, nincsen sablon. Volt, hogy nem szólt semmit, vagy

kiáltott, jajt kiáltott, volt úgy, hogy együtt sírt valakivel, a földre kuporodott és rajzolt a porba, volt úgy, hogy meggyógyított mindenkit, volt, hogy nem gyógyított meg mindenkit. Nincsen sablon. Mindig azt tette, amire a környezetének szüksége volt ahhoz, hogy előbbre jusson az élet útján a teljesség felé.

Istennek terve van velünk, terve van a vallásos emberrel is. Szokták mondani, hogy a templomban, vagy a templom környezetében a legnehezebb megtérni. Kialakulhat a „mintha keresztyénség”, mintha igazi lenne: műgyertya, művirág, műmárvány, műhit. Bosszant, amikor észreveszem, hogy a szépnek tűnő cserepes virág műanyag. Isten azt akarja, hogy igazi legyen a mi hitünk. A hitünk pedig csak akkor lesz igazi, ha kapcsolódik az élet forrásához. Ez már túllép a vallásosságon. Nem emberközpontú, föld felől induló Isten-keresés, ami eleve kudarcra van ítélve. A vallás, a vallásosság jelenthet kapcsolópontot is, nem mindenkinél akadály. Másoknál viszont az, burkot von a szív köré. Gondoljunk csak az Újszövetség kedves, vallásos személyeire, például *Zakariásra és Erzsébetre*. Komoly, elkötelezett emberek, egész életükben szolgálnak. Jó szándékú, értékes, értelmes életet élnek, de mégiscsak ott van egy meddő, fájdalmas pont az életükben, és egyszercsak megértik Istennek az aktuális akaratát. Isten belép az ő agg, idős életükbe. Amikor aznap reggel fölébredtek, nem gondolták volna, hogy egészen különleges és rendkívüli események részeseivé válnak. Mi volt ez az esemény? Az élő Isten aktuális szava és cselekedete az ő életükben. A templomból nem úgy mentek haza, ahogyan jöttek. Miért? Mert az élő Isten cselekedett velük, nem ők gondoltak valamire, meditáltak, sóhajtoztak, reménykedtek, énekeltek...

Gondoljunk *Nátánaélre* (Jn 1,45–51). Ami keveset olvasunk róla, az nagyon fajsúlyos. Nátánaél igaz, hívő ember volt, Jézus is megdicsérte ezért. Egy fogyatkozása volt csak. Nem ismerte Jézust. Tehetett róla? Nem, hiszen Jézus csak akkor kezdte a szolgálatát. Hívták Nátánaél barátai Jézushoz: gyere, megérkezett a Messiás! Vége a meditációnak, az elmélkedésnek, a sóhajtozásnak, itt van Ő, gyere, nézd meg!

Nátánaél, ez a nagyszerű ember szkeptikusan reagál: „*Származhat-e valami jó Názáretből?*” S mit felel a tanítványtárs? „*Gyere, és nézd meg!*” Mi bizonyágtevéként ennyit tehetünk. Azt mondjuk a másik embernek: Gyere és nézd meg Őt, találkozz vele, Ő él!

Ki lehet lépni a magunk körül való forgásból. Az imádság nem a rendelés leadása a főpincérnek, hanem kapcsolat, közösség az Élővel. Ahogyan a zsoltárban is olvassuk: „*Gyönyörködj az Úrban!*” (Zsolt 37,4) Ez nem szélsőséges, eksztatikus élmény, de mindenképpen az élő Istennel való élő, személyes kapcsolat. Bekövetkezhet hajnali időben a kórházi ágyon, amikor nem tudok aludni, vagy bármely más élethelyzetben.

Vagy gondoljunk *Nikodémusra* (Jn 3,1–21), a tekintélyes egyházi tanítóra. Nikodémus, aki nagyszerű ember, évtizedek óta tanítja Izraelt, sőt, érdeklődik, nyitott, és éjszaka megkeresi és meg is találja a messiást! Neki mit mond Jézus? Szentlélek, tűz! Szükséges, hogy Isten ereje elérkezzen a szívedbe, életedbe személyesen. Ne csak egy távoli Adonájáról, Elohimről, Jahvéról énekelj, prédikálj, aki kiismerhetetlen, kiszámíthatatlan, távoli valaki. A szél útját nem ismered, de ha rád talál, akkor megváltoztat téged, és betölt.

Vagy gondoljunk a kis názáreti leányzóra, aki lehet, hogy éppen kecskét fej vagy takarít, amikor az angyal megjelenik, és hirdeti neki: *Mária*, megfoghat benned az ige a Szentlélek által. Valami egészen új kezdődik el benned. Nem úgy általában a templomban, az egyházban, hanem személyesen a te életedben. Máriát ezért nem imádjuk, de szeretjük és tiszteljük. Az ige minket arra nevel, hogy higgyük el, Istennek ez az útja: bennünk akar megfoganni az ige, és bennünk akar felnövekedni. Jézus bennünk, és mi Őbenne.

Ezen a különös csütörtök esti vacsorán a férfiak feszengve körülnéznek, van-e itt mosdótál. Másképpen nem lehet letelepedni. Szolga sem akad, aki elvégezze a lábmosást. Jézus ülhetett volna magába roskadva: ismerem ezt a bandát, ezek ilyenek! Soha nincs, aki elmosogasson. Soha nincs, aki behozzon valamit. Magától senki.

Egyházi konferenciáinkon sincs valami nagy tolongás a konyhánál, vécétisztításnál; pedig nincs vécépucolás nélkül konferencia. Ha mégis van, az annál rosszabb, mert nincsenek rendben a dolgok.

A másik lehetőség, hogy Jézus felszólítja őket: Valaki fogja már meg azt a tálat, gyerekek! Így nincs úrvacsora, nem lesz megváltás... Jézus csendben föláll, hozza a mosdótálat, s elkezd mosni a lábakat. Ez nem különleges, szakrális, liturgiai esemény, ahogyan mi sokszor utólag elképzeljük. Néhány felekezet jelképesen gyakorolja is. A pápa is minden évben egyszer megmossa egy kispap lábát. Ez egy realiztikus esemény volt.

Mit olvasunk a lábmosás története előtt? János ezt írja: „*eljött az ő órája, amelyben át kell mennie e világból az Atyához*”, a teljesség felé, a célba. Jézus kamaszkorában azt mondta Jeruzsálemben az Őt keresőknek, hogy nekem „*az én Atyám házában kell lennem*” (Lk 2,49). Programom van, az Atyámnak terve van velem, és én elfogadtam ezt a tervet, teljesíteni szeretném. Tudjuk, hogy itt már a finisben van, néhány óra múlva elhangzik az a szó, hogy „*elvégeztetett*” (Jn 19,30), beteljesedett. Ami az én dolgom, feladatomból volt ezen a földön, elvégeztem. Jézus ezért tudta megmosni a lábakat, mert a teljesség jegyében, valóságában élt. Ugyanakkor a rész szerint való világban, ahol vannak poros utak, besúgók, sok gond, nehézség. Ő tudta, hogy innen az Atyához megy. Szeretete övéit e világban, szerette őket mindvégig, teljesen és egészen, Júdást is, és mindenkit.

„*Jézus jól tudja, hogy az Atya mindent kezébe adott, és hogy az Istentől jött, és az Istenhez megy*” – ez a közvetlen felvezetése annak a félmondatnak, hogy fölállt és elkezdte a tanítványok lábát mosni. Jézus tudta, hogy az Atya mindent a kezébe adott, Ő mindent megtehet. Halottat is támasztott fel, életeteket újítt meg, és tudja, hogy Ő nem a jeruzsálemi temetőben fogja végezni.

Az ördög is jelen van a felházban. Nem hívták, de ott van, aktív, kísért, sugdolozik. Akkor is gyűlölték az Urat istenellenes hatalmak, és ma is.

A világ legnagyobb korabeli hatalma, Róma és ügynökei ne tudták volna előkeríteni a holttestet is, akármilyen formában? De nincs! Nincs itt – mondja az angyal. Nincs itt, „*ne keressétek a halottak között az élőket*” (Lk 24,5). Győzött! Ő Győzött!

Jézus ezt tudta. Az úton, a stációknál voltak nagyon nehéz pillanatai is, például amikor kimondta: „*Ha lehetséges, távozzék el tőlem ez a pohár*” (Mt 26,39). Lelki, szellemi fájdalom volt ez, hiszen átokká lett a szent. Ez felfoghatatlan. „*Átkozott, aki fán függ*” (Gal 3,13), és „*bűneinket maga vitte fel testében a fára*” (1Pt 2,24). Paráznaságainkat, gonoszságainkat, ezeket a rettenetes istentelen, embertelen dolgokat. Krisztus ezt tudta. Jézus reszketett ettől a feszültségtől. De képes volt erre is, hogy mint szent, mégis átokká legyen az emberért. Mindent tudott. Tudta, hogy Istentől jött, Istenhez megy. Tudta, hogy van értelme, tartalma és célja az ő életének.

Ez a célja ennek az evangelizációnak is, hogy kapjuk meg az élő Istentől életünk értelmét, tartalmát és célját. És ha azt megkapjuk, akkor a mi életünk helyénvaló élet lesz. Ahogyan Bódás János református lelkész-költő versében olvassuk: „*Ki van jelölve a helyed, ne nyugodj, míg meg nem leled!*” Ne olyan alkatrészek legyünk, amelyek ott vannak a szerkezet mellett letéve csak úgy, és vegetálnak. Ne vegetáljunk, hanem töltsük be az Istentől kapott küldetésünket!

„*Felkelt a vacsorától, letette felsőruháját.*” Mert neki az sem volt snassz. Egyre inkább levetkőzik. Meddig? Egészen a kereszt kiszolgáltatottságáig, ahol már nem takarja semmi. Mi az egyház mai útja? Mi beburkolózunk egyre vastagabb takarókba, többféle liturgikus öltözékbe. Tudjuk, lehet Luther-kabátban is puritán, jézusi módon szolgálni. Nem az öltözéken múlik, de engem mégis megindít, hogy a Názáretinek egy szál darócruhája volt. Leveszi a felsőruháját, letérdel, és poros-koszorú lábakat mos. Ez milyen bibliaóra, istentisztelet? Hol van itt a liturgia? Ez az új liturgia, a valóság. Mi a valóság? Az, hogy bepiszkolódunk, földön élünk és járunk. Az a valóság, hogy meg kell mosódnunk, meg kell fürödnünk.

„*Letette felsőruháját, és egy kendőt véve, körülkötötte magát; azután vizet öntött a mosdótáliba.*” Miért írja le ilyen részletesen az evangélista a jelenetet? Miért nincs benne egy kis „protestáns” szemérem? Leveszi ruháját, körülkötöti magát, megfogja a mosdótálat... Bemutatja Jézus a valóságot.

„*És elkezdte a tanítványok lábát mosni, és törölni azszal a kendővel, amelylyel körül volt kötve.*” Péter így szól: Te nem mosod meg az én lábamat. Pétert ismerjük, szeretjük, tudjuk, hogy nagyszerű ember volt. Azt is tudjuk, hogy milyen nagy munkája volt Istennek rajta, amíg egoista, vallásos, öntörvényű emberből Krisztus-követő lett. Nehéz volt Péternek. Nagy karaktereknek ez a folyamat általában nehéz.

„*Jézus így válaszolt neki: »Amit én teszek, most még nem érted, de később majd megérted.«*” Meg is értette Péter. Sokak számára lett később ez a korábban dirigáló fickó áldássá. Igazi apostol, keresztyén, Krisztus-követő lett. Őt is megfeszítették, sőt fejjel lefelé feszítették meg. Jézus előre jelezte neki: „*más övez fel téged*” (Jn 21,18). De utáljuk azt, ha más övez fel minket! Mert szeretnénk mi magunk menni, lépni, intézkedni. Lesz Péter ilyen tehetetlen, lehetetlen állapotban?

„*»Uram, te mosod meg az én lábamat?« Jézus így válaszolt neki: »Amit én teszek, most még nem érted, de később majd megérted.« Péter így szól hozzá: »Az én lábamat nem mosod meg soha.«*” Így beszél Péter a kozmosz Urával. Péter itt nem hitetlen, rajong Jézusért. Kitartott mellette három éven keresztül; ő elkötelezett, vallásos. Ugyanolyan elkötelezett, mint Saul volt, aki üldözte a keresztyéneket. A megtérés nélküli vallásos buzgóság rettenetes.

Fundamentalisták, akik ölni tudnak az igével. Bibliával fejbe vágják embereket úgy, hogy azok elterülnek. Nem tudnak segíteni, áldani, kezdet nyújtani. Papolni viszont annál inkább – mint Jób barátai a szenvedő fölött. Isten haragszik rájuk, nem fogadja el az ő szolgálatukat. Ebben az állapotában Péter is használhatatlan. Testvérek, a csak vallásos egyház használhatatlan a mai világban. Használhatatlan eszköz az Isten kezében.

„*Jézus így válaszolt neki: »Ha nem moslak meg, semmi közöd sincs hozzám.«*” Van ilyen? Valaki tanítvány, Jézust hallgatja, és mégis sincs lényegileg köze Jézushoz? Ezek szerint van. Ez komoly, kemény figyelmeztetés. Péter korábban is vissza akarta tartani Őt a nagy út elején: „*ez nem történhet meg Veled*” (Mt 16,22). Humanista, jó szándékú rajongás, használhatatlan vallásosság. Jézus kénytelen kimondani: Sátán! Pedig Jézus nyilvánvalóan szerette Pétert, mégis azt mondja, hogy ez sátáni, ördögi karakterű vallásosság.

Jézus Jeruzsálemben, az egyházközpontban meggyógyítja a görnyedt hátút és a száradt kezűt, bűnöket bocsát meg, megkötözötteket szabadít meg, föltámasztja Lázárt. A vallási vezetők őrjöngenek, hisztiznek és ítélik. Idézik az egyházi törvényt, csak azon nem csodálkoznak el, hogy a halott föltámadt, a görnyedt hátú kiegyenesedett. Itt az Isten köztünk, cselekszik az Úr! Ennél több nem kell! A vakok látnak, a sánták járnak...!

Simon Péter erre ezt feleli: „*Uram, ne csak a lábamat, hanem a kezemet, sőt a fejemet is!*” Testvérek, tudjuk, mi ez a nagy buzgóság?

Saulnak pengeti Dávid az Istent dicsérő énekeket. Saul érzélgős, maga körül forgó, hiú, öntelt vallásos ember. Az ilyen ember nagyon meg tud hatódni. Úgy látja, hogy Dávid ügyes srác, és értelmes. Alkalmazom őt, mert amikor énekel, akkor jobb a kedvem. Az egész udvar élete Saul kedvéről szól. Ez a téma. Saul megint szomorú, jaj, vigyázzunk, a király most megint ideges.

Az egoista emberek nem tudnak a környezetükre figyelni. Mindig arról szól az ő életük, hogy milyen a kedvük. Saul elérzékenyül a vallásos éneken. Hallunk ilyet ma is: „Csodálatos volt ez az igehirdetés”, „csodálatos ez az ének”, „csodálatos volt a passióelőadás a Deák téren”.

A következő pillanatban a rajongó király fogja a dárdáját és meg akarja ölni Dávidot. Istendicsőítés és gyilkosság? Ilyen a megtérés, újjászületés nélküli vallásosság: meg tudok hatódni egy szép filmen, s a következő pillanatban már fojtogatom lélekben a családtagomat. Ettől akar minket az Isten megszabadítani.

„Jézus így szólt hozzá: »Aki megfürdött, annak csak arra van szüksége, hogy a lábát mossák meg, különben teljesen tiszta.«” Szükséges, hogy Isten igéje és Szentlelke által újjászülessünk, új állapotba jussunk, Isten gyermekeivé legyünk, és azután naponta, sőt percenként éljünk a naponkénti bűnbocsánat erejéből. Mert mindnyájan bekoszolódunk, testvérek. Teréz anya is, Albert Schweitzer is, a nagy szentek is, és mi, mindnyájan. Erre utalva írta Luther, hogy a keresztyén ember élete legyen naponkénti megtérés. Már nincs másra szüksége, csak hogy éljen a nagy mennyei megmosódás erejéből.

Úr Jézus! Köszönjük, hogy mindez igaz, ami ebben az igében van. Te egészen odakuporodsz a mi tisztátalan életünkhöz. Kimondjuk most ezen az estén: sok bűnös, fölösleges utat megjárt lábunkhoz is odajössz, és meg akarsz minket mosni, tisztítani. Köszönjük igéd tisztító erejét. Köszönjük, hogy ez szíven üt minket és szent feszültséget, nyugtalanságot okoz. Arra kérünk, vezess minket a megtérésben, hogy a megtérés akaratod szerint legyen, a Te erőd által, mert a magunk erejéből megtérni sem tudunk. És kérjük a drága, életet teremtő Szentlelket, az Isten erejét, hogy Ő szüljön minket újjá! Hadd legyünk Isten gyermekei, akik tudják, hogy miért élnek, tudják, hogy van értelme, tartalma és örök életre szóló célja az ő életüknek. Drága Urunk, kérünk, dicsőítsd meg magad a mi életünkben! Ámen.

RÁDIÓS ÁHÍTATOK

*A Kossuth Rádió Erős vár a mi Istenünk című evangélikus műsoraiban
elhangzott áhítatok*

2004. május 3.

CSATLAKOZUNK, DE KIHEZ? – JÉZUS AZ ÚT, AZ IGAZSÁG ÉS AZ ÉLET

„Jaj azoknak, akik Egyiptomba mennek segítségért!
Lovakban reménykednek,
a harci kocsik tömegében bíznak,
és a lovasok nagy erejében;
de nem tekintenek Izrael Szentjére,
nem folyamodnak az Úrhoz.
De ő is bölcs, és veszedelmet hoz,
nem másítja meg szavait,
hanem rátámad a gonoszok házára
és a segítséget ígérő gonosztevőkre.
Hiszen Egyiptom csak ember, nem Isten!
Lova is csak test, nem lélek!
Ha kinyújtja kezét az Úr, elbukik a segítő,
elesik, akinek segített:
együtt pusztulnak el mindnyájan.”
(Ézs 31,1–3)

Féltjük hazánkat, féltjük Európát és féltjük a világot. Veszélyes útra tévedtek sokan. Úgy döntöttek, hogy nincs helye gondolkodásukban, életfolytatásukban Istennek, a kétezer éves keresztyénségnek. Az ember pedig alapvetően spirituális lény, erkölcsi teremtmény, akit az anyagi lét nem tesz elégedetté, boldoggá hosszú távon. Tudjuk, hogy fontos a gazdaság fejlődése, a katonai biztonság, de mindez nem elég. A Tízparancsolat és az újonnan születés evangéliuma, örömhíre nélkül nincs jövőnk sem Magyarországon, sem Európában.

Tapasztaltuk, hogy milyen életellenes erők vették kezükbe a történelem irányítását a XX. században. Ezek a destruktív, romboló szellemiségek újra és újra megtalálják a maguk ideológiáját, és szörnyű károkat okoznak azzal, hogy az élő, teremtő és megváltó Isten helyett magukat istenítik. Ki kell mondanunk, hogy ma már nem elég a pozitív gondolkodás, nem vezet sehova a parttalan libertinizmus, mely sok esetben a kisebbség diktatúrája, és nem ment meg minket a pusztulástól a haditechnika és a profit.

Hallgassunk Isten figyelmeztető szavára, amíg időnk van! Keressük a lelki, szellemi, egyetemes értékeket, mert az ember több a jószágnál, amely reggel felkel, anyagcserét folytat, húzza az igát, szaporodik, és egyszer sírba dől.

Testvérem, aki hallod ezeket a szavakat, ne dugd be a füled, ne keményítsd meg a szíved! Ha meg akarod találni a maradandó, teljes életet, fogadd el az ígét, amely így szól Feléd is: *Jézus az út, az igazság és az élet.*

Befejezésül újra hallgassuk meg az áhítat elején felolvasott néhány mondatot a Szentírásból:

„Jaj azoknak, akik Egyiptomba mennek segítségért!
Lovakban reménykednek,
a harci kocsik tömegében bíznak,
és a lovasok nagy erejében;
de nem tekintenek Izrael Szentjére,

nem folyamodnak az Úrhoz.
De ő is bölcs, és veszedelmet hoz,
nem másítja meg szavait,
hanem rátámad a gonoszok házára
és a segítséget ígérő gonosztevőkre.
Hiszen Egyiptom csak ember, nem Isten!
Lova is csak test, nem lélek!
Ha kinyújtja kezét az Úr, elbukik a segítő,
elesik, akinek segített:
együtt pusztulnak el mindnyájan.”

2004. szeptember 13.

MEGTELT A FÖLD ERŐSZAKOSSÁGGAL – ÁHÍTAT A BESZLÁNI TRAGÉDIA KAPCSÁN

„*Megtelt a föld erőszakossággal...*” Napok óta ez a bibliai mondat jár a fejemben. Az özönvíz előtti helyzetről ezt olvassuk az őstörténetben: „*Amikor látta az Úr, hogy az emberi gonoszság mennyire elhatalmasodott a földön, és hogy az ember szívének minden szándéka és gondolata szüntelenül csak gonosz, megbánta az Úr, hogy embert alkotott ... A föld pedig mind romlottabb lett Isten előtt, és megtelt a föld erőszakossággal.*” (1Móz 6,5–6;11) Ezékiel próféta ezt írja: „*tele van a város erőszakkal*” (Ez 7,23).

Újra itt tartunk? Isten ítélete előtt van az emberiség a mindnapossá vált terror, gyűlölet, gyilkosság miatt? Amikor Káin megölte testvérét, Ábelt, azt olvassuk, hogy Ábel vére kiáltott Istenhez. Ma hány Ábel vére kiált Istenhez? Meddig hallgatja ezt az iszonyú kórust a Mindenség Ura?! Néma sikollyal kiáltanak a magzatok, az éhen halók milliói, a mai légerekben, börtönökben megkínzottak, és a terroristák által legéppisztolyozott iskolás gyermekek százai. Mi jöhet még, mit ad elő még ez az embernek nevezett fenevad, és valóban – meddig tűr az Isten?

Hogy Ő meddig tűr, azt mi nem tudhatjuk, de azt tudjuk, hogy egyszer betelik a pohár. Amikor hátba lőnek menekülő gyermekeket, tudhatjuk, hogy Isten haragját vonja magára az ember. És még mielőtt néhány száz vagy ezer terroristát megbélyegeznénk (egyébként jogosan), gondoljunk arra, hogy a terror a vállalt, elfogadott gyűlölettel kezdődik. A gyűlölet pedig minden embert megkísért. A szívben lévő gyű-

lölet olyan, mint egy ragadozó fenevad: szembe kell szállni vele az Istentől kapott erővel és szeretettel, meg kell tanulni uralkodni felette.

Sok ember, nép, nemzetiség hordoz magában fájdalmat, sértettséget. Vigyázni kell arra, hogy a fájdalom ne váljon kezelhetetlen gyűlöletté, erőszakká. Rosszal rosszat, gyűlölettel gyűlöletet, sötétet sötétet nem lehet legyőzni. Csak a jóval lehet legyőzni a rosszat, csak a fény, a világosság töri meg sötétséget, és csak a szeretet győzheti le a gyűlöletet. Erre az ember magától nem képes. Ezért van szüksége emberi fajunknak a megváltásra, szabadulásra. Ezért nem elégséges a humanum, a jó szándék, a pozitív gondolkodás.

Jézus Krisztus azért jött, hogy legyőzze a bűnt, a halált és a gonosz hatalmát, hogy megszakítsa a kényszeres ördögi kört, köröket, hogy szabaddá váljunk a szeretetre.

2006. január 2.

NEM MARADOK EL TŐLED, NEM HAGYLAK EL

Sötétebb perceinkben könnyen megfogalmazódik bennünk a gondolat: ez a világ megérett az ítéletre. Ha a Kain által megölt Ábel vére kiáltott Istenhez, akkor ma milyen véres kórúst hallgathat az Örökkévaló? Világviszonylatban évente ötvenmillió abortált magzat néma sikolya, éhezõ, beteg, megkínzott gyermekek és felnõttek millióinak nyöszörgése, a háború, a terror, a környezetszennyezés következtében szenvedõk jajkiáltása. Igazságtalanság, elnyomás, erkõlcstelenség jellemzi korrunkat. Meddig tûr az Isten?

Fájó kérdéseink után jó hallani a 2006. esztendõ útmutató igéjét, mottóját: „*Nem maradok el tõled, nem hagylok el.*” (Józs 1,5c)

Mindenkinek szól ez az üzenet?

Eredetileg Józsuénak mondta ezt az Úr, aki Mózes után felvállalta a választott nép vezetését, akinek kapcsolata volt az Istennel, és egy kilátástalannak tûnõ helyzetben végezte a szolgálatot. Ez az ige nem szólt és szól az Isten ellenségeinek, akik tudatosan ellene állnak a jónak.

Luther híres énekében így fogalmaz: „Kincset, életet, hitvest, gyermeket: Mind elvehetik, mit ér ez õnekik! Mienk a menny örökre!”

Kedves hallgatók! Itt a földön mindent elveszíthetünk, mert a világ gonosz, de a hitet, az Istennel való kapcsolatot, a megtérés és az újjászületés által szívünkbe költözõ mennyet senki és semmi el nem veheti tőlünk!

„*Nem maradok el tõled, nem hagylok el.*” – Ne értsük félre az igét! Nem arra kapunk ígéretet, hogy bármerre csángálunk, csavargunk, Isten

minden utunkra elkísér minket! Ő azon az úton nem hagy el és nem marad el tőlünk, amelyet ő adott élénk: az élet útja ez, a hazavezető út.

Testvérem, Isten keres téged ezen az áhítaton keresztül is. Hol vagy, merre jársz, van-e utad, és ha van, az hová visz? Tudod-e, hogy Isten téged nem hús, ötven vagy nyolcvan nyomorúságos évre teremtett, hanem örök életed van? Hol töltöd az örökkévalóságot? Van-e maradandó, napi gondokon és a síron is túlmutató értelme, tartalma, célja az életednek?

Ha nem tudsz ezekre a kérdésekre megnyugtató választ adni, akkor fogadd el a jó hírt, az örömhírt: Jézus az út, az igazság és az élet. Ő azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elveszetteket, hívja magához a megfáradtakat. Ő azt ígérte, hogy aki hozzá megy, azt semmiképpen el nem küldi.

Imádkozzunk!

Úr Jézus Krisztus, tudom, hogy bűnös vagyok, és nem vagyok méltó az örök életre. De hiszem, hogy te meghaltál bűneimért a kereszten, és feltámadtál, hogy el ne vesszek örökre, és enyém lehessen a te örök országod. Úr Jézus, most megnyitom előtted szívem ajtaját, kérlek, jöjj az életembe, bocsásd meg minden bűnömet és szabadíts meg azoktól! Bűneimből most hozzád térek és ezután csak Benned bízom. Tölts be Szentlelkeddel, és mostantól fogva vezesd és urald az életemet! Ámen.

2007. január 15.

ÚJAT KEZD

Ezt mondja az Úr: „*Én újat cselekszem, most kezd kibontakozni, majd megtudjátok!*” (Ézs 43,19a; az év igéje)

1984-ben első önálló szolgálati helyemre, egy Békés megyei faluba, Gendásra helyezett egyházam püspöke. Megérkezve a községbe átmentem bemutatkozó látogatásra a katolikus paphoz.

Belépve az átépítés alatt lévő plébániára alacsony, munkásruhába öltözött férfi lépett elém a téglarakások mögül; azt gondoltam, hogy a kőműves. Ezért is volt meglepő, hogy kedvesen kezét rázott velem, és így szólt hozzám: Te vagy az új szolgatárs, szerinted ezt az ajtót hová kéne elhelyezni? Lassan felfogtam, hogy ő a plébános, és egyedül, saját kezűleg építi át, tatarozza a paplakot.

A háború előtti időben egyházi mozi üzemelt a tágas plébánián belül. István atya egy későbbi beszélgetés alkalmával csendesen elmondta, hogy álmában kapta az isteni biztatást: építse át a plébániát időseket befogadó szeretetotthonná.

Azt is megtudtam, hogy püspöke azért helyezte ebbe a viszonylag kis gyülekezetbe, hogy gyenge, beteg tüdejével bírja a pásztori munkát. Az építkezésnek mégis nekifogott. Engedélyt nem adtak állami részről, pénzzel hivatalosan nem támogatták, a hatvanszemélyes szeretetotthon mégis megépült. Egy dunántúli pap az autóját adta el, és küldte el az árát, amikor tudomást szerzett az építkezésről. Belga hívő családok töltötték itt nyári szabadságukat, és segítettek. Az akkori tanácselnöktől tudom, hogy az egyházellenes hatalom buldózerrel akarta letarolni a megépült falakat.

Ez a történet jutott eszembe az idei, 2007. esztendő bibliai mottója kapcsán, amely így szól – ezt mondja az Úr –: „*Én újat cselekszem, most kezd kibontakozni, majd meglátjátok!*”

Isten újat cselekedett a plébánia és István életében. A kiürült, évtizedekre elcsendesített nagy plébánia falain belül otthon készült a rászorulóknak. A később barátommá lett plébános megérhette az intézet beindulását. Később visszakapták a korábban elvett egyházi óvodát is. Teste elfáradt, és az Úr elvitte őt a mennyei hazába. Néhány nappal elköltözése előtt meglátogattam a szegedi klinikán. Arca krisztusi volt. Ura, Megváltója megint újat cselekedett vele: hazavitte hűséges gyermekét az örök otthonba.

Egyik kedvelt énekünk így kezdődik: „Az Úr csodásan működik, de útja rejtve van.”

Kedves rádióhallgató testvérem, lehet, hogy a te életed is hasonló most ahhoz a valamikori romos épülethez. Isten újat akar kezdeni veled is, ne mondd, hogy lehetetlen. Ő látja benned az új ember lehetőségét. Engedd be életedbe Teremtődöt, Megváltódat. Add neki oda bűneidet, fájdalmaidat, azok helyett ő bűnbocsánatot, szabadulást, megújult életet ad. Ámen, úgy legyen!

2008. március 24., húsvét 2. napja

LÁZÁR, JÖJJ KI!

A hatvanas években történt. Az egri evangélikus lelkészt valaki feljelen-
tette egy prédikációjáért. Debrecenbe rendelték kihallgatásra. Vonatra
pénze nem volt – mivel nagy családot kellett eltartania kis fizetésből –,
így kerékpárral tette meg a nagy utat. Az *Állami Egyházügyi Hivatal* nagy-
hatalmú urai kioktatták, hogyan kell a szocializmusban ígét hirdetni.

Hazafelé nehezebb volt a biciklizés, ugyanis az alföldről kellett a
hegyvidékre felkapaszkodni. Meleg volt, megizzadt rendesen, talán
kicsit sajnálta is magát. És ekkor meglátott egy távoli fán egy akasz-
tott embert. Azonnal eldobta a kerékpárt, és szaladt a helyszínre. Egy
asszony függött ég és föld között, de még élt. Megragadta és leemelte
a fáról. A megmentett még éveken keresztül járt az egri parókiára ta-
lálkozni, beszélgetni azzal az emberrel, aki kiségette őt a halálos ver-
gődésből.

Kedves Hallgatók! A húsvéti ünnep lényege megragadható ebben a
történetben. Nincs feltámadás, de van feltámasztás. Isten, az Élet Gaz-
dája kihozhat minket a testi-lelki halálból. Mi – emberek, egyház, tár-
sadalom, világ – magunktól nem tudunk feltámadni, megújulni. Szük-
ségünk van arra, hogy a Teremtő szóljon hozzánk. Most is ez történik
ebben a rádiós áhítatban, gyenge emberi szavakon keresztül.

Jézus Isten szavával feltámasztotta a negyednapos halottat, Lázárt,
aki bebalzsamozva feküdt sírjában. „*Lázár, jöjj ki!*” (Jn 11,43) – kiáltott
a Názáreti Jézus, és ahogy a Szentírás egyik legmegdöbbentőbb mon-
datában olvassuk: kijött a halott. Halottak csak úgy nem járkálnak. Ha
a halott lábra áll és járni kezd, ott az Isten van jelen, ő szól, ő támaszt

fel. A történetbeli asszony miután felakasztotta magát, már tehetetle-
nül várta a véget. Kívülről jött a segítség.

Isten rátekintett a bűnben, reménytelenségben vergődő emberiség-
re és elküldte számunkra Jézust, az Élet Fejedelmét, akinek halála és
feltámadása a mi halálunk és feltámadásunk is. Ki szokták írni a teme-
tők bejáratára: Feltámadunk! Ez igaz is, de nem ez a lényeg, nem ez a
sorrend. Az a nagy kérdés, hogy amikor hallok Isten ébresztő, feltá-
masztó szavát, akkor hiszem-e, befogadom-e?

Itt e földi létünkben kell, lehet feltámadni lelki-szellemi halottaink-
ból, bűneinkből, a gyűlöletből, a kiégésből, a szenvedélybetegségek-
ből, mindenből, ami elválaszt Istentől, az élet forrásától, az örök, tel-
jes, tiszta élettől.

2009. január 12.

AMI FÖLÖTT HATALMAM VAN

Érzékelve, látva a világban lévő globális, gazdasági és erkölcsi válságot kicsinek, tehetetlennek érezzük magunkat. Pedig biztatnak minket különböző helyekről, hogy az egyes embernek is van felelőssége és feladata: legyünk rugalmasak, képezzük át magunkat, takarékoskodjunk az energiával.

Nem vonom kétségbe a tengerben lévő vízcsepp értékét, de soha nem elégít ki, nem nyugtat meg igazán ez a gondolat.

Valóban csökken a globális felmelegedés attól, ha ritkábban használom az autót és felszedem a szemetet a járdáról? Megoldódnak a gazdasági gondok, ha átképezem magam lakatosból szakácsnak? Személyes életemet javíthatom ilyen módon is, de csak idő kérdése, hogy mindezt előlről kell talán kezdeni.

Továbbra is lüktet bennem a kérdés: mi az, amit megtehetek, amit csak én tehetek meg, és valóságos változást hoz az életembe, és megváltoztatja környezetemet? Van-e olyan terület ezen bolygón, ami fölött csak nekem van hatalmam?

Igen van, és ez a terület, hely a szívünk, személyiségünk központja. Igen, a szívünk ajtaján csak belül van kilincs, azt csak mi nyithatjuk meg, még az Isten se töri ránk az ajtót. Isten tiszteli még a bűnbeesett, gyarló ember méltóságát is. A jót, az élet törvényét és az újjászületést felkínálja, de nem erőlteti ránk.

Ha igazán őszinték szeretnénk lenni, tudjuk, hogy a nagy válságkezelésre elsősorban belső emberünknek, lelkünknek van szüksége. Ott kell elkészíteni az éves számvetést, sőt teljes életünk leltárát, szüksé-

ges feltárni a hibákat, a hiányokat, és azokat az isteni jóság és kegyelem által helyrehozni.

A megtisztult, helyreállított, meggyógyult szívű emberek áldássá lesznek környezetük számára is. Nincs az az állam, kormány, önkormányzat, amely annyit tudna segíteni egy rászorult emberen, családon, mint egy igazán újjászületett, megtisztult szívű keresztyén. Egyházainknak, gyülekezeteinknek családdá kell válniuk, melyben mindenkit számon tartanak és kreatív szeretettel segítik egymás életét; mert mindnyájunknak vannak ajándékai, többletei valamiben, de ugyanakkor hiányaink is. Az isteni szándék szerint már itt a földön átélhetünk valamit az üdvösség előlőzéből, a közös asztal ajándékából. Mert Isten asztalánál mindenkinek helye van.

Tudjuk, hogy a gazdasági és környezeti problémákra lenne megoldás, de a döntéshozók saját, önző érdekeik miatt nem tesznek komoly lépéseket. Mi a magunk háza táján, amit lehet, tegyünk meg! Félni nem kell, mert a világ sorsa mindennek ellenére Isten kezében van. Ami igazán fontos, hogy velem, velünk mi lesz, amikor letelik az idő és elfogy-nak a nekem, nekünk szánt napok.

Adja Isten, hogy ebben az új esztendőben minél többen meglássák azt, ami igazán fontos! Akinek örökkévaló kincsei vannak, az tud felelősen a bánni a mulandó kincsekkel. Amikor rábízom életemet az Élet Urára és elfogadom a megváltást, megtapasztalom, hogy az örök élet itt és most elkezdődött.

Az év bibliai mottójával zárom jegyzetemet:

„*Ami lehetetlen az embereknek, az Istennek lehetséges.*” (Lk 18,27)

2010. január 4.

**„NE NYUGTALANKODJÉK A TI SZÍVETEK:
HIGGYETEK ISTENBEN,
ÉS HIGGYETEK ÉNBENNEM!”**

(Jn 14,1; az év igéje)

Jézus kereszthalála előtti búcsúbeszédéből való a fenti idézet. Barátaikat, tanítványait készíti fel a nehéz napokra. Mi is zavaros, nyugtalanságra okot adó időkben élünk. Jó lenne helyesen érteni Jézus szavait; Ő nem azt ígéri, hogy akik hisznek benne, azoknak nem lesznek gondjaik, nehézségeik, harcaik, kudarcaik. Az viszont benne van ígéretében, hogy akik hisznek benne, vele személyes kapcsolatban élnek, velük lesz nehézségeikben, harcaikban, kudarcaikban. Isteni erőt, segítséget kapnak a jóért való küzdelmeikben.

A keresztyén hit nem problémamentességet ígér, hanem kapcsolatot Istennel. Jézus azért jött erre a világra, hogy megváltson, kiváltson minket a bűn, a halál és a gonosz hatalmából. Tudatosan vállalta az áldozatos szeretet halálos útját. Ebben a vállalásban, programban akarja megerősíteni tanítványait, követőit. A mai wellness-mentalitásba, hedonista, önző gondolkodásba nem fér bele a másokért élő, és áldozatot is hozó életstílus. Ugyanakkor soha ennyi magányos, a tömegben is elhagyatott ember nem élt még közöttünk.

A hitet, a vallást nem önző vágyaink kielégítésére kaptuk. Jézus megnyitotta az utat az emberhez méltó életre, de ez csak úgy lehetséges, ha teljes szívvel hozzá térünk, megbánjuk bűneinket, magunk körül forgó, egoista, istentelen mentalitásunkat, és vállaljuk az isteni Barány követését a hétköznapokban.

Vannak, akik folyamatosan szaporítják a gondokat, bűnöket, mások meg arra teszik életüket, hogy segítsenek környezetükön. Nem mindegy, hogy melyik csapat tagja vagyok: az *áldás* vagy az *átok*, az *élet* vagy a *halál* programját hajtom-e végre.

Kedves Hallgató! Akarsz-e áldott lenni, áldáshordozó és áldásközvetítő? Isten, a te Teremtőd keres téged most is.

Válaszolj neki bátran, bizalommal: Itt vagyok, Uram. Köszönöm, Istenem, hogy szeretetből szeretetre, örök, teljes életre álmodtál és teremtettél engem is. Köszönöm, hogy jó elgondolásod, terved van velem. Kérlek, bocsásd meg bűnömet, hogy nélküled, az élet forrása nélkül éltem és ebből sok baj származott. Most itt vagyok, hallottam hangodat, köszönöm, hogy értem is meghaltál a kereszten, hogy szabad, boldog, örök életem legyen. Add nekem Lelkedet, hogy ő vezessen, hogy életem áldott legyen!

2011. január 3.

JÉZUS HARCOLNI ÉS GYŐZNI JÖTT

„*Ne győzzön le téged a rossz, hanem te győzd le a rosszat a jóval.*” (Róm 12,21; az év igéje)

Az új esztendő igéjére mondhatná valaki, hogy szép gondolat, most már csak azt kell eldönteni, hogy mi a rossz és mi a jó; ki az, aki ezt megmondja? Valóban nagy kérdés ez felbolydult, erkölcsi, etikai szempontból kaotikus korunkban. A majd háromezer évvel ezelőtt élt Ézsaiás próféta ezt írta: „*Jaj azoknak, akik azt mondják, hogy a rossz jó, és a jó rossz...*” (Ézs 5,20)

Korunk szellemisége pedig büszkén hirdeti: nincs abszolút érték, amelyhez viszonyulnunk lehetne. Mindenki maga dönti el, hogy számára mi a követendő. Megjegyzem, így is néz ki a „fehér civilizáció”.

Amikor az ember félredobja, relativizálja vagy egyenesen kineveti az egyetemes értékeket, kiszolgáltatja magát döntései következményeinek. Védtelenné válik a szerelme, házassága, családi és társadalmi élete. Védtelenné válik a magát szuverénnek tartó embertársától is, akinek szintén nincsenek erkölcsi korlátai. Ennél még félelmetesebb és kijózanítóbb, hogy Isten engedi az embert a maga döntései szerint élni: „*Akik az Isten igazságát hazugsággal cserélték fel, azok a teremtményt imádták és szolgálták a Teremtő helyett, aki áldott mindörökké. Amen. Ezért Isten gyalázatos szenvedélyeknek szolgáltatta ki őket.*” (Róm 1,25–26)

Az évet kezdve gondolkozzunk el azon, hogy mi hitünk, életünk, egyházunk alapja. Van-e valamilyen biztos pont, amelyhez viszonyulunk?

Ahogy néhány évvel ezelőtt az Európai Unió alkotmányával kapcsolatban, úgy hazánk újrafogalmazott alapokmányával kapcsolatban is folyik a vita: szerepelhet-e egy XXI. századi alkotmány preambulumban,

előszavában a keresztyénség mint az elmúlt ezer év történelmének meghatározó szellemi alapja?

Mivel az újkor elválasztotta az egyházat az államtól, tudjuk, nem lehet kizárólag a bibliai tanítás alapján törvényeket alkotni. Ugyanakkor kérdésként merül fel azok felé, akik szívesen elvetnének minden tízparancsolatos és jézusi elvet, tanítást, hogy ha valóban az ember szabad döntése szerint dől el, hogy mi a jó és mi a rossz, akkor ki vagy mi fogja megvédeni a szerelmet, családot, szülőket, az életet és a tulajdont? Ugyanis a félretett Tízparancsolat nagy része ezekről szól: *tiszteled apádat és anyádat, ne ölj, ne törj házasságot, ne lopj, ne tanúskodj hamisan, ne kívánd a más tulajdonát.*

Meg kell vallanunk, hogy akkor leszünk erkölcsi szempontból igazán érzékenyek, amikor minket ér a kár. Olyankor törvényért kiáltunk. Talán érdemes mégiscsak a népek apostolára hallgatni: „*Ne győzzön le téged a rossz, hanem te győzd le a rosszat a jóval.*” A győzelmet pedig feltételezi a jó és rossz közötti különbségtétel és a szabályszerű küzdelem.

A jóakarató emberek szeretnének külső békében, bizalmi légkörben, csatározások nélkül élni a világban és az egyházban. Némelyek valami nagy összhangban, harmóniában reménykednek. Érthető ez a vágy, de erre a keresztyének nem kaptak ígéretet. Jézus Krisztus ebbe a világba harcolni és győzni jött: „*Azért jelent meg az Isten Fia, hogy az ördög munkáját lerontsa.*” (1Jn 3,8b) „*A világon nyomorúságok van, de bizzatok: én legyőztem a világot.*” (Jn 16,33)

Aki az Úr követését kompromisszumokkal, két úrnak való szolgálással, mindenkinek tetszeni akarással próbálja gyakorolni, az áruló. Elárulja a Megváltót, aki maga az igazság. Békét ebben a világban csak a szívünkben, személyiségünk központjában érezhetünk, élhetünk meg. A békesség előzménye bűneink, kiegyezéseink feladása, kereszthez vitele, a bűnbocsánat, a szabadulás és az újjászületés átélése. Érdemes *Lutherre* figyelni: „Ha tehát keresztyének akarunk lenni, biztosan számítanunk és készülnünk kell arra, hogy ellenségünk lesz az ördög, valamennyi angyalával és a világgal együtt, akik mind bánta-

nak és keserítenek minket. Mert ahol Isten igéjét hirdetik, befogadják vagy hiszik, és gyümölcsét termik, ott nem hiányozhat a gyönyörűséges szent kereszt sem. Ne is gondoljon arra senki, hogy nyugodalmasan élhet. Sőt kockáztatnia kell mindenét a földön: javait, becsületét, házat és gazdaságát, feleségét és gyermekét, testét és életét.”

Az új év igéjének környezetében írja Pál: „*Iszonyodjatok a gonosztól, ragaszkodjatok a jóhoz...*” (Róm 12,9)

Kívánom mindannyiunknak, magamnak, hogy győzzön Jézus bennünk!

2012. január 2.

ERŐ ÉS ERŐTLENSÉG

Jézus Krisztus mondja: „*Elég neked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz.*” (2Kor 12,9a; az év igéje)

Az erő és az erőtlenség végigkíséri életünket, része a világ és az egyház történelmének is. Mindnyájan szeretnénk erősek lenni és maradni. Legyőzni a betegséget, a szegénységet, a reménytelenséget, a válságot. Tudjuk, ez nem mindig sikerül. Ismerünk olyan ezoterikus és vallási irányzatokat, amelyek azt ígérik követőiknek, hogy megszabadulhatnak az erőtlenségtől, a betegségtől, a szegénységtől, csak hinniük kell a sikerben. Részbeni hatásuknak van alapja: bizonyos esetekben segít a koncentráció, az akaraterő.

Azt is tapasztaljuk, hogy lelki megújulások, megtérések eredményeznek testi javulást vagy gyógyulást is. Ha egy szenvedélybeteg lelkileg újjászületik, azt megérzi a mája, a pénztárcája és a családja is. Hiszünk a csodákban is, történhet rendkívüli gyógyulás is. De azt is tudjuk, tapasztaljuk, hogy ez nem automatikus dolog. Nem lehet kieroeltetni, megrendelni, rítussá tenni. Nagyszerű, elkötelezett emberek is ismerik a gyengeséget, a testi vagy az anyagi nyomorúságot. Jézusról azt írja a Biblia, hogy „fájdalmak férfia, betegség ismerője” volt. Nem volt vagyona sem. Egy alkalommal azt mondta követőinek, hogy „*az Emberfiának nincs hozzá fejét lehajtania*” (Lk 9,58). Ezt nevezzük ma hajléktalanságnak.

Pál, az apostolok fejedelme rendkívüli hatással volt az emberekre. Gyülekezetek sorát alapította. Néha nyomorúságos körülmények között, például börtönben írt leveleit kétezer év óta szentírásként olvassák milliók. Karizmatikus volta ellenére mégis átélte szenvedéseket,

átmeneti kudarokat, fájdalmakat. Egy helyen arról ír, hogy része volt különleges spirituális élményben: elragadtatott a mennyei világba. De ugyanitt hangsúlyozza, hogy nem ez a lényege, alapja szolgálatának. Hivatkozik egy bizonyos betegségre is, amit így ír le: „Tövis adatott a testembe: a Sátán angyala, hogy gyötörjön, hogy el ne bizakodjam. Emiatt háromszor kértem az Urat, hogy távozzék el tőlem. De ő ezt mondta nekem: »*Elég neked az én kegyelemem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz.*«”

A keresztyénség nem pártolja, nem dicsóíti a szenvedést, de józanul számol vele. Bukott, bűnbeesett világban élünk. Az emberi esendőségnek vannak személyes és egyetemes következményei. Kimondhatjuk: a természet, az állatvilág és az egész világ szenved az ember bűnei, felelőtlensége miatt. Ezek ellen harcolnunk kell minden eszközzel: imával, új közösségek alapításával, jó és helyes programok indításával.

Ugyanakkor a szenvedésnek, erőtlenségnek Pál apostol szerint van egy másik titka és esélye is. A hívő ember átéli, hogy az erőtlenség állapotában Isten erőssé lesz az életében. Az erőtlenségben szabaddá válhat az út Krisztus számára, hiszen vélt vagy valós erősségeimmel nem akadályozom a kegyelem kiáradását mások felé.

Akiket Isten igazán áldássá tett az emberek számára, mind átélték az összetörést, bukást, gyengeséget, és azután a helyreállítást. Így váltak használható, áldott eszközzé a Teremtő kezében.

Kedves Hallgatók! Tanuljunk meg kegyelemből, Isten jóságából, irgalmából élni! „*Elég neked az én kegyelemem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz.*”

2012. december 31.

GONDOLATOK ÓÉV NAPJÁN

Nem mindenki szereti az esztendő utolsó napját. Ugyanis jelzi az idő múlását: megint eltelt egy év. Igen, öregebbek lettünk, közelebb kerültünk halálunkhoz.

Az évforduló emlékeztet a múltunkra is, melyről *Thomas Mann* ezt írja: „Mélységes mély a múltnak kútja.” A múlt pedig hordoz fájdalmakat, sebeket, terheket is. Sokan úgy érzik, hogy a pezsgőzés, mulatás, dudálás, kiabálás a legelviselhetőbb módja az évforduló túlélésének.

Az emberi élethez természetesen tartozik hozzá a jókedv, ezzel nincs is semmi baj. De mindennek rendelt ideje van. „*Nevetés közben is fájhat a szív*” (Péld 14,13) – olvassuk a Szentírásban. Valamit kezdeni kell az elmúlt év, és egyáltalán az élet hiányaival, mulasztásaival, és mondjuk ki: bűneivel is. Az orvosok, lélekgyógyászok, lelkipogondozók egyre többet beszélnek arról, hogy a testi és lelki kérdések, területek összefüggnek és hatnak egymásra. A lelki gondok, terhek megbetegíthetik a testet is. Népünk, társadalmunk jelentős részének gyógyulásra van, lenne szüksége, lelki és testi értelemben is.

Gyermekkoromban különös óév estéket éltem át. Nem kapcsolunk be a televíziót, hanem egész este játszottunk, beszélgettünk. Éjfélhez közeledve körbeült a család, keresztyén dalokat énekeltünk, olvastunk a Bibliából. Az utolsó percekben leoltottuk a villanyt, csak gyertyák égtek, és csendben megvártuk, hogy az óra éjfél ütödjön. Miközben beszűrődtek a szobába a szirénahangok, a távoli harangzúgás, csendesen elénekeltek a *Fohász* című éneket:

Mi hozzád von, ó, add meg azt,
 Vedd el, mi tőled elszakaszt!
 Magamtól vedd el önmagam,
 Add, hogy tiéd legyek, Uram!
 Minden mi jó, csak Tőled jó,
 Szépség, jóság, hűség, erő.
 Ó, add, hogy én is jó legyek,
 Hú, engedelmes gyermeked!

Feledhetetlen hangulata volt ennek az éjszakának. Akkor még nem volt önálló hitem, nem ismertem az istenkapcsolat erejét, gazdagságát, de éreztem, hogy fontos, szükséges az életet komolyan venni, hogy számot kell adnunk dolgainkról. Le lehet tenni terheket, és érdemes újat kezdeni.

Később, amikor az Örökkévaló megajándékozott egy igazi metamorfózissal, újjászületéssel, megízleltem az isteni kegyelem és irgalom értékét. *Pilinszky János* írta: „Az a baj veletek, hogy ti azt gondoljátok, az életben problémák vannak, és megoldásokat kell találni. Valójában az életben tragédiák vannak, és irgalomra van szükség.”

Igen, isteni irgalomra, könyörlésre, szeretetre van szüksége minden embernek. Kedves Hallgató, ne élj enélkül!

2013. május 20., pünkösdhétfő

A PÜNKÖSD A MEGÉRTÉS ÜNNEPE

„*Mindenki a maga nyelvén hallotta őket beszélni.*” (ApCsel 2,6)

Fájdalmas tapasztalat, hogy mi, emberek, nem értjük egymást.

Nem értik egymást sok esetben a nemzetek, a vallások, a különböző világnézetet képviselők.

De nagy az értetlenség a nemzetben, egyházon, családon belül is. Nem beszélve a politikai szféráról.

Ugyanazon a nyelven beszélünk, mégsem értjük sokszor, hogy mit mond, mit gondol a másik ember. Vagy talán nem is akarjuk.

Érdekes emberi jelenség a veszekedés, a kiabálás. Testközelből is hangosan próbáljuk meggyőzni a másikat, mintha a hangerő segítene. Talán azért kiabálunk olykor, mert a másikat mégis távolinak érezzük magunktól?

A pünkösd a megértés ünnepe. A Szentlélek kitöltetett az apostolokra, és amikor beszéltek a jeruzsálemi ünnepre érkező különböző nyelvű emberekhez, azok megértették az üzenetet. Így olvassuk a bibliai tudósításban: „*Mindenki a maga nyelvén hallotta őket beszélni*” (ApCsel 2,6).

Az ember és ember közötti megértést megelőzi az élő Istennel való találkozás, szóértés.

A Szentlélek kitöltése után értjük meg igazán azt, hogy Isten szeretetből, szeretetre alkotott minket, az övéi vagyunk.

A Lélek teszi valóssá számunkra a megváltást is. Nem kell emberi módon győzködni a pünkösd lelkületben élő a bűneiről, mert az isteni szeretet fényében jobban fájnak azok, mintha bíróság ítélné el

minket. És valósággá lesz az életünkben a bűnbocsánat, a szabadulás és az újjászületés is.

A Szentlélek az, aki érthetővé, megtapasztalhatóvá teszi számunkra Istent, szebbé teszi a természetet, a teremtést, és közelivé embertársamat. Nem biztos, hogy egyetérték a másikkal, de jobban értem.

Az igazi megértés nem szavakon múlik. Akik egységben, szeretetben élnek, nem csak beszéddel kommunikálnak. Legszebb szavuk olykor az értő, közvetlen, termékeny csend.

Adja Isten mindannyiunknak az Ő csendjét, amelyben megszólal a semmivel össze nem téveszthető hang, amely valamikor életre hívott minket, amely a kereszten kimondta megváltásunkról, hogy „elvégeztetett”, és amely az út végén ismerősként fog köszönteni az örökkévalóság küszöbén.